T. C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

MECMÛ'A-I EŞ'ÂR (MUALLİM CEVDET K.479)
(İNCELEME- TENKİTLİ METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

UĞUR ÖZTÜRK

İSTANBUL 2013

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

MECMÛ'A-I EŞ'ÂR (MUALLİM CEVDET K.479)
(İNCELEME- TENKİTLİ METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZİ HAZIRLAYAN
UĞUR ÖZTÜRK

TEZ DANIŞMANI:
DOÇ. DR. ÖMER ZÜLFE

İSTANBUL 2013

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek lisans öğrencisi Uğur ÖZTÜRK'ün "Mecmû'a-i Eş'ar (Muallim Cevdet K.479) (İnceleme - Tenkitli Metin)" konulu tez çalışması jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı yüksek lisans tezi olarak oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile başarılı bulunmuştur.

İmza

Tez Danışmanı Üniversitesi	: Doç.Dr. Ömer ZÜLFE Marmara Üniversitesi	....
Üye Üniversitesi	: Prof.Dr. Sebahat DENİZ Marmara Üniversitesi	....
Üye Üniversitesi	: Doç.Dr. Şerafettin Can ERDEM Marmara Üniversitesi	....

ONAY

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu'nun ..10../..06../ 2013 tarih ve ..2013/11-5.... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof.Dr. Gülşen SEYHAN ALIŞIK
Müdür

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Osmanlı edebiyat tarihi içerisinde ilk elden kaynaklar olması hasebiyle ve içerdiği türler, konular, bilgilerle birlikte ‘kırkambar’ diye nitelendirilen mecmuaların ehemmiyeti edebiyat tarihi açısından büyüktür. Sadece şiirleri ihtiva etmeyip aynı zamanda geniş konu hacmiyle; çeşitli dini risaleler, mektuplar, latifeler gibi konuları içeren mecmuların böyle adlandırılması yerinde bir tabirdir.

Günümüzde oluşturulan şiir antolojilerinde nasıl bazen kıstaslar tertip edenin edebî zevkine kalıyorsa üç dört asırlık şiir mecmualarının tertibinde de bazen aynı durum ortaya çıkmaktaydı. Mürettip denilen kişi kendi edebi zevkini düşünerek belli bir amaç olmaksızın bir şiir seçkisi de oluşturabilirdi. Bu seçkinin yapılmasında şairlerin berceste niteliği taşıyan beyitleri, en bilindik şairlerin şiirleri yazılırdı. Böylece bu şiir mecmuaları antoloji niteliğini kazanmış olurdu. Bunların dışında şiir mecmuaları arasında sadece seçkilerden değil, belli bir amaç doğrultusunda tarikatlara mensup kişilerin şiirlerini ihtiva eden mecmualar, lugaz, kıt‘a, rüba‘î, gazel, tahmis, kaside, müseddes, müstezad vs. gibi türlerin olduğu mecmualar da bulunmaktadır. Nazire mecmualarını da bunlara ekleyebiliriz.

Mecmuaların tek nüsha şeklinde olması, seçkilere/seçme şiirlerden oluşanlara göre edebiyat zevkini yansıtması, bazen bir tür etrafında derlenmesiyle önem taşımaktadır. Şiir mecmualarında sadece meşhur şairler yoktur; bilinmeyen, tek bir mısra yahut beyit veyahut da bir gazelle meşhur olmuş adı sanı duyulmayan şairler de bulunur. Bu yönüyle de bir kaynaktır. Bazen divanlarda olmayıp şiir mecmualarına kaydedilmiş şiirleri bize ikinci bir nüsha olabilir. Eksik divanları tamamlamada, divanı ortada olmayıp sadece şiir mecmualarında bulunan şiirlerden oluşturulan divançelerde de yine mecmualara müracaat edilir. Şiirlerin yanı sıra şairlerin ölüm tarihlerini içeren kayıtlar, bir yerin fethi için düşürülen tarihler yine şiir mecmualarının içerisinde yer alabilir.

İncelememize konu olan şiir mecmuasında yukarıda sayılan özelliklere bir artı olarak biyografik bilgileri de ekleyebiliriz. Bu biyografik bilgiler ismi bilinmeyen, dönemi için birincil kaynak niteliğindeki eserlerde bulunmayan şairleri de kapsamaktadır.

Eseri tertip eden bilgilerde kendi görüşlerini yani bazı şairler hakkındaki değerlendirmelerini de yazmaktan geri durmamıştır.

Bu çalışma Atatürk Kitaplığı Muallim Cevdet Bölümü K. 479 numarada yer alan mecmuanın incelenmesini kapsamaktadır. Yazarı ve yazılış tarihi belli olmayan mecmua 15. asır şairlerini ağılıklı olarak da 16. asır şairlerini içerir. Hazırlanan çalışmada *Giriş* kısmında mecmualar hakkında genel bilgiler ve sınıflandırılmalar verilmiştir. Daha sonraki kısımda eserin dış yapısı tanıtılarak içeriğinin anlatıldığı bölüme geçilmiştir. Bu bölümde eser içerisinde yer alan biyografik bilgiler incelenmeye alınmış tenkidi yapılmıştır. Sonraki kısımda önemli görüldüğü için metin içinde de yer verilen biyografik bilgileri ayrı bir başlık altında toplanmıştır. Bu bölümden sonra eser içerisinde bulunan şairlerin gazellerinin yahut beyitlerinin sayısına göre sıralaması daha sonra ise şairlerin kullandığı vezinlerin bir dökümünü verdik. Esas çalışmanın ana kısmı alan metin bölümü bu kısımdan sonra yer almaktadır. Metin kısmında yazıldığı dönem içerisindeki dil korunmaya çalışılıp yaygın olarak kullanılan ilmî çevriyazı sistemi kullanıldı. Metin kısmından sonra *Sonuç* kısmı, *Kaynakça* ve gazel numaraları göz önüne alınarak *Şairler Dizini,* ardından incelenen metnin tıpkıbasım şeklinde tümü bulunmaktadır.

Bu eserden beni haberdar eden ve tez olarak çalışamam için teşvik eden hocam Yrd. Doç. Dr. Ersen ERSOY'a, tezin yazımıyla ilgili karşılaştığım vezin problemlerinde bana yardımcı olan Gökhan GÖKMEN'e ve teknik kısımlarda emeği geçen Yavuz BÜLBÜL'e teşekkür ederim. Ayrıca çalışmayı hazırlarken karşılaştığım sorunlarda bana destek olan değerli eşime teşekkür ediyorum.

Tezin tüm aşamasında bana yardımcı olan ve desteğini esirgemeyen hocam Doç. Dr. Ömer ZÜLFE'ye teşekkür ederim.

Uğur ÖZTÜRK
Fatih, 2013

ÖZET

Bu çalışmada Atatürk Kitaplığı Muallim Cevdet bölümü K. 479 numaralı şiir mecmuasının edisyon-kritiği yapılmıştır. Eserin yazarı ve ismi belli değildir. Mecmuanın incelenme kısmında bunlara değinilerek eserin yazılış tarihi verilmeye çalışılmıştır. Eserde 535 gazel, 11 kıt‘a, 14 matla‘ ile Belgrad’ın fethi için düşürülmüş bir tarih bulunmaktadır. Ağırlıklı olarak Kanûnî Sultan Süleyman devri şairlerini kapsayan şiir mecmuası ağırlıklı olarak 16. asır olmak üzere 15. asır şairlerini de ihtiva etmektedir. Mecmuada kayıtlı olup divanları bulunan şairlerin kitap ve makale şeklinde olanlar ile karşılaştırılıp farklılıkları gösterdik. Diğer yandan incelenen divanlar genellikle nüsha karşılaştırılmalı olduğu için şiir mecmuasındaki farklar divanların karşılaştırılmalı kısımlarında verilmiş durumdaydı bu yüzden sadece karşılaştırmalı nüshalarda olmayan farklılıklar ve divanlarda bulunmayan gazel veya beyitler gösterildi.

Tezde giriş kısmında mecmua tanıtılırken mecmuaların Türk edebiyatı içerisindeki önemi hakkında kısa da olsa değinmeye çalıştık. Mecmuanın incelenmesi, mecmuada şairlerin kullandığı vezinler, mecmuanın önemli özelliklerinden sayılabilecek biyografik bilgiler-bu biyografik bilgiler mecmua içinde kayıtlı olup ayrı bir başlık altında öneminden dolayı- mecmuanın metin kısmı, mecmua hakkında sonuç kısmında değerlendirme, kaynakça ve şairlerin şiirlerinin mecmuadaki yerlerini gösteren bir dizin eklendi.

ABSTRACT

In this study, critical edition of poem majmua numbered K. 479/Atatürk Kitaplığı Muallim Cevdet section has been examined. Author and name of the work are uncertain. In the review, it has been aimed to give date of inditement referring to these. There exists 535 ode/gazel, 11 quatrains, 14 matlas and date of conquest of Belgrade written down. Predominantly, poem majmua covering poems of Kanuni Sultan Suleyman era includes mainly poets of 15. and 17. centuries. We have compared poets registered in divans in the garb of book and essay pointed out differences. On the other hand, for divans are page comparative, differences in poem majmuas have been present in comparative sections of divans. Therefore, differences nonexistent in comparative pages and odes/gazel or couplets have been propounded.

In introduction, while majmua is acquainted, we have endeavoured to touch on importance of majmuas in Turkish literature. Examination of majmua, rhythms used by poets in majmua, biographic informations possibly to be counted as significant-significance of informations regidtered under another title-, text of majmua, evaluation on majmua in final part, bibliography and index indicating spots of poems of poets.

KISALTMALAR

age.	Adı geçen eser
B.	Beyit
bkz.	Bakınız
C.	Cilt
Çev.	Çeviren
D.	Divan
G.	Gazel
Mes.	Mesnevi
S.	Sayı
s.	Sayfa
t.y.	Basım tarihi yok
vb.	Ve başkaları, ve benzerleri, ve bunun gibi
vd.	Ve devamı
y.y.	Yayımcı yok

ÇEVRİYAZI ALFABESİ

ا	a, e, ʾ	غ	ġ
آ	ā, a	ش	ş
ب	b	ص	ṣ
پ	p	ض	ż,ḍ
ت	t	ط	ṭ
ث	s̱	ظ	ẓ
چ	ç	ع	ʿ
ج	c	ف	f
ح	ḥ	ق	ḳ
خ	ḫ	ك	k, g, ñ
د	d	ل	l
ذ	ḏ ẕ	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v (o, ö, u, ü, ǖ, ū, ō)
ژ	j	ه	h (a, e)
س	s	ي	y (i, ī)

GİRİŞ

"Bir araya getirilmiş, toplanmış" manasını taşıyan mecmua[1] içerisinde şiir mecmuaları Osmanlı edebiyatı tarihini oluştururken veya şairlerin hayatları hakkındaki bilinmeyen noktaları belirlerken elimizdeki birincil kaynaklar arasında yer alır. Şiir mecmualarının kaynak olması ya şiirlerden yahut da bazı biyografik bilgiler içeren şiir mecmualarından yapılır. Biyografik bilgiler içeren mecmuaların diğer mecmualar gibi tek nüsha şeklinde olması, içerdiği bilgiler önemlidir. Seçme şiirlerden oluşan veya nazire şeklinde tasarlanmış bu şiir mecmualarını meydana getiren kişilerin amaçları ya beğendikleri şairlerin en güzel şiirlerini (berceste niteliğindeki şiirler) toplamak ya da bilinmeyen çoğu şairin de içinde bulunduğu genel bir şiir defteri yazmaktır.

Osmanlı Edebiyatı ürünlerinden biri olan ve "antoloji" niteliği taşıyan şiir mecmuaları hakkında son dönem yayınlarında artış vardır. Neşredilmemiş/Latin harflerine aktarılmamış divanlarının az olması nedeniyle şiir mecmuaları hakkında yayınlar yapılmakta ve hatta şiir mecmularından alınan şiirlerden meydana getirilen divançeler bile yayınlanmaktadır.[2] Genel olarak şiir mecmualarına bakıldığında, mecmualar çeşitli şairler ve şiirlerini içermesi açısından edebiyat tarihi için önemlidir. Ayrıca şiirler seçilirken hangi kıstaslar göz önüne alınmış ve hangi şairlerin şiirlerinin okunmuş olabileceği gibi bilgileri de yine bu mecmualar sayesinde öğreniriz. Mecmuaları konularına göre sınıflandıran Agâh Sırrı Levend'in "antoloji" özelliğini taşıdığını söylediği şiir mecmuaları yazıldığı dönem içerisindeki edebî zevki vermesi açısından önemlidir.[3] "Antoloji"lerin diğer önemli bir yanı ise o dönemden günümüze kadar popülaritesini yitirmiş şairlerin

---

[1] Mustafa Uzun, "Mecmua", *DİA,* C. 29, Ankara, 2003, 265-268. s. ; Günay Kut, "Mecmua", *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler/İsimler/Eserler/Terimler*, C. 6, İstanbul, Dergâh Yayınları, 1986, 170-173. s.

[2] Şiir mecmualarındaki şiirlerden oluşturularak yapılan iki çalışma için; Ömer Zülfe, *On Altıncı Yüzyıl Şairi Selîkî ve Şiirleri*, Edebiyat, Ankara, 2006. Hatice Aynur, *15. yy. Şairi Çâkerî ve Divanı*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, Kasım 1999.

Ayrıca mecmua yayınları hakkında biyografik bilgi için; Kamil Ali Gıynaş, "Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası" *Selçuk Üniversitesi- Edebiyat Fakültesi Dergisi,* Yıl: 2011, Sayı: 25, 245-260. s.

[3] Cumhuriyet döneminde hazırlanan 'divan şiiri antoloji'leri hakkında **bkz.** Hatice Aynur, "Cumhuriyet dönemi divan şiiri antolojileri", *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları 3, Eski Türk Edebiyatına Modern Yaklaşımlar II.* (27 Nisan 2007 Bildiriler), Haz. Hatice Aynur vd., İstanbul, 2008, 58-109 s., [**Şiirlerin yer aldığı EK kısmı**] 228-295. s.

hem kendilerinin hem de şiirlerinin unutulmamasını sağlamasıdır. Seçme şiirlerden oluşan ve asırlar önce yazılmış şiir mecmualarında bazen en bilindik şairlere ve en güzel şiirlerine bazen de hiç bilinmeyen bir şaire veya onun en güzel birkaç şiirine rastlayabiliriz.

Seçme şiirlerden oluşan şiir mecmualarında tertip eden kişi tertip noktasında kendi beğenisini ön plana alarak oluşturur.

Son zamanlarda yapılan çalışmalarla şiir mecmualarının tasnif konusunda daha ayrıntılı bir yol izlenmektedir. İçerdiği türler bakımından şiir mecmularının sınıflandırılması şöyledir;

I. Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmuaları

1. Gazel mecmuaları
2. Kaside mecmuaları
3. Müstezad mecmuaları
4. Matla mecmuaları
5. Beyit mecmuaları
6. Mısra mecmuları
7. Farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerden oluşan mecmualar

II. Şiirlerin konularına göre oluşturulan (tematik) şiir mecmuaları

1. Tarih mecmuaları
2. Na‘t mecmuaları
3. Mu‘ammâ mecmuaları
4. Lügaz mecmuaları
5. Medhiye mecmuaları
6. Şehrengiz mecmuaları

7. Farklı konularda yazılmış şiirleri içeren mecmualar

III. Nazire mecmuaları

IV. Şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esnasına göre hazırlanan mecmualar

V. Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin dîvânlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmuaları.[4]

Yukarıdaki sınıflandırma içerisinde, incelediğimiz mecmua *V.* grup içine girmektedir.Çeşitli sınıflandırılmalara bakıldığında bizim araştırmamıza konu olan mecmuayı "meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğindeki seçme şiir mecmuaları"[5] ifadesiyle tanımlayabiliriz. Meraklılar tarafından oluşturulan bu şiir mecmuaları bazen incelenen metinde olduğu gibi biyografik bilgiler içermektedir.[6]

---

[4]Mehmet Gürbüz, "Şiir mecmuaları üzerine bir tasnif denemesi", **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmua:** *Osmanlı edebiyatının kırkambarı,* Haz.: Hatice Aynur ve öte. İstanbul, TURKUAZ, 2012, 108-112. s.

Mecmuaların tasnifine dair bir diğer makale aynı derlemenin içinde. **bkz.** Atabey Kılıç, "Mecmûa tasnifine dair", **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmua**: *Osmanlı edebiyatının kırkambarı*, Haz.: Hatice Aynur ve öte. İstanbul, Turkuaz, 2012, 75-96. s.

[5] Agâh Sırrı Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi*, c.1. Ankara, TTK, 1973, 166-167 s. Levend, tasnifini dört grupta yapmıştır.

[6] Biyografik bilgiler içeren iki şiir mecmua hakkında bir değerlendirme için; Ömer Zülfe, "Biyografik Bilgiler Açısından İki Nazire Mecmuası", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 4, Sayı: 18, Yaz 2011, 151-169. s.

MECMUANIN İNCELENMESİ

İncelenen şiir mecmuası Atatürk Kitaplığı Muallim Cevdet K. 479 numarada bulunmaktadır. 15. ve ağırlıklı olarak 16. yüzyıl şiirlerini kapsamaktadır. Mecmua, şairlerin baş harflerinin Arap alfabesindeki sıralamasıyla düzenlenmiş; elif (آ) harfiyle başlayıp kef (ك) harfiyle son bulmuştur. Her ne kadar mecmua alfabetik sıra dikkate alınarak yazılsa da bazen araya nazireler, kıt'a ve müfredler yazılarak alfabetik sıralama bozulmuştur. Ayrıca her harfte şair yoktur ya da varaklarda kopukluk olmasından dolayı bazı harfler eksik durumdadır. 70 (69/b) varak olan mecmuanın ilk kısmında ve son kısmında da kopukluklar vardır. Aslında mecmuanın Arap rakamlarıyla rakamlandırılmasında en son varakta 127 yazmaktadır. Daha sonra da yazmanın devam ettiği Gülâbî'nin gazelinin yarım kalmasından anlaşılmaktadır. Ayrıca son varakta yer alan reddâdeden de yazmanın devam ettiği anlaşılmaktadır. Yazmanın sayfa numaralandırması daha sonradan kurşun kalemle yapılmıştır. Eksik varakların gösterilmesinde bu kurşun kalemle yazılan sayılar göz önüne alınmıştır. Eksik varaklar: **16/b-17/a, 17/b-18/a, 34/b-35/, 41/b/42/a, 42/b-43/a, 43/b-44/a, 44/b-45a, 47/b-48/a, 62/b-63/a, 66/b-67/a** numaralardadır. Yine bu kopuklukları sayfanın sol alt köşesinde yer alan ve sağ taraftaki sayfanın ilk kelimesini gösteren reddâdelerden anlamaktayız. Yazmanın fiziki özellikleri *15 satır 200x135, 135x90 mm*'dir. Mecmuada bulunan türlerde gazel ağırlıklı olmak üzere sayıları şöyledir; gazel (545), kıt'a (11), matla' (14).

Mecmuadaki biyografik bilgiler kırmızı; şiirler ise siyah mürekkep ile yazılmıştır. Mecmuanın sadece orta kısmına değil kâğıttan tasarruf sağlamak olabilir yahut da sonradan eklenmek suretiyle yan taraflarına da şiirler yazılmıştır. Bazı sayfalarda sadece başlıklar varken, başlığın altındaki şiirler sonraki varaklar içinde yer almaktadır. *Hüsrev ü Şirin* müellifi *Şeyhî* örneğinde olduğu gibi şair hakkındaki biyografik bilgiler **41/b**'de yer alırken şiiri **48/a**'da yer almaktadır. Aynı durum *Sehî Bey* örneğinde de vardır. Şair hakkında biyografik bilgiler **17/b**'de yer alırken şiiri **35/a**'dadır.

Bu durumda şiir mecmuasının ciltlenirken yanlış ciltlendiği ve sayfalarının karıştırıldığı görülmektedir.

Mecmua, *'Abdî*'nin beyitiyle başlar ve *Gülâbî*'in gazelinin ilk iki mısrası ile son bulur. Mecmua harf sıralaması gözetilerek oluşturulduğundan bazı harflerdeki şairlerin şiirlerinin yazıldığı, bunlarınsa sonraki dönemlerde koptuğu anlaşılmaktadır.

Araştırmamıza konu olan mecmuanın yazıldığı tarih ve eserin mürettibi hakkında herhangi bir kayıt yoktur; fakat mecmuanın içindeki örnek verilen biyografik bilgiler sayesinde eserin 1550-1566 yılları arasında yazıldığı tahmin edilmektedir.[7] Mecmuada Raif Sedad ismi mecmuanın baş kısmına kurşun kalemle yazılmış durumda olup bunun sonraki dönemde mecmuayı kurşun kalem ile numaralandıran tarafından kaydedildiği anlaşılır.

İncelenen şiir mecmuasından ilk olarak Sadettin Nüzhet Ergun *Türk Şairleri* adlı eserini oluştururken *Esîrî (Bursalı) ve Esîrî (Divan kâtibi)* maddelerinde mecmuadan bahseder. Ergun: "Kanunî'nin hükümdarlığı esnasında tertîb edilen ve az çok tezkireyi andıran mühim bir mecmua" olduğunu vurgularayarak ayrıca mecmuanın tezkire özelliğine de dikkat çeker.[8] Daha sonraki dönemde Agâh Sırrı Levend, Edebiyat tarihinde şiir mecmuasının içeriği hakkında bilgilere yer vermiştir.[9] Ayrıca mecmuanın İbrahim Gülşenî'nin gazeliyle başladığını söylemiştir; fakat bu bilgi doğru değildir.

Elim érmez saña gücüm yetmez

*Éy felek ben seni Ḫudāya ḳodum (***1/a***)*

---

[7] Bâkî örneğinde olduğu gibi onun danişmend olarak görev yaptığı (h. 969-971) m. 1560-1562 yıllar; Mehmed Çavuşoğlu, "Bâkî", *Diyanet İslam Ansiklopedisi. (DİA),* 4.C. İstanbul, 1991 537-540. s. Bu bilgiden hareketle Bâkî hakkında mecmuada bulunan "elân danişmend olan" kaydından mecmuanın bu dönemi kapsayan yıllar içerisinde yazıldığı anlaşılmaktadır.

[8] Sadettin Nüzhet Ergun, *Türk Şairleri,* 3. C. 1342-1343. s. Nüzhet Ergun, her iki Esîrî maddesinde de incelenen mecmuada bulunan şiirlere yer vermiştir.

[9] Agâh Sırrı Levend, *age.* Verilen bilgi şöyledir:"XVI. yüzyılda tertiplenmiş olan bu mecmuada, gazeller kafiyelere göre sıralanmış değildir. Mecmua, şairlerin adlarının ilk harfleri sırasına göre tertiplenmiştir. İlk yaprak kopmuş olduğu için mecmua Şeyh İbrahim Gülşenî'nin gazeliyle başlıyor. Mecmuanın sonu da eksiktir. Son sayfada *Pendname* sahibi Güvâhî'nin gazeli bulunmaktadır. Mecmuanın bir özelliği, gazellerin başında şairlere değin kısa bilgilerin bulunmasıdır. Örneğin Bâkî'nin gazelinin başında şu cümle bulunmaktadır. *El'an dânişmend olan İslambollı Karga-zade Bâkî Çl. fermâyed*" 169. s.

Yukarıdaki beyitle başlayan mecmuada hemen beyitin altındaki kısa bilginin üzerindeki *Gülşenî* yazısı, Levend'in yanılmasına sebep olmuştur. Araştırmamız doğrultusunda bu beyitin Âşık Çelebi tezkiresinde *İsli 'Abdî* diye meşhur olan şair *'Abdî*'ye ait olduğu anlaşılmıştır.[10]

Gülşenî kaydının ise Usûlî'nin biyografik bilgisinde;

[*Şeyḫ İbrāhīm Ḥażretlerinüñ maḳbūllerinden Uṣūlī Efendi fermāyed*. ***(1/a)***] başlığındaki Şeyh İbrahim'in kim olduğunu belirtmek için sonradan yazıldığı belirlenmiştir.

[10] 'Abdî ve zikredilen şiir hakkında: Filiz Kılıç, *'Âşık Çelebi Meşâ'irü'ş-Şu'arâ,* İstanbul Araştırmaları Enstitüsü, 2010, 2.C. 1043-1048. s.

MECMUADAKİ GENEL BİLGİLERİN İNCELENMESİ

Araştırmamıza konu olan mecmuanın en önemli özelliği biyografik bilgiler içermesidir. Hemen hemen her şair hakkında mecmuamızda kısa da olsa biyografik bilgiler şairlerin şiirlerinden önce verilmiştir. Mecmuada yer alan bazı bilgilere ne biyografik bilgiler içeren şiir mecmualarında ne de tezkirelerde rastlarız. [Sâkî Beğ: *Sulṭān Bāyezīd Ḫāna emīr-i muṭrib olan Sāḳī Beg*… **(37/a)** örneğinde olduğu gibi].

Mecmuadaki orijinal bilgilerden biri de *Molla Aşkî* hususundadır. Kendisinin II. Mehmed (Fatih) ile aynı gün doğduğu için günlük yüz akçe bağlandığının ve bunun da bazı şairler tarafından tenkit edildiğini yine mecmuadaki kayıtlardan biridir.

Molla Aşkî ile ilgili kayıt şöyledir:

Sulṭān Meḥemmed Ḫanla bir gicede ṭoğduḳlarından ötrü yüz aḳça ʻulūfe yerler imiş.

1. *Göñül ol māha çünkim müşterīdür*

   Figānum göklere érse yéridür

2. *Ḫaṭuñ ḫaddüñde her kim gördi dédi*

   Ki Rūma gelmiş ol ḳare çerīdür (**59/b**) (Molla ʻAşḳī Divanı; G/53. s. 444.)

Bu sözüñ ṣıḥḥatine ol zamānda Fenāyī bu beyti démiş.

1. *ʻAşḳī yüz yer Saʻdī elli bu Fenāyīnüñ daḫı*

   *Ayda otuz güni vardur ṭonluġ u tīmārda (***59/b***)*

Aşkî hakkında bu rivayet sadece incelenen mecmuada vardır. [11] Mecmuanın bir diğer özelliği genellikle bilinmeyen şairlerin şiirlerini içermesidir. Örneğin; *Savmî, Tavâfî, Seci'î* gibi şairler.

---

[11] Aşkî hakkında ithamlar, bağlanan akçe ve nedenleri için; bkz. Ahmet Atilla Şentürk-Nurcan Boşdurmaz, *Molla Aşkî-Divan*, YKY, 2012, 15-18. s.

Mecmuada en çok şiiri bulunan şairler *Bâkî* ve *Hayâlî Bey*'dir. Bu iki şairin şiir mecmuasının yazıldığı yıllar içerisinde en meşhur şairler olmaları mecmuada daha fazla yer almalarını sağlamış olabilir.

Mecmuada ayrıca dönem içerisinde şiir yazıp sonraki dönemlerde unutulan şairlerin şiirleri de yer almıştır. Mecmua için seçilen şiirler genellikle şair tezkirelerinde bulunan seçme beyitler gibidir. Anlaşılan o ki bu tür şairlerin şiirleri seçilirken genellikle şairlerin bilinen şiirleri kaydedilmiştir. Bu durum özellikle divanı elimizde bulunmayan ve sadece birkaç şiiri tezkireler alınan şairler için geçerlidir. Şairlerin 'berceste' yahut bilinen şiiri veya beyiti mecmuaya alınmıştır.

Şiir mecmuasının verdiği biyografik bilgilerin bazılarında yanlışlık olduğu görülmüştür. Örneğin; *Dellak-zâde Bâkî ile Karga-zâde Bâkî* karıştırılmış ikincisinin bazı şiirleri birincisine isnat edilmiştir.[12] Genellikle şiir mecmualarında birbiriyle karıştırılan Bâkî mahlaslı bu şairlerden *sultânü'ş-şu'arâ* olan Karga-zâde Bâkî'nin bazı gazelleri *Dellâk-zâde* diye bilinen *Bâkî*'ye atfedilir. İncelenen mecmuada da böyle karışıklık olmuştur. Mecmuadaki *Bâkî* mahlasıyla yazılan Dellâk-zâde'ye atfedilen gazellerin tümü asıl meşhur olan Karga-zâde Bâkî'nin divanında bulunmaktadır. Örneğin;

Āhum göge boyandı göge gök boyanmadın
Yandum o şem' şevḳıne pervāne yanmadın[13]

Beyitiyle başlayan gazel *Karga-zâde*'nin divanında bulunmaktadır. Oysa mecmuada da bu gazel *Dellâk-zâde* diye kayıtlıdır. (**7/b**)

Mecmuada *Bâkî*'nin şiirleri arasında yer alan ve onun Süleymaniye medresesi müderrisliğinden azledilmesine sebep olan 'yégdür' redifli gazeli de mevcuttur. Beş beyit olan gazelin ilk beyiti şöyledir:

Cihānun ni'metinden kendü āb u dānemüz yégdür
Elün kāşānesinden gūşe-i vīrānemüz yégdür[14] **(8/a)**

---

[12] Dellâk-zâde'nin Bâkî'nin bu mahlası kullanması hakkındaki Âşık Çelebi'nin mizahî yorumu şöyledir: "Sermenzil-i şi'ār-i şā'irīden ṣad-merḥale dūr ve biżā'atı aṣḥāb-ı ṭab'a ġayr-ı mestūrdur, *ammā çün kāḫ-ı eyvāna pāye ve şāh-ı serve sāye lāzımdur*. Anuñ yanında meẕkūr olmaḳ 'aceb degüldür ve bir ṣaḥīfe bile mesṭūr olmaḳ terk-i edeb degüldür." Filiz Kılıç, *age*, 1. c. 415-416. s.

[13] Sabahattin Küçük, *Bâkî Divanı,* G/397/1. 344-345. s.

Bâkî'ye ait olduğu söylenen bu gazelin Nâmî adlı eski bir şaire ait olduğu ve *Bâkî*'yi çekemeyenler tarafından ona isnat edildiği söylenmektedir.[15]

Bunun dışında *Habsî*'nin mahlasının hapse atılmadan önce *Hasbî* olduğu bilgisini karıştırarak önce *Habsî* sonra *Hasbî* şeklinde yazmıştır. Mecmuada, *Müeyyed-zâde Abdurrahman Çelebi* hakkındaki bilgide onun mahlasının Selâmî olduğu kaydı mevcuttur. Bu bilgide de yine hata vardır. *Abdurrahman Çelebi*'nin mahlasının 16. asır şair tezkirelerinde *Hâtemî* olduğu kayıtlıdır.[16]

Biyografik bilgiler içerisinde Kanûnî Sultan Süleyman'dan bahsederken genellikle 'Hüdavendigar' diye bahsetmekte şairler için ise 'bende' tabirini kullanmaktadır. 'Bende' tabirini mesleki durumla padişaha bağlı olan askeri meslekteki şairler için kullanmıştır. Bu nitelendirmenin kullanmasında şairlerin meşhur olmamaları da etkili olabilir; zira Bâkî, Hayâlî gibi meşhur şairler de sultanın mahiyetinde bulunan şairlerdendi.

Mecmuada üç nesil şairlerin şiirleri de mevcuttur. Tâcî Beğ, Tâcî-zâde Cafer Çelebi ve onun oğlu Caferî.

Metinde geçen zemin şiirler, şiirlerin kafiyesi ve bunlara nazire yazan şairler şunlardır;

Zemin şiir; *Necâtî*- etegin (**67/b**)

Nazireler; *Kemâl Paşa-zêde* (**68/a**), *Sihrî* (**68/a**), *Kâtibî [Seyyid 'Alì Çelebi]* (**68/a**), *Muhibbî* (**68/b**) *Seydî Beg* (**40/b**), *Garâmî* (**41/a**)

Zemin şiir; *Ehlî*: - âlum var (**2/b**)

Nazire; *Yahyâ* (**2/b**)

Zemin şiir; *Eflâkî*: – su (**5/b**)

Nazire; *Kandî* (**5/b**), *Sabûhî* (**6/a)**

---

14 Fahir İz, *Eski Türk Edebiyatında Nazım-1,* 1999, 307. s.
15 Mehmed Çavuşoğlu, *agm,* 538. s.

16Filiz Kılıç, *age.* 3. c. 1495-1503. s.

Zemin şiir; *Bahārî Çelebi*: - sever (**9/b**)

Nazire; *Rahmî* (**9/b**)

Zemin şiir; *Bîkesî*: - beñzemez (**10/b**)

Nazire; *Şemsî Ağa* (**10/b**)

Zemin şiir; *Pîrî Paşa*:- yürür(**11/a**)

Nazire; *Remzî Çelebi* (**11/a**)

Zemin şiir; *Peyāmî Çelebi*:- oldılar (**11/b**)

Nazire; *Şuhûdî* (**12/a**)

Zemin şiir; *Cihânî Beg*:- âyesine (**15/b**)

Nazire; *Yetîm ʻAlî Çelebi* (**15/b**)

Zemin şiir; *Cevrî Çelebi*: -ânumdan (**16/a**)

Nazire; *Zâtî* (**16/a**)

Zemin şiir; *Sürûrî Çelebi*: -ede (**17/b**)

Nazire; *Sühâyî Beg* (17/b), *Mahremî* (**17/b**)

Zemin şiir; *Hayretî*:- ûnuñ (**19/a**)

Nazire; *Bâkî* (**19/a**)

Zemin şiir; *Hâce Çelebi* **[***Ebu's-suud Efendi]:*-ele (**21/b**)

Nazire; *Vahdetî* (**21/b**), ʻ*Adetî* (**21/b**)

Zemin şiir; *Hızır Beg*: -enüm (**21/b**)

Nazire; *Âhî* (**22/a**), *Şemʻî* (**21/b**)

Zemin şiir; *Hayâlî Bey*:-âda (**26/b**)

Nazire; *Fevrî* (**26/b**)

Zemin şiir; *Hayâlî Bey*:-âda (**27/a**)

Nazire; *Sunʻî* (**27/a**)

MECMUADAKİ BİYOGRAFİK BİLGİLER

[A]

‘Abdī: Beg. (58/b)

‘Adnī: Sulṭān Meḥmed Ḫān Ḥaẓretlerine veẓir-i a‘zām olan merḥūm ve maġfūr Maḥmūd Paşa. (57/a)

Āgehī: Ehl-i ‘ilm ḳısmından Rūmīlerden. (6/a)

‘Ahdī: Ehl-i ‘ilm silkinden Şeyḫ-zāde Edirneli. (62/a)

Aḥmed: Dervīş. (34/b)

Aḥmed: Şūrīde. (45/b)

‘Alāyī: Beg. (59/b)

‘Amrī: Ḳużātdan ḳaḍı‘askerler muṣāḥibi olan Mevlānā. (61/a)

‘Andelībī: Eş-şehīr Bülbül Ḥasan. (58/a)

‘Andelībī: Ḥuffāẓ ḳısmından bülbül-maḳāl ā‘lā ḫᵛānende olmaġla ol münāsebetden ötri ‘Andelībī maḫlaṣ ḳabūl eyledi. (61/b), Ḫāfıẓ(58/a), Ḫᵛānende. (58/b)

‘Ānī: Çorlulu. (1/b)

Ānī: Selīm Ḫāna ḳāḍı‘asker olan Zeyrekoġlınuñ oġlı. (1/b)

‘Ārifī: Ehl-i ‘ilm silkinden dāniş-mendlikle mahāret ṭutmış iken ḫuṭūṭ ‘ilminde kāmil varup ehl-i dīvāndan muḳāṭa‘acı olup ma‘zūl iken yine ri‘āyetle sipāhi olan Ḥüseyn Çelebi. (59/a)

Āṣafī Beg: Ḫudāvendigār bendelerinden Balatlı. (2/b)

ʿAskerī: Ḫūdāvendigār bendelerinden yaya başı iken zaʿīm olan ʿAskerī Beg ṣāḥib-i pend-nāme. (57/b)

ʿĀşıḳ Çelebi: Seyyid Naṭṭāḥ Hażretlerinüñ neslinden ḳużāt ṭāyifesinden Burusalı. (62/b)

ʿĀşıḳī: Sulṭān Süleymān Ḥażretlerine defter-dār olan Muṣṭafā Çelebi oğlı, Beg. (62/b)

ʿAşḳī: Sulṭān Meḥemmed Ḫānla bir gécede ṭoğduḳlarından ötrü yüz aḳça ʿulūfe yerler imiş. (59/b)

ʿAşḳī: Ḳużātdan ṣalāḥ-ı nefs-ile añılan. (63/a)

ʿAşḳī: Ṣaruḫānlı ḫaṭṭāṭ u ḫarrāṭ. (60/a)

ʿAşḳī: Üsküdarī. (60/a)

ʿAṭā: Ḫudāvendigār bendelerinden sipāhiyān ṭāyifesinden merḥūm Keşfī-zāde. (61/a)

ʿAṭā: Sulṭān Bāyeẓid Ḫān zamānında gelen ḳaḍılardan Üskübli. (60/b)

ʿAṭāyī: Sulṭān Murād şāʿirlerinden Ḥācıʿİvaż Paşa oğlı. (57/a)

Āvāre Beg: Ekābir muṣāḥibi. (4/b)

ʿAzlī: Sulṭān Bāyezīd Ḫān zamānında Ṣofya ḳāḍısı iken maʿzūl olan. (60/a)

ʿAzmī: Ḳużātdan. (57/b)

[B]

Bābür: Tātār Beglerinden, Ḫān Mirzā. (6/a)

Bahārī: Revānī Çelebiye maḳbūl tārīḫ diyen ḳuẓẓātdan. (9/b)

Bāḳī: el-Ān dāniş-mend olan İslāmbollı Ḳarġa-zāde. (8/a), Ḳarġa-zāde. (10/a)

Bāḳī: el-Ān İslāmbolda cüz-ḫān olan Dellāk-zāde. (7/b) Dellāk-zāde. (61b)[17]

Bālī Beg: Erbāb-ı tīmārdan. (7/b)

Başīrī: Nıṣf-ı ʻömrini ʻAcemde ve nıṣf-ı ʻömrini Rūmda geçiren. (7/a), Merḥūm. (9/a)

Bedre'd-dīn: Ḫalīfe. (7/a)

Bedrī Beg: Sulṭān Selīm Ḫān Ḥażretlerine emīr-i muṭrib olan. (9/b)

Behiştī: Çorlı Cāmiʻinde īmām ve ḫatīb ve vāʻiẓ. (6/b)

Behiştī-i Selef: Sābıḳda Selāṭīn mütevellīsi. (6/a)

Behlūl: el-Ān İslāmbolda īmām olan, Ḫalīfe. (8/b)

Belāyī: Yeñi Ḥiṣārlı, Ḫalīfe. (10/a)

Belīġī: Ḫudāvendigār bendelerinden yeñiçeri bölügünden, Beg. (8/b)

Beyānī: Küttāb cinsinden. (10/a)

Bezmī: el-Ān dāniş-mend olan Şāh Çelebi. (10/b)

Bīkesī: Ehl-i ʻİlm silkinden. (10/b)

[C]

Caʻfer: Evvelā nişāncı ṣoñra ḳāḍıʻasker olan Tācī-zāde. (14/b)

Caʻferī: Tācī-zāde Nişāncı Caʻfer Çelebinüñ maḫtūm-zādesi. (14/b)

Cāmī: Mevlānā Cāmī ḫiẕmetinde olup anlardan el alan. (16/b)

Cem Sulṭān: Raḥmetullāhı ʻaleyhi. (14/b)

Cemālī: Be-ġāyet pīr fevt olan Eskişehirli. (16/b)

[17] Daha önce de belirtildiği üzere Karga-zâde diye anılan Bâkî'ye ait şiirler Dellak-zâde'ye atfedilmiştir. Biz burada iki şairi farklı başlıkta ele aldık.

Cemālī: Sulṭān Murād şā'irlerinden Burusalı. (16/b)

Cevherī: Sözleri dürr ü güher olan. (16/b)

Cevrī: Dāniş-mend silkinden Edirneli. (16/a)

Cihādī: Beg. (15/b)

Cihānī Beg: Ḫudāvendigār bendelerinden. (15/b)

Cūyī: Naẓmī Çelebinüñ şākirdi. (15/a)

[D]

Dā'ī [Aḥmed-i]: Sulṭān Meḥemmed Ḫān mādiḥlerinden Ḳasṭamonlı merḥūm Mevlānā. (32/b)

Dāmī: Sulṭān Murād Ḫān şā'irlerinden. (33/b)

Dānişī: Sulṭān Selīm Ḫān muṣāḥibi Refīḳ Begüñ maḫdūm-zādesi. (34/b)

Derūnī: Dāniş-mend iken fevt olan İẕnikli merḥūm ve maġfūr. (32/a)

Deryā: Dede. (34/a)

Dilīrī: Beg. (33/a)

Dīvāne Dervīş: Meczūb cinsinden. (33/b)

Du'āyī: Selefden Burusalı. (33/a)

[E]

Edāyī: İstambulī. (2/b: 3/a)

Edībī: Rūmiliden Ḳāḍı-zāde. (4/a)

Eflākī: Küttāb cinsinden. (5/b)

Ehlī: Ḳużāt cinsinden Rūmelilerden. (2/b)

Emīr Çelebi: Eyyübe'l-Enṣārīde mülāzım. (3/a)

Emīr: Sābıḳda İslāmbol ḳadısı olan Ṣaçlı Emīr Efendi. (49/b)

Emrī: Müsellemü'ş-şu'arā. (3/b)

Enverī: Ekser 'ömrini İslāmbolda geçiren Kefeli Mürekkebçi. (1/b)

Esīrī: Bursevī. (4/a)

Esīrī: Sābıḳda Sulṭān Selīm Ḫān Ḥażretlerine dīvān kātibi olan. (4/a)

Ezherī: Merḥūm ve maġfūr küttāb nev'inden, İstanbulī. (3/a)

[G]

Ġazālī: Merḥum ve maġfūr Birāder Efendi. (62/b)

Gedāyī Beg: Merḥum. (69b)

Ġubārī: el-Ān Ka'be-i Şerīfde olan Ġubārī Çelebi ḫattā Mekke-i şerīf de mürd olmışdur. (63/b)

Gülşenī: Sābıḳda İbrāhīm Paşa zamānında Mıṣırdan gelen Şeyḫ İbrāhīm Efendi Ḥażretleri raḥmetu'llāhi 'aleyhi. (69/a)

Gülşenī: SaruḪānī. (69/a)

Güvāhī: Pend-nāme ṣāḥibi Mevlānā be-ġāyet mesel-āmīz kelimāta ḳādir kişidür. (69/b)

[H]

Ḫᵛāce Çelebi [Ebu's-suud Efendi]: el-Ān mütfī-i zamān olan Ḫᵛāce Çelebi Ḥażretleri. (21/b)

Ḥāletī: Ḳużātdan sözlerinde ḥālet olan. (20/a)

Ḥalīmī: Sulṭān Selīm Ḫān Ḥażretlerine ḫᵛāce olan. (19/b)

Ḥamdī: Aḳşemse'd-dīn Ḥażretlerinüñ maḫtūm-zādesi, Efendi. (20/a)

Ḥamdī: Ḳasṭomonī. (20/a)

Ḥamdī: Mu'ārif, Ḫalīfe. (18/b)

Ḥasbī: Merḥūm Keşfīnüñ küçük birāderi evveli Ḥabsī soñra Ḥasbī. (20/b)

Ḥassān Beg: Sulṭān Murād Ḫān şā'irlerinden olan. (21/a)

Ḥıfẓī: Selefden. (18/b)

Ḥilmī: Muḳāṭa'āt kātiblerinden a'rec[18]. Burusalı. (19/b)

Ḥükmī Çelebi: Dāniş-mend silkinden Gelibolulı. (21/a)

Ḥüsām: Gelibolulı Mollā. (20/b)

Ḥüseyin: Selefden. (21/a)

Ḫafī: Sulṭān Meḥemmed Ḫān zamānı şā'irlerinden Edirneli. (30/a)

Ḫākī: Selefden. (28/b)

Ḫālī: Beñli-zāde démekle şöhret ṭutmağın Ḫālī maḫlas ḳabūl étmişler. (30/b)

Ḫalīfe Efendi: 'Ulemādan. (28/b)

Ḫalīlī: 'Acem Ulularından Sulṭān Meḥemmed Ḫān devrinde gelüp İẕnīḳde vaṭan ṭutan. (29/a)

Ḫalīlī-i Zerd: Lāmi'ī Çelebi Efendinüñ maḳbūl şākirdlerinden. (30/a)

Ḫāliṣī Beg: Küttāb cinsinden İslāmbollı Yaḥyā Çelebi oğlı. (29/b)

Ḫatmī: Sābıḳda Mıṣra ḳāḍı olan Ṣāliḥ Efendinüñ dānişmendi. (28/a)

Ḫāverī Çelebi: el-Ān Ġalaṭa ve Eyüb ḳāḍısı olan. (29/b)

Ḫayālī Beg: Sulṭān Süleymān Ḫānuñ maḳbūl şā'irlerinden. (23/a)

Ḫayālī Çelebi: Sulṭān Selīm Ḫāna defter-dār olan 'Abdu'l-kerīm-zāde. (22/b)

Ḫayālī: Kātib. (23/a)

Ḫayālī-i Selef: Burusalı Āl-i Resūl olan. (19/a), Sābıḳda Köhne Ḫayālī démekle şöhret ṭutan. (22/b)

---

[18] A'rec: Topal, aksak.

Ḫazānī: Mıṣırda Şeyh İbrāhīm Ḥażretlerinüñ muḥiblerinden. (28/b)

Ḫazānī Beg: Be-ġāyet tāzeliginde fevt olan Ḫüdāvendigār bendelerinden. (29/b)

Ḫıżır Beg: Sulṭān Meḥemmed Ḫān zamānında İslāmbol ḳāḍısı olan. (21/b)

Ḫıżrī Beg: Ḫudāvendigār bendelerinden Yeñi Ḥiṣārlı. (32/b)

Ḫıżrī: Edirneli. (30/b)

Ḫıżrī: Erbāb-ı ḳalem zümresinden. (31/a)

Ḫiṣālī Beg: Ḫudāvendigār bendelerinden. (28/b)

Ḫudā'ī Beg: Ḫudāvendigār bendelerinden yayabaşı ṭāyifesinden İslāmbollı. (22/a)

Ḫudāyī: Beg. (27/b)

Ḫuldī: Dāniş-mend cinsinden Çelebi. (31/a)

Ḫulḳī Çelebi: Ehl-i 'ilm silkinden olan. (32/a)

Ḫüsrev Efendi: Ḳużātdan. (30/b)

Ḫüsrev: Beg. (31/b)

[I-İ]

'Iyānī: Ehl-i 'ilm silkinden iken Pādişāh Ḥażretlerine ḳaṣide ṣunup maḳbūl olındıḳda on dāne aḳça Ayaṣofyadan cāyize olınan, Ḫalīfe. (61/b)[19]

'İbādī: Üsküfci-zāde. (63/a)

İbrāhīm [Paşa]: Evvel maḳbūl olup āḫiri maḳtūl olan. (2/a)

İlahī: Meşāyiḫden. (5/a)

---

[19] 'Iyânî'nin padişaha sunduğu 'ıydiyye' kasidesinden dolayı kendisene verilen cayize için **bkz.** İsmail Erünsal, "Türk Edebiyatı Tarihinin Arşiv Kaynakları II-Kanûnî Sultan Süleyman Devrine Ait Bir İn'âmât Defteri", *Osmanlı Araştırmaları,* İstanbul, 1984, sayı IV, 9. s.

ʿİlmī: Ehl-i ʿilm silkinden dāniş-mend ṭāyifesinden Ġalaṭalı. (59/b)

ʿİşretī: el-Ān Edirne ile İslām[bol] ortasında olan ḳaṣabalaruñ birisine ḳāḍı olan Yeñi hiṣārlı fużelādan. (62/a)

ʿİvaż: Lāmiʿī Çelebi Efendi muṣāḥiblerinden ʿilm-i ḳıṣṣada pehlüvān-ı ʿālem olan. Mollā. (60/a)

ʿİẕārī: Sābıḳda S̱emāniye müderrisi olan fażl-ıla şöhret ṭutan. (58/b)

[K]

Ḳābilī: Ḫalife. (65/a)

Ḳadīmī: Şuʿarānuñ ḳudemāsından. (64/b)

Ḳāḍī: Ḳużātdan Ḳāḍı Efendi. (65/b)

Kāmī: Selefden. (66/b)

Ḳandī: Re'īs-i müverriḫīn merḥūm ve maġfūr Mevlānā. (65/b)

Ḳarārī-i Rūmī: Dāniş-mend silkinden. (64/a)

Ḳāsım: Şuʿarādan bir ḳaç Ḳāsım gelmişdür bunlardan eyce (iyice) Ḳāsım gelmemişdür. (64/a)

Kātibī: Selefden

Kātibī: Süveys'e ḳapudān olan Ġalaṭalı Seyyid ʿAlī Çelebi. (68a)

Kebīrī: Merḥum ve maġfūr Necātī Revānī muṣāḥiblerinden. (68/b)

Kemāl Paşa-zāde: Pādişāhumuz Sulṭān Süleymān Ḥażretlerinüñ salṭanatlarınuñ evvelinde müftī-i zamān ve Şeyḫü'l-islām olan, raḥmetu'llāhi ʿaleyhi. (66/b)

Kemāl-i Zerd: Sābıḳda merḥūm Maḥmūd Paşanuñ iç oġlanları Ḫᵛācesi olan. (67/b)

Kerīm: Dāniş-mend. (69b)

Kefşī: Māhiye işlerin işleyen Burusalı Ḥācı Memī zīrā Kefşī idi. (67/a)

Keşfī: Şeyḫ Sa‘dī neslinden merḥūm Ṣabāyī şākirdlerinden İslāmbollı. (67/a)

Ḳıyāmī: Cerrāḥ-zāde Burusalı, Ḫudāvendigār seferinde fevt oldılar. (66/a)

Ḳıyāmī: Küttābdan. (66/a)

Ḳıyāsī: Sābıḳda Eyyūb-i Enṣārīye nāib olan Tob-Ḫāneli. (66/a)

Ḳudsī Beg: Merḥūm ve maġfūr Mollā Ẕātīnüñ maḳbūl şaḳirdlerinden. (65/a)

Ḳurbī: Dāniş-mend silkinden ḫattā mü’ellif ü muṣannifdür. (64/b)

Ḳuṭbī: Sābıḳda Ṣemāniyede müderris olan Paşa Çelebi. (66/b)

[M]

Memī Çelebi: Ḳużātdan Ördek Memi. (1/a)

Muḥibbī: Sulṭān Süleymān Ḫān Ḥażretleri. (68/b)

[Ö]

‘Öẕrī: Ḳużātdan Leng. (63/a)

[P]

Pelāsī: Küttāb cinsinden bir günde biñ beyt kitābet éden, Mevlānā. (11/b)

Pertevī: Ehl-i ‘ilm silkinden, Ḫalīfe. (11/b)

Peyāmī: el-Ān Ṣaçlı Emīr Efendiden mülāzım olan Ḳāḍı-zāde. (11/b)

Pīri Paşa: Sulṭān Selīm Ḫān Ḥażertlerine vezīr-i ‘aẓām olan. (11/a)

Pīrī Paşa: Ramażān oġlı Beglerbeyi. (11/b)

[S]

Ṣabāyī: Edirneli Ḳulluḳ Ḫayre’d-dīn démekle meşhūr olan Mevlānā. (51/a)

Ṣābrī: Merḥūm ve maġfūr vā‘iẓ Mevlānā ‘Arabuñ Ḳızı oġlı. (53/b)

Ṣabūḥī: Ẓürefādan ‘Abdü’l-ẓarīf démekle meşhūr olan. (50/a)

Ṣadāyī Beg: Ḫudāvendigār bendelerinden sipāhiyān ṭāyifesinden ġāyet eyü ṣadāya mālik olan. (54/a9

Sa‘dī Çelebi: Müftī. (36/b)

Ṣafāyī: Erzel-i ‘ömrde fevt olan. (53/b)

Ṣāfī: Cezerī-zāde Ḳāsım Paşa maḫlaṣ-ı şerīfleri. (52/a)

Sāġerī: Gūyendelikde terennümātda pehlüvān-ı ‘ālem Edirneli heccāv. (41/a); Merḥūm ṣaġlıġında maḳberesin yapup bir dāne serv ve bir dāne bādem ve bir dāne şeftālū dikdürüp bu ḳıt‘ayı maḳberesine yazdurmış. (7/a)

Sāḳī: Sulṭān Bāyezīd Ḫāna emīr-i muṭrib olan Sāḳī Beg bu şi‘re her kim ki naẓīre deyüp maḳbūl naẓīre diyecek (olıcaḳ) olursa biñ dāne filori baḫş̱ ḳonılmış bir ferd gelüp da‘vā édememüş zīrā bu ġazelde çoḳ revīş çoḳ gösteriş vardur. (37/a)

Sālikī: Ḫudāvendigār bendelerinden piyādelerden. (37/b)

Sāmi‘ī: Edirneli. (35/b)

S̱ānī: Be-ġāyet tāzece fevt olan Edirneli. (13/a)

S̱ānī: Hüdāvendigār bendelerinden Cān Memi. (14/a)

S̱ānī: Selefden. (14/a)

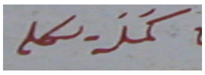
Ṣarrāfī: Sulṭān Meḥemmed Ḫān şā‘irlerinden Burusālı. (50/b)

Ṣavmī: el-Ān İslāmbolda ṣaḥḥāf olan Burusalı Ramażān Çelebi ism-i şerīfleri Ramażān olmaġla Ṣavmī taḫalluṣ ḳabūl eylemişler. (51/a)

Sa‘yī: Pīr. (36/a)

Sa‘yī: Sulṭān Bāyezīd Ḫān zamānında sarāy ḫᵛācesi olan. (40/a)

Sebzī: İslāmbollı ḥāfıẓ ṭāyifesinden Fārisī-gūy. (35/a)

Seci‘ī Çelebi: Dāniş-mend cinsinden be-ġāyet genc fevt olmışlar. (36/a)

Seḫāyī: Beg. (36/a)

Sehī Beg: Sābıḳda Ergene ‘imāretine mütevelli olan Teẕkiretü’ş-Şua‘rā ṣāaḥibi. (17/b)

Sehmī: Bekdāşī-zāde. (41/a)

Selāmī: Sābıḳda Sulṭān Bāyezīd Ḫāna külliyet ile ḳāḍı‘asker olan Mü’eyyed-zāde ‘Abdu’r-raḥman Çelebi Efendi maḫlaṣ-ı şerīfleri Selāmīdür. (38/a)

Selīḳī: Rūmīlerden ḳużāt ṭāyifesinden. (37/b)

Selmān Efendi: Ḳużāt ṭāyifesinden mükemmel dīvānı olan. (35/b)

S̱enāyī: Ehl-i ‘ilm silkinden. (13/b)

Serāyī: Rūm ilinde şehr-i Sarāydan olan Mevlānā. (39/b)

Serīrī: Muṣanna‘ şi‘rler diyen. (39/a)

Seydī Beg: Sulṭān Süleymān Ḥażretlerinüñ evāilinde Nişāncı Beg olan. (40/b)

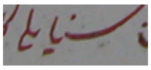
Ṣıfātī: Edirneli cerrāḥ ṭāyifesinden usta. (50/a)

Siḥrī: Küttāb cinsinden İslāmbollı. (35/a)

Siḥrī: Sābıḳda maḥkeme Kātibi. (38/b)

Sinān Çelebi: Sulṭān Selīm Ḫān zamānında Şām ḳāḍısı iken defder-dār olan Yégān oġlı Sinān Çelebi Efendi Āl-i ‘Os̱mānda Fenārīler Yégān küllī manṣıblarda mertebelerde ol gelmüşler. (37/a)

Sinān Paşa: Ezān Sinān Paşa eş-şehir Ḫᵛāce Paşa. (35/b)

Sinān: Küttāb ṭāyifesinden kātib. (39/a)

Sipāhī Beg: Sipāhiyāndan. (36/b)

Sirācī Beg: Rūmīlerüñ ket-ḫüḍāsı olan erbāb-ı tīmārdan. (41/b)

S̱iyābī: Şuaʿrānuñ ümmīsinden. (13/b)

Sū'ālī: Sābıḳda Burusada Selāṭīn īmāmı olan Īmām-zāde. (40/a)

Ṣubḥī: el-Ān Burusada Ḫaṭīb olan Selātīne. (53/b)

Ṣubḥī: Ḳużātdan Ḥekīm Sinān oġlı. (52/b)

Ṣubḥī: Ümenādan Kefeli Ḫᵛāce Receb oġlı. (53/a)

Ṣunʿī [Pīr] **:** Necātī Beg muṣāḥiblerinden raḥmetu'llāhi ʿaleyhi. (53/a)

Ṣunʿī: Beg. (50/a)

Ṣunʿī: Geliboludan şuʿarānuñ aʿlāsından olan. (50/a)

Ṣunʿī: Sābıḳda Beglerbegi Defter-dārı olan Meḥemmed Beg. (50/a)

Ṣunʿī: Sulṭān Murād şāʿirlerinden üstād naḳḳāşī nedīm ü ẓarīf. (52/a)

Sūzenī: İgnecilerde ḫayli üstād olan. (39/a)

S̱übūtī: Eşribe bişirmede pehlüvān-ı ʿālem olan. (13/b)

Sücūdī: Sābıḳda dīvān kātibi olan. (36/b)

Sühāyi Beg: Ḫudāvendigār bendelerinden sipāhiyān ṭāyifesinden. (17/b)

Sürūrī: Sulṭān Muṣṭafā Ḥażretlerine Ḫᵛāce olan Gelibolulı. (17/b)

Sürūrī-i ʿAcem: Şarḳīlerden Rūmda çoḳ olmışlar. (17/a)

Süvārī Beg: Ḫudāvendigār bendelerinden sipāhiyān ṭāyifesinden. (38/b)

[Ş]

Şaʿbān: Ḫalīfe. (49/a)

Şāhī: Selef. (42/a)

Şāhī: Şarḳī. (42/a)

Şāhidī: Selef. (45/a)

Şāhidī [Pīr]: Sulṭān öñinden Eskişehirli erzel-i ʿömre yetişen. (48/b)

Şāʿirī: Ehl-i ʿilm silkinden Rūmīlerden Mevlānā. (42/b)

Şākirī Beg: Sipāhiyān ṭāyifesinden. (43/a)

Şāmī: Beg. (44/a)

Şāmī: Beglerden ṣāḥib-i livā olan Şāmlı oğlı Muṣṭafā Beg. (45/b)

Şānī: Dāniş-mend. (44/a)

Şānī: Küttāb ṭāyifesinden ḫayli Fürsle münāsebeti olan, Bursevī. (45/b)

Şāvur: Necātī Beg muṣāḥiblerinden Şāvur Beg démekle şöhret ṭutan. (44/a)

Şebābī: Necātī Beg-ile hem-ʿaṣr olan. (45/a)

Şehdī: Cem Sulṭāna defter-dār olan Şāhidīnüñ oğlı. (44/a)

Şemʿī: Beġāyet ʿilm-i şiʿrde eylikle [iyilikle] şöhret ṭutan Vefā-zāde ṣūfīlerinden. (48/b)

Şemʿī-i Selef: Selefden Burusalı Dedebālī démekle meşhūr olan. (48/a)

Şemsī: İsfendiyār neslinden sipāhī oğlanları aġası iken Şām vilāyetine Beglerbegi olan Şemsī Paşa ʿömürleri ber-mezīd ola. (46/b)

Şemsī: Aġa. (10/b)

Şemsī: Al-i Fenārīden Sulṭān Selīm Ḫān Ḥażretlerine ḥürmet ve ʿizzet birle defter-dār olan Burusalı. (46/a)

Şemsī: Baġdādī. (48/b)

Şemsī: Çoḳ maʿārifde yedi olan Burusalı Ṣaḫḫāf. (46/b)

Şemsī: Sābıḳda Burusaya ḳāḍı olan Şemsī-i Edvārī démekle şöhret ṭutan Ḳara Şemsī Ḥażretleri ʿilm-i mūsīḳīye nice risāleleri vardur dérler. (46/a)

Şemsī: Sulṭān Murāduñ şāʿirlerinden Nedīm. (43/b)

Şevḳī: el-Ān ḫarābāt murādında olan dāniş-mend. (42/b)

Şevḳī: Sulṭān Beyāzīd Ḥażretlerinün maḳbūl kātiblerinden kātib. (45/b)

Şeyḫ Çelebi: Meşāyiḫden. (47/a)

Şeyḫī: Eş-şehir Çaḫşırcı. (15/a)

Şeyḫī: Ḥükemā ṭāyifesinden Sulṭān Murād Hān Ġāzi şāʿirlerinden Ḫusrev ü Şīrīn müʾellifi olan merḥūm ve maġfūr Germiyanlı Mevlānā. (Başlık 41/b- gazel 48/a)

Şeyḫ-zāde: Selefden. (48/a)

Şifāyī: el-Ān Sulṭān Meḥemmed Ḫān Hażretlerinüñ bīmār-Ḫānesine ḥekīm başı olan Mevlānā. (49/a)

Şihābī Beg: Mevlānā Naẓmīnüñ şākirdi olan. (49/a)

Şikārī: Ḫᵛāce. (48/b)

Şīrāzī: ʿAcem ulularından eks̱er evḳātın Rūmda geçiren. (45/a)

Şīrī: Erbāb-ı Tīmārdan. (49/b)

Şīrī Beg: Sulṭān Selīm Ḫāna vezīr olan Hersek oġlınuñ oġlı ṣāḥib-livā. (43/a)

Şūḫī-i Selef: Sulṭān Meḥemmed Ḫān devrinde gelen ḳużāt ṭāyifesinden. (47/a)

Şuhūdī: Çoḳ maʿārifete mālik iken tāzeliginde ḳalenderlig iḫtiyār éden. (47/b)

Şükrī: Ḫudāvendigār üstādlarından Burusalı zerger[20] Emīrüñ oġlı. (43/b)

Şükrī: Kürdistānlı. (43/b)

Şükrī: Sinobī. (43/b)

Şükūfī: Dāniş-mend silkinden Burusalı Ḫᵛāce Sacaḳ-zāde démekle meşhūr olan. (42/a)

[T]

Tab'ī: Dāniş-mend silkinden. (12/b)

Ṭabībī: 'İlm-i ṭıbdan yedi olan ḥükemādan. (55/b)

Tācī Beg: Nişāncı Caf'er Begüñ pederi. (12/a)

Tācī: Burusalı mü'eẕẕīn, ḫalīfe. (12/b)

Ṭāli'ī: Sulṭān Selīm Ḫān zamānından yeñiçeri kātibi iken Ka'be-i Şerīfe giderken fevt olan merḥūm ve maġfūr. (55/a)

Ṭarīḳī: Ṭarīḳ-i 'ilmde iken fevt olan, ḫalīfe. (55/a)

Ṭavāfī: Bir ḳaç kerre Ka'be-i şerīfi ṭavāf éden, ḫalīfe. (56/a)

Temennāyī: Mecẕūb ḳısmından. (13/a)

Tīrī: Oḳçı-zāde. (13/a)

Türābī: Ḫalīfe. (12/a)

[U-Ü]

'Ulvī: Sulṭān Murāda Sulṭān Meḥemmed Ḫān şā'irlerinden. (58/a)

Uṣūlī: Şeyḫ İbrāhīm Ḥażretlerinüñ maḳbūllerinden. (1/a)

Ümīdī: Dāniş-mend silkinden İslāmbollı. (5/b)

Ünsī: Sābıḳda muḳāṭa'āt kātiblerinden Burusalı. (1/a)

---

[20] "Kuyumcu yerine kullanılan bir tabir." M. Zeki PAKALIN, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, 3. c. MEB, İstanbul, 1983. 654-655.

[Y-Z]

Yetīm: ʿAlī Çelebi. (15/b)

Żaʿīfī Çelebi: Ḥācı-zāde démekle meşhūr, ismi Muḥammed vaṭanı Gelibolı merḥūm Sulṭān Murād ġazāların bir niçe biñ beytle naẓm étmişlerdür bu ebyāt anlaruñdur. (54/b)

Żamīrī [Ḫᵛāce]: ʿİlm-i aḫfāda ve remilde ʿilm-i żamīrde pehlüvānlıḳ eyle-yen. (54/a)

Ẓuhūrī: Ehl-i ʿilm silkinden ḳużāt ṭāyifesinden sözleri ẓāhir olan. (56/b)

MECMUAYLA İLGİLİ DİĞER NOTLAR

Mecmua içerisinde en çok şiir *Bâkî* ve daha sonra *Hayâlî Beğ*'e aittir. Diğer şairler ve şiir sayıları şöyle:

(35) Tane gazeli ya da beyiti olan şair: *Bâkî.*

(27) Tane gazeli ya da beyiti olan şair: *Hayâlî Beg.*

(8) Tane gazeli ya da beyiti olan şair: *Hayretî.*

(5) Tane gazeli ya da beyiti olan şair: *'Adnî.*

(3) Tane gazeli ya da beyiti olan şairler: *Behiştî Efendi [Vâ'iz], Derûnî [İznikli], Emrî, Fevrî, Kandî, Kemâl Paşa-zâde, Sun'î [Gelibolulı], Şem'î[Prizenli], Tab'î.*

(2) Tane gazeli ya da beyti olan şairler**:** *'Andelîbî [Hânende], 'Âtâyî[Hâcî 'İvaz Paşa Oğlı], Basîrî, Belîğî Beg [Yeñiçeri], Câmî, Câyî, Cem Sultân, Deryâ Dede, Enverî, Gubârî, Hafî, Hamîdî Çelebi, Hassânî, Hâverî, Hayâlî Çelebi ['Abdu'l-kerîm-zâde], Hayâlî-i Selef [Köhne], Hıfżî, Hudâyî Beg, Hulkî, Îbrâhîm Paşa[Pargalı], İlâhî, İshâk [Çelebi], 'İşretî, 'İzârî, Kemâl-i Zerd, Nazmî, Necâtî Beg, Pîrî Paşa, Sabâyî, Selâmî, Sabûhî, Sâğerî [Edirneli], Selîkî, Servî, Sihrî [Küttâbtan], Şehîdî, Şemsî Paşa, Şevkî [Kâtib], Şîrî, Şuhûdî, Tâlibî, Za'îfî Çelebi [Hâcı-zâde].*

(1) Tane gazeli ya da beyiti olan şairler: *'Abdî, 'Abdî Beg, 'Abdü'l-kâdir Efendi, 'Adlî, Âgehî Çelebi, 'Ahdî Çelebi [Edirneli], Âhî, Ahmed Paşa, 'Alâyî, 'Alâyî Beg, Âlî, 'Amrî, 'Andelîbî, 'Andelîbî[Hâfız], Ânî [Çorlulu], Ânî Çelebi, 'Ârifî [Hüseyn Çelebi], Âsafî Beg, Âvâre Beg, 'Askerî Beg, 'Âşık Çelebi, 'Âşıkî Beg, 'Âşıkî, 'Aşkî, 'Aşkî [Molla], 'Aşkî [Saruhanlı], 'Aşkî-i Üsküdarî, 'Atâ Çelebi [Keşfî-zâde], 'Atâ Çelebi [Üskübli], 'Aynî Çelebi, 'Azlî Efendi, 'Azmî Çelebi, Bâbür Han, Bahârî Çelebi, Bahşâyiş Çelebi, Bâlî Beg, Bedre'd-dîn Halîfe, Behiştî-i Selef, Behlûl, Behlûl Halîfe, Belâyî Halîfe, Beyânî Çelebi, Bezmî, Bîdârî, Bîkesî, Bilâlî, Binâyî, Bülendî, Ca'ferî [Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi oğlu], Cemâlî [Eskişehirli], Cemâlî [Burusalı], Cevherî, Cevrî, Cihâdî Beg, Cihânî Beg, Cilâyî, Cûyî, Dâ'î [Ahmed-i], Dakîkî, Dâmî, Dânişî, Delîlî, Dervîş Ahmed,*

Dervîş, Dilîrî Beg, Dîvâne Dervîş, Du'âyî [Burusalı, Dürrî, Ecrî, Edâyî-i Stambulî, Edhemî Efendi, Edîbî [Kâdı-zâde], Eflâkî, Ehlî Efendi, Emînî, Emîr Çelebi, Emîr Efendi, Esîrî, Esîrî-i Bursevî, Ezherî-yi Stanbulî, Fakîrî, Fârisî, Fenâyi, Fikrî, Garâmî, Gazâlî, Gedâyî Beg, Gülâbî, Gülşenî, Gülşenî-i Saruhanî, Günâhî, Güvâhî, Hâkî, Hâkisterî, Hâletî, Hâlî, Halîfe Efendi, Halîlî ['Acem], Halîlî -i Zerd, Halîmî Çelebi, Hâlisî Beg, Hamdî [Hamdullâh], Hamdî Halîfe, Hamdî-i Kastomonî, Hasânî, Hasbî, Hatâyî, Hatmî, Hayâlî [Kâtib], Hayrî, Hazânî, Hazânî Beg, Helâkî, Hızır Beg [İslambul Kâdısı], Hızrî, Hızrî [Edirneli], Hızrî Beg [Yeñi Hisârlı], Hilmî, Hisâlî Beg, Huldî, Huzûrî, Hükmî, Hüsâm, Hüseyin [Selefden], Hüseyn, Hüsrev [Beg], Hüsrev [Efendi], H^{v}âce Çelebi, 'İbâdî, 'İlmî, 'İnâyet, İslâmî Beg, Kâbilî [Halife], Kadimî, Kâdî, Kâmî, Kân'î Efendi, Karârî-i Rûmî, Kâsım, Kâşifî, Kâtib, Kâtibî[Selefden], Kâtibî [Seyyid 'Alî Çelebi], Kebîrî, Kefşî [Burusalı Hâcî Memî], Kemâlî, Kerîm, Keşfî [İslambullı], Kırca 'Alî, Kıyâmî[Küttâbdan], Kıyâmî [Cerrâh-zâde], Kıyâsî [Tob-hâneli], Kudsî Beg, Kurbî Çelebi, Kutbî, Mahremî, Me'âlî, Mollâ 'İvaz, Mollâ Hüsâm, Müdâmî, Müftî [Şeyh Hazretleri], Muhibbî, Na'tî, Nedîm-i Şemsî, Ördek Memî, 'Özrî [Leng], Pelâsî, Penâhî, Pertevî, Pertevî [Halîfe], Peyâmî [Kâdı-zâde], Rahmî, Râzî, Remzî, Revânî, Rindî, Sâ'atî, Sa'dî Çelebi [Müftî], Sabirî, Sabrî, Sadâyî, Sadâyî Beg, Sadıkî, Safâyî, Sâfî[Cezerî-zâde Kâsım Paşa], Sa'îdî, Sâkî Beg, Sâlih Efendi, Sâlikî, Sâmi'î Çelebi, Sânî [Cân Memi], Sânî [Selefden], Sânî [Edirneli], Sarâyî, Sarrâfî, Savmî, Sa'yî [Pîr], Sa'yî [Efendi], Sebzî, Seci'î, Sehâbî, Sehâyî Beg, Seher Âbdâl, Sehî Beg, Sehmî Çelebi, Selmân, Semâ'î, Senâyî, Serîrî, Seydî Beg, Sezâyî, Sıfâtî [Cerrâh], Siyâmî, Sihrî [Mahkeme kâtibi], Sinân Çelebi, Sinân [Kâtib], Sinân Paşa, Sinânî [Efendi], Sipâhî Beg, Sirâcî Beg, Siyâbî, Siyâhî, Sû'âlî, Subhî [Hatîb], Subhî [Kefeli], Subhî [Kuzâtdan], Sübûtî, Sun'î [Pîr], Sun'î [Mehemmed Beg], Sun'î [Nakkâşi], Sun'î Beg, Sûzenî, Sücûdî, Sühâyi Beg, Sünnî, Sürûrî [Gelibolulı], Sürûrî-i 'Acem, Süvârî Beg, Süyûfî, Şa'bân Halîfe, Şâ'irî, Şâhidî [Pîr], Şâhidî-i Selef, Şâhî-i Selef, Şâhî-i Şarkî, Şâkirî Beg, Şâmî Beg, Şâmî, Şânî [Dâniş-mend], Şânî [Bursevî], Şâvur, Şebâbî, Şehdî, Şem'î [Vefâ-zâde Sofîlerinden], Şem'î-i Selef, Şemsî [Sahhâf], Şemsî Ağa, Şemsî Çelebi, Şemsî-i Bağdâdî, Şemsî-i Edvârî, Şerîfî, Şevkî [Dâniş-mend], Şeyh Çelebi, Şeyhî, Şeyhî [Çahşırcı], Şeyhzâde, Şi'rî, Şifâyî, Şihâbî Beg, Şihâbî, Şikârî Hâce, Şîrâzî, Şîrî Beg, Şuğlî, Şûhî-i Selef,

Şû'rî, Şûrîde Ahmed, Şu'ûrî, Şükrî [Kürdistânlı], Şükrî Çelebi, Şükrî [Sinobî], Şükûfî, Tâbi'î, Tâbî, Tabîbî, Tâcî Beg, Tâcî [Halîfe], Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi, Tâli'î, Tarîkî [Halîfe], Taşköpri-zâde, Tavâfî [Halîfe], Temennâyî, Tîrî, Türâbî [Halîfe], 'Ulûmî, 'Ulvî [15. yy.], Usûlî, Ümîdî [İslambullı], Ünsî [Burusalı], Vahdetî, Yetîm ['Alî Çelebi].

MECMUADA KULLANILAN VEZİNLER

Mecmuadaki şairlerin kullandıkları vezinler ve sayısı şöyledir:

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün, ... 119
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün, ... 5
Fā'ilātün mefā'ilün fā'ilün, ... 3
Fā'ilātün mefā'ilün fe'ilün, ... 3
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün, ... 2
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün, ... 84
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün, ... 2
Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün, ... 25
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün, ... 54
Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün, ... 22
Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün, ... 16
Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün, ... 23
Mef'ūlü mefā'ilün fe'ūlün, ... 3
Mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün, ... 5
Mefā'ilün fā'ilātün fa'ūlun, ... 1
Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fa'lün, ... 4
Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün, ... 10
Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün, ... 15
Mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün, ... 7
Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün, ... 47
Müfte'ilātün Müfte'ilātün Müfte'ilātün Müfte'ilātün, ... 1
Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün, ... 1

METİN

1.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

H̬afīf + + − − / + − + − / + + −

1. Elüm érmez saña gücüm yétmez
Éy felek ben seni H̬udāya ḳodum

2.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + − − − / + − − − / + − − − / + − − −

1. Yaraşmaz saña her aġyār-ıla yār olma sulṭānum
Gül-i bāġ-ı cinānsın hem-dem-i h̬ār olma sulṭānum

Yazılmaz naḳş mermerde ki düşmez her göñül derde
Yigitsin degme nā-merde ṭaleb-kār olma sulṭānum

3. Boyuñ servine érmez el saña el ṣunmasun engel
Olur olmaz pelīde gel hevā-dār olma sulṭānum

Saña ey māh-ı tābende geçinür her kişi bende
Ṣaḳın nāgāh bir bende giriftār olma sulṭānum

5. Ṣalup bu ḥüsn ü zībāyı bıraḳduñ şehre ġavġāyı
Ḳul étdüñ cümle dünyāyı ṭama'-kār olma sulṭānum

Cemālüñ döndi gül-zāra ṣaḳın yüz vérme her h̬āra
Yazıḳdur bülbül-i zāra dil-āzār olma sulṭānum

7. Bu gün nūr-ı İlāhīsin **Uṣūlī**nüñ penāhısın
Güzeller pādişāhısın cefā-kār olma sulṭānum

---

1. 1/a.
Bu beyit 'Abdī'ye ait.

2. 1/a.
Şeyh̬ İbrāhīm Ḥażretlerinüñ maḳbūllerinden Uṣūlī Efendi fermāyed.
Uṣūlī *Divanı*; G/91 201. s.

3.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Olduġunca saña ʿışḳuñda meẕellet bāḳī
Saña olsun güzelüm ḥüsn-ile ʿizzet bāḳī

Naḳd-i cānı yoluña ḫarc édelüm mā-ḥażarı
Ayaġuñ tozına cānā yine ḫidmet bāḳī

3. İçelüm sāḳī müdāmī mey-i gül-rengi yürüt
Der-iseñ kim ḳala dildār-ıla ṣoḥbet bāḳī

Ḳorḳum oldur ki ben éy rūḥ-ı revānum bir gün
Żaʿf-i hecrüñ-le ölem ḳala bu ḥaṣret bāḳī

5. Dilerem ḥażret-i Ḥaḳdan o beli ince ile
Ortamızda ḳala **Ünsī** bu maḥabbet bāḳī

4.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ne ḳadar ditresem üstine [o]yārüñ par par
O ḳadar biñ daḫı étsem beni silker ṣarṣar

Ördegüñ cānı iver kūyuña ḳarşu tez tez
Uçmaġa yoḳ ḳanadı vü dili parlar par par(?)

5.

Fe'ilātün mefāʿilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Devlet isterseñ arḳa vér arḳa
Bir ulu āsitāna bir bāba

---

3. 1/a.
Sābıḳda muḳāṭaʿāt kātiblerinden Burusalı Ünsī Çelebi fermāyed.

4. 1/a.
Ḳuẓatdan Ördek Memī Çelebi fermāyed.

5. 1/a.
Ḳıṭʿa.

Ka‘beye vérmeseydi arḳasını
Secde étmezdi kimse miḥrāba

6.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. N’ideyin ṣaḥn-ı çemen seyrini cānānum yoḳ
Bir yanumca ṣalınur serv-i ḫırāmānum yoḳ

Emdürür gerçi lebin vaṣlına cānlar vérene
Leb-i cān-baḫşını emsem démege cānum yoḳ

3. Nice da‘vet édeyin ol perīyi dāyireye
Ḫātem-i la‘li gibi mühr-i Süleymānum yoḳ

Baġrumuñ başına dāġ-ı ġamı odlar yaḳalı
Ḳaldum ayaḳda ḳara başuma dermānum yoḳ

5. **Enverī** gülşen-i kūyuñda figānlar eyler
Déme éy ġonce-dehen murġ-ı ḫoş-elḥānum yoḳ

Velehu

7.

Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Ḫaṭṭuñ der-idüm ‘ilm-i vefāda ola kāhil
Müşkil bu ki zülfüñ yine çıḳdı ḳara cāhil

---

6. 1/b.
Ekṡer ‘ömrini İslāmbolda geçiren Kefeli Mürekkebçi Enverī fermāyed.
Enverī *Divanı*; G/143. 119. s.

7. 1/b.
Beyit, Enverî *Divanı*nda bulunmamaktadır.

8.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Bir pādişāh-ı 'ışḳam sancaġum oldı āhum
Ġam leşkerüm yanumca gözüm yaşı sipāhum

Ẓulmet şebinde ḳaldum bī-çāre bir mededsüz
Keşf ét niḳāb-ı ḥüsnüñ göster yüzüñi şāhum

3. Éy āfitāb-ı 'ālem yüzüñi görmeyelden
Gögi göge boyarsa ṭañ mı duḫān-ı āhum

Cān vérdügüm cefā-yı yār ile ehl-i ḥāle
Şerḥ éde ḥāl-i dille ḳabrümdeki gīyāhum

5. Hecr āteşine yaḳma luṭf u vefālar eyle
Ānī ḳuluñ senüñdür iki cihānda şāhum

9.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Pādişāhum bāde-i vaṣlın bize ḳılmış yasaġ
Néce olalum cihānda éy dirīġā biz ya ṣāġ

10

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Allar giymiş gezen şehr içre bir meh-pāredür
Ol benüm çoḳ sevdügüm gūyā ki āteş-pāredür

Zülfi sevdāsına ṭolaşdı göñül olmaz ḫalāṣ
Key perīşān-ḥāldür ser-geştedür āvāredür

---

8. 1/b.
Sulṭān Selīm Ḫana ḳāḍı'asker olan Zeyrek oġlınuñ oġlı Ānī Çelebi fermāyed.

9. 1/b.
Çorlulu Ānī.

10. 2/a
Evvel maḳbūl olup āḫiri maḳtūl olan İbrāhīm Paşa fermāyed.

3. Ol kemān-ebrū güneş yüzli nigāruñ beñleri
Āsumān-ı ḥüsn içinde kevkeb-i seyyāredür

Ḳalmadı ṣabr u ḳarārum ben nice ṣabr édeyin
Göñlümi meftūn éden ol gözleri mekkāredür

5. Yaḳma bağrum lāle gibi luṭf édüp bir būse vér
Çünki **İbrāhīm** bendeñ ʿāşıḳ-ı bī-çāredür

Velehu

11.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yār **İbrāhimi** terk étdiyse bir gün ola
Arayup bulımaya şemʿ-i şebistānlar-ıla

12.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün
Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Burc-ı şerefde çünki göründi hilāl-i ʿīd
Étdi cihānı yine müşerref cemāl-i ʿīd

ʿĪd-ı viṣālüñe bedel olmasa sevdügüm
Maṭlūb-ı ins ü cān olımazdı viṣāl-i ʿīd

3. Ḥüsnüñ zevāle érecegin añla éy ṣanem
Gelür bir iki üç gün içinde zevāl-i ʿīd

Zülf ü ruḫuñ viṣāline éren kimesnenüñ
Gécesi ḳadr u gündüzi olur miṡāl-i ʿīd

5. Ḳanlu yaşumda ḳaşlarınuñ ʿaksin **Āli**yā
Gören ṣanur ki ṭoġdı şafaḳdan hilāl-i ʿīd

---

11. 2/a.
12. 2/a.
Ālī fermāyed.

13.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫaṭṭum u şi'rüm görenler bir du'ā ḳılsun déyü
Emniyā yazdum anuñ'çün ṣafḥa-i dīvāra ben

14.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Muṣavver levḥ-i dilde naḳş-ı yār-i bī-miṣālüm var
Göñül eglencesi bir ṣūret-i zībā-cemālüm var

Ġam-ı māżīden el çekdüm viṣāle étdüm istiḳbāl
Ḫayāl-i vaṣl-ı yār-ıla benüm bir özge ḥālüm var

3. Baña sermāye ancaḳ ġam-durur bāzār-ı 'ışḳ içre
Metā'-ı ġuṣṣadan özge ne māl ü ne menālüm var

Meger āb-ı revānumdan bulupdur perveriş beñzer
Zemīn-i sīnede pür-berg tīrüñden nihālüm var

5. N'ola Mecnūn gibi deşt-i belādan zār olam **Ehlī**
Ki bir Leylī-ṣıfat ṣaḥib-cemāl-i bā-kemālüm var

15

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlân

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ġanīdür 'ışḳ-ıla gönlüm ne mālüm ne menālüm var
Ne vaṣl-ı yāra ḫandānam ne hicrāndan melālüm var

Ne ṣaġ olmaḳ murādumdur ne ölmekden ḳaçar cānum
Cihānda ḫaste-yi 'ışḳ olalı bir ḫoşça ḥālüm var

---

13. 2/a.
Emnī Çelebi fermāyed.

14. 2/b.
Ḳużāt Cinsinden Rūmelilerden Ehlī Efendi fermāyed.

15. 2/b.
Naẓīre-i Yaḥyā.
Yaḥyā Bey *Divanı*: G/59. 318. s.

3. Ne meyl-i külbe-yi aḫzān ne seyr-i ṣoḥbet-i yārān
Ne ṭa'n-ı zāhid-i nādān ne ceng ü ne cidālüm var

Ben ol ḥayrān-ı 'ışḳam kim yitürdüm 'aḳl u idrāki
Ne 'ālemden ḫaberdāram ne kendümden ḫayālüm var

5. Cihān fānīdür éy **Yaḥyā** hüve'l-ḥayyu hüve'l-bāḳī
Degişmem aṭlas-ı çerḫa benüm bir köhne şālum var

16.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlân

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Şu deñlü kendümi ṭaşlarla dögdüm ḫāk-sār étdüm
Vücūdum kişver-i 'ışḳ içre bir ṭaşdan ḥiṣār étdüm

Ṣalup [ten] ẕevraḳın girdāb-ı eşk-i çeşmüme her dem
Ṣaçuñuñ ẓulmet-ābādına anuñ-ıla güẕār étdüm

3. Ṭolalı dāġ-ı ġamdan mührelerle taḫta-yi sīnem
Derūnum ḫāne-gīr-i 'ışḳ édüp kendümi zār étdüm

Yine bir pehlüvānlıḳ eyledüm meydān-ı 'işretde
Ṣıyup bir cām-ıla ġam leşkerin ben tārmār étdüm

5. Bu gün éy **Āṣafī** yine bu ṭab'um şāhbāzıyla
Göre Ḳāf-ı ma'ānīde ne 'anḳālar şikār étdüm

17.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Olsa ṭañ mı her géce tā ṣubḥa dek bīdār şem'
Od yaḳupdur şevḳuñ-ıla başına éy yār şem'

Éy lebi Şīrīn firāḳuñ-la senüñ Ferhād-veş
Tīşe-yi ġam başı üstinde olupdur zār şem'

---

16. 2/b.
Ḫudāvendigār bendelerinden Balatlı Āṣafī Beg fermāyed.

17. 2/b.- 3/a.
Edāyī-i Sitambulī fermāyed.

3. Şu‘le-yi āh-ı derūnum var-iken lāzım degül
Külbe-i aḥzānum içre yaḳmañuz tekrār şem‘

Şevḳuñ-ile her géce tā ṣubḥa dek yılduz ṣayar
Éy meh-i burc-ı sa‘ādet éy güneş-ruḫsār şem‘

5. Zerd olup cism-i **Edāyī** gibi olmış nā-tüvān
Şöyle beñzer kim olupdur ‘āşıḳ-ı dīdār şem‘

18.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Çün nesīmiyle cihāna oldı ‘anber-bār zülf
Nāfe-yi Çīne ḳomadı ḳıl ḳadar miḳdār zülf

Geh ‘iẕāruñ ‘arż éder bu ḫalḳa geh ruḫsāruñı
Oldı gūyā āteş ü āb oynadur seḥḥār zülf

3. Mār-ı müşk-efşān déyelden kākül-i pür-tābuña
Gülşen-i ḫaddüñde éy gül-ruḫ ḳomadı mār zülf

Ḫātem-i la‘lüñ raḳīb-i dīvden ḥıfẓ étmege
Gūyiyā biñ başlu ejderhādur éy dildār zülf

5. Cān u dil naḳdin nice ḳurtarsun andan bir kişi
Çeşm-i fettānuñsa bir uġrı iki tarrār zülf

Muṣḥaf-ı ḥüsn üzre ḳomazdı ṣalībin éy ṣanem
Göz göre ger étmeseydi küfrini ıẓhār zülf

7. Mār-ı ābīdür meger étmiş ‘iẕāruñda ḳarār
Yā semenderdür ki ḳılmış āşiyānın nār zülf

Kākülüñden açılur geh geh cemālüñ Ka‘besin
Perde-yi beytü’l-Ḥaremdür gösterür envār zülf

9. Nīsbet-i dīn étmesün ḳomaz keserseñ başını
Baġlanupdur var-ısa éy **Ezherī** zünnār zülf

---

18. 3/a.
Merḥūm ve maġfūr küttāb nev‘inden Ezherī-yi Sitanbulī fermāyed.

Velehu Eyżan

19.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Éy büt-i Çīn ü H̱aṭā Ka'be senüñ rūyuñdur
Siyeh örtüsi anuñ zülf-i semen-būyuñdur

H̱ālüñ anda ṣanemā çün Ḥacer'ül-Esveddür
Āb-ı Zemzem ki dénür la'l-i şeker-gūyuñdur

3. Nice ṣayd olmaġa bu murġ-ı dil éy kebg-ẖırām
H̱āller dāne aña dām-ı belā mūyuñdur

Sū-be-sū cūy-ı sirişküm aḳıdan her demde
Bāġ-ı 'ālemde firāḳ-ı ḳad-i dil-cūyuñdur

5. Kūy-ı yāre çekinür seyl-i sirişkümle beden
Çeken éy **Ezherī** yā ẖāküñ ü yā ṣuyuñdur

20.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Mücteṯ+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. **H̱udāyī** mihr ü maḥabbet-le ülfet eylemeñüz
'Adūm olanlara daẖı 'adāvet édemezin

21.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ter düşdi meclis içre meger bādeden 'araḳ
H̱aylī dem oldı bezmümüze baṣmadı ayaḳ

---

19. 3/a.
20. 3/a.
Maḳt'a.
21. 3/a.
Eyyübe'l-Enṣārīde olan mülāzım Emīr Çelebi fermāyed.

22.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Musaḫḫar oldı ḫāl-i rūyına bu baġrumuñ başı
Diyār-ı Rūm sulṭānı bu kez aldı Ḳızılbaşı

23.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Şol ṭurra-i müşgīn ki ruḫ-ı yāre ṭayandı
Yansa ne ṭañ 'ūd gibi nāre ṭayandı

Dil çāh-ı zeneḫdan ḳaçuben zülfüñe düşdi
Gel gör ecelini varuben dāre ṭayandı

3. Yansın ḫam-ı zülfüñ gibi ḥālüm görüben nār
Kāfir ki çelīpā-ile zünnāre ṭayandı

Büt-ḫānede taṣvīrüñi gördi ṣanemler
Ser-cümle ḳadīd oldı vü dīvāre ṭayandı

5. **İslāmī** anuñ zülfine ṭolaşma ṣaḳın kim
Aṣṣ'étmedi ol kimsene kim māre ṭayandı

24.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ayda bir kez görinür ṭāḳ-ı felek de meh-i nev
Gösterür ḳaşları bir günde bize iki hilāl

---

22. 3/a.
Maḳt'a [Fevrī].

23. 3/b.
İslāmī Beg fermāyed.

24. 3/b.
Müsellemü'ş-Şu'arā Emrī Çelebi fermāyed.
Beyit Emrî *Divan*ında bulunmamaktadır.

25.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Nedür ol murġ-ı sīm-ten ki anuñ
İçmege ḳanın aş yérer her cān

Otuzı ḳırḳı bir yuvada döner
Necm-efşān gibi felekde hemān

3. Deheni dübüri ḳuyruġı ayaġı
Ḳarnı arḳası cümle yek-sān

Gerçi ser-tā ḳadem şikemdür ol
Bevl éder içtigüni yére revān

5. Deheni kellesüñdedir gerçi

Būse-gāh étmiş anı ḫalḳ-ı cihān

Lāmi'ī kim çıḳarsa bu luġazı
Nūş-i cān olsun içdügi her ān

26.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Yā rab görem mi ol ruḫ-ı cānānı bir daḫı
Görmege cān vérür yine cān anı bir daḫı

Gül-ruḫlarından ayrılalı 'andelīb-i dil
Ġāyet ziyāde eyledi efġānı bir daḫı

3. Düşdüm diyār-ı ġurbete hicrān-ı yār-ıla
Görmek müyesser ola mı yārānı bir daḫı

Yétmez mi ḫūn-ı çeşmine bu göñlüm aldugı
Cān ḳaṣdın eyledi éde şol ḳanı bir daḫı

---

25. 3/b.
Luġaz-ı Fuḳḳā'.

26. 4/a.
Sābıḳda Sulṭān Selīm Ḫan Ḥażretlerine Dīvān Kātibi olan Esīrī fermāyed.

5. Bir nāzenine baġladı göñlin **Esīrī** kim
Hergiz cihāna gelmeye aḳrānı bir daḫı

27.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳāmetüñ cānā göñülde dikdi bir serv-i revān
Aḳdı ol serv ayaġına āb-ı giryānum revān

Çıḳmaz aġzumdan dehānuñ sırrını fāş étmezem
Cām-ı la'lüñ ṣun berü éy sāḳī-yi şīrīn-zebān

3. Ḫusrevā gül yüzüñüñ medḥin oḳurken 'andelīb
Şevḳ-ıla cān bülbüli aheng éder eyler fiġān

Ġāret éden göñlümi her dem ḥarāmī gözlerüñ
Cānuma ḫançer çeker bir laḥẓa hīç vermez amān

5. Éy **Esīrī** ġamzesi dil kişverine ḥükm éder
Ḫātem-i la'li baña mühr-i Süleymāndur hemān

28.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dilā ol māh elinde bir niçe mektūb-ı ḥikmet var
Degül mefhūmı ẓāhir her birinde mühr-i ḳudret var

29.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + –

1. Ol nedür k'adı anuñ dört ḥarf olur
Dördi ḥaẕf olsa yine dördi ḳalur

---

27. 4/a.
Esīrī-i Bursevī fermāyed.
28. 4/a.
Emrī fermāyed.
Emrī *Divanı*; Müfred 170. 329. s.
29. 4/a.
Luġaz-ı Çādır.

Geh mülūkiyle misāfir görinür
Geh meḳābirde mücāvir görinür

3. Gehi ayruḳdan görinür aḳ gül gibi
Geh çūl issi olmış ḳul gibi

Ḳande ṭursa bir ayaġ üzre ṭurur
Ḳāndīl-ile kendi yerin süpürür

30.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Zülf-i pür-çīnüñ ile göñlüm perīşān eyledüñ
Ġamze-yi ser-tīzüñ ile baġrumı ḳan eyledüñ

Bāġ-ı ḥüsnüñ gülşeninden dūr édüp bülbül gibi
Külḫan-ı miḥnetde pīşem āh u efġān eyledüñ

3. Redd édüp yārānuñı nādān-ıla olduñ celīs
Bir néçe dīvüñ yérin taḫt-ı Süleymān eyledüñ

Yūsuf-ı dil vaṣl Yaʿḳūbına olmışken ḳarīn
Derd ü ḥasretden maḳāmın çāh-ı hicrān eyledüñ

5. Éy **Edībī** ʿīd-i vaṣlı çün saña olmaz naṣīb
Ṭutalum sen cānuñı hecrinde ḳurbān eyledüñ

31.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Seyle vérdi cismümi āb-ı revānı çeşmümüñ
Zaḫm-ı baġrumdan aḳar her demde ḳanı çeşmümüñ

Her perī ʿışḳı hevāsı-y-ıla vīrān étdi dil
Ġarḳ-ı ḫūn olsun göreyin ḫānumānı çeşmümüñ

---

30. 4/a.
Rūmiliden Ḳāḍı-zāde Edībī Çelebi fermāyed.

31. 4/b.
Ecrī Çelebi fermāyed.

3. Yazdı ḫaddüñ ṣafḥa-i ruḫsāra rengīn naḳşını
Resmini ʿācīz ḳalur étmekde Mānī çeşmümüñ

Érdi nūr-ile baṣar fer buldı hem rūşen budur
Ḫāk-i pāyından ṭolaldan sürme-dānı çeşmümüñ

5. Érmeyelden tūtiyā-i ḫāk-i pāya **Ecri**yā
Ẕerre deñlü nūrdan yoḳdur nişānı çeşmümüñ

32.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gözüñ üstinde ḳaşuñ var démesünler dér-iseñ
Var yüri ḫātem gibi bir şaḫṣa olma zīr-i dest

33.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Senüñ içün götürür sīnede ādem cānı
Ehl-i dilden ne ḳaçarsın behey ādem cānı

34.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sāḳiyā meygūn lebüñ cān bezmine ṣaḫbā yeter
Ḳadd-i mevzūnuñ daḫı naḫl-i cihān-ārā yeter

Çünki esrār-ı lebüñ ḥayrānıyam ṣun leblerüñ
Baña ol ḥelvā-yı terdür baña ol ḥelvā yeter

---

32. 4/b.
İsḥāḳ Çelebi fermāyed.
İsḥāḳ Çelebi *Divanı*; G/13/4. 120-121. s.

33. 4/b.
Maṭlaʿ-i İsḥāḳ.
İsḥāḳ Çelebi *Divanı*; G/282/1. 302. s.

34. 4/b.
Ekābir Muṣāḥibi olan Āvāre Beg fermāyed.

5 ‘ihsân’ kelimesinden kaynaklı olarak beyitin vezninde problem var.

3. N’ola yüz döndürse benden bursa ṣarsa zülf-i yār
Çün gelür yüz gösterür ol çihre-yi zibā yeter

Ben ki ‘ışḳından delürdüm bend ü zindān añmañuz
Baña ol çāh-ı zenaẖ bu zülf-i müşk-āsā yeter

5. Ṣun zebānuñ cāmın **Āvāre**ye olsun iḥsān
Sāḳiyā meygūn lebüñ cān bezmine ṣahbā yeter

35.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. ‘Āşıḳ-ı ‘ışḳam bu gün ne ḳīl ü ne ḳāl eksügüm
Bir ḳalender-meşrebem ne mülk ü ne māl eksügüm

Zāhid-i hüşyārı gör kim ḳıṣṣa naḳl eder baña
Dem-be-dem efsāne söyler ṣanki dellāl eksügüm

3. Fāriġam künc-i maḥabbetde bu gün Mecnūn-veş
Ne cihān endīşesi ne özge aḥvāl eksügüm

Ni‘met-i dünyāya baḳmam ḳandı māl-ā-māl ise
Ḫoş-durur ḫūn-ı ġamuñ ne yāl ü ne bāl eksügüm

5. **Edhemī**yem ne zer ü sīm ü ne tāc u ne kemer
Ḥāṣılı şimdi hemān ‘ālemde bir şāl eksügüm

36.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Ümmehāta çün Mecūsī meyli ḳo éy nā-ḫalef
‘Īsī-i Meryem gibi ābāya ol ḫayrü’l-ḫalef

Māsivānuñ derkini ‘irfān ṣanur bī-ma‘arifet
Kendüñi bil kendüñi éy sır-şinās-ı mā-‘aref

---

35. 5/a.
Edhemī Efendi fermāyed.

36. 5/a.
Meşāyiḫden İlāhī Ḥażretleri fermāyed.

3. Görmedi ẓātuñ gibi cevher bu baḥr-ı lācüverd
Vérmedi şāneñ gibi dürdāne bu Nīl-i ṣadef

Ḳıl kanā'at ney gibi seyr étme her bir meclisi
Yüzüñi ḳızdurma bir ḳaç puldan ötrü hemçü def

5. Sür'at-i seyrinden olur noḳṭa 'aynı-ı dāyire
Bu ḥurūf-ı ebcedüñ aṣlı olupdur nūn u kef

Gel ḫar-ı 'Īsā gibi uçurma kendüñ göklere
Menzilüñ taḫt-ı zemīn iken eyā gāv-ı 'alef

7. Éy **İlāhī** şāhid-i ġaybīya oldum āyine
Şeş-cihet benden görindi ẓāhir oldı dört ṭaraf

37.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Zaḫm-veş açma dehen kimseye Nu'mān ise de
Merhem-i merḥameti derdine dermān ise de

Cebhe-sāy olma ṣaḳın ẕillet ile 'izzet içün
Ṭutalum [ki]felegüñ aṭlası dāmān ise de

3. Naḥvet-i nāzı kim ét luṭf u kerem eyle şāh
Lāzım-ı salṭanat [..................................]

38.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Gözüm izüñ tozın göñlüm ḳapuñ der-bānlıġın ister
Biri beglik hevāsından biri iksīre ṭālibdür

---

37. 5/a.
Bu gazelin ilk iki beyiti tam yazılmış olup 3. beytin sadece ilk iki kelimesi yazılmış. Gazeldeki yazıya bakıldığı zaman daha sonraki dönemlerde mecmuaya eklendiği görülmektedir.

38. 5/a.
İsḥāḳ Çelebi fermāyed.

39.

Mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün

Hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. Ruḫsāruña 'āşıḳdur ṭaş-ıla döger gögüs
Her ṣubḥ degül şeb-nem verd-i terüñ üstine

40.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Teşneyem āb-ı zülālüñden meded bir pāre ṣu
Éy ṭabīb-i cān ölür éremezse ben bīmāre ṣu

İntiẓār olup leb-i Şīrīninüñ güftārına
Ḫüsrevā Ferhāduñ olmışdur düşüp ṭaġlare ṣu

3. Yūsufını ḳurda aldurmış gibi Ya'ḳūb-vār
Ol sebebden indi 'aynına bıñaruñ ḳare ṣu

Ṭaşlar-ıla dögünüp gögüs gögerse vechi var
'Āşıḳ olmışdur ne çāre eylesün dīdāre ṣu

5. Ḳanlu yaşum çeşmeler olup aḳar **Eflāki**yā
Acıyup deryālar oldı ḥālüme bī-çāre ṣu

41.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṭoldı cūy-ı eşk-ile sīnemde olan yāre ṣu
Seyl-ile ṭolsa 'aceb midür şikāf-ı yāre ṣu

Diñ baña başdan nedür 'aynumdaki āb-ı revān
Çıḳma ḫōd mümkin degül yüz vech-ile küh-sāre ṣu

---

39. 5/a.
Emrī fermāyed.
Emrī *Divanı*; G/495/2. 264. s.

40. 5/b.
Küttāb cinsinden Eflākī fermāyed.

41. 5/b.
Naẓīre-i Ḳandī.

3. Ṭañ mı ṭaşduḳça göñül olursa çāh-ı dīde pür
Āb ṭuġyānın da var ṭolmaḳ ḳuru bıñare ṣu

Aġzını ṣulandurur her ʿāşıḳ-ı dil-ḫastenüñ
Gelse ger yār-ı dehānından leb-i dildāre ṣu

5. Teşnedür **Ḳandī** n'ola éy ḫusrev-i şīrīn-zebān
Ṣun cülāb-ı laʿle ṣunma ol şeker-güftāre ṣu

42.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yüz yumazdı geldügince dāyimā gülzāre ṣu
Öykünelden çoḳ ṣafā kesb étdi ḫadd-i yāre ṣu

Sāḳiyā mecrūḥdur göñlüme gel mey ṣunmaġıl
Bilmez misin anı éy meh-rū ki sevmez yāre ṣu

3. Eşk-i çeşmüm āh-ı sūzānum görüp Ferhād-veş
Başladılar nāleye kūh [u] fiġān u zāre ṣu

Bir dem içinde yaḳardı iki ʿālem raḫtını
Urmasaydı gözlerüm bu āh-ı āteş-bāre ṣu

5. Teşne-dildür bu **Ṣabūḥī** ḫaste tīġ-i dilbere
Bilür iken sūd-mend olmaduġın bīmāre ṣu

43.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Oḳuñ éy ḳaşı kemān sīnede açdı revzen
Oldı bu ḫāne-i dil mihr-i ruḫuñla rūşen

Servler ṣanma şehā çıḳdı duḫānı yér yér
Āteş-i şevḳ-i ruḫuñla ṭutuşupdur gülşen

---

42. 6/a.
Naẓīre-i Ṣabūḥī.

43. 5/b.
Dāniş-mend silkinden İslāmbollı Ümīdī Çelebi fermāyed.

3. Āteşīn āh saña ḳılmadı hergiz te's̱īr
Éy perī āteş-ile gerçi tutuşur āhen

Her melek ḥüsnüñi seyr étmege mihr ü mehden
Açdılar ṭāḳ-ı felekde aña zerrīn revzen

5. Éy **Ümīdī** yaḳamı ben nice çāk étmeyeyin
Dem-be-dem yüz sürer ayağına öper dāmen

44.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Saña ey gözlerüm nūrı dil-i h̲ūnīn-ciger 'āşıḳ
Ciger ṣad-pāre sīnem yāre yāre çeşm-i ter 'āşıḳ

Reh-i 'ışḳuñda a'dādan ne bāküm var benüm éy dōst
Bilürsin éylemez endīşe-i h̲avf u h̲aṭar 'āşıḳ

3. Ziyān u sūda ḳalmayup benüm sermāye-yi 'ömrüm
Bu bāzār-ı fenāda derd alur cānın ṣatar 'āşıḳ

Ṣafā bezminde sen illerle nūş-ı bāde étdükçe
Belā bezminde bilseydüñ neler çekdi neler 'āşıḳ

5. Senüñ eş'ār-ı dil-sūzuñ ser-ā-ser ḥasb-i ḥāl ancaḳ
'Aceb mi **Āgehī** ezber éderse anı her 'āşıḳ

45.

Ḥarfu'l-Bā

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yār bī-pervā dirīġā ġuṣṣadan ḥālüm h̲arāb
Sevmesün 'ālemde kimse dilber-i 'ālī-cenāb

Bizde inṣāf édelüm yār olduġu'çün neylesün
Ẕerre-i nā-çīzden 'ār étmesün mi āfitāb

---

44. 6/a.
Ehl-i 'ilm ḳısmından Rūmīlerden Āgehī Çelebi fermāyed.

45. 6/a.
Sābıḳda Selāṭīn mütevellīsi olan Behişṭī-i Selef fermāyed.

3. Miḥnet oḳlarına oldı cism-i efgārum ḳafes
Her ṭarafdan murġ-ı cānum çıḳmaġa eyler şitāb

Ḫışm éder yalvarduġumca nāz éder étsem niyāz
İstimā' étmez sözümi diñlemez vérmez cevāb

5. Şem'-veş ol şāh-ı ḫūbāna niçün pervānesin
Éy **Behiştī** beglere cāyiz degüldür intisāb

46.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. 'Āşıḳ-ı āvāreñem giyem melāmet bürdesin
Kūyuñı terk eylemek yoḳdur meger öldürdesin

Ger nevāzişler érişmezse ṣadā-yı çengden
Neyle dem-sāz eylesün 'āşıḳ dil-i āzürdesin

3. Pādişāh-ı 'ālem-i ḳalb olalı ol ẓālimüñ
Niçe biñ ẓulm-i dürüştin gördüm añma ḫurdesin

Tāze tāze lāle-ḫadler-ile göñül ḫandān iken
N'eylerem ben gülşenüñ bir ḳaç gül-i pejmürdesin

5. Niçe yıllardur ki ölmişdür **Behiştī** hecr-ile
Defter-i 'uşşāḳuñ éy şeh yoḳlamazsın mürdesin

Velehu

47.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yine gülşende bu gün bülbüle bir ḥāl olmuş
Güli ḫār-ıla görüp münkesirü'l-bāl olmuş

---

46. 6/b.
Çorlı Cāmi'inde īmām ve ḫaṭīb ve vā'iz olan Behiştī Efendi fermāyed.
Behiştī *Divanı*; G/413. 455. s.

47. 6/b.
Behiştī *Divanı*; G/230. 354. s.

Devletüñde erişüp zaẖm-ı müjeñ pādişehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-yi iḳbāl olmuş

3. Şehre od ṣaldı déyü āhuma ḳılmaġa ‘aẕāb
Māh-ı nev küngüre-i çerẖde çengāl olmuş

Gezdürür şevḳ-ıla bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül-Yūsufını ṣatmaġa dellāl olmuş

5. Tekye-yi ‘ışḳa gérüp şāl-ı melāmet giymiş
Göre billāh **Behiştī** nice abdāl olmuş

Velehu

48.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Çünki taḳdīr-i ezel her ne ise olsa gerek
Ben senüñ tīr-i belāña ṭururam n’olsa gerek

Tāzelükde beni ḥüsnüñden ıraġ eyleme kim
Güli bu gülşenüñ éy ġonce-dehen ṣolsa gerek

3. Leb-i mey-gūnda görüp ẖadd u ‘iẕāruñ bildüm
Dīde peymānesine ẖāk-i fenā ṭolsa gerek

Étdigüm fikr-i viṣālüñdür umaram ki érem
Çünki ‘ālemde kişi étdügin bulsa gerek

5. Éy **Behiştī** bu cihāndan gidecek rūz-ı bahār
Lāle ḳan aġlasa sünbül ṣaçını yolsa gerek

---

48. 7/a.
Behiştī *Divanı*; G/259. 369-370. s.
1 belā; D.: cefā.

49.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. 'Āşıḳ oldum bilmedüm yār özgelerle yār imiş
Ḥamdülillāh 'ışḳ ara mundaḳ belālar bar imiş

50.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫıdmete bel baġlayup bir niçe yār
Birlige yétdi ḳamusı aşikār

Meskenet yüzin yére urur müdām
Pes der-i dildār olur aña maḳām

51.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + –

1. Nev-bahār érişdi vü gitdi şitā
Keyfe yuḥyi'l-arża ba'de mevtihā

Leblerüñde ḫaṭṭuñ éy şīrīn-dehen
Mūrlar cüllāba düşmiş gūyiyā

3. Yār aġyārı ṣavar düşnām-ile
Def' olur ṣankim du'ā ile belā

---

49. 6/a.
Tātār beglerinden Bābür Ḫan Mirzā fermāyed.

1 Divan da beyit şu şekildedir:
'Āşıḳ olġaç kördüm ol şimşād ḳaddin yüz belā
Allāh Allāh 'ışḳ ara mundak belālar bar imiş
Bābür *Divanı*; G/58/2 153. s.

50. 6/b.
Luġaz-ı Cārūb.

51. 6/b.
Bāḳī *Divanı*; G/11. 108 s.

1 "Yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor?" (Rûm/50).

Dest-i miḥnetden alınmasa yaḳam
Ger olur-ise iki ʿālem bir yaña

5. Eşk-i çeşmüm yāre ʿarż étdüm dédi
Bāḳiyā maʿlūm oldı mācerā

52.

Mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün
Mużāriʿ – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Baña zekāt-ı ḥüsnüñ bir būse ḳıl revāne
Ḫayr ét begüm yigitsen ben pīr-i nā-tüvāne

Yanmış żaʿīf cismüm itlere vérme çünkim
Meyl eylemez bilürsin seg yanmış üstüḫᵛāne

3. Muṭrib terāneyi ḳo kim bezm-i ġamda her dem
Dīvāne hāy u hūya yeter baña terāne

Pervāne olmaḳ ister dil meclisüñde tā kim
Ḥāl-i derūnı déyesin şemʿe yāne yāne

5. Taʿlīm-ḫāne oldı sīneñ senüñ **Baṣīrī**
Üstindeki dögünler cevr oḳına nişāne

53.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yüz vérüp başdan çıḳardı döndi pā-māl eyledi
Gözlerüm yaşına ol gül-ruḫ ʿaceb āl eyledi

---

52. 7/a.
Nıṣf-ı ʿömrini ʿAcemde ve nıṣf-ı ʿömrini Rūmda geçiren Baṣīrī fermāyed.
Baṣīrī Şiirleri; G/53. 110. s.

53. 7/a.
Bedre'd-dīn Ḫalīfe fermāyed.

54.

Fe'ilātün mefā'ilün fa'lün

Ḫafīf + + – – / + – + – / – –

1. Anuñ'içün mezārum üstine
Ben bu eşcārı böyle vaż' étdüm

Ki gören ṣormadın bile ḥālüm
Bu cihān içre n'eyledüm n'itdüm

3. Bir boyı serv ü çeşmi bādāmuñ
Şeftalūsına ṭoymadum gitdüm

55.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ezelden şāh-ı 'ışḳuñ bendeyi fermānıyuz cānā
Maḥabbet mülkinüñ sulṭān-ı 'ālī-şānıyuz cānā

Seḥāb-ı luṭfuñ ābın teşne-dillerden dirīġ étme
Bu deştüñ bağrı yanmış lāle-i Nu'mānıyuz cānā

3. Zamāne bizde gevher sezdügi'çün dil-ḫırāş eyler
Anuñ'çün bağrumuz ḫūndur ma'ārif kānıyuz cānā

Mükedder ḳılmasun gerd-i küdūret çeşme-i cānı
Bilürsin āb-ı rūy-ı milket-i 'Oṣmānīyüz cānā

5. Cihānı cām-ı naẓmum şi'r-i **Bāḳī** gibi devr eyler
Bu bezmüñ şimdi biz de Cāmī-i devrānıyuz cānā

---

54. 7/a.
Sāġerī merḥūm ṣağlığında maḳberesin yapup bir dāne serv ve bir dāne bādem ve bir dāne şeftālū dikdürüp bu ḳıt'ayı maḳberesine yazdurmış.

55. 7/a.
Bāḳī *Divanı*; G/13. 109. s.

56.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gül yüzüñ vaṣfında bülbül ḳılsa elḥānı dürüst
Bāġda bir ġoncenüñ ḳalmaz girībānı dürüst

Dilberüñ 'ahdi bütün ammā vefāsı süst olur
'Āşıḳuñ göñli şikeste 'ahd ü peymānı dürüst

3. Cevşen-i pūlād-ı çerḫı çāk çāk étdüm velī
Āh-ı āteş-bārumuñ şemşīri bürrānı dürüst

Āteş-i sūz-ı firāḳuñ bir ḥarāret vérdi kim
Nūş éder bir demde dil deryā-yı 'ummānı dürüst

5. **Bāḳī**yā fenüñde ṭutmaz kimse noḳṣānuñ senüñ
Ḥamdüli'llāh ṭab' mevzūn 'aḳl mīzānı dürüst

57.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Bāġuñ güli vü sünbül ü serv ü benefşesi
Yāri gelür déyü ḳodılar gözci nergisi

Aldı ḫaber ṣabādan vü döndi göz eyledi
Ya'nī gelür o gözleri āhū kesüñ sesi

3. Meşṭā ḳomış benefşeyi ki pāyine yüz süre
Miskīnüñ oymuş çemen içinde siñmesi

Éy ḫıżr-ı dil şeker-leb ü vey çeşme-i ḥayāt
Zülf-i nigāra uyma ḳaranluḳdur ötesi

5. **Bālī** niçe ḫulūṣ ola ḳaplān-ı 'ışḳdan
Çünkim erişdi tenden öte cāna pençesi

---

56. 7/b.
Bāḳī *Divanı*; G/22. 114-115. s.

57. 7/b.
Erbāb-ı Tīmārdan Bālī Beg fermāyed.

Velehu

58.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ne mihr étdüñ baña ʿālemde ġarrālanmadan ġayrı
Güzeller şāhı teg gördüm temāşālanmadan ġayrı

Göñül ṭıflını gönderdükçe yāre eglenüp gelmez
Varup bir maṣlaḥat bitürmez oyalanmadan ġayrı

3. Niçün zencīr-i zülfüñden ḫalāṣ olmaya gerdānum
Ne ṣuç étdüm varup kūyuñda şeydālanmadan ġayrı

Dédüm ṭurrañ muṭarrānmaġ-ıla bend éder göñlüm
Dédi biñ bendi var anuñ muṭārranmadan ġayrı

5. Éşitdüm engel öpermiş ḳuçarmış **Bālī** dildārı
Benüm hergiz naṣībim yoḳ temāşālanmadan ġayrı

59.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Naṭʿ-ı gerdūnda felek şāhını māt eyler-idüm
Hem-ʿinān olsa eger bizüm-ile esb-i murād

60.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Āhum göge boyandı göge gök boyanmadın
Yandum o şemʿ şevḳıne pervāne yanmadın

---

58. 7/b.
59. 7/b.
Bülendī fermāyed.
60. 7/b.
el-Ān İslāmbolda cerr-ḫūn olan Dellāk-zāde Bāḳī Çelebi fermāyed.
Bāḳī *Divanı*; G/397. 344-345. s.
Bâkîye ait olan bu gazel Dellâk-zâde Bâkî ile karıştırılmıştır.

Āşüfte olup ol göze ḥayrān u zār idüm
Nergis henūz ḫᵛāb-ı ʿademden uyanmadın

3. Ḫūnīn olup aḳardı yaşum ırmaġı revān
Cūş u ḫurūş-ile ṣular aḳup bulanmadın

Döne döne ṭolanurdum kūyın anuñ
Çerḫa girüp felek daḫı ṭoḳuz ṭolanmadın

5. Mihr-ile raḳṣ urardı tozum ẕerre-veş benüm
Ġırbāl-ile bu ḫāk-i vücūdum elenmedin

Bāḳī yanardı āteş-i ʿışḳ-ile odlara
Ṭāḳ-ı felekde meşʿale-i mihr yanmadın

Velehu

61.

Mefʿūlü mefāʿīlün mefʿūlü mefāʿīlün
Hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. Bir pāre od olmışdur dāġuñla yanup lāle
Ṣular sepüp üstine söyündüremez jāle

62.

Feʿilātün mefāʿilün feʿilün
Ḫafīf + + – – /+ – + – /+ + –

1. ʿĀrıżuñ āb-ı nābdur gūyā
Ẕeḳanuñ bir ḥabābdur gūyā

Dilde envār-ı mihr-i ruḫsāruñ
Ābda māh-tābdur gūyā

3. Naḳş-ı ḥüsn-ı ḫaṭuñla ṣafḥa-i dil
Bir muṣavver kitābdur gūyā

---

61. 7/b.
Beyit Bāḳī *Divanı*'nda bulunmamaktadır.

62. 8/a.
el-Ān dāniş-mend olan İslambollı Ḳarġa-zāde Bāḳī Çelebi fermāyed.
Bāḳī *Divanı*; G/14. 109-110. s.

Bezm-i ġamda dü çeşm-i pür-ḫūnum
İki şīşe şarābdur gūyā

5. Ṭutdı mihrüñ cihānı ser-te-ser
Pertev-i āfitābdur gūyā

Bāḳiyā ḫāl-i ʿanberīni anuñ
Nāfe-i müşg-i nābdur gūyā

63.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Baña çoḳ cevr étdügüñ'çün éy sipihr-i bī-vefā
Āhumuñ dūd-ı kebūdı uydı ulaşdı saña

Eşkümüñ gevherlerin dizdüm éşigi ṭaşına
Yāre ʿarż édem déyü silmiş raḳīb-i bed-liḳā

3. Gömgök étdi sille-i āhum sipihrüñ ṣūretin
Gök yüzine baḳ inanmazsañ eger éy meh-likā

Gözüme ʿālem görinmez görmesem ruḫsāruñı
ʿĀrıżuñ mir'ātıdur āyīne-i ʿālem-nümā

5. Ruḫlaruñ vaṣfında **Bāḳī** bir ġazel naẓm étdi kim
Ehl-i diller dédiler adını mir'ātü'ṣ-ṣafā

Velehu

64.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Cevr ü cefaña ḳā'il olurdum velī şehā
Maḫṣūṣ olaydı ol da cihānda hemān baña

Ṣabr u ḳarār u ʿaḳl alıcı bir perī imiş
Ādem ṣanurdum ol ṣanemi gerçi ṣuretā

---

63. 8/a.
Bāḳī *Divanı*; G/15. 110. s.

64. 8/a.
Bāḳī *Divanı*; G/10. 107-108. s.

3. Bir kez ṭavāfın étmegi biñ ʻömre vérmezin
Éy ḥācı saña Kaʻbe baña kūy-ı dil-rübā

Evvel vefāya vaʻdeler étmişken éy ṣanem
Cevr étdüñ eylemedüñ vaʻdeye vefā

5. Vaṣṣāfısın o sevr-ḳadüñ rāstī bu kim
Ṭabʻ-ı bülend-ṭarzuña aḥsent **Bāḳi**yā

65.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Cemʻ-i bustānı bürūdetden perīşān eyledi
Bülbüli gülden güli gülşenden étdi dūr berf

66.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Cihānun niʻmetinden kendü āb u dānemüz yégdür
Elün kāşānesinden gūşe-i vīrānemüz yégdür

Ġınā ṣadrında şol maġrūr olan āsūde serverden
Fenā bezminde ḫᵛāb-ālūd olan mestānemüz yégdür

3. Taʻaḳḳul vechine ġaflet ḥicābın çekdi çün zāhid
Bizüm andan teġāfül gösteren dīvānemüz yégdür

Hezārān zaḥmet ile ḥāṣıl olmış bir gül-i terden
Leb-ā-leb bāde-i gül-reng olan peymānemüz yégdür

5. Hümā-yı evc-i ʻizzet gibi ġayretsüzden éy **Bāḳī**
Maḥabbet şemʻine şehper yaḳan pervānemüz yégdür

---

65. 8/a.
Bīdārī fermāyed.

66. 8/a.
Bu gazel neşredilen divanda bulunmamaktadır.

67.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṣubḥa dek her şeb ḥiṣār-ı ġamda nevbet beklerüz
Çalınur bir gün déyü biz kūs-ı rıḥlet beklerüz

Baḳmazuz dünyā-yı dūna el çeküp her nesneden
Ḳāniʿuz ʿanḳā gibi künc-i ḳanāʿat beklerüz

3. Pādişāhum pāsbānam éşigüñde ṣubḥa dek
İtlerüñle her géce kūyuñda nevbet beklerüz

Çün belī dédük belāya dönmezüz iḳrārdan
ʿĀşıḳ u ṣādıḳlaruz genc-i maḥabbet beklerüz

5. Şīşe-i çeşmüm izüñ tozıyla ṭolsa ṭañ degül
Bir néçe gündür **Bināyī** biz de sāʿat beklerüz

68.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Pür olup devr édecek meclis-i mestānı ḳadeḥ
Çerḫ olur ḥalḳa-i rindān meh-i tābānı ḳadeḥ

Felek-i ʿişrete bir aḫter-i ferḫunde iken
Yine mirrīḫ-ṣıfat durma döker ḳanı ḳadeḥ

3. Meclis-i mey ki bedenlerle ḥiṣār olmışdur
Şehr-i ʿişretdür anuñ āfet-i devrānı ḳadeḥ

Devr-i meclis ki ṣafā cāmiʿinüñ çenberidür
Āb-ı rengīn ile ḳandīl-i fürūzānı ḳadeḥ

5. Yaraşur ḥalḳa-i rindāna désem éy **Bāḳī**
Ḫātem-i cemdür anuñ laʿl-i Bedaḫşānı ḳadeḥ

---

67. 8/a.
Bināyī fermāyed.

68. 8/b.
Bāḳī *Divanı*; G/32. 120. s.

69.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Oldı sarāy-ı sīnede dil şehriyār-ı 'ışḳ
Olsun müsellem aña yéridür diyār-ı 'ışḳ

Var tekye-gāh-ı ġuṣṣanuñ abdālı ol déyü
Rāh-ı fenāya ṣaldı beni iḫtiyār-ı 'ışḳ

3. Dil murġı gördi dāne-i ḫāl-i siyāhını
Baġlandı dām-ı zülfine oldı şikār-ı 'ışḳ

Ma'mūre-yi beden yıḳılursa 'aceb degül
Muḥkem uruldı şehr-i dilümde ḥiṣār-ı 'ışḳ

5. 'Işḳuñda puḫte ḳılmaġa **Behlūl** 'āşıḳı
Ṭurmaz yaḳar derūnını her demde nār-ı 'ışḳ

70.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. N'ola dehr içre nişānum yoġ ise 'anḳāyem
Ne 'aceb seyl gibi çaġlamasam deryāyem

71.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Pādişāh-ı zamān Süleymān Şāh
'Azm-i rezm étdi fī sebīlillāh

Ḳılıcın ḳuşanup ġazā yolına
Üngürüs-i la'īni étdi penāh

---

69. 8/b.
el-Ān İslāmbolda īmām olan Behlül Ḫalīfe fermāyed.

70. 8/b.
Bāḳī Çelebi fermāyed.
Bāḳī *Divanı*; G/315. 294. s.

71. 8/b.

3. Aldı çün ḳal'a-i Beleġrādı
Ṭoldı ṣıyt u ṣadā ile efvāh

'Avn-i ḥaḳ birle ḳal'a fetḥ oldı
Oldı tārīḫ aña feyż-i ilāh *(927)*

72.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf+ + – – /+ – + – /+ + –

1. Bulmaġ isterdi 'ışḳ içinde murād
Yār-ı şīrīn degül midür Ferhād

Defter-i fażl u dāniş evrāḳın
Ṣarṣar-ı āhum eyledi ber-bād

3. Günbed-i çerḫ u şu'le-i āhum
Tīġ-i elmās u miġfer-i pūlād

Şeş-der-i ġamda zār ḳaldı göñül
Olmadı vuṣlātuñ ḳapusı güşād

5. **Bāḳī** hecrüñ ġamıyla cān vérdi
Dād éy pādişāh-ı 'ālem dād

Velehu

73.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Éşigüñ ḫākine ser-çeşme-i ḥayvān dérler
Ḳapuña maṭla'-ı ḫūrşīd-i dıraḫşān dérler

Zülfüñüñ dest-resin duydı meger ruḫlaruña
Bāġda sünbülüñ aḥvāli perīşān dérler

3. Ḫançer-i ġamze-i ḫūn-rīzüñe tīġ-i Ḫayder
Ṣafḥa-i 'ārıżuña muṣḥaf-ı 'Oṣmān dérler

---

72. 9/a.
Bāḳī *Divanı*; G/36. 122-123. s.

73. 8/b.
Bāḳī *Divanı*; G/144. 191. s.

Kimlerüñ rūşen éder menzilin āyā bilmezem
Géceler seyre çıḳar ol meh-i tābān dérler

5. Gözlerüm yaşı fenā vérdi dile éy **Bāḳī**
ʿĀlemi ġarḳ éder ol baḥr-ı firāvān dérler

74.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün
Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ṣāfī dil ol ṣafā-ile dürr-i Necef gibi
Ālūde ḳalma mekr ü ġamıyla ḫaẕef gibi

Āhum ḫadengi āhına kār eyler éy püser
Niçün sen aña ḳarşu ṭurursın hedef gibi

3. Germ olma germe gögsüñi var gözle dāyireñ
Ṣaḳın zamāne sille çalar saña def gibi

Sermāyeñi bu dünye metāʿına baġladuñ
Éy ḫvāce naḳd-i ʿömr-iʿāzīzüñ telef gibi

5. Künc-i felāḥı cünki éderdüñ **Belīġī** cāy
Çek dāmen-i ferāġati pāyuñ keşef gibi

Velehu

75.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1 Şol gedā ḫātem-i ʿışḳ-ile ki sulṭānlıġ éder
N'ola ol mūr-ı żaʿīf-ise Süleymānlıġ éder

Ṭaʿne ṭaşların urursa n'ola zāhid her dem
Aña ḳalmaz dil-i dīvānem ol oġlanlıġ éder

3. Dāne-i ḫāline meyl étdügümi ṭuydı raḳīb
Ḳorḳaram yāre yavuzlar beni şeyṭānlıġ éder

---

74. 8/b.
Ḫudāvendigār bendelerinden Yeñiçeri bölügünden Belīġī Beg fermāyed.
75. 9/a.

Āh kim ḳatlüme ḳaṣd eyledügince müjesi
Yan başar ṭurraları gözleri fettānlıġ éder

5. Éy **Belīġī** göreyin āhuñı Ḥaḳ éde ziyād
Bezm-i miḥnetde bize şem‘-i şebistānlıġ éder

76.
Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Cemālüñ gül midür yā māh-ı enver
Lebüñ sükker midür yā la‘l-i aḥmer

Ṣabā vurduḳça el zülfüñe şāhum
Derūn-ı ‘ālemi eyler mu‘aṭṭar

3. Senüñ ṭūbā ḳadüñe bende olmuş
Şehā gülşende serv-ile ṣanavber

Lebüñden istedükçe em bu göñlüm
Hemān çeşmüñ çeker ḳatlüme ḫançer

5. Ḳabūl oldı **Bilālī**nüñ du‘āsı
Ḫudā çün luṭfuñı étdi müyesser

77.
Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün
Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ‘Āşıḳlarını āh o Mesīḥā-dem öldürür
Bu ādem öldürür ki Mesīh ādem oldurur

---

76. 9/a.
Bilālī fermāyed.
77. 9/a.
Merḥūm Baṣīrī fermāyed.
Baṣīrī *Divanı*; Matla‘lar/2 131. s.

78.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + − − / + + − − / + + − − / + + −

1. Eyledi müjde-i gül bülbüli şād u ḫurrem
Ġoncenuñ göñli açıldı güle düşdi şeb-nem

‘Ālemüñ n’eyleyeyin bāġ u bahārın sensüz
Baña sen ruḫları gül-zār ile ḫoşdur ‘ālem

3. Dāne-i ḫāline baḳ cennet-i ruḫsārında
Nice ṣabr eylesün Allāhı severseñ ādem

Dil-i şūrīdeye ḳıl pend ü naṣīḥat geh geh
Nefesüñ gelsün eyā ṣūfī-i nāsiḥ dem dem

5. Āb-dār olsa n’ola mīve-i şi‘r-i **Bāḳī**
Urmadı kimse bu bāġ içre daḫı böyle ḳalem

79.
Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
Hezec + − − − / + − − − / + − − − / + − − −

1. Göñül dāġ-ı ġamuñla sīnede bir şem‘ uyandurmış
Çerāġ-ı ‘ışḳa bir ġarrā ḳızıl altunı yandurmış

Göñüller naḳdini almış yār girmiş ḥalḳa-i ẕikre
Bir iki derd-mend āvāreyi varmış dolandurmış

3. Démeñ Mecnūna gelmiş ‘āḳıbet Leylādan istiġnā
Belā-yı ‘ışḳ o ser-gerdānı cānından uṣandurmış

Bulup saḳḳā-i hicrān teşne-dil ṣaḥrāda Mecnūnı
Ecel peymānesin ṣunmış ḥayāt ābına ḳandurmış

5. Bu gün **Bāḳī**ye ol āfet viṣālin va‘deler ḳılmış
Yalanlar söylemiş miskīni gerçekden inandurmış

---

78. 10/a.
Bāḳī *Divanı*; G/331. 304-305. s.
79. 10/a.
Bāḳī *Divanı*; G/219. 234-235. s.

80.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Müselmānlar müselmānlar meded feryād efendümden
Beni cevr-ile öldürdi şikāyet dād efendümden

Éderken müddeʿīlerle dün ü gün āşinālıḳlar
Revā mıdur cihān içre olam ben yād efendümden

3. Ḳamu ḳullar diler Ḥaḳdan k'ola ḳulluḳdan āzāde
Gerekmez hey maʿāẕallāh olam āzād efendümden

Döker her dem yere ḳanum teraḥḥum étmez ol ḫanum
Benüm almaḳlıġa cānum gelür cellād efendümden

5. N'ola ḫışm eyleyüp göñlüm yıḳarsa ġam degül **Bedrī**
Yine raḥm eyleyüp bir gün olur ābād efendümden

81.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿIşḳ bezminden dil-i āvāre şeydālıḳ sever
Mest-i mey olsa kişi elbette rüsvālıḳ sever

Yanuma gelmeñ ben ḳoñ kendi öz ḥālümdeyem
Bir ʿaceb ḥālet-durur bu ʿışḳ tenhālıḳ sever

3. Ben nice arturmıyam feryādumı bülbül gibi
Ol ṣanem günden güne gül gibi raʿnālıḳ sever

Yaraşur güller ḳaranfüller ṭaḳınsa başına
Şāhid-i nāzükdür ol ġāyetde zībālıḳ sever

5. Küy-ı dilberde fiġān eyler **Bahārī** derd-mend
Bülbül-i şūrīdedür gülşende gūyālıḳ sever

---

80. 9/b.
Sulṭān Selīm Ḫan Ḥażretlerine emīr-i muṭrib olan Bedrī Beg fermāyed.

81. 9/b.
Revānī Çelebiye maḳbūl tārīḫ diyen ḳużżātdan Bahārī Çelebi fermāyed.

82.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Nūş édüp göñlüm şarāb-ı 'ışḳı şeydālıḳ sever
Mest olup mecnūn olan elbette ġavġālıḳ sever

Bu cihān dédükleri köhne sarāyı n'eylesün
'Ālem-i 'ışḳ içre şol kim deşt-peymālıḳ sever

3. Vādī-i ḥayretde benden dūr oluñ éy 'aḳl-ı hūş
Bir 'aceb ḥālet-durur bu 'ışḳ tenhālıḳ sever

Eylemez baña hilāl-ebrūsı-ile merḥabā
Āh kim günden güne ol māh ġarrālıḳ sever

5. Kūyına geldükçe **Raḥmī** nāleler ḳılsa n'ola
Bülbül-i destān-serā gülşende şeydālıḳ sever

83.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bī-tekellüf yüz sürer her şeb ruḫ-ı regīnüñe
Böyle niçün yüz vérürsin dōstum bālīnüñe

'Āşıḳ-ı bī-dil ruḫ-ı zerd ile yasdansun ḳoluñ
Yaraşur zerrīn ḥamāyil sā'id-i sīmīnüñe

3. 'Ārıżuñ ṭurmaz öper zülf-i siyeh-rū göz göre
Hīç yüz vérmezsin ammā 'āşıḳ-ı miskīnüñe

Éy felek ol gözleri şehlā ġamından ḫāk olan
Nergis-i ḳabrin degişmez ḫūşe-i Pervīnüñe

---

82. 9/b.
Nażīre-i Raḥmī.
Raḥmī *Divanı*; G/78. 346-347. s.

83. 9/b.
Ḳarġa-zāde Bāḳī Çelebi fermāyed.
Bāḳī *Divanı*; G/425. 363-364. s.

5. Cilve-gāh-ı şāhid-i maʿnā olaldan **Bāḳi**yā
Reşk éder āyīneler tabʿ-ı ṣafā-āyīnüñe

84.
Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Sīne gencīnesini ḫançer-i cānān deldi
Bu gün ol şūḫ-ı dil-ārā yine kān deldi

85.
Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Levḥ-i ḫāṭırda ḫaṭuñ naḳşını yazmaḳ ʿamelüm
Künc-i ḥalvetde senüñ fikr-i lebüñdür emelüm

Yétişinceydi hemān derdine ne bīmāruñ
Mīve-i vaṣlına yāruñ n'edeyin érmez elüm

3. Bülbülüñ medḥ édüp ol şāḫ-ı gül-i ter dédügi
Bir ʿömür dörpüsidür ḳaddüñe nisbet güzelüm

Ādemüñ ehl-i riyā sözleri ḳanın ḳurıdur
Sāḳiyā doldur'a şol ḳan olacağı içelüm

5. Bāde-i mihr ü vefā sāġeridür éy **Bāḳī**
N'ola devr eyler ise bezm-i cihānı ġazelüm

86.
Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ġam-ı hecr-i ḫaṭ u ebrūñ-ıla cān bī-ḳarāruñdur
Bu gün éy Leylī-i ʿālem göñül Mecnūn-ı zāruñdur

Ciger mecrūḥ u sīnem çāk ü dil bīmār ü ten ʿāşıḳ
Vücūdum şehri sulṭānum yetiş kim dil-figāruñdur

---

84. 10/a.
85. 10/a.
Bāḳī *Divanı*; G/332. 305-306. s.
86. 10/a.
Yeñi Ḥiṣārlı Belāyī Ḫalīfe fermāyed.

3. Ayaġuñ öpmege şayed elüm ére déyü bir gün
Niçe yıldur dil-i maḫzūn ġubār-ı reh-güẕāruñdur

Gözüm ḥalḳa gibi geldi ḳapudan yoluñı gözler
Yetiş gel ḳandesin cānā ki cān ümmīd-vāruñdur

5. Dil-i dīvānem eglerdüm ḫayālüñle **Belāyī** gör
Beni bī-zār éden şimdi cihānda intiẓāruñdur

87.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' *– – + / – + – + / + – – + / – + –*

1. Baḫs̱ étmesün 'iżāruñ-ıla encümende şem'
Ḳanda çerāġ-ı māh-ı şem-efrūz ḳanda şem'

Çün ṣubḥ olınca bellü olur yüzi ḳarası
Germ olmasun o ḥüsn-ile éy māh igende şem'

3. Bād-ı ḫazān érişmeden ér ṣaḥn-ı bāġa kim
Bezm-i bahāra nergis olupdur çemende şem'

Olsun çerāġı ruḫlaruñuñ rūşen éy ṣanem
Yaḳdukça mihr ü māh bu deyr-i kühende şem'

5. **Bāḳī** 'aceb mi şi'r-i dil-efrūzuñ étseler
Erbāb-ı 'ışḳ cem' olıcaḳ encümende şem'

88.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel *– + – – / – + – – / – + – – / – + –*

1. Sīnemi étdi ḫadengine nişān müjgān-ı dōst
Göñlümi ṣad-pāre ḳıldı ḫançer-i bürrān-ı dōst

Her yañeden tīr-i müjgān yaresin şerḥ étmege
Oldı her zaḫmum dehānında zebān peykān-ı dōst

---

87. 10/a.
Bāḳī *Divanı*; G/224. 238. s.

88. 10/a.
Küttāb cinsinden Beyānī Çelebi fermāyed.

3. Bir elümde rūz-ı maḥşerde raḳībüñ yaḳasın
Bir elümde daḫı ola dād içün dāmān-ı dōst

Bir nefesde kūyını ṭoḳuz ṭolanmazdı eger
Çerḫ-ı gerdān olmasaydı zār u ser-gerdān-ı dōst

5. Étdi esrār-rumūz-ı müşkülātı keşf ʿışḳ
Olalıdan bu **Beyānī** vālih ü ḥayrān-ı dōst

89.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Serv-ḳāmetler iki yanın alurlar yoluñ
Rāh-ı gülzāre döner yolları İstanbuluñ

Ne ʿaceb dāġlaruñ işler ise éy abdāl
Çürimiş nerd-i maḥabbetde bir iki pūluñ

3. Devr-i ġamzeñde senüñ kimseye ḫançer çekmez
Boynuma alurın éy şūḫ-ı dil-ārā ḳoluñ

Ḳad-i bālāya göre şīve-i reftār gerek
Éy ṣanavber yüri ʿarż étme igende ṭūluñ

5. Añlamaz dehr-i denī merdüm-i dānā ḳadrin
Bāḳiyā minnetini çekmeyelüm her gūluñ

90.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṭāḳ-ı ebrūña şehā miḥrāb beñzer beñzemez
Ḫadd ü ḫāl-i rūyuña iʿrāb beñzer beñzemez

Gelmedi devr-i ḳamerde mihr-i ruḫsāruñ gibi
Āfitāb-ı ḥüsnüñe meh-tāb beñzer beñzemez

---

89. 10/a.
Bāḳī *Divanı*; G/266. 264 s.

90. 10/b.
Ehl-i ʿilm silkinden Bīkesī fermāyed.

3. Çeşm-i cellāduñ müjeñ tīġ-ıla her dem ḳan éder
Ġamze-i fettānuña ḳaṣṣāb beñzer beñzemez

Hecr-i la‘lüñden dem-ā-dem éy ṣanem ḳan aġlarum
Eşk-i ḫūn-ālūduma seyl-āb beñzer beñzemez

5. Şi‘rüñüñ keyfiyeti ḥālin bilürler **Bīkesī**
Rengine līkin şarāb-ı nāb beñzer beñzemez

91.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Rūy-ı yāre bir naẓar meh-tāb beñzer beñzemez
Ḳaşlarınuñ ṭāḳına miḥrāb beñzer beñzemez

Aġlamaḳdan ṣanasın deryāya düşmiş ṭalbınur
Dīdemüñ müjgānına ġarḳāb beñzer beñzemez

3. Sūre-i ve’ş-Şemsdür gūyā cemāli dilberüñ
Tāze çıḳmış ḫaṭṭına i‘rāb beñzer beñzemez

Pīre-zendür dehre meyl étme gözüñ aç merd-iseñ
Leẕẕet-i dünyāya bir dem ḫᵛāb beñzer beñzemez

5. Ṭolanup feryād édersin bu cihānı **Şemsi**yā
Çerḫ içinde devrüñe ṭolāb beñzer beñzemez

92.

Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Vuṣlat şebinde ‘āşıḳa uyḫu sezā mıdur
Dīdāra ḳarşu gözler uyumaḳ revā mıdur

Şol ḳāmeti görüñ ne ḳıyāmet ḳıyāmı var
Bālā mıdur bu yoḫsa bu ḫalḳa belā mıdur

---

91. 10/b.
Naẓīre-i Şemsī Aġa.

92. 10/b.
Baḫşāyiş Çelebi fermāyed.

3. Bu ʿışḳ odı yüzüm ṣuyını ḳardı ṭopraġa
ʿÖmrüm yéle niçün vére yā rab hebā mıdur

Dökme demümi kim dem-i ʿāşıḳ ḫaṭarludur
Ṭut kim ṭapuñı sevmişem āḫir ḫāṭā mıdur

5. **Baḫşāyişüñ** fetāsına igen dürüşmegil
Bu ḥüsn devletin ne ṣanursın beḳā mıdur

93.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü faʿūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Başlar kesilür zülf-i perīşānuñ ucından
Ḳanlar dökilür ġamze-i bürrānuñ ucından

Peykān-ı belā cānuma işler geçer oldı
Éy ḳaşları ya nāvek-i müjgānuñ ucından

3. Dil ḍarbın urur ḳalbe firāḳuñda dem-ā-dem
Ḳan aġlasa zaḫmum n'ola peykānuñ ucından

Yüz sürmek umar pāyüñe üftādeler ammā
Nevbet mi deger kimseye dāmānuñ ucından

5. Murġ-ı dil-i **Bāḳī**yi görüñ fāḫte-āsā
Efġān éder ol serv-i ḫırāmānuñ ucından

94.

Feʿilātün mefāʿilün faʿlün
Ḫafīf + + – – / + – + – / – –

1. N'éderüz bu cihānda biz bāġı
Bize āḫir olur ayaḳ baġı

Meyi beñzer dédükdi leblerine
Oldı dilber bizim-ile ḳan yaġı

---

93. 10/b.
Bāḳī *Divanı*; G/356. 320. s.

94. 10/b.
el-Ān Dāniş-mend olan Şāh Çelebi fermāyed. Maḫlaṣ-ı şerīfleri Bezmīdür.

3. ‘Āşıḳ olduġuma baġırdaḳdan
Aña şāhid yeter baġır dāġı

İgen aġlatma bülbülüñ éy gül
Tīz geçer bu güzelligüñ çāġı

5. Olıcak bāde dest-i dilberden
Éderüz nūş olursa ger aġı

Bezm-i dünyāda mest olup düşüp
Ḳalmadın **Bezmī** ḳaldır ayaġı

95.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ‘Işḳuñluk zaḥmeti ḫod cānuma raḥmetler idi
Dōstum cevr ü cefālar da ne zaḥmetler idi

Āşinā olmasun aġyār-ile dérdüm olduñ
Çekdügüm cevr ü belālar hep o ġayretler idi

3. Kāşkī cānı ṣaçuñ dārına ber-dār étseñ
Ḫākden ref‘ idi bī-çāreye rif‘atler idi

Gelse şūḫ-ı cefā-pīşe dil-i vīrānı
Tīşe-i cevr-ile bir pāre meremmetler idi

5. Ten-i **Bāḳī**yi ser-ā-pā ḳılıcuñ pārelese
Şöyle vallāhi begüm cānına minnetler idi

Velehu

96.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Naġamāt eylemege başladı ṣanma anı sen
Ehl-i sūzuñ ṣanemā āteşin üfler ney-zen

---

95. 10/b.
Bāḳī *Divanı*; G/502. 412-413. s.
96. 11/a.
Bāḳī *Divanı*; G/358. 321-322. s.

Meclis-i ʻışḳda ney-zen ne çalar yanumda
Ġam-ı ʻışḳuñ-ile ser-āġāz édicek nāleye ben

3. Şemʻ lāzım degül éy sāḳī yiter meclisde
Şuʻle-i cām-ı şeb-efrūz çerāġ-ı rūşen

Ġoncelar dümgelerin çözdi bahār oldı déyü
Sīnesin açdı girbānını çāk étdi semen

5. **Bāḳī**ye ʻişret ü ʻayş étmege hecrüñde yéter
Nāle ney göz yaşı mey fikr-i viṣālüñ gülşen

97.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dil-rübālar ne ʻaceb kes̱reti var her yoluñ
Geçemez ḫūblarından göñül İstānbuluñ

Nic'olur dāġlaruñ işler ise ey abdāl
Çürimiş rāh-ı maḥabbetde bir iki pūluñ

3. Dökülür ḳaṭreleri ʻāşıḳ-ı mehcūrlar aġlar
Yılduzı düşkün olur pādişehüm maʻzūlüñ

Bend-i fürḳatde ḳoma bendeñi āzād eyle
Öldürürseñ de eger ḳaçmaz efendi ḳuluñ

5. Yoluña **Bāḳī**-i dil-ḫaste revān eylerdi
Tuḫfe-i cān-ı ḥaḳir ola eger maḳbūlüñ

---

97. 11/a.
Bāḳī *Divanı*; G/267. 265. s.

Ḥarfü'l-Pā

98.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Şeb-i hecrüñde ḳalanlar ẓulümāt-ile yürür
Nūş éden çeşme-i ḥayvānı ḥayāt-ile yürür

Ḫaṭṭı yanında anuñ zülf-i siyāhını gören
Dér nice 'abd-ı Ḥabeşdür ki berāt-ile yürür

3. Göricek yüzini dérler ki anuñ ḥūr u cinān
Kim ola kim bu melek böyle ṣıfāt-ile yürür

Zāhidüñ gör ki riyāsını édüp ḫalḳa 'ayān
Ṣanki īmāna gelüpdür ṣalavāt-ile yürür

5. **Pīri**yā ruḫları şevḳıyla anuñ ḥūr ü cinān
Rūz u şeb çerḫa girüp ḫoş ḥarekāt-ile yürür

99.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ġam-ı zülfüñde ḳalanlar ẓulümāt-ile yürür
Erişen leblerüñe āb-ı ḥayāt-ile yürür

Zāhidi ḥasret-i mey şöyle ża'īf eyledi kim
Elde tesbīḥ ü 'aṣāsı ṣalavat-ile yürür

3. Yüzlerin Ḥaḳḳa ṭutup nāliş éder ḥūr u melek
Ki göreydüñ anı yā rab ne ṣıfāt-ile yürür

Hüsn-i ser-nāmesine olalı ḳaşları nişān
Ḥükm éder 'āşıḳına ṣanki berāt-ile yürür

---

98. 11/a.
Sulṭān Selīm Ḫan Ḥażretlerine vezīr-i 'aẓām olan Pīrī Paşa fermāyed.
3 Beyitte geçen "ḥūr u cinān" terkibi yerine "ḥūr-ı cinān" şekli anlam olarak daha uygun görünmektedir.
99. 11/a.
Naẓīre-i Remzī Çelebi.

5. **Remzi**yā ḳaddine beñzer nice serv ola kim ol
Ṣalınur şīveler ile ḥarekāt-ile yürür

100.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Derd ü ġam bezmine ḳaddüm gibi bir çeng olmaz
Nāylar nālelerüm sāzına āheng olmaz

Ḳanḳı gündür ki senüñ seng-i ġamuñ zaḫmından
Günbed-i çerḫ-ı felek başumuza teng olmaz

3. Olımaz meşreb-i rindāna muvāfıḳ éy dil
Cām-veş bāde-i gül-gūn-ile hem-reng olmaz

İçeyin 'āleme rüsvāy olayın n'olsa gerek
'Āşıḳam 'āşıḳ-ı bed-nāma ġam-ı neng olmaz

5. Āl-ile ruḫlaruñ alsun dil-i **Bāḳī**yi hemān
Aña éy şūḫ-ı cihān böyle güzel reng olmaz

101.

Fā'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf – + – – / +– + – / + + –

1. Mīr-i 'ışḳam 'alemdür āh baña
Eşk-i çeşmüm yeter sipāh baña

Olmaz éy āfitāb-ı 'ālem-tāb
Āsitānuñ gibi penāh baña

3. Umaram ḳurb-ı Ḥaḳḳa varduḳda
Ḳanlu yaş ola 'öẕr-ḫ^{v}āh baña

Künc-i ġamda dilüm ki iñlerdi
Sitemüñ gelmeyeydi gāh baña

---

100. 11/b.
Bāḳī *Divanı*; G/204. 225-226. s.
101. 11/b.
Ehl-i 'ilm silkinden Pertevī Ḫalīfe fermāyed.

5. Āteş-i ʿışḳ-ıla ṭutuşursam
Pertevī döne mihr ü māh baña

102.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Mey ṣoḥbetinde maʿrifet aḳça çevirtmedür
Sāḳī elinden altun ayaġı yürütmedür

Serv-ile n'etdi ney şekere ḳaddüñ ü lebüñ
Dadı ṭalı yoḳ işleri her dem ṣorutmadur

3. Éy lāle-ruẖ dudaġını ʿunnāba beñzeden
Gūyā ḥased-le ḳanını laʿlüñ ḳurutmadur

Cānuma oyun oynayıcaḳ ʿışḳ zār-ile
Ḳaṣdı tenüme pul pul édüben çevirtmedür

5. Başmaḳçı dilberine çiriş geçdügüm gören
Dér kim **Pelāsī** eskiden aña sürütmedür

103.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Sürme çeksün özini nergis-i mestānuñdan
Şānenüñ gitsün eli zülf-i perīşānuñdan

104.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sen Süleymān-ı zamānsın ben żaʿīfüñ mūr ṭut
Bir ḳarınca buṭı ben bende diler maʿẕūr ṭut

---

102. 11/b.
Küttāb cinsinden bir günde biñ beyt kitābet éden Mevlānā Pelāsī fermāyed.

103. 11/b.
Penāhī fermāyed.

104. 11/b.
Ramażān oġlı Beglerbeyi Pīrī Paşa fermāyed.

Ḳo beni tennūr-ı ġamda yanayın hicrān-ıla
Meh-liḳālar-la şehā sen ṣoḥbetüñ maʿmūr ṭut

105.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿIşḳ cāmın nūş édüp şunlar ki bī-hūş oldılar
Ḥaşre dek ayılmayıcaḳ şöyle ser-ḫoş oldılar

Zāhid-i ḫalvet-nişīnler dūd-ı āhumdan benüm
Ḳaçdılar aḫşam ṣanup gūyā ki bayḳūş oldılar

3. Siñdiler her birisi bir gūşede bülbüllerüñ
İşidüp feryādumı gülşende ḫāmūş oldılar

ʿAḳl u ṣabr u cān u dil naḳdini almışlar ʿaceb
Ġamze-i dilber déyenaġyāra mı ṭuş oldılar

5. Sen degülsen yalıñuz sevdā-yı zülf-i yār-ıla
Éy **Peyāmī** niçeler varup siyeh-pūş oldılar

106.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ol perī-peyker nigāra cān u dil ṭuş oldılar
Cām-ı ʿışḳın nūş édüp ānīde bī-hūş oldılar

Gūş-vār oldı nigāruñ gūşına her bir sözüm
Gūyiyā dürr ü cevāhir şāha mengūş oldılar

3. Tecrīd abdāl oluben āyineler her gūşede
Sen ruḫ-ı sāde firāḳıyla nemed-pūş oldılar

Ol ruḫı gül lebleri mül ḥasretinden lāleler
Bāde-nūş olup çemen bezminde ser-ḫoş oldılar

---

105. 11/b.
el-Ān Ṣaçlı Emīr Efendiden mülāzım olan Ḳāḍı-zāde Peyāmī Çelebi fermāyed.

106. 12/a.
Naẓīre-i Şuhūdī.

5. Sıḳlıġın diñdürdi nālem dün géce bülbüllerüñ
Her birinüñ zehresi çāk oldı ḫāmūş oldılar

Bāġ-ı ḥüsnin seyr édüp rengīn sözüm gūş étmege
Nergis ü ġonçe çemende dīde vü gūş oldılar

7. Cām-ı ʿışḳın nūş édenler éy **Şuhūdī** dem-be-dem
Ḳaynayup her dem ḫum-ı mey gibi pür-cūş oldılar

107.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Başa varmaz kimsenüñ işi dilā tedbīr-ile
Ol muvāfıḳ ola evvelde meger taḳdīr-ile

108.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Rindler cāmuñ ḥabāb-āsā yüzine baḳdılar
Mey gibi sāḳī-i bezmüñ ayaġına aḳdılar

Keştī-i ṣaḥbā keş-ā-keşden ḫalāṣ olmaz daḫı
Ṭutdılar ḳanlu gibi muḥkem resenler ṭaḳdılar

3 Raḫt u baḫtın zevraḳuñ ḫışm āteşine yaḳmaġa
Vardılar ġammāzlar şāh-ı cihāna çıḳdılar

Bir iki mismārına var-ise göz dikdüñ déyü
Başına ġammāzuñ erbāb-ı ẓarāfet ḳaḳdılar

5. **Bāḳi**yā ḳılsun muʿaṭṭar bezm-i āfāḳı nesīm
Pādişāhuñ micmer-i ʿadlinde ṣandal yaḳdılar

---

107. 12/a.
Nişāncı Cafʿer Begüñ pederi Tācī Beg fermāyed.

108. 12/a.
Bāḳī *Divanı*; G/177. 173. s.

109.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Durmaz yanumda ḫançerini vaṣf éder nigār
Ya'nī baña doḳındurur ol şūḫ-ı şīve-kār

Ġāyetde teşne idi göñül āb-ı vaṣluña
Ṣusızlıġını kesdi o şemşīr-i āb-dār

3. Zülfi elinden almaġa cān-ı belā-keşi
Boynın ḳulaġın öpdi girībān u gūşvār

Yāḳūt u la'li bir birine urdı lebleri
Édüp niṡār sözde nice dürri-i şāh-vār

5. Ḫaylī dimāġ baġladı 'ālemde **Bāḳi**yā
Ḫāl-i nigāra beñzeyeli nāfe-i Tatār

Ḥarfü'l-Tā

110.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Cānum ol şūḫ-ı cihān üstine dir dir ditrer
Ten ki ol rūḥ-ı revān üstine dir dir ditrer

Zülf-i müşgīni 'iẕārında perīşān olıcaḳ
Sāye-veş āb-ı revān üstine dir dir ditrer

3. Āsitānuñ göricek mihr-ile ḫūrşīd-i felek
Geçemez ḫaylī zamān üstine dir dir ditrer

Ne 'aceb dil ṭalabursa görüp ebrū-yı ḫamın
Ṭıfl-ı dil tīr ü kemān üstine dir dir ditrer

5. Bu **Türābī** yine bir ṭıfla göñül baġladı kim
Göricek pīr ü cüvān üstine dir dir ditrer

---

109. 12/a.
Bāḳī *Divanı*; G/48. 130. s.

110. 12/a.
Türābī Ḫalīfe fermāyed.

111.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫoş degül mi derd-ile sevmek güzeller tāzeler
Cān bağışlar her biri 'uşşāḳa diller tāzeler

Bir ḳadi serv ü ṣanavber ruḫları gül yādına
Bülbül-i şūrīde gibi édesin āvāzeler

3. Ṣan ḳalanderler elinde ṭās-i zerrīn götürür
Ṭolanur kūyın güneş her gün éder dervāzeler

N'ola dersin şol cefāsı cevri çoḳ dildārdan
İt raḳībe uyup ardınca ḳuyular ḳazalar

5. **Tābi**yā her şi'rüñi sen eyle ter şīrīn dé kim
Tā güzeller éşidüp altun ṣuyuyla yazalar

112.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Leşker-i ṣabr u ḳarāruñ ḫaylin étdüm tārumār
Tīġ-i āhumla diyār-ı 'ışḳa oldum şehriyār

Niçe yıllardur hevā-yı 'ışḳuñ-ıla yeldürür
Baḥr-ı eşkümde vücūdum ẕevraḳını rūzigār

3. Deyr-i dilde her der ü dīvāre taṣvīr eyledi
Her ṣanem naḳşını naḳḳāş-i maḥabbet éy nigār

Āferīn olsun benüm yār-i hümāyun-ṭab'uma
Bāl açup 'anḳā-yı 'ışḳ-ı dilberi étdi şikār

5. Ol ṣanemden deyr-i 'ālemde çü ṣūret bulmadı
Tābi'ī dilden ceres gibi ḳılur feryād u zār

---

111. 12/a.
Tābī Çelebi fermāyed.

112. 12/b.
Dāniş-mend silkinden Tābi'ī Çelebi fermāyed.

Velehu

113.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün
Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Altun ḳalem mis̱āli bu āh-ı şerer-feşān
Yazdı semā ṣaḥīfesine sūre-yi Duḫān

114.

Mefāʿīlün mefāʿīlün faʿūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Gözümden yāri pinhān étme yā rab
İşüm feryād u efġān étme yā rab

Beni genc-i viṣāl-i yāre irgür
Muḳīm-i künc-i hicrān étme yā rab

3. Érişdi Kaʿbe-i maḳṣūda cānı
Yolum ḫār-ı muġaylān étme yā rab

Yaḳup yandurma ḳahruñ āteşine
Beni sūzān u giryān étme yā rab

5. Ḳoma mizāna bu ṭaġlarca cürmüm
Beni rüsvāy-ı insān étme yā rab

Ḥavāle étme şeyṭān-ı racīmi
Ḳuluñ maḥrūm-ı īmān étme yā rab

7. Ḥabībüñ Muṣṭafā ḥaḳḳı İlāhī
Maḳāmum nār-ı sūzān étme yā rab

İlāhī ʿizzet-i ẕātuñ ḥaḳı'çün
Beni meşġūl-i ʿiṣyān étme yā rab

9. Hidāyet şemʿin uyar **Pertevī**ye
Yérini ẓulm-i ʿiṣyān étme yā rab

---

113. 12/b.
114. 12/b.
Pertevī fermāyed.

115.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Cānān-ı cihān içre ʿaceb cānsın efendi
Pür-şīvelü bir serv-i ḫırāmānsın efendi

Dīdemde cemālüñ görinür dilde ḫayālüñ
Gün gibi ʿayān cān gibi pinhānsın efendi

3. Cān milketini ceyş-i ġamuñ ṭutdı temāmet
ʿİzzetle göñül mıṣrına sulṭānsın efendi

Dil döne döne yandı kebāb oldı göyindi
ʿIşḳuñ odına ʿāşıḳ olan yansın efendi

5. Bülbül gibi şūrīde oḳur medḥüñi **Tācī**
Gülzāruña ḳarşu gül-i ḫandāsın efendi

116.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Meded begler yine dād eylemez bir şāhumuz vardur
Ṣalar her cāya pertevni dirīġ bir māhumuz vardur

Bu gün rāh-ı maḥabbetde ġubār-ı pāy-ı cānānam
Gel éy erbāb-ı maʿnā gör ne ʿizz u cāhumuz vardur

3. Şehā sen kişver-i ḥüsnüñ n'ola ben şāhıyam dérseñ
Bizüm de āsitānuñ-veş ola der-gāhumuz vardur

Şeb-i fürḳatde ṣanma kim yalıñuz oluram her dem
Ḥayāl-i rūy-ı yārüm tek bizim hem-rāhumuz vardur

5. Ġarīb ü bī-kes ü miskīne baḳmaz gerçi kim ammā
Ṭayanacaḳ éyā **Tīrī** bizüm Allāhumuz vardur

---

115. 12/b.
Burusalı müʿeẕẕīn Tācī Ḫalīfe fermāyed.

116. 13/a.
Oḳçı-zāde Tīrī Çelebi fermāyed.

117.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ten pāy-māl ü serde ġam-ı ʿışḳ-ı yār ise
Ḳaldum ayaḳda elde degül iḫtiyār ise

Maḥbūb u mey mülāzemetinden ḳaçardı dil
Geldi yétişdi bir yañadan nev-bahār ise

3. Ḫāṭır kenāre māyil iken baḥr-i ʿışḳda
Gird-āba ṣaldı fülk-i dili rūzgār ise

Cevr ü cefālar étmede ḫod başdan aşdı çerḫ
Durmaz ʿitāb u nāz éder şol şive-kār ise

5. **Bāḳī** cihānda resm-i vefādan nişāne yoḳ
Yār adın añma ʿaḳluñ saña yār ise

Velehu

118.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü faʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Eṭrāf-ı çemen-zārı yine āb dolandı
Gülzāra gérüp her yaña ṣalındı bulandı

Beñzetdi dehānuñda olan ḥabb-i nebāta
Şeb-nem göricek ġonce hemān aġzı ṣulandı

3. Baġlarsan eger deste-i reyḥān ile durmaz
Tā rişte-i cān ṭurrası tārına ulandı

Ārām-geh-i murġ idi dérler ser-i Mecnuñ
Meydān-ı maḥabbetde ne başlar yuvalandı

5. **Bāḳī**yi mey-i nāba yemīn étdi démişler
Gül gibi ele sāġer alup içmez olındı

---

117. 13/a.
Bāḳī *Divanı*; G/441. 373. s.

118. 13/a.
Bāḳī *Divanı*; G/524. 425-426. s.

Velehu

119.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Cāme-ḫᵛāb ol āfeti alduḳça tenhā ḳoynına
Ṣanuram ebrüñ girer māh-ı şeb-ārā ḳoynına

Ṣubḥ-dem éy fāḫte bī-hūde efġān eyleme
Çün girersin her géce bir serv-i bālā ḳoynına

3. Niçün aġlarsın felekden bilsem éy şeb-nem seni
Çün girersin her zamān bir verd-i raʻnā ḳoynına

Dür dişüñ vaṣfında şiʻrüm defterin gördi meger
Kim ṣadef mecmūʻasını ṣaldı deryā ḳoynına

5. Ruḫlaruñ şevḳıyla pür-dāġ étdi **Bāḳī** sīnesin
Bir avuç berg-i gül-i ter ḳoydı gūyā ḳoynına

120.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḳalupdur eşk-i çeşmüm gerçi kim ḫāk-i meẕelletde
Bi-ḥamdü'illāh hele āh u fiġānum evc-i rifʻatde

Kesildüm sīḫ-i miḥnetden çekildüm cām-ı ʻişretden
Kebābum dil şarābum eşk-i çeşmüm künc-i ʻuzletde

3. Der-i dildārdan dūram diyār-ı ġamda mehcūram
Müselmānlar esirgeñ ḫaste ḳaldum dār-ı ġurbetde

Ḫayāl-i ḫāl u ḫaṭṭuñdan beni ḫālī olur ṣanmañ
Göñülden çıḳmaz ol endīşeler vaḥdetde keṡretde

5. Eger **Bāḳī**nüñ aḥvālinden istifsār éderlerse
Ġam-ı dildāra hem-dem vaḳti ḫoş devletde ʻizzetde

---

119. 13/a.
Bāḳī *Divanı*; G/430. 367. s.

120. 13/a.
Bāḳī *Divanı*; G/432. 368. s.

121.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' *– – + / – + – – / – – + / – + – –*

1. Ṣūfī ḳalender ol gel ḳazıt ṣaçı saḳalı
Ṣaña bu bir ṭuzaḳdur gider bu ḳīl ü ḳāli

Ḥarfü's-S̱ā

122.

Fā'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf *– + – – / +– + – /– –*

1. Hem-dem olalı 'ışḳuña cānā
Eksük olmaz başumda derd ü belā

Merve ḥaḳḳı ṭavāf éder her gün
Éşigüñ Ka'besini ehl-i ṣafā

3. Bu gün öldürmedüñ çün 'uşşāḳı
Öldürür göresin ġam-ı ferdā

Çoḳ baḳa gördüm 'ālem-i 'ışḳa
Görmedüm baña beñzer ehl-i fenā

5. Tañrı ḥaḳḳı o şāh-ı ḫūbānuñ
S̱āniyā cān u dil yolında fedā

123.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün

Hezec *– – + / + – – + / + – – + / + – –*

1. Ḫaddüñ gibi gül var mı gülistānlar içinde
Ḳaddüñ gibi serv ola mı bustānlar içinde

Cān tende ne resim-ile ise şöyledür éy māh
Mihr-i ruḫuñuñ şevḳi dil ü cānlar içinde

---

121. 13/a.
Mecẕūb ḳısmından Temennāyī fermāyed.

122. 13/a.
Be-ġāyet tāzece fevt olan Edirneli S̱ānī Çelebi fermāyed.

123. 13/b.
Ehl-i 'ilm silkinden S̱enāyī fermāyed.

3. Dil küncini yapmaz yıḳar éy dōst ḫayālüñ
Gencīne bulınur déyü vīrāneler içinde

Kāfir gözüñüñ nāveki sevdāsı ṣanasın
Īmān gibidür ṣadr-ı müselmānlar içinde

5. Yazdı yañaġuñ şevḳine şol şiʿri **Ṣenāyī**
Kim yazmadı kimse anı insānlar içinde

124.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Tāb-ı ruḫsāruñ olursa meclis-i rindāne şemʿ
Ġayret-i nār-ı ḥarāretden ṭutuşup yane şemʿ

Ceyş-i envār-ıla almaġa diyār-ı ẓulmeti
Germ olup sancaḳ çekerse yaraşur şāhāne şemʿ

3. Gülşen-i bezmüñde sīmīn-ḳāmet ü zerrīn-külāh
Döndi bir tāze nihāl-i ġonce-i ḫandāne şemʿ

Pehlüvān-ı ʿarṣa-i envār-ıla ṭutuşmaġa
Şevḳı var-ise eger gelsün berü meydāne şemʿ

5. Géce ḳaldı gelmedi ol şeb-çerāġ-ı mihr ü māh
Ṣubḥa dek ẓulmetde ḳaldum bulmadum bir dāne şemʿ

Gösterür envār-ı Ḥaḳḳı mürşid-i kāmil-durur
Meclise her dem ʿasā-ile gelür pīrāne şemʿ

7. Ẓulmet-i ġamdan göñül ḳaṣrın münevver ḳılmaġa
Mā-ḥaṣal yéter **Ṣübūtī** ʿārıż-ı cānāne şemʿ

---

124. 13/b.
Eşribe bişirmede pehlüvān-ı ʿālem olan Ṣübūtī fermāyed.

125.
Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Elifler serv rengīn gül gibi sīnemde dāġum var
Maḥabbet sebze-zārında yine bir tāze bāġum var

126.
Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Oldı dil bir büt-i şīrīn-dehenüñ Ferhādı
Aña lālā geçinür Ḫusrev ü Şīrīn dadı

Billāh éy naḫl-i ter ol şīve-i reftār nedür
Serv-i āzāduña ḳul éyledüñ'a şimşādı

3. Éy ṣabā zülf-i dil-āvīzini taḥrīk étdüñ
Bu ḳadar fitne vü āşūba sen olduñ bādī

Hem-demümdür şeb-i fürḳatde déyü ḫaste göñül
Ögerek göge çıḳardı bu géce feryādı

5. Cevre ḳatlanmaḳ olurdı n'édelüm éy **Bāḳī**
'Ahd-i ḫūbān gibi yoḳ ṣabrumuzuñ evrādı

127.
Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Nev-bahār oldı gelüñ 'azm-i gülistān édelüm
Açalum ġonce-i ḳalbi gül-i ḫandān édelüm

Ḳomayup lāle gibi elden ayaġı bir dem
Mest olup ġonce-ṣıfat çāk-i girībān édelüm

---

125. 13/b.
Şuaʿrānuñ ümmīsinden Şiyābī fermāyed.
126. 13/b.
Bāḳī *Divanı*; G/520. 423. s.
127. 13/b.
Bāḳī *Divanı*; G/323. 299-300. s.
5 leb; D.: ruḫ.

3. İçelüm la‘l-i müzābı ṣaçalum cür‘aları
Ḫāk-i gülzarı bu gün la‘l-i Bedaḫşān édelüm

Menzil-i ‘ayş u ṭarab ḫurrem ü ābād olsun
Yıḳalum zerḳ ü riyā deyrini vīrān édelüm

5. Oḳusun vaṣf-ı leb-i yār-ile **Bāḳī** şi‘rin
Bülbül-i gülşeni meclisde ġazel-ḫᵛān édelüm

Velehu

128.

Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Ḫaste-i derd-i ‘ışḳ-ı cānānem
Mübtelā-yı belā-yı hicrānem

Çeşm-i bīmārı gibi ḫaste-dilem
Ser-i zülf gibi perīşānem

3. Şem‘-veş ṣubḥ olınca şevḳümden
Gāh ḫandān u gāh giryānem

Bunca cevr ü cefā baña niçe bir
Hāy kāfir hele müselmānem

5. **Bāḳī**yā ḫᵛān-ı vaṣla érmez isem
Ġam tenūrında niçe bir yanem

128. 14/a.
Bāḳī *Divanı*; G/330. 304. s.

Velehu

129.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yār olup aġyāra ādemler begenmez ol perī
Kendüye hem-rāz édindi yaʻnī bizden yégleri

İtlerüñden ġayrıyı görmez raḳībüñ gözleri
Böyle ḫod-bīn eyleyen hep sensin anı éy perī

3. Şām-ı ġamda meskenüm bir künc-i ẓulmetdür velī
Şuʻle-i āhum yaḳar her géce şemʻ-i ḫāveri

Bezm-i meyde būse-i laʻl-i nigāra ḳaṣd éder
Gögsüne ursa n'ola cāmuñ ṣurāhī ḫançeri

5. Almaz oldum **Bāḳi**yā küḥl-ı cilāyı ʻaynuma
Tūtīyā-yı çeşm édelden ḫāk-i pāy-ı dilberi

130.

Mefāʻilün feʻilātün mefāʻilün feʻilün

Müctes̱+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Metāʻ-ı bāde-i gül-reng şimdi ayaḳda
Ḳumāş-ı zühd ü riyā durmadan ṣatılmaḳda

Kenār-ı ʻayş u ṣafāya geçilse dolmış-ile
Yine pür olsa mey-i ḫoş-güvār zevraḳda

3. Şarābı zevraḳ-ıla içmenüñ zamānı degül
Efendi keştīyi kāġıdda suyı bardaḳda

Bihişt şevḳına şādīliġ eyleyüp vāʻiẓ
Miyān-ı meclise atıldı yek muʻallaḳda

---

129. 14/a.
Bāḳī *Divanı*; G/515. 420-421. s.

130. 14/a.
Bāḳī *Divanı*; G/444. 375. s.

5. Semend-i ṭab‘a süvār oldı ‘azm éder **Bāḳī**
Belāġat ehline [yā Hū]göñüller alçaḳda

Velehu

131.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Naẓm-ı rengīnüme kim vaṣf-ı leb-i dilberdür
Diyemez kimse naẓirīn ḳatı rengīn-terdür

Ġonce mecmū‘asınuñ her varaḳ-ı rengīni
Vaṣf-ı la‘l-i leb-i dildāruma bir defterdür

3. Görmedin dīde yüzin oldı göñül āşüfte
Göñlüme çeşm-i güher-bār bu yüzden terdür

Bāḳiyā duḫter-i rez girdi yine meydāne
Ayağın kim çeke bilürse er oğlı erdür

5. Ṣanki kūyında felek encüm-i seyyāre ile
Bir niçe aḫker-ile tūde-i ḫākisterdür

Velehu

132.

Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Gel éy sāḳī bulınmaz böyle ‘ālī dil-güşā meclis
Getür cām-ı muṣaffāyı kim olsun pür-żiyā meclis

Şarāb āb-ı ḥayvān u cām-ı zerrīn āfitāb olsa
Cinān içre gerekmez baña cānān olmasa meclis

---

5 Beyitin ikinci mısrasında vezinde sorun var.
131. 14/a.
Bāḳī *Divanı*; G/189. 216. s.
1 naẓirīn; D: naẓīre
4 Müstensih dördüncü ve beşinci beyitlerin yerlerini değiştirmiştir. Mahlas yerine ‘sâkî’ kelimesini yazmıştır.
132. 13/b.
Bāḳī *Divanı*; G/208. 227-228. s.

3. Piyāle ʻaksi mirʼāt-ı felekde āfitāb olsun
Fürūġ-ı sāger-i ṣaḥbādan olsun pür-ṣafā meclis

Ḳadeḥ ḳan aġlayup def sīne döger ney fiġān eyler
Meger derd ü ġam-ı ʻışḳa olupdur mübtelā meclis

5. Ḳadeḥ fısḳıyye mey ṣu ḥalḳa-i rindān anuñ ḥavżı
Sarāy-ı ʻişrete şādırvān olupdur **Bāḳi**yā meclis

133.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Nāṣıḥā rūze içün ḳılma bizümle cedeli
Söyleşür aç-ile kimüñ ki gelürse eceli

Ḥażret-i Nūḥ ḥaḳı var mı deñüz ʻāşıḳlara
Fülk-i ʻālemde o mellāḥ-i melīḥüñ bedeli

3. Olmadum dünye de bir laḥẓa keselden ḫāli
Ben ḳara günliyi aġyār ḳapuñdan keseli

Dédüm éy yār bélüñ mi görinen yāḫūd mū
Dédi yoḳ yére ḫayāl eyleme mūdur o belī

5. Yine gülşende çenaruñ çemen ehline görüñ
Ḫiḍmetinden başını ḳaşımaġa degmez eli

Kūy-ı dildāra riyāżetle olurdı érmek
Mūcib-i cennet eger olsa kişinüñ ʻameli

7. Şuʻarā içre ʻaceb var mı ki bu **S̱ānī** gibi
Ḫūb edālarla şehā naẓm éde ḍarb-ı mes̱eli

---

133. 14/a.
Hüdāvendigār bendelerinden Cān Memi fermāyed. Maḫlaşı S̱ānīdür.

134.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Dil-rübālar dilā benüm nemdür
Nūr-ı dīdem sürūr-ı sīnemdür

Dāne dāne gözümde ḳaṭre-i eşk
Sebzeler üzre sanki şeb-nemdür

3. 'Ālemüñ ġāyeti [kim] elemdür
Ādemüñ āḫiri de bir demdür

Ḥarf'ül-Cim

135.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳavline aldanmañuz kim 'ahd ü peymānsızdur ol
Etdügi iḳrāra ṭurmaz hey ne īmānsızdur ol

Yoḳ-durur mihr ü vefādan ẕerrece anda eṡer
Şīve ü nāz u cefā isterseñ oransızdur ol

3. Derd-i dilden bir devā ṣordum ṭabībe dédi kim
Cān u dil derdine dermān umma dermānsızdur ol

Her ne dil kim menzil-i 'ışḳ olmaya olur ḫarāb
'Āḳibet-vīrān olur şol dil ki vīrānsızdur ol

5. Hecr-ile eyler güẕer-i 'ömri ḳapuñda **Ca'fer**üñ
Bülbül-i ḳudsī-durur ḥayfā-i gülistānsızdur ol

---

134. 14/a.
Selefden Ṡānī Çelebi fermāyed.

135. 14/b.
Evvelā nişāncı ṣoñra ḳāḍı 'asker olan Tācī-zāde Ca'fer Çelebi fermāyed.
Tācī-zāde Ca'fer Çelebi *Divanı*; G/119. 319. s.

136.
Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Her ḳaçan kim seyre çıḳsa naz-ıla ol gül-‘iẕār
İñledür bülbül gibi ‘āşıḳlarını zār zār

Gözlerüm yaşı mürekkebdür çü müjgānum ḳalem
Yazar-isem ruḫlaruñ üzre n’ola naḳş-ı nigār

3. Rāz-ı ‘ışḳuñ ṣaḳlar idüm sīnede cānum gibi
Yérlere geçsün bu çeşmüm yaşı étdi āşikār

Gülşen-i ḥüsninde ben bülbül fiġān u zār édüp
Var-ısa ol derd-mendüñ ayaġına batdı ḫār

5. Zülfüñ-ile gün yüzüñüñ ḥasretinden **Ca‘ferī**
Dem-be-dem ḳan aġlar-ise aġlasun leyl ü nehār

137.
Mefā‘īlün mefā‘īlün fa‘ūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Olalı sen perī ‘ālemde meşhūr
Gören dédi melek misin yāḫod ḥūr

Ḳamer alnuñ ruḫsāruñ üzre
Görenler dédi kim nūrun ‘alā-nūr

3. ‘İmāret eyle luṭfuñla ki göñlüm
Ḫarāb olalıdan olmadı ma‘mūr

Demidür dilberā raḥm eyle cāna
Ki ḳaṣd éder hemīşe ol çeşm-i maḫmūr

5. Eyā sulṭān-ı ‘ālem **Cem** ḳuluñı
Ayaġuñ ṭopraġından eyleme dūr

---

136. 14/b.
Tācī-zāde Nişāncı Ca‘fer Çelebinüñ maḫtūm-zādesi Ca‘ferī fermāyed.
137. 14/b.
Raḥmetullāhı ‘aleyhi Cem Sulṭān fermāyed.
Cem Sultan *Divanı*; G/67. 79. s.

138.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Çehreñde şol 'iẕārı kim dér ki āba beñzer
Gülzār-ı cennet içre cūy-ı gül-āba beñzer

Zülfeynüñ arasında seyr eyledüm cemālüñ
Raḥleyle mescid içre ümmü'l-kitāba beñzer

3. Nāzük lebüñde cānā teb-ḫāle belürmiş
Cām-ı şarāb içinde bir ḳaç ḥabāba beñzer

Gūş-ı laṭīfüñ üzre şol güher-i muṣaffā
Gül yaprağı ucında bir ḳaṭre āba beñzer

5. Hecr-ile bu **Cilāyī** bir ḥālete érüpdür
Kim mevt aña nisbet bir ḫūb ḫ^{v}āba beñzer

139.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Saña bir cāy-ı penāh olmaz der-i dilber gibi
Yéridür beklerseñ éy dil anı sen çāker gibi

Sīm-i eşküm ḫarc édüp érsem viṣāl-i dilbere
Reşk-ile rūyı ḥasūduñ ẕerd olurdı zer gibi

3. Ṣan Süleymān ḫātemidür la'l-i dilber kim anuñ
Üstine olmış müvekkel kāküli ejder gibi

Ol yüzi mihrüñ yanında ġayrı meh-rūlar gelür
Gözlerine 'āşıḳınuñ her biri bir aḫter gibi

5. Nev-resīde tāze güldür bāġ-ı ḥüsn içinde yār
Ḳarşusına zār éder 'uşşāḳı bülbüller gibi

---

138. 15/a.
Cilāyī fermāyed.

139. 15/a.
Naẓmī Çelebinüñ şākirdi Cūyī Çelebi fermāyed.

Bā'iṣ-i kesb-i ṣafā olmaz cihānda **Cūyi**yā
Nūş-ı cām-ile temāşā-yı ruḫ-ı dilber gibi

140.
Mef'ūlü mefā'ilün fe'ūlün
Hezec – – + / + – + – / + – –

1. Hecrüñ dünüñüñ uzunluġından
Vaṣl güni hīç olmaz oldı

Nergislerüñüñ ḫayāli-y-ile
Kirpikli gözüm yumulmaz oldı

141.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Nergis üzre berg-i zerd ü jāleler kim vardur
Er çerāġıdur dizilmiş dirhem ü dīnārdur

Manṭıḳu'ṭ-ṭayr oḳumaġa başladı murġ-ı çemen
Gūşe-i gülzār şimdi kulbe-i 'Aṭṭārdur

3. Ṭutdı başın tīşe-i merge ġam-ı Şīrīn ile
Ehl-i 'ışḳ içre anuñ'çün kūh-ken serdārdur

Gevher-i eşküm eriyüp su gibi aḳsa n'ola
Böyledir aḥvāli her kim 'ışḳ-ı dīdārdur

5. **Bāḳi**yā ol āfitāb-ı 'ālem-ārā germ olup
Māhdan ġarrā yérüm var dérse vechi vardur

---

140. 15/a.
Şeyḫī fermāyed. eş-şehir Çaḫşırcı Şeyḫī.
141. 15/a.
Bāḳī *Divanı*; G/110. 169. s.

Velehu

142.

Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

Hezec + − − − / + − − − / + − − − / + − − −

1. Nihāl-ı ḳametüñ ḥaḳḳa ‘aceb naḫl-ı dil-ārādur
Egerçi ḳaddüñ a‘lā kākülüñ a‘lādan a‘lādur

Çerāġ-ı ḥüsninüñ nūrı fürūġ-ı şem‘-i kāfūrī
Nigār-ı ‘anberīn gīsūlaruñ bir sīm-sīmādur

3. Beyāż-ı ṣafḥa-yı ruḫsāruñ üzre zülf-i pür-çīnüñ
Mis̱ālin görmemişdür kimse bir ṭuġrā-yı ġarrādur

Gedā-yı bī-ser ü pāyı semend-i nāza çignetme
Efendi ḥüsne maġrūr olma sulṭānum bu dünyāda

5. Kenār-ı baḥr-ı naẓma yine dürler dizdüñ éy **Bāḳī**
Süṭūr-ı defter-i şi‘rüñ meger emvāc-ı deryādur

Velehu

143.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + − − / + + − − / + + − − / + + −

1. Sīne gencīnesini ḫançer-i bürrān deldi
Bu gün ol şūḫ-ı dil-ārā yine bir kān deldi

Müje-i dīde-i pür-nem gibi ter-dest olmaz
Yine bir demde nice la‘l-i Bedaḫşān deldi

3. Cān ġam-ı ġamzeñ ile maḥbes-ı tenden çıḳdı
Ṣanki bir merdüm-i maḥbūs idi zindān deldi

---

142. 15/a.
Bāḳī *Divanı*; G/52. 132. s.
4 Efendi D.: İñende.
143. 15/a.
Bāḳī *Divanı*; G/501. 412. s.
1 bürrān ; D.: cānān.

Tīrinüñ éy ḳaşı ya manḳıra geçmez sa'yı
Sīnemüñ dāġı ol ḫançer-i bürrān deldi

5. **Bāḳi**yā bezm-i belāda neye döndük görseñ
Nāy-veş baġrumuzı nāle vü efġān deldi

Velehu

144.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Gülşende kūyuñ éşideli serv oturmadı
Zencīrlerle baġladılar āb durmadı

Öykündi gerçi çeşmüme çoḳ çeşme lūlesi
Ammā ḳulaġın iller anuñ az burmadı

3. Bir dil mi var ki zülfine dīvāne ḳılmayup
Dārü'ş-şifā-yı 'ışḳda zencīre urmadı

Cem' oldı eşḳiyā ile bir gün raḳīb-i ḫar
Ehl-i şeḳādan üstine kimse oturmadı

5. **Bāḳī** lebin oldı bize ḥayf o ẓālimüñ
Ammā ne çāre n'eyleyeyüm kimse ṣormadı

Velehu

145.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Beñzetdiler o māha déyü mihr-i enveri
Biri birine koydu fiġānum felekleri

Çekdi çevürdi sāḳī-i meclis piyāleyi
Āl-ile öpdi déyü leb-i la'l-i dilberi

---

144. 15/b.
Bāḳī *Divanı*; G/501. 424. s.
145. 15/b.
Bāḳī *Divanı*; G/504. 413-414. s.

3. ‘Āşıḳ küşāde-meşreb olur cām-ı mey gibi
Hem-dem édinse kendüsine ṭañ mı sāġeri

Yārüñ raḳībi gibi iti görmedüm daḫı
Olmaya gerçi eşk-i revānum gibi çeri

5. **Bāḳī** ḥarīr-i kilk-i bedāyi‘-nigārdur
Şeh-bāz-ı dest-i fikretümüñ ṣīt-ı şeh-peri

146.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Şems-i Tebrīz serin aldı eli ayesine
Kim érer zerḳ ü riyā-ile anuñ pāyesine

Merd-i meydānı olan ma‘rake-i ‘irfānuñ
Felek-i pīre-zenüñ baḳmadı pīrāyesine

3. Şevḳı artar dün ü gün gün gibi ‘ışḳ ehlinüñ
Beñzer ol ḫᵛāceye kim germ ola sermāyesine

Ṭāli‘üm necm-i sa‘ādetle ḳırān eyler idi
O güneş sāye ṣalup gelse bu hem-sāyesine

5. Derd-ile şöyle ża‘īf oldı **Cihānī** bendeñ
Gizlenür ger düşe bir perr-i meges sāyesine

147.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Renc-i pür-ābileden dün cevher alup ayesine
Ḫᵛācenüñ pest naẓar eyledi sermāyesine

Şol gedā rütbetinüñ rāġıbıdur cān u göñül
Baḳmadı raġbet édüp şāhlaruñ pāyesine

---

146. 15/b.
Ḫudāvendigār bendelerinden Cihānī Beg fermāyed.
147. 15/b.
Naẓīre-i Yetīm ‘Alī Çelebi.

3. Ne kadar zīnet-i ḥüsn-ile nümāyān olsa
Zāl-ı dehrüñ er olan baḳmaya pīrāyesine

Sırrını *naḥnu ḳasemnā*nuñ o kim derk étdi
Dāne-yi erzen ise ḳāni‘ ola vāyesine

5. Ẓulmet-i fikre düşüp arturan endīşesini
Beñzer ol ṭıfla ḥirās-ıla baḳar dāyesine

Çünki dünyā evidür mesken-i ḫalḳ-ı ‘ālem
Lāyıḳ oldur kişi raḥm eyleye hem-sāyesine

7. Şīr-i maḳṣūda yétiş māder-i gītīye **Yetīm**
Vérüben ṭıfl-ı vücūdı bu zemīn dāyesine

148.

Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Servi gibi seyr eyle gülistān arasında
Bī-çāreler āh eyleye efġān arasında

Kūyuñda itüñ gördi bu cānum feraḥ oldı
Ġam ġuṣṣa mı olur kişi de yārān arasında

3. Ḫāl-i ruḫuñı dédi gören zülfüñ ucında
Géymiş ḳaralar küfr-ile īmān arasında

Āhumla gözüm yaşını gören baña dérler
Ḳalduñ n’edelüm yel gibi bārān arasında

5. Tefsīr éde gör ḥüsni kitābında nigāruñ
Cāyī saña ‘izzet ola insān arasında

---

4 “Biz kısımlara ayırdık, paylaştırdık” (Zuhrûf 43/32).
148. 15/b.
Cāyī fermāyed.

149.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Deşt-i fenāya düşdi ırar şāh-rāhumuz
Bir gird-bāddur ṭolanur ṭurmaz āhumuz

Evc-i tecerrüdüñ añılur şāh-bāzıyuz
Ṣaḥrā-yı ḳuds sāḥetdür ṣayd-gāhumuz

3. Ṣadr-ı ḳabūlde şeref-i efser-i Cemi
Ṣaff-ı ni'ālde ḳoyacaḳdur külāhumuz

Biz ṭālib-i münāṣib iken rūz-baḫşlara
Vuṣlat müyesser olmadı hecr oldı cāhumuz

5. Tā rūz-i istiḫare dek esrār-ı ġaybdan(?)
Rūşen nümūne oldı **Cihādī** giyāhumuz

150.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yazasuz mermerüme gözden aḳan ḳanumdan
Öldügüm ḥasret-i la'l-i leb-i cānānumdan

Yalvaruñ itlerine baña ḥelāl étsünler
Uyumaduḳlarını nāle vü efġānumdan

3. Ḥīn-ı mevtümde fiġān cānum içündür ṣanmañ
Ayru düşdügüm içündür meh-i tābānumdan

Ḳazasuz ṭaşıma tā olmaya 'āşıḳ kimse
Çekdügüm derdi ben ol āfet-i devrānumdan

5. **Cevri**yā ḥaşre degin raḳsa gelem ḳabrümde
Yār ki bir ġazelüm oḳıya dīvānumdan

---

149. 15/b.
Cihādī Beg fermāyed.

150. 16/a.
Dāniş-mend silkinden Edirneli Cevrī Çelebi fermāyed.

151.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yanayın yanuma gel sīne-i sūzānumdan
Derd-ile ağlayayın dīde-i giryānumdan

Baña yérden göge ẓulm oldı ḫoros-ı 'arşuñ
Uyḫusı uçdı bu şeb nāle vü efġānumdan

3 Küllī her yanumı 'ışḳ āteşi biryān étdi
Etümi yédi benüm ġam daḫı bir yanumdan

Merḥamet eylerdüñ görseñ idi geñ yaḳadan
Ṣinemüñ göynügini çāk-i girībānumdan

5. **Ẕāti**yā pādişeh-i milket-i 'ışḳ olduġumı
Bildiler ḫalḳ-ı cihān defter ü dīvānumdan

152.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Bī-perr ü bāl göñül kūyuña uçmaġ ister
Ṭāyir-i ḳudsī ṣanup kendüyi uçmaġ ister

Eşk-i ḫūnīnüme yüz vérmedügi bu ki yüzüm
Eşiginden anı ḳanlu imiş ırmaġ ister

3. Ṣanma éy pīr-i ḫıred sīnedekin dāġ-ı siyāh
'Işḳ dérler bir ışıḳ ocaġ uyarmaġ ister

Vérdügi rif'ate éy dil felegüñ aldanma
Seni bir lu'b-ıla ol gökden uçurmaġ ister

5. Ḥāṣılı ḫırmen-i cānā od urur **Cevheri**yā
Āteş-i 'ışḳ-ile her kim ki ṭutuşmaġ ister

---

151. 16/a.
Naẓīre-i Ẕātī.
Ẕātī *Divanı*; C. 3 G/1089. 53-54. s.

152. 16/b.
Sözleri dürr ü güher olan Cevherī Çelebi fermāyed.

153.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Açsuñ n'ola rāz-ı dehenüñ ġonceya cānā
Başın kese dil hīç kese vérmeye ḳaṭ'ā

Yuṭunma dilā teşne gibi la'line ḳarşu
Biñ cān véresin ṣu déyü démez bir içüm mā

3. Zülfüñ dile tekrār ṭolaşmaġa sebeb ne
Bir ipe urur ḳomadı bu meskene cānā

Gūş étmezem efsāneñi vā'iẓ 'amelüñ yoḳ
Muṭrib ki neyi söylese ḳavline semi'nā

5. Yaz seng-i mezarına **Cemālī**nüñ ölicek
Men māte mine'l-'ışḳı fe-ḳad māte şehīdā

154.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Niçe bir nefse uyup bir sege segbānlıġ édem
Yeridür faḳr u fenā mülkine sulṭānlıġ édem

155.

Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Göreyin pāre pāre ola şimşād
Ki yārüñ ṭurrasına şāne olmuş

---

153. 16/b.
Sulṭān Murād şā'irlerinden Burusalı Cemālī Çelebi fermāyed.
5 Aşktan ölen ise şehit olarak ölür.
Bu gazel Cemâlî'nin neşredilen *Divanı*nda bulunmamaktadır.
154. 16/b.
Mevlānā Cāmī ḫiẓmetinde olup anlardan el alan Cāmī fermāyed.
155. 16/b.
Cāmī fermāyed.

156.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Çerḫa çıḳarsam āhumı yıġmasa baña yüki
Dengümi yerde mi ḳoyayın hey cefā yüki

Cevrüñ yükini niçe çekem ḳıl vefā désem
Kendüde nesne ḳomaz érer hep baña yüki

157.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫalḳ-ı 'ālem müşkilin müftī nice ḥalı eylesün
Kim gözi evrāḳda göñli ruḫ-i dildārda

Vaṣf-ı hüsnüñdür ki ḫūrşīd-i cihān taḥrīr éder
Ṣubḥ-dem altun ḳalemle her der ü dīvārda

3. Lāle-zār oldı lebüñden bülbülüñ ṣaḥn-ı çemen
Ġālibā bilmiş ki yoḳ būy-ı vefā gül-zārda

Yā göñül sīnemde mihrüñ ṣaḳladı aġyārdan
Yā örümcek perde gerdi Aḥmed üzre ġārda

5. **Sūzī**nüñ ma'nāda rūşendür güneşden her sözi
Gerçi kemdür ṣūretā kim ẕerreden miḳdārda

158.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bī-sütūn-ı ġamda berg-i lāle-yi ḥamrāya baḳ
Perdehā-yı dīde-i Ferhād-ı ġam-fersāya baḳ

---

156. 16/b.
Be-ġāyet pīr fevt olan Eskişehirli Cemālī fermāyed.

157. 17/a.
İki gazel arasındaki varaklarda kopukluk var. Yazmanın kendi numarasına göre 20. ve 24. varaklar arası eksiktir.

158. 17/a.
Şarḳīlerden Sürūrī-i 'Acem fermāyed. Rūmda çoḳ olmışlar.

Dāmen-i berf-i bahārīde naẓar ḳıl lāleye
Penbe-i pür-ḫūn-ı dāġ-ı sīne-yi ṣaḥrāya baḳ

3. Gösterür küḥl-i cevāhir ḥoḳḳasından lāleler
La‘l-i terden sürmedān-ı nergis-i şehlāya baḳ

Ger çemende lāle evrāḳın göricek dāġ-ı ġam
Fi'l-mes̱el gökde şafaḳ içre ṭutulmış aya baḳ

5. Lāle evrāḳı çemende dāġ-ı ‘ışḳ ile nihān
Nāfe-i müşg üzre çulġanmış ḳızıl vālāya baḳ

Lāle-gūn mey ṣunsa sāḳī sā‘id-i sīmīn-ile
Āteş-i innī ennāllāhu yed-i beyżāya baḳ

7. Éy **Sürūrī** lāle-zār-ı ‘ömre yoḳdur i‘tibār
Bāde-yi gül-reng içüp bir ṣūret-i ẓibāya baḳ

159.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Şol ‘araḳ kim şol gül-endāmuñ yañaġından çıḳar
Selsebīlüñ ‘aynıdur firdevs bāġından çıḳar

160.

Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Kim baḳdı ise āyine-yi rūy-ı Aḥmede
Vérdi ṣafā-ile ṣalavātı Muḥammede

Ḳudret yedi beyāża çıḳarmaġa ḥüsnüñi
Yūsuf cemālüñ eylemiş evvel müsevvede

3. Ḳıblemsin éy ṣanem yüzüñ arduñ degül ki çün
Her vech-ile namāz dürüst oldı Ka‘bede

---

159. 17/a.
Servī fermāyed.

160. 17/b.
Sulṭān Muṣṭafā Ḥażretlerine ḫᵛāce olan Gelibolulı Sürūrī Çelebi fermāyed.
Sürūrī *Divanı*; G/407. 322. s.

Ġavġāsuz olmaz işbu cihān içre her güzel
Ol ḫūb yār içün n'ola olursa ʻarbede

5. Tecrīd ḳıl ʻalāyıḳı senden **Sürūri**yā
Tā éresin maḳām-ı nüfūs-ı mücerrede

161.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Mużāriʻ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Éden neẓāre verd-i ruḫ-ı āl-i Aḥmede
Ṣalli ʻalā oḳıya cemāl-i Muḥammede

Āhum göge érişdi göñül ṭutuşup yanar
Ḳandīl-vār ki aṣıla ṭāḳ-ı zebercede

3. Ḥüsn ü ḫaṭ-ile cūşa gelüp kātib-i sipihr
Ruḫsār-ı yārı misk-ile eyler müsevvede

Ferhād olayduñ ola mı sen de baña déyü
Ṭurup fiġānum-ıla éder kūh ʻarbede

5. Başdan ṣaçı ġamın çek el uzatma ġayrıya
Érmek **Sühāyī** ister-iseñ ʻömr-i sermede

162.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Mużāriʻ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Görmek dilerseñ eyle naẓar zülf-i Aḥmede
Her bir ḳılında niçe ḳılup muḳayyede

Yazmaġ'içün debīr-i felek vaṣf-ı ḫaṭṭını
Evrāḳ-ı çerḫı her géce eyler müsevedde

3. Ṭutduñ cihānı ḫātem-i laʻlüñ-ile cem gibi
Baş egmeseñ ʻaceb mi bu ṭāḳ-ı zebercede

---

161. 17/b.
Naẓīredür; Ḫudāvendigār bendelerinden sipāhiyān ṭāyifesinden Sühāyi Beg fermāyed.

162. 17/b.
Naẓīre-i Maḥremī.

ʿĪsī-yi Meryem olalı iḥyāda leblerüñ
Cān vérür oldı saña nüfūs-ı mücerredde

5. Bir demde biñ ṭabanca imiş dest-i çerḫdan
Ḳanı cihānda bencileyin bir felek-zede

Kūyında itler ile aġyār **Maḥremī**
Dün géce gördüm eylediler ḫaylī ʿarbede

163.

Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Müctes̱+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. [Benüm saña ezelīdür maḥabbetüm ezelī
Bi-ḥaḳḳı çār-ı Muḥammed bi-ḥaḳḳı āl-i ʿAlī

Kemend-i ʿışḳuñ elden senüñ ḳomaḳ yoḳdur
Gerekse uṣlu désünler baña gerekse deli]

3. Belā yolında şu kim dermiyān éde varın
Ḳuşağına ṭolu erdür dérüz biz aña belī

Şikeste olmasa dil şīşesi ne ḥikmetdür
Ḳarār ḳılmaz içinde şarāb-ı lem-yezelī

5. Ayaḳda ḳoma elin al fütāde **Ḥayretī**nüñ
Şeh-i serīr-i vilāyet eyā ʿAliyyi Velī

Velehu Eyżan

164.

Mefʿūlü mefāʿīlün mefʿūlü mefāʿīlün

Hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. Ne āteş ü bād ü ne āb u gil idüm cānā
Sen serv-i hevā-baḫşa ben māyil idüm cānā

---

163. 18/a.
Ḥayretī *Divanı*; G/440. 407. s.
164. 18/a.
Ḥayretī *Divanı*; G/1. 133. s.
Neşredilen divanda 2. beyitle 4. beyitin yerleri değişik şekilde.

Leylīye henūz Mecnūn olmamış idi meftūn
Ben vādī-i ḥayretde lā-ya‘ḳīl idüm cānā

3. ‘Ālemde henūz adı yād olmadın engūruñ
Ḫum-ḫāne-i vaḥdetde ben ḳanẓil idüm cānā

Daḫı gili Ferhāduñ olmamış idi taḫmīr
Ben rāh-ı meşaḳḳatde pā-der-gil idüm cānā

5. ‘Işḳ eyledi āvāre ben **Ḥayretī**yi yoḫsa
Her ḫidmet-i cān-ile müsta‘cil idüm cānā

Velehu Eyżan

165.

Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün
Mużāri‘ *– – + / – + – + / + – – + / – + –*

1. Gel kūy-ı ‘ışḳa gir ḳo bu ṭāḳ-ı mukarnesi
Vérme fenāya gūşe-i beytü’l-muḳaddesi

Degme ḳabāya gerden eger mi şu kimse kim
Bir būriyāya almaya gerdūn-ı aṭlası

3. Mesken ṭutalı biñ yaşa sen şāhbāz-ı ‘ışḳ
Dil āşiyānına ḳonımaz ‘aḳl kerkesi

İksīr-ı ḫāk-i pāyuña göz dikdi ġalibā
Ṭoldurdı bād ṭopraġ-la çeşm-i nergisi

5. Ben gideli dili uzadı müdde‘īlerüñ
Şemşīr-i naẓmumı göricek kesdiler sesi

Kimüñ ḳapusına vara bī-çāre **Ḥayretī**
Yoḳdur o bī-kesüñ daḫı ‘ālemde kimsesi

---

165. 18/a.
Ḥayretī *Divanı*; G/483. 437. s.
5 Divanda 5. beyitle 6. beyitin yerleri değişik şekilde.

Velehu Eyżan

166.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Her ki zāl-i dehrüñ olmadı zebūn erdür ol
Başına örindi ġayret efserīn serverdür ol

Dil ki rūbāh-ı cihānuñ āline aldanmadın
‘Işḳ meydānında bir merd-i ġażanfer-ferdür ol

3. Şol gedā kim ejder nefsini çeküp çāk eyledi
Ḳanber ol bābında kim bir Şāh-ı Ḥaydar-derdür ol

Ehl-i faḳruñ ayaġı ṭopraġı ser-tāc éden
Ṣūretā ḫāk ise ma‘nīde bir āzer zerdür ol

5. **Ḥayretī**nüñ āteş-i āhından āhenler erir
Zāhidüñ nerm étmedi ḳalbin meger mermerdür ol

Velehu Eyżan

167.

Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Bezm-i belāda ḳan yuṭuban bir dem eyledük
Yārān ile bu gün yine def‘-i ġam eyledük

Māh-ı Muḥarrem érdi Ḥüseyn ‘ışḳına bu gün
Tāze dögünler ile yine mātem eyledük

3. Şimden gérü üzüm ṣuyı lāzım degül bize
Biz cām-ı ‘ışḳ ile özümüzi Cem eyledük

Pür-yara eylemiş idi ṭīġ-i firāḳ-ı yār
Ḳan aḳıdup o yarelerle merhem eyledük

---

166. 18/a.
Ḥayretī *Divanı*; G/244. 283. s.
167. 18/b.
Ḥayretī *Divanı*; G/229. 275. s.
5 çeküp; D.: yuyup.

5. Her mācerādan el çeküp ʻālemden el yuyup
Ḥayrān-ıla **Ḥayretī** yine bir ʻālem eyledük

Velehu Eyżan

168.
Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Göñül vérme bu zāl-ı dehre éy dil erkek ol erkek
Tek ü tenhā yüri bir ḳaḥbeye cüft olma şāhum tek

Yalancı ḳaplamışdur gerçi gerçek şimdi dünyāyı
Velī meydān bizümdür gerçeğüm sen gerçek ol gerçek

3. Gel ey başı emīn olsun diyen fi'l-cümle ġavġādan
Ferāġat dāmenine al ayaġuñ cümleden el çek

Ḥayāt ābın içüp ʻömr-i ebed bulmaḳ nedür éy dil
Düşüp ʻışḳ u maḥabbet tīġine ölmek gerek ölmek

5. Béli ṣalınsa şimşīrüñ gibi yanuñca olmaz mı
Ḳuluñdur **Ḥayretī** meydānda ṣāfī-dil ḳuşaġı bek

Velehu Eyżan

169.
Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Eşk-i çeşmüm içre ten-i lāġarı ben maḥzūnuñ
Mūrdur ṣanki düşüpdür içine Ceyḫūnuñ

Efser édindi sifāl-i seg-i Leylāyı bulup
Āşiyān ṣanma başıdağı bu ben Mecnūnuñ

---

168. 18/b.
Ḥayretī *Divanı*; G/200. 258. s.
4 gerek; D.: durur.
169. 19/a.
Ḥayretī *Divanı*; G/214. 266. s.
2 başıdağı bu ben; D.: başında görinen.

3. ‘Işḳ rāzını baña söyledi bir bir ne ise
‘Örf édüp ḳulağını burdum idi ḳānūnuñ

Ṣuya ḳonmış ṣanasın bir gül-i terdür cānā
Eşk-i çeşmümde senüñ ‘aks-i ruḫ-ı gül-gūnuñ

5. Şāhsın **Ḥayreti**yā mülk-i ḳanā‘atde bu gün
Māh ile mihr iki sikkesi yoḳ altunuñ

170.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kim çeker yasını éy dil o kemān-ebrūnuñ
Kim görür ya tozını ol ḫaṭ-ı ‘anber-būnuñ

Gözümüñ ḳanlu yaşı devlet-i ‘ışḳuñda şehā
‘Aynına almaz olupdur aḳışın Ceyḥūnuñ

3. Ehl-i diller geçinür ḫāk-i meẕelletde ẕelīl
Gün gibi evc-i felekde yéri her bir dūnuñ

Başdan murġ-ı ‘aḳıl uçmaz-idi başından
Ṭıfllar üstine ṭaş atmasalar mecnūnuñ

5. Döne döne anı zār étmez-idi āhum eger
Bāḳī çerḫına ṭokınmasa-idi gerdūnuñ

171.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel – + – – / – + – – / – + –

1. Ol nedür kim ayağı başındadur
Ṣūret ü ma‘nā anuñ başındadur

Aġzı bir dili ikidür cānı yoḳ
‘Ömri çün otuz iki yaşındadur

---

170. 19/a.
Naẓīre-i Bāḳī Çelebi.
Bāḳī *Divanı*; G/283. 275. s.
171. 18/b.
Luġaz-ı Ḫāme-i Dīger.

172.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' *– – + / – + – + / + – – + / – + –*

1. Cān vér lebine ġuṣṣa yeme tenden éy göñül
Budur meŝel ki göñlüñi ṣat[up][ya] kirāya vér

Velehu

173.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel *– + – – / – + – – / – + – – / – + –*

1. Tek ḳadem rencīde ḳıl éy māh gel sen ṣoḥbete
Mum olup pervāneler ṭursun ayaġın ḫıdmete

174.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel *+ + – – / + + – – / + + – – / + + –*

1. Pādişāhum ṭapuña nesl-i melekdür dédiler
Ḥüsnüñüñ āyine-dārını felekdür dédiler

Şādliġuñ düġüninüñ elemege unını
Meh gümüş tekne güneş altun elekdür dédiler

175.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel *+ + – – / + + – – / + + – – / + + –*

1. Yār cevr eylese 'uşşāḳa n'ola nāzı geçer
Bu cihān gülşeninüñ serv-i ser-efrāzı geçer

---

172. 18/a.
Mu'arif Ḥamdī Ḫalīfe fermāyed.

173. 18/b.
Selefden Ḥıfẓī fermāyed.

174. 18/b.
Ḳıṭ'a-i Ḫayālī fermāyed.
Ḫayālī Bey *Divanı*; Muḳaṭṭ'āt/16. 447. s.

175. 19/a.
Burusalı Āl-i Resūl olan Ḥayātī-i Selef fermāyed.

Yine bir āfet-i devrāna muḥibb oldı göñül
Şimdi ḥüsn iḳlīminüñ dilber-i mümtāzı geçer

3. O gözi şāhine dil murġını ḳapdurmaya gör
Ġāfil olma gözüñ aç Rūm ili şeh-bāzı geçer

N'ola cān oynasa meydān-ı maḥabbetde göñül
Reseni zülf-i nigāruñ cāna ḳalmazı geçer

5. Éy **Ḥayātī** n'ola dilber bize cevr eyler-ise
Ayaġı ṭopraġıyuz bendesiyüz nāzı geçer

176.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Düşdi göñlüm yine bir gözleri şehlā güzele
Aġlayu aġlayu gelmezse 'acebdür göz ele

Mey içüp ḫūb seven cennete girmez dér-imiş
Cenneti ṣūfī meger var-ısa almış 'amele

3. N'ola dīvāne-ṣıfat ṭaġlara düşsem yéridür
Düşdi göñlüm ṣaçı sevdāsı-la ṭūl-i emele

Bir boyu serv-i revānuñ bu göñül ḫastesidür
Vérmişem 'āḳlumı yele yolına yele yele

5. Sāḳī-i bezm-i ezel saña ṣunar cām-ı ecel
Ḥilmī dermān bulımaz kimse bilürsin ecele

177.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Yā rab bu cihānda beni cānāndan ayurma
Ben ḫaste-dilüñ derdini dermāndan ayurma

---

176. 19/b.
Muḳāṭ'āt kātiblerinden a'rec Burusalı Ḥilmī Çelebi fermāyed.
177. 19/b.
Ḥużūrī Çelebi fermāyed.

Çeşmümden ıraġ eylemegil gülşen-i ḥüsnin
Cān bülbülin ol tāze gülistāndan ayurma

3. Dūr eyleyüp andan beni ḫor étme ġarībem
Ya‘ḳūbumı ol Yūsuf-ı Ken‘āndan ayurma

Ben bendesinüñ ḥālini sulṭānuma bildür
Bu mūr-ı ża‘īfi o Süleymāndan ayurma

5. Dūr étme **Ḥużūrī**yi cemālüñden ilāhī
Ṣoñ demde anuñ cānını īmāndan ayurma

178.
Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün
Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Bu gün éy dil nigāra hem-demsin
Ḥamdülillāh ki şād u ḫurremsin

179.
Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün
Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ol mihr-ruḫ ki ḫalḳı yaḳan ḥüsni tābıdur
Germ olmasun mı yéryüzinüñ āfitābı vardur

180.
Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün
Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Yandum ṭutuşdum āteş-i āh-ı derūn-ıla
Efsāne oldum ‘ālem içinde cünūn-ıla

La‘l-i lebüñe érmedi bir kimse cām-veşin
Bezm-i belāda ṭolmıycaḳ baġrı ḫūn-ıla

---

178. 19/b.
Sulṭān Murād şā‘irlerinden Ḥassānī fermāyed.
179. 19/b.
Sulṭān Selīm Ḫan Ḥażretlerine ḫᵛāce olan Ḥalīmī Çelebi fermāyed.
180. 20/a.
Ḳużātdan sözlerinde ḥālet olan Ḥāletī Çelebi fermāyed.

3. Ḳānūn imiş cihānda çü ‘uşşāḳ iñlemek
Ḳoñ aġlaşalum iñleşelüm erġanūn-ıla

Fürḳat şebinde ṣubḥa degin cengdür işüm
Geh ṭāl‘im-ile geh felek-i ser-nigūn-ıla

5. Vaḥşīler ile mūnis ol ‘ālemde **Ḥāletī**
Bir laḥẓā ṣoḥbet eyleme zinhār dūn-ıla

181.
Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün
Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ‘Işḳ-ile ḥāli ża‘f olanuñ ṣabrı bek gerek
Bu derde çüft olan iki ‘ālemde tek gerek

Maḥbūb ṭaş baġırlu olup şiddet eylese
Cevrin çeken muḥibbe demürden yürek gerek

3. Éy dil ṭayanma ol ṣanemüñ ḳatı göñline
Gerçi ki şeh sarāyına mermer direk gerek

Şol resme yıḳdı göñül evin ol nigār kim
Yine ‘imāret étmege ḫaylī emek gerek

5. Yaram dilümde tāzelenür söylemese yār
Zaḫmuñ hevāsı almaġa **Ḥamdī** nemek gerek

182.
Fā‘ilātün mefā‘ilün fā‘ilün
Ḫafīf – + – – / + – + – / – + –

1. Aḳçasuz kimse murġ-ı bī-perdür
Kişiye ḳol ḳanat hemān aḳçadur

---

181. 20/a.
Aḳşemse’d-dīn Ḥażretlerinüñ maḫtūm-zādesi Ḥamdī Çelebi Efendi fermāyed.
Bu gazel Ḥamdullāh Hamdī *Divanı*nda bulunmamaktadır.

182. 20/a.
Ḥamdī-i Ḳasṭomonī fermāyed.
Hamdî-i Kastomoniye (Hamdî-i Kadîm) isnad edilen bul beyit aslında Latîfî’nin Hamdî’nin ‘akça’ redifli kıt‘asına yazdığı naziredir. **Bkz.** Latîfî Tezkiresi 233-234. s.

183.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṣalmasañ kirpügüñe n'ola nihāl-i servi
Ki henūz tāze yetişmiş ḳad-i ṭūbāsın sen

Ṭūṭīnüñ aġzına düşmez lebi vaṣfı ammā
Ḥıfẓıyā saña ne söz bülbül-i gūyāsın sen

184.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Hicrānı yā ki yār édesin böyle mi gerek
Ben derd-mendi zār édesin böyle mi gerek

Bir géce meh gibi varayın déye sen beni
Her laḥẓa intiẓār édesin böyle mi gerek

3. Ḳavl ü ḳarārı böyle mi ḳılduñ benümle kim
Ol ḳavle yine 'ār édesin böyle mi gerek

Ol ḳavli ol ḳarārı ḳoyalum daḫı hele
Aġyāra i'tibār édesin böyle mi gerek

5. Şāhum **Ḥamīdī** bendeñe ḳılmaduñ iltifāt
Nādānı iḫtiyār édesin böyle mi gerek

185.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Lebüñ şevḳ-ıyle baġrın yaḳdı lāle
Ḥasedden ḳana ġarḳ oldı piyāle

---

183. 20/a.
Ḳıṭ'a-i Ḥıfẓī.

184. 20/b.
Ḥamīdī Çelebi fermāyed.

185. 20/b.
Merḥūm Keşfīnüñ küçük birāderi evveli Ḥabsī soñra Ḥasbī fermāyed.

Piyāle būse alduḳça lebüñden
Yaña ḫūn-ı ciger olur nevāle

3. Nevāle oldı ol dem cāna ḳayġu
Göñül vereli sen ḳaşı hilāle

Hilāle döndi cismüm ḥasretüñden
Beni irgürmedüñ cānā viṣāle

5. Viṣāle ḫarc éderem naḳd-i cānı
Olaydı çāre sen ḳaddi nihāle

Nihāle ḳāmetüñ teşbīh édenler
Düşüpdür inceden ince ḫayāle

7. Ḫayāle düşmesün **Ḥasbī** ki yér yoḳ
Dehānuñla belüñde ḳıyl ü ḳāle

186.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Bīmāram éy ecel bu géce bekle yanum al
Rūz-ı firāḳ-ı dilberi gösterme cānum al

187.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Dün géce yārla mey içüp 'ālem eyledük
Emdük dilin lebin ışırup pür-dem eyledük

---

186. 20/b.
Şeyḫ-zāde Ḥüsāmī ḥaḳḳına olup vaḳt-ı vefātında bu maṭla'ı démişdür.

187. 20/b.
Gelibolulı Mollā Ḥüsām.

188.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' *– – + / – + – + / + – – + / – + –*

1. Girdüm muḥīṭ-i 'ışḳuña ṣandum ben anı ṣıġ
Başumdan aşdı mevc-i belā nāgehān dirīġ

Ḫançer kesilmeyüp ṭaḳılur gördi yanuña
Ol belde ben seni böleyin dédi aña tīġ

3. Ḫarc édelüm dédüm gözüme varumı dédi
Nem var-ısa naẓarda görinen degül dirīġ

Ferhād mātemini ṭuta daḫı bī-sütūn
Gök ṣardı Ḫusrevā başına ṣanma anı mīġ

5. Ebr-i duhān-ı āhuña ḳādirsin éy **Ḥüseyn**
Mānend-i kūh sende yüküñi yuḳaru yıġ

189.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel *– + – – / – + – – / – + – – / – + –*

1. Sünbülüñden sāye düşdikçe gülistān üstine
Ṣanuram ebr oldı ḥāyil māh-ı tābān üstine

Eylemiş peymānı ġamzeñ ḳatl édüp ḳanum döke
Ölürem ben reşk édüp ol 'ahd ü peymān üstine

3. Zülfüñi pend eylegil kim ḳaṣd-ı imān étmesün
Ġālib olmaḳ ḫoş degül kāfir müselmān üstine

Gözlerüñ cān mülkini ġāret ḳılurdı dem-be-dem
Olmasa ser-heng ḳaşlaruñ bu fettān üstine

5. Ḥüsnüñüñ taḥsīnini **Ḥassān** anuñ'çün ḳıldı kim
Bülbüle medḥ oḳımaḳ ḫoşdur gülistān üstine

---

188. 21/a.
Ḥüseyn Çelebi fermāyed.

189. 21/a.
Sulṭān Murād Ḫan şā'irlerinden olan Ḥassān Beg fermāyed.

190.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Baḥr-ı 'ışḳa zervaḳ-ı dil düşdi ser-gerdān gezer
Bir deñizdür bu deñiz ki nice sergerdān gezer

Ger ḥaḳīḳī ger mecāzī şol ki 'ışḳa düşmedi
Ṣūretā insāndur ammā ma'nide ḥayvān gezer

191.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Yüzüñ gülden boyuñ 'ar'ar gözüñ 'abher tenüñ kāfūr
Lebüñ mercān dişüñ lü'lü' dilüñ yāḳūt-ı nāṭıḳdur

192.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Āl-ile aldı 'aḳlumı dilber perī gibi
Reftār u nāza başladı kebg-i derī gibi

'Işḳuñ hevāsı-y-ıla belā rāhına düşüp
Gezdüm diyār-ı ġurbeti ben serserī gibi

3. Devr-i ḳamerde encüm ü eflāki seyr éde
Mihr-i münīr-i rūyuña hep müşterī gibi

Ġam pūtesinde ḳalbümi ḳāl edeli bu 'ışḳ
'Ayn-ı zer eyledi beni ol zergerī gibi

5. Çeşmüm lebine meyl éde **Ḥükmī** 'acebleme
Ṣarrāfdur o la'li bilür cevherī gibi

---

190. 21/a.
Ḳıṭa'-i Ḥasānī.

191. 21/a.
Selefden Ḥüseyin Çelebi fermāyed.

192. 21/a.
Dāniş-mend silkinden Gelibolulı Ḥükmī Çelebi fermāyed.

193.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Kirpükler-ile ḳaşlarına bir ġazel dédüm
Ol ne uma ne érişecek oḳıya meger

194.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Rūzigārına göre ḳullan cihānı **H̱āverī**
Gāh pür-cūş ol gehī ẖāmūş deryālar gibi

Ḥarfü'l-H̱ā

195.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Éy ecel billāh amān vér baña ḳılma 'acele
Ṣoñ nefes ṭuş ola şāyed gözüm ol bī-bedele

Yolına ẖarc édeyin naḳd-i ḥayāt elde iken
Ki geçer furṣat-ı 'ömr-i güẕerān girmez ele

3. Niçün éşitmeye feryādumı ol zühre-cebīn
Mihri şevḳ-ile fiġānum çıḳa burc-ı ḥamele

Kim nizā' eyledi cān vérmege ẖūnī gözüñe
Ki ḥarāmī müjeler başladı ceng ü cedele

5. Ḳalb-i meyyālüm elinden nic'dem yā rab kim
Göricek āb-ı revān gibi aḳar her güzele

---

193. 21/b.
Ḥayretī fermāyed.
Beyit neşredilen divanda bulunmaktadır.

194. 21/b.
H̱āverī Çelebi fermāyed.

195. 21/b.
el-Ān mütfī-i zamān olan H̱^{v}āce Çelebi Ḥażretleri fermāyed. [Ebu's-suud Efendi].

196.
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Éy ecel çıḳdı mı cānuñ ne édersin ‘acele
Çoḳ mı gördüñ baña cān vérdigüm ol bī-bedele

197.
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Éy ecel ṣabra meded yoḳ mı nedür bu ‘acele
Cānı teslīm édeyin ṣabr éde ol bī-bedele

198.
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ger ḥicāb olur-ısa tal‘at-ı cānāna tenüm
Bir avuç ḫāk nedür kim ḳala gözümde benüm

Dil yanar şem‘ gibi sīne ṭolu naḳş-ı nigār
Ṣanki fānūs-ı ḫayāl örtisüdür pīrehenüm

3. Nice ṣabr édeyin éy dōst cefā tīrine kim
Ṭaş degüldür yüregüm burc degüldür bedenüm

Sen mehüñ mihr-ile ‘ālemden elüm yumaġ’çün
Āfitābem güneş ü ṭās-ı felekdür legenüm

5. Ṭoldı ḳan-ile ciger lāle-ṣıfat **Ḫıżrī** henūz
Yüzüme bir güle baḳmadı o ġonçe-dehenüm

---

196. 21/b.
Naẓīre-i Vaḥdetī.

197. 21/b.
Naẓīre-i ‘Adlī fermāyed.

198. 21/b.
Sulṭān Meḥemmed Ḫan zamānında İslāmbol ḳāḍısı olan Ḫıżır Beg fermāyed.

199.
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Şol ḳadar lāle gibi ḳanlara ġarḳ oldı tenüm
Ḳabrüm üzre açılan lāyihe döndi kefenüm

Vaṣlalardur ki ciger zaḫmını bend étmek’içün
Yaralu sīnemüñ üstinde benüm pīrehenüm

3. Çekeyin ḫārını ol gülşen-i ‘ömrüm gülinüñ
Kendü bāġum çemendür yine kendü dikenüm

Ḫançerüñden dökilen ḳanlu yürekler gibidür
Her sögütde ṭuranı elma ser-i ḳabrümde benüm

5. Yérde pehlūlarumuñ naḳş-ile **Āhī** hemān
Bir ḥaṣıra ṣarılu mürdeye döndi bedenüm

200.
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ‘Ār édermiş beni öldürmege ol sīm-tenüm
Varayın yalvarayın boynuma ṭaḳup kefenüm

Ḥulle-i cennet olursa çekeyin çāk édeyin
Dem-i vuṣlatda baña ḥāyil olur pīrehenüm

3. Ṭuymaya girsem eger mūr-ı ża‘īfüñ gözine
Éy Süleymān-ı zamān şöyle ḫayāl oldı tenüm

Tek beni zülf-i dil-āvīzüñe ber-dār eyle
Çekeyin pādişehüm kendü elümle resenüm

5. **Şem‘ī**yem gūşe-i mey-ḫāneyi vermezem felege
Gülşen-i bāġ-ı İremden baña yégdür vaṭanum

---

199. 22/a.
Naẓīre-i Āhī.
Āhī *Divanı*; G/68. 142. s.
200. 21/b.
Naẓīre-i Şem‘ī.
Şem‘ī *Divanı*; G/116. 96-97. s.

201.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Mücteṣ+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Ḳo cānı görmege ḳaṣd ét cemāl-i cānānı
Ki ol-durur saña éy dil ḥicāb-ı rūḥānī

Hevā-yı nefs-ile nūr-ı ṣalāḥ cem' olmaz
Söyündürür esicek bād şem'-i nūrānī

3. Her āsmān-ı ḳażā k'ére saña māyil bil
Belā-yı cān dedigüñdür ġıdā-yı rūḥānī

Kimüñ ki şem'-i maḥabbet yanar derūnında
Anuñ ki çāk ola fānūs-veş girībānı

5. Ḳavuşdı yāre varup sīnesini yareleyen
Érişdi menzile ḳaṭ' eyleyen girībānı

Vücūd-ı 'unṣurı bir pīrehendür āteşden
Semender olsa giyen göyindire anı

7. Ḳo āb u ḫāki gel ervāḥ 'ālemin seyr ét
Ḫudā'ī arż-ı muḳaddesde eyle cevlānı

202.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Mey-ile māl-i yetīmi ele almalı degül
Ger birin al déselerdi meyi al mālı degül

---

201. 22/a.
Ḫudāvendigār bendelerinden yayabaşı ṭāyifesinden İslāmbollı Ḫudā'ī Beg fermāyed.

202. 22/a.

203.
Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Göreyin ḳadd ü ḫaddini dédüm bāġ-ı cināndur bu
Gümüşden serv-ile yāḫūd müzeyyen būsitāndur bu

Ṣabādan būy-ı zülfüñi göñül umduġı budur kim
Dil-i Mecnūna Leylīden be-ġāyet armaġāndur bu

3. Baña ḫışm édüben kesme ṣaḳın zülfüñi hey kāfir
Uzansun ḳo anı ʿömrüm ki ʿömr-i cāvidāndur bu

Baḳup mir'āt-ı ḥüsnüñe nedür bu deñlü ḫod-bīnlik
Ṣaḳın şāhum güzellik kimseye ḳalmaz cihāndur bu

5. Müjeñ tīġine cān vermez **Ḫayālī** démiş aġyāruñ
Benüm ḳurbānlar olduġum inanmaġıl yalandur bu

204.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḥayret alur ʿaḳlumı baḳmaz gözine ḳaşına
Ṣad-hezārān āferīn ol ṣūretüñ naḳḳāşına

Meşhedi ṭaşını Mecnūnuñ ʿalāmet ṣanmañuz
Seng-i miḥnetdür ki yaġdurdı zamāne başına

3. Başumuñ üstinde şerḥ eyler zebān-ı ḥāl-ile
Cevr-ile cān verdügüm baḳsañ mezārum ṭaşına

İşidüp benden rumūz-ı ʿışḳı Ferhād étdi fāş
Sırrını olmaz-imiş açmaḳ kişi yoldaşına

5. Varını étdi **Ḫayālī** şāh ayaġına niṡār
Āferīn-ṣad-āferīn ol ṭabʿ-ı gevher-pāşına

---

203. 22/b.
Sābıḳda Köhne Ḫayālī démekle şöhret ṭutan Ḫayālī-i Selef fermāyed.

204. 22/b.
Sulṭān Selīm Ḫana defter-dār olan ʿAbdu'l-kerīm-zāde Ḫayālī Çelebi fermāyed.

Velehu

205.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gözlerüñ şīrāne diller ṣayd eder āhū gibi
Bend éden zülfine ben dīvāneyi āh o gibi

206.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dāyire çekdügi bu çevresine her ḫātem
Her perī da'vetini eylemek ister ḫātem

Būse-yi dest-i 'aṭā-baḫşuñ-ıla buldı şeref
Başına giyse n'ola tāc-ı mücevher ḫātem

207.

Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Neden bī-ḳayd imiş Mecnūn-ı şeydā
Ki ḳonmış başına biñ dürlü ġavġā

N'ola ḳılsam leb-i dildār içün āh
Ḳanı 'ālemde bir bī-dūd helvā

3. Ayaġa düş dilerseñ başa çıḳmaḳ
Bunuñ-ıla başa çıḳdı cām-ı saḥbā

Vücūdum mülküdür Ḳāf-ı ḳanā'at
Göñül murġıdur ol Ḳāf içre 'anḳā

5. **Ḫayālī**nüñ dili deryāya beñzer
Suṭūr-ı şi'ridür emvāc-ı deryā

---

205. 22/b.
206. 23/a.
Kātib Ḫayālī.
207. 23/a.
Sulṭān Süleymān Ḫanuñ maḳbūl şā'irlerinden Ḫayālī Beg fermāyed.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/3. 98. s.

208.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. 'Işḳ bir şem'-i İlāhīdür benem pervānesi
Şevḳ bir zencīrdür göñlüm anuñ dīvānesi

Ḳanda bilsün şāh-ı 'ışḳuñ dergehi ādābını
Kūh-ken bir taġ eri Mecnūn yaban dīvānesi

3. Kelle-i 'uşşāḳ ṣatılmaz kesādı var ḳati
İşlemez oldu maḥabbet şehrinüñ ser-ḫānesi

Murġ-ı dil dāyim havā-yı 'ışḳ ser-gerdānıdur
Bülbülüñ gülzārı var būmuñ olur vīrānesi

5. Sāġer-i Cemde bu beyt-i dil-güşā mersūm imiş
Āteş-i bāde-y-ile germ-ā-germ iken kāşānesi

Rind oldur kim götürdü bezm-i keşretden ayaġ
Ṣākī-i devrān elinden dolmadan peymānesi

7. Şīr ü şeker gibi alışdı **Ḫayālī**nüñ bu gün
İlṭifāt-ı şāh ile bu vaz'-ı dervīşānesi

Velehu Eyżan

209.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Rūz-ı ezelde ḫāk-i vücūdum elenmedin
Cān ṭıflı daḫı ten beşiginde belenmedin

Ser-geşteñ idi ẕerre gibi cān ile göñül
Mihr ile meh bu dāyirelerde ṭolanmadın

---

208. 23/a.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/67. 424. s.

209. 23/a.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/1. 298. s.
belenmedin; D.: bulanmadın.

3. Ayaġına aḳardı yaşum bir sehī-ḳadüñ
Cān çeşme-sārı h̬āk-i bedenle bulanmadın

Bir özge ʿālemüm var idi ʿışḳ-ı yār ile
Ādem henūz h̬ᵛāb-ı ʿademden uyanmadın

5. Pervāne ḳıldı şemʿ-i cemālüñ **H̬ayālī**yi
Ḳandīl-i mihr ṭāḳ-ı sipihr üzre yanmadın

210.

Feʿilātün mefāʿilün feʿilün

H̬afīf + + – – / + – + – / + + –

1. Her faḳīr ü ḥaḳīr kim göresin
H̬or baḳma déme gedādur bu

Ṣūretā gerçi kim gedā görinür
Maʿnī yüzinde pādişādur bu

211.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Her kimüñ kim dil-rübāsı on yedi yaşındadur
On sekiz biñ ʿālemüñ ġavġāları başındadur

Velehu Eyżan

212.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Her ḳaçan vaḥşī ġazālüm seyr éder saḥrā yüzin
Hāy u hūyım āh kim ol dem ṭutar dünyā yüzin

---

210. 23/a.
Pend.
211. 23/a.
Maṭlaʿ-i H̬āverī.
212. 23/a.
H̬ayālī Bey *Divanı*; G/55. 325-326. s.
3 Divanda 3. beyitle 4. beyitin yerleri değişik durumda.

Haftalarla gülmeyüp yıllarla aġlarsam n'ola
Ay olur göstermez ol mihr-i cihān-ārā yüzin

3. Éy ṣanem bir bir diyem bu resme kāfirliḳlerüñ
Rūz-ı maḥşerde görürsem Ḥażret-i 'Īsā yüzin

Āh-ı 'āşıḳ her ḳaçan esse ḫazān bādı gibi
Döndürür berg-i ḫazāna 'āşıḳ-ı şeydā yüzin

5. Faḳr kūyın devlet-i dehre **Ḫayālī** vérmedi
Böyle ḳullanmaḳ gerek 'ālemde istiġnā yüzin

Velehu Eyżan

213.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Da'vā-yı ḥüsn ḳılmaġı 'ālemde éy nigār
Sen dil-sitān ile büt-i Çīnüñ ne cānı var

Peykānlaruñ bedende gelüp olalı muḳīm
Ġam 'askerine oldı tenüm āhenīn ḥiṣār

3. Ḳanlu yaşımla yazmaġa ġam mācerāsını
Ruḫsār-ı zerdüm oldı benüm levḥ-i zer-nigār

Gün gibi göge érdi başım olalı şehā
Ben 'āşıḳ-ı felek-zede kūyuñda ḫākisār

5. Kimdür **Ḫayālī** dér-iseñ éy serv-i ḫoş-ḫırām
Bir derd esīri 'āşıḳ-ı bed-nām-ı rūzigār

---

4 esse; D.: erse.
213. 23/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/10. 127. s.

214.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Nāmda nām-ı hümāyūnuñı taḳrīr édeli
Bağrı yufḳa kağıduñ gözleri yaşlı ḳalemüñ

215.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Yüzüñ gül-āb-ı müşk-ile ağzın yusa ḳalem
Almaḳ zebāna nāmuñı düşmez aña henūz

Velehu Eyżan

216.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. N'ola gözlerse erbāb-ı naẓar ruḫsār-ı cānānı
Alurlar ortaya pervāneler şem'-i şebistānı

Ṭolanurken géce şeb-revlik édüp kūy-ı cānānı
Kemend-i dūd-ı āhum bende çekdi māh-ı tābānı

3. Açılmaz ġoncenuñ ser-beste rāzı ġayra éy bülbül
Bu gül-zāra ḳonup göçdi senüñ gibi hezārānı

Bīnā-yı 'ışḳa bir ṭaş ilteyim alup ele başum
Gelenler bizden öñdin böyle gördin resm-i erkānı

5. Ferīdūn-ı zamānem devletinde Ḫusrev-ı Rūmuñ
Elümde cām-ı Keyḫusrev başumda tāc-ı Ḫaḳānī

---

214. 23/b.
Müfred.

215. 23/b.
Müfred.

216. 23/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/71. 426. s.

2 Bu beyit neşredilen Hayâlî Bey *Divanı*nda bulunmamaktadır.

4 gördin; D.: görmüş.

Ṣaçuñ Şebdīzine başlar ḳoşup yügrüklük étmiş çoḳ
Biḥamdu'llāh yaşum Gül-gūnı aldı şimdi meydānı

7. Ġażabla çekdi dilber tīġinuñ gösterdi yalmanın
Ḫayālī öldi ol öldürmeden yalmanı yalmanı

Velehu Eyżan

217.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Éy ṣanem şol ḫāl kim ḳonmış bu ḫadd-ı meh-veşe
Kāfir-i Hindū-durur kim secde eyler āteşe

Şām-ı ḥasretde benüm'çün az giryān olmaduñ
Göreyin éy merdüm-i çeşmüm ilāhī çoḳ yaşa

3. Cānın ḳurbān véreydi uġrasa 'āşıḳlaruñ
Ḫançerüñ gibi yaluñ yüzlü güzel pehlū-keşe

Baña eflāküñ ṭoḳuz peymānesin bir yerden iç
Ṭolu içmek isteseñ ben 'āşıḳ-ı deryā-keşe

5. Devlet-i dünyāya meyl étmez **Ḫayālī** pāk-dil
Şāhbāz-ı evc-i istiġnā olan ḳonmaz leşe

Velehu Eyżan

218.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bir güzeller şāhını şāh eyledüm cān mülkine
Ḫāk-i pāyın vérmezem yüz biñ Süleymān mülkine

---

6 Bu beyit de Hayâlî Bey *Divanı*nda bulunmamaktadır.
7 tīġinuñ; D.: tīġini.
217. 24/a.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/17. 351. s.
2 Neşredilen divanda 2. beyitle 3. beyitin yerleri değişik.
3 véreydi; D.: ederdi.
218. 24/a.
Bu gazel neşredilen Hayâlî Bey *Divanı*nda bulunmamaktadır.

Aldı cān mülkin ḫayāl-ı ḫaṭṭ-ı sebzüñ Ḫüsrevā
Ṣan yeşil başdur ki ḥükm eyle Ḫorāsān mülkine

3. Éy gözümüñ nūrı izüñ tozınuñ bir ẕerresin
Gözüme ṭopraḳ vérürsem ger Ṣıfāhān mülkine

Zülf-i müşkīnüñ ḥüsün mülkini ġāret eyledi
Çeşm-i ḫūn-rīzüñ aḳıncı ṣaldı ʿOs̱mān mülkine

5. Ol şehüñ laʿli **Ḫayālī** cān içinde ʿāşıḳuñ
Ṣanki sulṭān-ı şehinşehdür Ḳaraman mülkine

219.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dillerin kessin benüm derd-i dilümden ḫāmeler
Ben ḳara yazluya ḥarf atmasun ser-nāmeler

220.
Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Başum varup işigüñe āhumdan öñürdi
Oddan ḥaẕer eyleñ déyü her dem ḫaber eyler

Velehu Eyżan

221.
Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün
Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ḳaşuñ hilālini meh-i tābāna vérmezem
Şemʿ-i ruḫlaruñı şemʿ-i şebistāna vérmezem

---

219. 24/a.
Maṭlaʿ [Āhī].
Āhī *Divanı*; G/23/1. 97. s.
220. 24/a.
Müfred.
221. 24/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/22. 280-281. s.
2 Neşredilen divanda 2. beyitle 3. beyitin yerleri değişik şekilde.

Akşehre alnuñı yüzüñ Aydın iline
Müşkīn ṣaçuñı mülk-i Ḳaramana vérmezem

3. Ḫaṭṭuñı Sebzevāra Semerḳande la‘lüñi
İzüñ tozın kuḥl-ı Ṣıfāhāna vérmezem

Göz ḳarasıyla mesken éden ‘aks-i la‘lüñi
Ẓulmet içinde çeşme-i ḥayvāna vérmezem

5. Ben ol **Ḫayālī**yem ki eşigüñ gedālıġın
Taḫt-ı ‘Acemle milket-i ‘Os̱māna vérmezem

Velehu Eyżan

222.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṣaldıġumda ḫāne-i ‘ışḳuñ ezel bünyādını
Ṭaşa ḳullandum belā iḳlīminüñ Ferhādını

Bir nihāl-i tāze sevdüm bāġbān-ı dehr iken
Gülşenüñ āzād ḳıldum servini şimşādını

3. ‘Ālem-i ervāḥda Mecnūn du‘ā eyler baña
Ḫayr-ıla yād eylemek yégdür kişi üstādını

Ḫākinüñ her ẕerresi Ferhāduñ eylermiş fiġān
Bī-sütūnda bir kişi çaġırsa Şīrīn adını

5. Éy **Ḫayālī** ‘ışḳa inkār étse zāhid ṭañ degül
Ḫaylī müşküldür kişi terk eylemek mu‘tādını

---

222. 24/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/75. 428. s.

Velehu Eyżan

223.

Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün faʿlün

Mücteṣ+ – + – / + + – – / + – + – / + –

1. Lebüñ ḫayāli gelelden bu çeşm-i pür-ḫūna
Dönüp-dürür gözümüñ cānı cām-ı gül-gūna

Turunc-ı ġabġabuñla bih-i zeneḫdānuñ
Ġam-ile çehremi döndürdi reng-i līmūna

3. Ḥamīde ḳaddüm-ile çeng gibi zār oldum
Kim uydı bencileyin ʿışḳ içinde ḳānūna

Duʿā yerine kelām ét ḥadīṣ-i Leylīden
Yoluñ düşerse varursañ mezār-ı Mecnūna

5. **Ḫayālī** şiʿrine bed-gevher étmesün ṭaʿn
Şikest érgürmez ol bu dürr-i meknūna

224.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Çünki mektūb-ı maḥabbet saña bulduḳda vuṣūl
Luṭf édüp eyler-iseñ dest-i mürüvvetle ḳabūl

225.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Gün gibi ʿarż-ı cemāl étmez-iseñ bize ṣabāḥ
Éy yüzi gün senüñ-ile ne selām u ne ṣabāḥ

---

223. 24/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/29. 357. s.
5 şiʿrine; D.: naẓmına.
224. 24/b.
Maṭlaʿ.
225. 24/b.
Maṭlaʿ-i İsḥāḳ Çelebi.
İsḥāḳ Çelebi *Divanı*; G/20/1. 126. s.

226.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Bir varaḳ kāġıd-ıla yār beni yād édicek
Bu s̱evābı bulamaz biñ ḳulın āzād édicek

Velehu Eyżan

227.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Māsivā jenginden éy dil saña kim dér muġber ol
Āferīniş resmine Āyīne-i İskender ol

Baḥr emvācı gibi uyma hevāya hem-nefes
Zevraḳ-ı bī-revnaḳ-ı dünyāya ya'nī lenger ol

3. Ḳāmetüñ ḫam eyleyüp her nā-kese vérme selām
Dehr lu'bet-bāzına kim dér saña var çenber ol

Raḥm ḳılmaz saña éy bülbül gül-i āteş-mizāc
Sen gerekse yéle varmış bir avuc ḫakister ol

5. Éy **Ḫayālī** ḳalmadı aḥkām-ı Mecnūndan nişān
Vaḳtidür dīvān-ı 'ışḳuñ şāhına ser-defter ol

---

226. 24/b.
Maṭla'-i Aḥmed Paşa.
Aḥmed Paşa *Divanı*; G/153/1. 220. s.

227. 25/a.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/2. 259. s.

2 hem-nefes; D.: her nefes.

Velehu Eyżan

228.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Éy ḳaşuñ pek ya çeküp atmaḳda sehm-endāz-ı ḫūb
Tīr-i ġamzeñ ehl-i derd içinde maḥbūbü'l-ḳulūb

Ṭutmış idüm dest-i hecrüñle melāmet dāmenin
Ten libāsın vérmedin ervāḥa Settārü'l-‘uyūb

3. Yāra baḳ ġayre naẓar ḳılma déyü te'dīb içün
Çeşm-i ‘ālem-bīnüme kirpüklerüm ḳaldurdı çūb

Himmetüm raḫşına meydān māverā-yı kāyināt
Ḳudretüm çevgānına gerdūn u gerdān oldı ṭop

5. Cāme-i cismüm **Ḫayālī** gördi mey-ālūdedür
Āb-ı istiġfār-ıla pāk étdi Ġaffārü'z̠-z̠ünūb

229.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Nice mektūb-ı maḥabbet nice irsāl-i peyām
Dōstluḳ ḥaḳḳın unutmış ne selām ü ne kelām

---

228. 25/a.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/1. 110. s.
2 hecrüñle; D.: ‘ışḳuñla.
229. 25/a.
Maṭla‘-i Revānī.
Revānī *Divanı*; G/248. 190. s.

230.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Göndermedüñ yazup yañılup baña bir selām
Dünyāda bī-vefālar içinde saña selām

231.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Geldi bir nāme ki efsūn oḳımuş ḫāmesine
Ki gören 'āşıḳ olur ṣūret-i ser-nāmesine

232.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fa'lün

Mücteṣ+ – + – / + + – – / + – + – / + –

1. Gözüm-ile göñlüm arar ḥüsn-i ālem-ārāyı
Gözümse göñlüme düşdi göñülse her-cāyī

Dişüñ düri édeli boynı baġlu bir bende
Gözümde kirpügine ṣalmaz oldı deryāyı

3. Duḫānī lāle gibi dāġ-ıla pür oldı tenüm
Libāsın édeli ol gül-'iẕār sürmāyi

Kemān-ı 'ışḳ 'aceb müntehā idi līkin
Atıldı ortaya Ḥallāc çekdi ol yayı

5. Yüzüñ görince **Ḫayālī** ḳarārdan geçdi
Tecellī eyledi Şems oldı ẕerre Mollāyī

---

230. 25/a.
Maṭla'-i Ḫayālī.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/20/1. 279. s.
1 selām; D.: peyām.
231. 25/a.
Maṭla'-i Aḥmed Paşa.
Aḥmed Paşa *Divanı*; Müfred/ 29. 394. s.
232. 25/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/69. 425. s.
1 düşdi; D.: uydu.

233.
Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Ne yazdı gül ruḫuñ vaṣfında ḫāme
Ki bir yapraḳ gibi ditrerdi nāme

234.
Maṭla'
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Luṭf édüben sen gelürseñ mürde cisme cān gelür
Nāme yazup gönderürseñ bendeñe 'unvān gelür

235.
Mef'ūlü mefā'ilün fe'ūlün
Hezec – – + / + – + – / + – –

1. Yarıldı başı ḳan ağladı ḫame
Eger eksük-ise ṭutuñ temāme

Velehu Eyżan

236.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Yaş dökdi gözlerüm baḳıcaḳ sīne dāğına
Ḫaylī çoḳ aḳça düşdi erenler çerāğına

Gūşını ṣağır eyledi şeb-nem ṣuyı gülüñ
Feryād-ı bülbül érmese ṭañ mı ḳulağına

---

233. 25/b.
Maṭla' [Aḥmed Paşa].
Aḥmed Paşa *Divanı*; Müfred 12. 391. s.
234. 25/b.
235. 25/b.
Maṭla'.
236. 25/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/1. 343. s.
3 Neşredilen divanda 3. beyitle 4. beyitin yerleri değişik şekilde.

3. Bir serv boylu muġbeçe mey-ḫānede bu gün
Aḳıtdı ḫalḳı ṣu gibi kendü ayaġına

Mecnūn neẓāre ḳılmaġ’çün ḳanlu yaşuñ
Benzetdi her ḥabābını Leylī otaġına

5. Rūy-ı nigāra öyküneli gül **Ḫayāli**yā
Ṣu ḳoydı ebr gülşen-i dehrüñ ocaġına

Velehu Eyżan

237.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Fer véren māha cemāl-ı bā-kemālüñdür senüñ
Mihre ḫançerler çeken iki hilālüñdür senüñ

Cānına ʿāşıḳlaruñ ey lāle-ruḫ dāġ-ı belā
Ol leb-i cān-perverüñ üstinde ḫālüñdür senüñ

3. Kāse-i ḫūn-ı maḥabbet eyleyüp her dāġumı
Cismümi zeyn eyleyen ʿīd-ı viṣālüñdür senüñ

Gerdeninde zülfini gördüm su’āl étdüm dédi
Éy fütāde boynuma düşmüş vebālüñdür senüñ

5. Ġayrlarla yārdur şimdi **Ḫayālī** dér iseñ
Ḥāşe’l-illāh pādişāhum ol ḫayālüñdür senüñ

Velehu Eyżan

238.

Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün faʿlün

Mücteṡ+ – + – / + + – – / + – + – / + –

1. Başum diyār-ı ġamda belā kūhsārıdur
İki gözüm bi-ʿaynihi anuñ pıñarıdur

---

237. 25/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/19. 246. s.

238. 26/a.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/42. 142-143. s.

Dīvār çekdi ḫaṭṭı ve ṭop oldı ġabġabı
Ruḫsār-ı yār şehr-i melāḥet ḥiṣārıdur

3. Zünnār-ı ʿışḳı bélüñe kim bağladı déseñ
Deyr-i cihānda bir ṣanemüñ yādigārıdur

Mecnūn alalı başına murġ āşiyānını
Dīvānelik vilāyetinüñ tāc-dārıdur

5. Beyti ocaġına ṣu ḳoyan cümle şāʿirüñ
Cānā **Ḫayālī**nüñ ġazel-i āb-dārıdur

Velehu Eyżan

239.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Bu ḳat ḳat ḳan-ıla dolmuş dili cānāna ṭapşurdum
Vefā ṭūmārını bir ġonce-i ḫandāna ṭapşurdum

Ḫadeng-i ġamzesi peykānına göñlümde yer étdüm
Ẕüleyḫā-veş dirīġā Yūsufum zindāna ṭapşurdum

3. Bu göñlüm Hüdhüdin Sīmurġa érgürdüm biḥamdillāh
Elümde yazımı sulṭān-ı ālī-şāna ṭapşurdum

Ter étdüm çeşme-i ḫūrşīdi ʿummāna keder vérdüm
Ayaġı ṭopraġın çün dīde-i giryāna ṭapşurdum

5. **Ḫayālī** naḳşına baḳup güşāde olmaġa dāyim
Bu şiʿr-i nāzeninüm defter ü dīvāna ṭapşurdum

---

239. 26/a.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/42. 290. s.
4 Ayaġı ṭopraġın; D.: ġubār-ı rāhını.

240.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Nāme vaṣluñ-la müşerref ola ben hecr-ile zār
Ḫāme bu ḥāleti şerḥ eylemege ne dili var

241.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. İştiyāḳuñ çerḫına vāḳıf degül çünkim ‘uḳūl
Nice i‘lām eylesün mektūb anı yāḫūd resūl

242.

Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Ṣafā-yı ḫāṭır isterseñ **Ġubārī**
Göñül āynesinden sil ġubārı

Velehu Eyżan

243.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳaddüñ-ile ‘ārıżuñ gülzārda yād eyledüm
Servi pest étdüm gülü āhumla ber-bād eyledüm

Ḫānedān-ı ‘ışḳ-ı Mecnūndan berü vīrān idi
Sīm-i eşküm ḫarc édüp vīrānı ābād eyledüm

---

240. 26/a.
Maṭla‘-i Aḥmed Paşa.
Aḥmed Paşa *Divanı*; Müfred/7. 391. s.

241. 26/a.
Maṭla‘.

242. 26/a.
Maṭla‘-i Ġubārī.

243. 27/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/2. 270-271. s.

3. Fürḳatüñ añdum dil-i şeydāya düşdi ıżtırāb
Yād-ı vaṣluña yine dīvāneyi şād eyledüm

Her ne naẓmı kim ḫarābāt içre ḫāmem ḳıldı derc
Gūşe-i ḫalvetde anı vird-i zühhād eyledüm

5. Éy **Ḫayālī** vuṣlat-ı dilber ne maḳṣūdum benüm
Ḥamdü'l-illāh kendümi hicrāna mu'tād eyledüm

Velehu Eyżan

244.
Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün
Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Sūzum sirāyet étse Mecnūn-ı nā-murāda
Ḳuşlar kebāb olaydı başında ki yuvāda

Naṭ'-ı zemīnde oldum ferzānesi cihānuñ
Ferzīn olur oyunda süre süre piyāde

3. N'itdügin cihānuñ fehm ét ḥabāb-ı meyden
Yazmış bu nükteyi Cem Cām-ı cihān-nümāda

Zühhāda künc-i mescid mesken baña ḫarābāt
Taḳdīr böyle ḳılmuş nem var benüm orada

5. Bir yayını çeküpdür 'ışkuñ **Ḫayālī** éy meh
Kim oldı aña nisbet ḳavs-ı ḳuzaḥ kepāde

245.
Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün
Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Mūy-ı sefīd kim var bu re's-i pür-belāda
Ġam berfidür ki yaġmış kūh-i ser-bilāda

---

244. 26/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/6. 345-346. s.
1 başında ki; D.: başındaġı.
245. 26/b.
Naẓīre-i Fevrī.

Naṭ‘-ı ḫadüñde ḫālüñ gördikde ṣanuram kim
Düşmiş ruḫuña şāhum bir lu‘b-ıla piyāde

3. Bezm-i zamāne devrin añla ḥabāb-ı meyden
Ḥāl-i cihānı ki gör cām-ı cihān-nümāda

Mey-ḫāneden sürüldüm mescidde ḫod yérüm yoḳ
Mest olmışam bu işe ḳaldum iki arada

5. Ol bağrı berg ḳaşı yayuñ temām cevrin
Bāzūña **Fevrī** ḳuvvet étdüñ çeküp kepāde

Velehu Eyżan

246.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Her ṣıfat-ıla Ḥaḳdur eşyānuñ dilinde muttaṣıf
Bir-dürür ma‘nī ne ġam düşdiyse ṣūret muḫtelif

Öykünürse tende dāġ-ı derdüme ḫūrşīd ü māh
Birine érsün kesāfet biri olsun münḫasif

3. Cānumı ḳurbān iletdi Ka‘be-i maḳṣūda dil
Ten daḫı bu deyr-i pür-eşkāl içinde mu‘tekif

Çün elif ḳaddüñle étdüñ ḳāmetüm éy serv lām
Lā déme billāh luṭf ét lāma vaṣl olsun elif

5. Saña keşf olsa **Ḫayālī** cümle mektūbāt-ı ‘ışḳ
Bir keşefden daḫı ednāsın olursañ münkeşif

---

5 Yazmada “piyāde” diye geçmektedir. Ama anlam olarak “kepāde” kelimesi daha uygun bulunmuştur.

246. 26/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/1. 224. s.

Velehu

247.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün
Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Ḳan aġladuñ görince ben 'āşıḳı belāda
Éy çeşm-i ḫūn-feşānum olsun demüñ ziyāde

Çeşmüñ kimi yıḳarsa çekmege bende anı
Almış kemend eline gīsūlaruñ ḳafāda

3. Genc-i belāda tenhā bīmār olup yaturken
Yanuma ġuṣṣa geldi bilişde āşinād

Sen çeşmi şāh-bāza ṣayd-ı ḫarem olam dér
Yıllar-durur ki uçar dil murġı bu hevāda

5. Teşbīh sāde vérmez zīnet söze **Ḫayālī**
Rengīn edā gerekdür eş'ār-ı dil-güşāda

248.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün
Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Āh eylesem derūnī n'ola bu ben fütāde
Mümkin degül 'ilāca derdüm ḳatı ziyāde

Her kim édindi ḳıblem Ka'be ḳapuñı miḥrāb
Mervde ḥaḳıyçün oldı zemzem gibi Ṣafāda

3. Bir yaña 'ışḳ-ı dildār bir yaña ṭab'-ı aġyār
Dem-beste vālih ü zār ḳaldum iki arada

Āhum şirārıdur kim çerḫı ṭoḳuz ṭolanur
Encüm degül görinen éy māh-rū semāda

5. Naṭ'-ı zemīnde **Ṣun'ī** çerḫ étmedin beni māt
Esb-i murāduñ üzre depret yüri semāda

---

247. 27/a.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/7. 346. s.
248. 27/a.
Nażīre-i Ṣun'ī.

249.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Çeşm-i pür-ḫūnumda ebrūnuñ ḫayāli bī-gümān
Māh-ı nevdür kim şafaḳ içinde olmışdur ʿayān

Ölicek ḳanlu yaşumdan çihre-i zerdüm benüm
Bitüre ḫāk-i mezārum üzre mīr-i ʿāşıḳān

3. Serv ü gül ṣanma görinen ḫadd u ḳaddüñ yādına
Sīnesine dāġ urup çekdi elifler būstān

Yazmaġ'içün ḫāme-i tīrüñle miḥnet nāmesin
Surḫ-ile zaḫmum devātı pürdür ey ḳaşı kemān

5. Rāvī iltürse Ḳaramana **Ḫayālī** şiʿrüñ
Bula naẓm-ı rūḫ-başuñdan Niẓāmī tāze cān

250.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün faʿlün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / – –

1. Seni yermiş dédiler ṣūfī şarāb-ı ṣāfı
Ḳanı ẕevḳüñ niçün elden ḳoyasın inṣāfı

Ṣafveti ādemüñ éy ṣūfī mey-i ṣāf-ıla
Böyledür ʿışḳ kitābında anuñ evṣāfı

3. ʿIşḳ-ı şāhenşehi ḳılduḳda ʿimāret göñlüm
Eylemiş iki cihān mülkin anuñ evḳāfı

Sāḳi-i bezm-i elest olmışam éy dōst bu gün
Derd bāzārınuñ içinde ayaḳ ḫaffāfı

---

249. 27/a.
Velehu Eyżan.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/7. 301. s.

250. 27/b.
Ḫudāyī Beg fermāyed.

4 Bu beyit daha önceki varakta (22/a.) müfret olarak ele alınmış şekildeydi. Burada ise gazelin tam şekli bulunmaktadır.

5. Yazup evrāḳa **Ḫudāyī** o gül-i sūrīnüñ
Ruḫı evṣāfı ile pür édeyin eṭrāfı

Velehu Eyża

251.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Sāġer lebüñe 'āşıḳ-ı ḫūnīn-ciger geçer
Her bir ḥabāb bende-i ṣāḥib-naẓar geçer

Ġamzeñ efendi ġayrıya atdukca cevr oḳın
Bendeñ bilür ki ḫaste göñülden neler geçer

3. Şāhinlerüz ki ṣayd-gehümüz fežāsına
Cibrīl uġrar-ise perin döker geçer

Maḳbūl-i ehl-i dil olalı ṣadr-ı sīnede
Peykān-ı ġamzesi ne yere kim deler geçer

5. Erdür şu kim 'arūs-ı cihāna baş egmeye
Şāhum vilāyet içre **Ḫayālī** de geçer

Velehu Eyżan

252.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fa'lün
Mücteṣ+ – + – / + + – – / + – + – / + –

1. Degül içinde merdüm bu çeşm-i giryānuñ
Ḫayāl-i ḫālidür uçar gözümde cānānuñ

Hīç ilmez éy ḳaşı ya tez gelir geçer dilden
Oḳuñla şol cigere uġrayası peykānuñ

3. N'denlü gözleri bīmār dil-rübā varsa
Ölümlüsi dirilür ol leb-i Mesīḥānuñ

---

251. 27/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/126. 185. s.

252. 27/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/2. 237-238. s.

Çerāġlar yaḳuban gün seni arar éy meh
Diler ki bekleye sāyeñ gibi alup yanuñ

5. Meger **Ḫayālī** sözünde ṭılısm-ı siḥr étdüñ
Ki girdi ḳoynına yārüñ bu resme dīvānuñ

Velehu Eyżan

253.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ana raḥminde tenüm şol dem ki ṣūret baġladı
Bir ṣanem yādına zünnār-ı maḥabbet baġladı

Maḥmil-i tābūtda olur metā'ı bir kefen
Ol ki bir ḳaç gün fenā şehrinde şöhret baġladı

3. Genc-i cāna nefs ejderhāsın étdi pāsbān
Çün ṭılısm-ı ādemi üstād-ı ḥikmet baġladı

Gördi Mecnūn kim benī Ādemde yoḳ būy-ı vefā
Vardı ol vaḥşīlerle ol dīvāne ülfet baġladı

5. Leblerüñ yādına nūş étdi **Ḫayālī** ḫūn-ı dil
Gör ṭabīb-i cān aña cānā ne şerbet baġladı

---

253. 27/b.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/62. 421. s.
2 ol; D.: şol.
3 Neşredilen divanda 2. beyit 'gönül' kelimesiyle başlayan beyitle, 3. beyit 'mahmil' ile başlayan beyitle 4. beyit ise 'genc' kelimesiyle başlamaktadır.
5 Leblerüñ yādına; D.: yād-ı la'lüñle, dil; D.: ciger.

Velehu

254.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Serv-i ḳaddüñdür çınarı eyleyen 'ālemde pest
Bu meṡel meşhūrdur kim dest-ber-bālā-yı dest

Ḫaṭṭ-ı la'lüñ éy ṣanem ṭutmuş Mesīhā meşrebin
Rūy-ı gül-gūnuñda ḫālüñ hindū-yı āteş-perest

3. N'ola yıḳsan göñlüm éy Ḫūrşīd-i eyvān-ı cemāl
Rūzigār āyīne-i İskendere vérdi şikest

Kem ḥabābın bādenüñ vérmez Ferīdūn tācına
Gūşe-i kūy-ı ḫarābāt içre bir evgār mest

5. Bezm-i dünyānuñ **Ḫayālī** çekdi seyrinden ayaġ
Oldı dürd-i mey gibi mey-ḫānede ehl-ı nişest

255.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Küştigīr-i dehr-ile ṭutuşdum étdüm şöyle pest
Dédi el arḳası yérde dest-ber-bālā-yı dest

Dest-i hecr-i yār éy dil édeli ḳaddüm kemān
Tīr-i āhum şīşe-i eflāki ḳılmışdur şikest

3. Geldügince çeşm-i pür-ḫūna ḫayālüñ 'askeri
Şehr-i dilde şāh-ı ġam éy dil-rübā eyler nişest

'Ārıżuñ ayına her dem baş eger zülf-i siyāh
Éy büt-i sīmīn-beden beñzer o ḳāfir meh-perest

---

254. 28/a.
Ḫayālī Bey *Divanı*; G/2. 112-113. s.
3 Ḫūrşīd; D.: Cemşīd.
255. 28/a.
Naẓīre-i Ṣābirī.
5 'Ṣūr ulursa' kelimesi 'Ṣūr ürülse' şeklinde de olabilir.

5. Ṣūr ulursa gūşına hergiz nigārā girmeye
Ṣābirīyi bāde-i ‘ışḳuñ édüpdür şöyle mest

256.

Mef‘ūlü fā‘ilātün mef‘ūlü fā‘ilātün
Mużāri‘ – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Gün germ olup igende ḥüsnini étmesün ‘arż
Nisbet yüzüñle günde *beyne’s-semā’i ve’l-‘arż*

Hecrüñde sīm-i eşke şol deñlü ḳādirem kim
Ka‘be ḳapuñ ṭavāfı olmış-durur baña farż

3. Bir oda yaḳdı ġurbet gözüm yaşı ucından
Oldı revān ḳapuña ḥālümi étmege ‘arż

Bir ḳaṭre yaş ḳomadı çeşmümde şevḳ-i la‘lüñ
Gerçi ki ḫūn-ı dilden çoġ aldı gözlerüm ḳarż

5. Zülf ü ḫaṭuñ ṣıfātın yazmaġiçün **Hilālī**
Ter müşk-ile varaḳda ḫoş çekdi ṭūl-ile ‘arż

257.

Mef‘ūlü fā‘ilātün mef‘ūlü fā‘ilātün
Mużāri‘ – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Meh gün yüzüñe ḳarşu kendüni ḳılmasun ‘arż
Kim farḳı var senüñle *beyne’s-semā’i ve’l-‘arż*

Cān véreli lebüñe bizden kesildüñ éy dōst
Gerçek imiş maḥabbet mıḳrāżı olduġı ḳarż

3. Gözüm yaşını ben de kūyuña ṣarf édeyin
Aḳçası çoḳlara çün ḥacc eylemek olur farż

Fikr-i miyānınuñ dil ‘umḳına néce érsün
Maḥżā taḫayyül oldı ol yérde ṭūl ile ‘arż

---

256. 27/b.
1 Yeryüzü ve gökyüzünün arası kadar.
257. 28/a.

5. Vaṣl-ı dehān-ı yāre sa'y ét **'Aṭā** ḳo fikri
Bir dem yaḳīn yégdür biñ kerre ḳılmadan farż

258.
Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün
Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Bir ẕerre meh-ruḫuñdan çün ḳıldı gün żiyā ḳarż
Nūr-ile rūşen oldı *beyne's-semā'i ve'l-'arż*

Bir lem'a-i cemālüñ éy nūr-ı āferīniş
İki cihāna ṣığmaz ger ṭūl ola vü ger 'arż

3. Dūzaḫ gelür gözüme dīdār-ı dilberümsüz
Ḥūr u bihişt ü heşti ger étseler baña 'arż

Vācib-durur ki gelmek sünnet bile ḫalāyıḳ
Ḫudāma ḥurmet-i şeh zīrā olup-durur 'arż

5. Gün aydan alur idi **Resmī** cihānda nūrı
Bir ẕerre gün yüzinden ger ḳılsa meh żiyā ḳarż

259.
Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün
Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Çün naḳd-ı nūr-ı ḥüsnüñ ay u güneş alur ḳarż
Nisbetleri senüñle *beyne's-semā'i ve'l-'arż*

Ben eşk-i çeşmüm-ile varsam n'ola ḳapuña
Māli olan kişiye Ka'be olup-durur farż

3. Gözüm yaşı revāne olsa 'aceb mi şoldem
Ben mācerā-yı 'ışḳı ḳapuña eyledüm 'arż

Tā bir ḳadem yüzine basmaġ'çün cihānda
Ḫāk eyledi özini ayaġuñ altına 'arż

---

1. Yeryüzü ve gökyüzünün arası kadar.
258. 28/a.
1. Yeryüzü ve gökyüzünün arası kadar.
259. 27/b.
1. Yeryüzü ve gökyüzünün arası kadar.

5. Bir vādiye iletdi bu **ʻAndelibī** ʻışḳı
İki cihāna ṣığmaz andağı ṭul ile ʻarż

260.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Sen Mesīḥā-deme olmaya seḳāmet lāyıḳ
Her nefes ẕāt-ı şerīfüñe saʻādet lāyıḳ

Érmeye dāmenüñe bād-ı muḫālif es̱eri
Olmaya cism-i laṭīf olana ʻillet lāyıḳ

3. Kāmil ü ekmel ü hem aʻdili sen devrānuñ
Niçün olmaya saña ḥükm ü ḥükūmet lāyıḳ

Ḫiḍmetüñ eylemege himmetüm olsa ne ʻaceb
Ḳuluñ olsa götiri ehl ü vilāyet lāyıḳ

261.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. N’eyliyem gülzār seyrin ol yüzi gül-zārsuz
Kim baña cennet cehennem görinür dīdārsuz

Çeşm-i bīmāruñ firāḳıyla dil ü cān ḫastedür
İki öksüzdür yatur ġam-ḫānede tīmārsuz

3. Sür yanuñda ṭurmasun aġyārı her dem éy perī
Verd-i gül-zār-ı cinān dérler kim olur ḫārsuz

Vaʻde-i vaṣl eyledüñ ʻahdüñ ferāmūş eylemem
Şānuña lāyıḳ degül kim diyeler iḳrārsuz

5. Nā-murādam dār-ı dünyāda **Ḫiṣālī** nā-murād
Geçdi ʻömrüm miḥnet ü derd-ile ḥayfā yārsuz

---

260. 28/a.
Sābıḳda Mıṣra Ḳāḍı olan Ṣāliḥ Efendinüñ dānişmendi Ḫatmī Çelebi fermāyed.

261. 28/b.
Ḫudāvendigār bendelerinden Ḫiṣālī Beg fermāyed.

262.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Hey ne müşkil-ḫūşedür zülf-i girih-gīrüñ senüñ
Hey nice şeh-dānedür ol ḫāl-i Keşmīrüñ senüñ

Tāb-ı ruḫsāruñ raḳībüñ göñline kār étmedi
Ṭaşa daḫı éy güneş var gerçi te's̱īrüñ senüñ

3. Cān içinde yér éderse n'ola éy ḳaşı kemān
Bir ṣanemdür la'l-leb sīmīn-beden tīrüñ senüñ

Sāye ṣalup bir nefes baṣma ḳadem ḫāk üstine
Cān göginde éy güneş çün bellüdür yérüñ senüñ

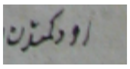
5. Érmedi gūşına ol māhuñ fiġānuñ **Ḫāki**yā
Ṭutdı āfāḳı bütün āh-ı cihān-gīrüñ senüñ

263.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Tek ü tenhā seni bir laḥẓa ḳomaz 'ālemde
Ġam-ı dilber gibi olsa kişiye yār olıcaḳ

 öper iken lebini dişlemişem
Kendü cānınına ḳıyarmış kişi nā-çār olıcak

264.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Şāhā bu ḥüccet-ile yazıldı ḳapuña 'arż
Tā éde ben faḳīrüñ ḥālin ṭapuña 'arż

---

262. 28/b.
Selefden Ḫākī fermāyed.
263. 28/b.
'Ulemādan Ḫalīfe Efendi fermāyed.
264. 28/b.
Helākī *Divanı*; G/73. 113. s.

Ḳaddüñ ḳıyāma gelse düşer sücūda ʻuşşāḳ
Zīrā ki ḳāmet olsa elbet namāz olur farż

3. Mihr-i ruḫuñdan eyler nūrı meh-i felek deyn
La‘l lebüñden alur rengini ‘aḳīḳ-i kān ḳarż

Bulurdı keṣre cebri cān-ı şikeste-ḫāṭır
Zülfüñ-ile ṣarılaydı bir kere ṭūl bā-‘arż

5. Cān çehresine ṣıfātından **Helākī** ḥāyil
Zīrā ḫusūf-ı māhā ḥikmetdedür sebeb arż

265.
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yüzüñi görmege Ka‘bem bu göñül rācīdür
Ki ṭavāf-ı ḥarem-i kūyuñ éder ḥācıdur

Ġarḳ éden lücce-i ‘ışḳ içre göñül zevraḳını
Bād-gerd-i ġam-ıla eşkümüñ emvācıdur

3. İncine ṣanma beni gerd-i rehüñden şāhum
Ḫāk-i pāyüñ gözümüñ nūrı başum tācıdur

Dile ġam gelse anı aġlamaġ-ıla yeñerin
Ki mes̱eldür yine acıyı baṣan acıdur

5. Ey **Ḫazānī** der-i dilberde raḳībi her kim
Öldüre it gibi hem ġāzī vü hem ḥācıdur

266.
Mef‘ūlü fā‘ilātün mef‘ūlü fā‘ilātün
Mużāri‘ – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Gitdüm diyār-ı ‘ışḳa nüh çerḫ otaġum oldı
Der-bend-i deşt-i miḥnet evvel ḳonaġum oldı

---

265. 28/b.
Mıṣırda Şeyh İbrāhīm Ḥażretlerinüñ muḥiblerinden Ḫazānī fermāyed.

266. 29/a.
Be-ġāyet tāzeliginde fevt olan Ḫüdāvendigār bendelerinden Ḫazānī Beg fermāyed.

Cān u dili bişürdüm miḥnet ocaġı içre
Dīk-i maḥabbet anda göynüklü dāġum oldı

3. Biñ gelse düşmen-i ġam birine yüz çevürmem
Çün tīġ-ı āhum elde yalın yaraġum oldı

Yaḳup vücūdı yap yap oda yaḳam gibi hep
Yine bu ḫānumāndan muḥkem ferāġum oldı

5. Bir āh édüp uyardum bu nüh felek ocaġın
Mihr ile meh **Ḫazānī** iki çeraġum oldı

267.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yārini yarın gören der kim bu gün yarın görür
Görmeyen yārin bu gün yārin ḳaçan yarın görür

Kim ki keṣretden geçüp oldı 'alāyıḳdan berī
Vaḥdetüñ buldı ṭarīḳın Ḥaḳḳuñ envārın görür

3. Yarın anda ni'met-i dīdārdan maḥrūm olur
Bunda kerkes gibi her kim dünye murdāruñ görür

Kim ki nefsin bilmedi rabbini bilmez şekk degül
Nefsini bilendür ol kim kendi miḳdāruñ görür

5. Ka'be-i ma'nāyı 'ārif dem-be-dem eyler ṭavāf
Ḥācı-ṣuret [kim] hemānā Mekke dīvārın görür

Aṣılan dār-ı belāya dünyede Manṣūr-vār
Nice dil-şād olmasun kim rūy-ı dildārın görür

7. Éy **Ḫalīlī** ol hümā-himmet faḳīr ol kim müdām
Ārzū-yı cennet étmez dōst dīdārın görür

---

267. 29/a.
'Acem ulularından Sulṭān Meḥemmed Ḫan devrinde gelüp İẕnīḳde vaṭan ṭutan Ḫalīlī fermāyed.

268.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – –/ + + – – / + + – – / + + –

1. Dōstum ṭal'at-ıla bedr-i temām olmışsun
İ'tidāl-i ḳad-ıla sidre-ḫırām olmışsun

269.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Ḫāl-i ruḫuña kişver-i Hind oldı du'ācı
La'l-i lebüñüñ ḳıymetidür Rūm ḫarācı

İḳlīm-i fenā şāhı olam dér-iseñ éy dil
Terk eyle fenā ol berü gel taḫt-ıla tācı

3. Ferhādı dilā ṣādıḳ-ı 'ışḳ añlar-idüm līk
Ḳoltuḳda çıḳar ḥāçı désem her kime ḥācı

Cānā leb-i şīrīniñüñ olmazsa devāsı
Bīmār-ı ġama kimsene étmezmiş 'ilācı

5. Bu **Ḫālīsī** bendeñdür éyā ḫusrev-i ḫūbān
Bir būse 'aṭā ḳıl ki bu gün geldi yamacı

270.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Ṣun la'l-i lebüñ baña olam saña du'ācı
Zīrā ki deñür la'l-i lebüñ Rūm ḫarācı

İḳlīm-i fenā şāhı olam dér-iseñ éy dil
Terk eyle bu günden berü gel taḫt-ıla tācı

---

268. 29/a.
Ḫākisterī fermāyed.

269. 29/b.
Küttāb cinsinden İslāmbollı Yaḥyā Çelebi oğlı Ḫāliṣī Beg fermāyed.

270. 29/b.
Naẓīre-i Fikrī.

3. Zāhid éle zehr ü bize kāfirlik édermiş
Ḳoltuḳda çıḳar ḥāçı désem her kime ḥācı

Sen saġ u selāmet olasın ben saña ḳurbān
Ṭatlu cānuñ éy şāh senüñ görmeye acı

5. Yārüñ reh-i ʿışḳında vérem cānı der-iseñ
Yarına ḳoma **Fikrī** bu gün geldi yamacı

271.

Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün
Müctes+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Yaşum revān olup aḳar ġamuñla āb gibi
Aġardı aġlamadan gözlerüm ḥabāb gibi

Bu bezm-i ġamda n'ola acı acı aġlarsam
Ki devr ayaġa düşürdi beni şarāb gibi

3. Bu ḥālet-ile ne yérde ne gökdeyin şāhā
Aḳarsa seyl-i sirişküm n'ola seḥāb gibi

Ḥavāle ḳıldı kemān-ı cefāyı baña felek
ʿAceb mi iñil iñil iñlesem rebāb gibi

5. Hemīn felekde şu ki ḳaldı **Ḫāverī** çārem
Başum bu yérden alup gidem āfitāb gibi

272.

Feʿilātün mefāʿilün feʿilün
Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. ʿĀşıḳa dil-rübā mı eksük olur
Ehl-i derde belā mı eksük olur

Ben ölürsem belā-ile éy dil
Yāre bir mübtelā mı eksük olur

---

271. 29/b.
el-Ān Ġalaṭa ve Eyüb Ḳāḍısı olan Ḫāverī Çelebi fermāyed.
272. 30/a.
Lāmiʿī Çelebi Efendinüñ maḳbūl şākirdlerinden Ḫalīlī-i Zerd fermāyed.

3. Gülşen-i ḥüsnine o ġonce lebüñ
Bülbül-i ḫoş-nevā mı eksük olur

N'ola yār olmaz-ısa ol yüzi gün
Baña bir meh-liḳā mı eksük olur

5. Ne ṣorarsın **Ḫalīl** aġladuġum
Yār-ıla mā-cerā mı eksük olur

273.
Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Dīvāne göñül düşdi ṣaçuñ silsilesine
İltiser anı 'āḳibet ol silsile sīne

Cān ḳıldı özin ḳaşlaruñuñ yasına ḳurbān
Kirpüklerüñ oldı hedef oḳına sīne

3. Her şeb şerer-i şem'-i ruḫuñdur senüñ éy meh
Bu nüh felegüñ āteş uran meş'alesine

Ḳılduḳça naẓar yüzine bir māh-liḳānuñ
Ṣayḳal urılur gönlümüzüñ āyīnesine

5. Ma'şūḳ-ıla 'ayş eyle vü nūş ét mey-i ṣāfī
Kim vārı cihānuñ bu-durur varı nesine

Bu sīne eger sīne vara āteş-i mihrüñ
Ayrılmaya anda vara anuñ-ıla sīne

7. Şāhā bu **Ḫafī** ḳuluña küsmek ne revādur
'Ayb ola daḫı küsmek efendi kölesine

---

273. 30/a.
Sulṭān Meḥemmed Ḫan zamānı şā'irlerinden Edirneli Ḫafī fermāyed.

274.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Endāmına tenāsüb-i a'żāda āferīn
Başdan ayağa rūḥ-ı muṣavver igen güzel

275.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Derd isteyen muṣāḥib olur mübtelā-ile
Me'nūs olan esīr-i ġam olur belā-ile

Miḥnet-durur bu rāh-ı maḥabbet dédükleri
Ḳaṭ' étmedi bu menzili kimse ṣafā-ile

3. Gülzār-ı vaṣla bulmadı yol göre 'andelīb
Zār étmeyince ṣubḥa degin āh u vāh-ile

Bār-ı ġam-ile belini tā bükmeyince çeng
Gör bir anı ki hem-nefes oldı mı nāy-ile

5. **Ḥālī** ne çāre yār ḳadem rence ḳılmadı
Bir gün ḫarābe güşesine merḥabā-ile

276.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yüzüm üzre baṣ ḳadem éy serv-i nāzum étme 'ār
Ṣu gibi ayaġuña aḳsın bu eşk-i cūy-bār

---

274. 30/b.
Edirneli Ḫıżrī fermāyed.
275. 30/b.
Beñli-zāde démekle şöhret ṭutmaġın Ḥālī maḫlas ḳabūl étmişler.
276. 30/b.
Ḫulḳī fermāyed.

277.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' *– – + / – + – + / + – – + / – + –*

1. **Ḫüsrev** dükendi merdüm-i ehl-i kerem dirīġ
Dilde egerçi söylenür iḥsān dükenmedi

278.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Göñlümüz rūşen éden şem'-i cemālüñ ḳuluyuz
Yüzi gün alnı ḳamer ḳaşı hilālüñ ḳuluyuz

Démezüz ẕerre ḳadar kimseye hīç çūn ü çirā
Sözi yerinde diyen dīn ehl-i kemālüñ ḳuluyuz

3. Şeyḫinüñ ayaġına yüzimüzi ḫāk éderüz
Aḥmedüñ bendesiyüz Şems ü Celālüñ ḳuluyuz

Zāhidā ṣavma'ada var bizi yād étme yüri
Künc-i mey-ḫānede bir eski sifālüñ ḳuluyuz

5. **Ḫayri**yā sözde belāġat-la feṣāhat yaraşur
Ṣanma īhām-ıla biz ḳurı ḫayālüñ ḳuluyuz

279.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Her ḳadem kim nāz-la dilber yüzüm üzre basar
Ḫāk-i pāyi tūtiyāsı arturur nūr-ı baṣar

Gerçi kim gül-zār-ı ḥüsn içre nesīm-i luṭf eser
Ol yüzi gülde velī būy-ı vefādan yoḳ eser

---

277. 30/b.
Ḳużātdan Ḫüsrev Efendi fermāyed.
278. 30/b.
Ḫayrī fermāyed.
279. 31/a.
Dāniş-mend Cinsinden Ḫuldī Çelebi fermāyed.

3. Oḳ gibi kim ki yoluñda ṭoġrı olursa eger
Ya ḳaşuñ sevdāsı ḳurbān olduġum ḳaddin eger

Gerçi şems-i ʿālem-ārā nūr-ıla kendin bezer
Ay yüzüñ gören şehā anuñ yüzinden pek bezer

5. **Ḫuldī** ġamzeñ tīri üzre cān vérüben kef geçer
Yaʿnī bir ḳaşı kemānuñ ḳulı ḳurbānı geçer

280.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Eşküm içre rūy-ı zerdüm éy gül-i raʿnā hemān
Ṣuya düşmiş bir ḫazān bergine beñzer bī-gümān

281.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Nigārā şevḳ-i ḫaddüñden şu resme oldı od u ṣu
Ki yaḳılur hemīşe o dem-ā-dem yaş aḳıdur bu

---

280. 31/a.
Erbāb-ı ḳalem zümresinden Ḫıżrī fermāyed.

281. 31/a.
Ḫafāyī(?) fermāyed.

282.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Diyār-ı ʿışḳa sulṭānam dilā ben de zamānumda
Vezīrümdür ġam u ġuṣṣa oturur iki yanumda

Ben ol şeh-bāz-ı küh-sāram baş egmem ḳulle-i Ḳāfa
Niçe ʿanḳā gibi yavru uçurdum āşiyānumda

3. Belā vü miḥnet ü derd ü ġamuñla eyle yandum kim
İlikler ḳara ṣu oldı eridi üstüḫᵛānum da

Ben ol cān-bāz-ı ser-bāzam felek farḳındadur ṭārum
Niçe Ḥallāc-ı Manṣūrı yürütdüm rīsmānumda

5. Hemān el arḳası yérde cihānuñ pehlüvānıdur
Ḫaṭāyī başdan geçsün ḳadem ḳoyan nişānumda

283.

Fāʿilātün mefāʿilün feʿilün

Ḫafīf – + – – / + – + – / + + –

1. Göñli alçaḳdur āba yalvaralum
Meskenetle türāba yalvaralum

Naẓar étsün bu ehl-i ʿirfāna
Şāh-ı ʿālī-cenāba yalvaralum

3. Gölge olsun o nūrdan serve
Gökde olan seḥāba yalvaralum

---

282. 31/a.
Ḫaṭāyī fermāyed.
Ḫaṭāyī *Divanı*; G/15. 173. s.
2 Neşredilen divandaki beyitlerde 2. sırada ‘belâ vü mihnet’, 3. sırada ‘men ol cân-bâz’, 4. sırada ise ‘men ol şeh-bâz’ kelimeleriyle başlayan beyitler yer almaktadır.
4 farḳındadur; D.: fōḳundadur.
rīsmānumda; D.: risimānumda.
5 pehlüvānıdur; D.: pādişāhıdur.
başdan geçsün; D.: hep kéçen serden.
283. 31/b.
Ḫudāvendigār bendelerinden Yeñi Ḥiṣārlı Ḫıżrī Beg fermāyed.

İl gibi ṭutmasun o dildārı
Baş ḳoşup şol şarāba yalvaralum

5. Baḳmasun yāre ḳıpmasun gözini
Cām-ı meyde ḥabābā yalvaralum

Yaḳmasun tā ki ol yüzi māhı
Ḫıżrıyā āfitāba yalvaralum

284.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Fülfül ḫālüñi cānā şu ḳadar vaṣf étdüm
Ki ḥasedden éşidüp cānı acıdı bīberüñ

285.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Hercāyi dil-rübānuñ 'uşşāḳa iltiyāmı
Haft'ortasına varmaz ay aḳçasına beñzer

286.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Āşinādan ḳaçma sen bī-gāne dilberler gibi
Yoluña ḫarc eylesünler cānı cevherler gibi

Éy mu'abbir düşde gördüm géce billāh ḫayra yor
Zülf-i dilber boynuma ṭolaşdı ejderler gibi

---

5 "Yaḳmasun" şeklinde yazılan bu kelime yerine mana bakımından "baḳmasun" kelimesi daha uygundur.

284. 31/b.
Müfred.
Mesihî *Divanı*; G/128/2. 200. s.

285. 31/b.
Müfred.

286. 31/b.
Ḫüsrev Beg fermāyed.

3. Āsitānuñ ṭolanur dil murġı cānā dem-be-dem
Āşiyānı üzre çerḫ urur kebūterler gibi

Çekdi girdāb-ı ġama dil fülkini deryā-yı ʿışḳ
Gerçi ṣabrum cān-ıla ṣalındı lengerler gibi

5. Ḫāl ü zülf ü bülbül-i dil gül-ruḫuñ nārında āh
Ḫoş yanarlar rūz u şeb cānā semenderler gibi

Pīr-i ʿışḳuñ geydirelden bil maḥabbet ḫırḳasın
Cānla **Ḫüsrev** mürīdüñdür ḳalenderler gibi

287.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yüzüm üzre baṣ ḳadem éy serv-i nāzum étme ʿār
Ṣu gibi ayaġıña aḳsın bu eşk-i cūy-bār

Genc-i ʿışḳuñ ṣaklaram bu sīne-i vīrānda
Kim ṭılısm-ı āh-ı ejder-peykerim üstinde nār

3. Ululardan ṣayılur ṣan manṣıb-ı āʿlādadur
Her ki buldı saʿy-ıla ḳapuñda pekçe iʿtibār

Şöyle ḥayret vérdi ḳaddüñ serve éy ṭūṭī-ḫırām
Bir ayaġ üzre ṭurup başın ṣalar leyl ü nehār

5. Ṭōp-ı āh-o **Ḫulḳī**den eyle ḥaẕer éy seng-dil
Göñlüñi vérme ʿadūya almasun kāfir ḥiṣār

288.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ġam degül anlara kim göñlüni ol yārı yıḳar
Ġam bañadur kim benüm göñlümi aġyār yıḳar

---

287. 32/a.
Ehl-i ʿilm silkinden olan Ḫulḳī Çelebi fermāyed.
288. 32/a.
Maṭlaʿ.

289.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Ḥāl diliyle ḫāk olursun dér
Saña yer yer biten yer üzre giyāh

Ḥarfü'd-Dāl

290.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳūt édinmüşdür bizi mūr-ı ecel erzen gibi
Kim ṭaşur zīr-i zemīne dāneyi ḫırmen gibi

Cūşa gelsün gözlerüñ yaşı dökilsün ṭurmasun
Āteş-i 'ışḳ-ile germ ét sīneñi kül-ḫan gibi

3. Rūşen istерseñ vücūduñ ḫānesin vīrāne ḳıl
Kim açılsun raḫneler her cānibe revzen gibi

Éy bu mir'āt-ı felekde ḳadrini 'ālī gören
Gösterir eşkāli ol āyine-i āhen gibi

5. Gel girībān gibi ṣūfī ṣadr-ı 'ālī gözleme
'İzzet isterseñ yüzüñ sür ṭopraġa dāmen gibi

Gülşeni n'eyler **Derūnī** çün ola kül-ḫan-nişīn
Kim gelür dervīşe kül-ḫan gūşesi gülşen gibi

---

289. 32/a.
Müfred-i Pend.

290. 32/a.
Dāniş-mend iken fevt olan İẕnikli merḥūm ve maġfūr Derūnī fermāyed.

291.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü faʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Cānāneyi ben sevdügimi cān daẖı bilmez
Cānum dilegin dünyede cānān daẖı bilmez

Dervīş oluban beglik éden ʿārifi bir gör
Ol salṭanatuñ ḳadrini sulṭān daẖı bilmez

3. Bir perde ki var küfr-ile īmān arasında
Ol perde nedür anı müselmān daẖı bilmez

Ṣūfīyi gör ol cām-ı muṣafāyı ne resme
Pinhānī çeker kim anı şeytān daẖı bilmez

5. ʿAḳluñ gemisin ġarḳ édelüm ol deñiz içre
Baḥri kim anuñ ġavri ʿummān daẖı bilmez

Dāʿī ne bilür işbu sözüñ ḳadrini her şaẖṣ
Bu ḳuş dilidür bunı Süleymān daẖı bilmez

292.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿilün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + + –

1. Gösterse n'ola ẖalḳa benān-ile beni yār
Āşüftesiyem bunca zamāndur ki ben anuñ

---

291. 32/b.
Sulṭān Meḥemmed Ḫan mādiḥlerinden Ḳasṭamonlı merḥūm Mevlānā Dāʿī fermāyed.
Aḥmed-i Dāʿī *Divanı*; G/109 c. 1. 131-132. s.

6 Metinde "müselmān" şeklinde yazmaktadır. Fakat anlam gereği "Süleymān" kelimesini kullanmayı daha uygun bulduk.

292. 32/b.
Derūnī fermāyed.

293.
Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Dervīşüñ olur dilde niyāz elde piyāzı
'Ayb eylemem ṣundursa faḳīrāne tekellüf

294.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳanı gülşende yüzüñ mānendi bir gül dōstum
Ḳande var şekker zebānuñ gibi bülbül dōstum

Nār-ı ḫadduñda ḳarār étmüş-dürür hindū beñüñ
Micmerinde lālenüñ yanmaġa fülfül dōstum

3. Dil maḥabbet-nāme-i ḥüsnüñ taḳrīr étmege
Ḫūb yazmış ḫadd-ı reyḫānuñ teressül dōstum

Gözlerüñdür şol iki cādū-yı ḫūnī kim müdām
Gūşe-i gülşende fāriġ nūş éder mül dōstum

5. Bālin pervāne-veş yaḳsun **Du'āyī** şem'üñe
Gülşen-i ḥüsn içre sen güller gibi gül dōstum

295.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Vaṣf-ı ruḫuñda yazdı ṣabā çün risāleler
Odlara yandı şevḳ-ile gülşende lāleler

Nergis gözüñ ḫayāline nūş étmege müdām
Devr eylesün ṣafāyla zerrīn piyāleler

---

293. 32/b.
Derūnī.
294. 33/a.
Selefden Burusalı Du'āyī fermāyed.
295. 33/a.
Dürrī Çelebi fermāyed.

3. Gülşende gül ʻarūsına tezyīn-i ḥüsn içün
Zībā güherler aṣdı ḳulağına jāleler

Bağrı delindi ney gibi bī-çāre ʻāşıḳınuñ
Ṭañ mı hevā-yı ʻışḳuña eylese nāleler

5. **Dürrī** cihānda bu imiş āyīni h̬ūblaruñ
Göñlini mübtelālaruñ āl-ile alalar

296.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʻArṣa-yı ʻışḳ éy göñül merdāneler meydānıdur
Kelle ṭopıdur o meydānuñ ḳılıç çevgānıdur

297.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bu cihān içinde yār olmaz begüm ağyārsuz
Billāh inṣāf eyle şāhum gül biter mi h̬ārsuz

H̬add u h̬ālüñ gün yüzüñde görsem āh étsem n'ola
ʻAndelīb olan bilürsen çünki olmaz zārsuz

3. Ehl-i ʻirfān arasında bu mes̱el meşhūrdur
ʻAybsuz yār isteyen ḳalur cihānda yārsuz

Cennete girmek müyesser olmaz ise yār-ıla
Hey maʻāẕallāh gerekmez baña cennet yārsuz

5. Rūy-ı dünyāyı eger **Dervīş** éderseñ ser-te-ser
Hīç bulınmaz cihānda bir gül ola h̬ārsuz

---

296. 33/a.
Dilīrī Beg fermāyed.

297. 33/a.
Dervīş Çelebi fermāyed.

298.
Mefāʿīlün mefāʿīlün faʿūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Neden meyl eylesün baña ḥabībüm
Çü yoḳ vaṣl-ı niṣābdan naṣibüm

Ṭabībā ḳo ʿilacı derdüme sen
Benüm cānān cefāsıdur ṭabībüm

3. Éderüm eşigüñde biñ kez āhı
Démez bir kez ki n'olduñ éy ġarībüm

Iraġ olursa cānum ṭañ mı benden
Ḳarīb oldı çü cānāne raḳībüm

5. Dil-i **Dervīş**e raḥm eyle demidür
Gel éy şāhum ḥabībüm dil-firībüm

299.
Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ölürsem ārzū-ı ʿārıżuñ-ıla éy kemān ebrū
Biter ḫāk-i mezārumda bu ḥasretle gül-i ḫoş-bū

300.
Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Göñül ʿışḳuñ odına yane düşdi
Nite kim şemʿe bir pervāne düşdi

Görelden dilberüñ zencīr-i zülfüñ
Göñül āşüfte vü dīvāne düşdi

3. Gözüm yaşına ġarḳ oldı vücūdum
Nite kim keştī bir ʿummāne düşdi

---

298. 33/b.
Meczūb cinsinden Dīvāne Dervīş fermāyed.
299. 33/b.
300. 33/b.
Sulṭān Murād Ḫan şāʿirlerinden Dāmī Çelebi fermāyed.

Ciger hecrüñ-ile ḫūn olmış-idi
Gelüp ġamzeñ ḫadengi ḳane düşdi

5. Leb-i mey-gūnuñı **Dāmī** görelden
Hemīşe ṭālib-i mey-ḫāne düşdi

301.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Niçe bir devr beni döndüre dōlāb gibi
Eşkümi ya néçe bir aḳıda seyl-āb gibi

Ne müferriḥ-durur éy sāḳī lebüñ tiryāki
Getürür göñlümizi cūşa mey-i nāb gibi

3. Derd ü ġam çerḫını döndürmeg'içün miḥnetle
Menba'ından atılur göz yaşı mīzāb gibi

Niçe kej-rende vü nāzük-durur éy meh dehenüñ
Baḳduġumca görinür gözüme sīm-āb gibi

5. Serv ḳaddine dilerseñ ki **Daḳīḳī** éresin
Yüri var ṭaşlarla dög başuñı āb gibi

302.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ẕerre deñlü mihrüñi ger görse **Deryā** bendeñüz
Şāh olaydı 'āleme bu şevḳ-ile éy meh-liḳā

---

301. 34/a.
Daḳīḳī Çelebi fermāyed.
302. 34/a.
Deryā Dede fermāyed.

303.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Kim-durur **Deryā** dér-iseñ pādişāhum söyleyem
Bendeñüzdür cān u dilden eyleñüz fermān aña

304.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Nūh felekden āsitānuñ ʿāşıḳa aʿlā-imiş
Ḳāmet-i dil-cū ki bildüm ṭūbīden bālā-imiş

Düşeli ʿışḳa gözüm giryān u dil biryāndur āh
Bilmez-idüm ʿışḳa ben bu bir ʿaceb deryā-imiş

3. Nuṭḳa çıḳmamış kelāmuñ ʿālem-ārāmış yüzüñ
Bārek'allāh küfr-i zülfüñ Leyletü'l-İsrā-imiş

Éy fülān işġāl-i kes̱ret çeşm-i nā-bīnāyı ḳo
Dīde-i ʿibretle gör vaḥdet nice deryā-imiş

5. Éy **Derūnī** sen seni ṣanma hemān ʿışḳa esīr
On sekiz biñ ālem ʿışḳından anuñ şeydā-imiş

305.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yine bir körpe güzel dilberüñ āşüftesiyüz
Bendeyüz bizde ne ġam ger ola āşüftesiyüz

Ölmelü ḫastelere emsem édermiş leb-i yār
Hey meded bize daḫı ölmelü bir ḫastesiyüz

---

303. 34/a.
Deryā Dede fermāyed.

304. 34/a.
Derūnī fermāyed.

305. 34/b.
Delīlī Çelebi.

3. Ṭılf-ı nādān gibi ḳıldı yine ʻışḳuñ bizi ḫām
Reh-i ʻışḳuñ güzelüm gerçi igen puḫtesiyüz

Rūz u şeb bezm-i ġamında o mehüñ ḫaste vü zār
İñlerüz derd-ile ney gibi kim bestesiyüz

5. Her ne deñlü bizi gözden bıraġup terk éde yār
Éy **Delīlī** yine biñ cān-ıla dil-bestesiyüz

306.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Çāk olupdur dest-i ḥasretden girībānum benüm
Ben ḳuluña şefḳat ét devletlü sulṭānum benüm

307.

Feʻilātün mefāʻilün feʻilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Eylesün ruḫlarıyla āli
Buldı meydān beñleri ḫāli

Dāmdur zülfi dāne ṣaçdı baña
Aġ aġı oldı āldür āli

3. Baña ol serv sūy-i ẓan édüben
Sāyesi gibi étdi pā-māli

---

306. 34/b.
Dervīş Aḥmed fermāyed.

307. 34/b.
Sulṭān Selīm Ḫan muṣāḥibi Refīḳ Begüñ maḫdūm-zādesi Dānişī Çelebi fermāyed.
Gazel eksik.

Ḥarf'ü's-Sin

308.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dāġlar ḥalḳası geydürdi zirihler tenüme
Cebe ṣatmaḳ nice olur göstereyin düşmenüme

Ḥaḳḳ oġuldur yaḳadan geçem begüm eşk-i yetīm
Ṭıfl iken daḫı bıraḳmışdı gözüm dāmenüme

3. Sīmden heykel aṣar boynuma gūyā meh-i nev
Ṭoladuḳça ḳolın yār benüm gerdenüme

Sīnede derd ü ġamuñ dāġını setr étmeg'içün
Dügmeler ṭaḳdı yaşım ḳaṭresi pīrāhenüme

5. Fetḥ-i bāb olup o serv olsa **Sehī** mihmānum
Ḥücre nūr-ıla ṭola cām ola meh revzenüme

309.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Māh-ı Ramażān érmedin étsek n'ola şekk bük
Bir gün tenümüz mūr-ıla māra olısar yük

Bir lebleri mül şevḳ-ıla derd-keşān ol
Zāhid ḳo riyāyı yüri vardan dibine çök

3. Ol servi kenāre çekeyin dér-iseñ éy dil
Pāyına hemān dirhem-i eşküñ yüri var dök

Aġyār-ı pelīdi ḳoma dil yār eşiginde
Ḳır ḳolların ol bitmeyesi baġlamadın kök

---

308. Başlık 17/b.gazel ise 35/a.
Sābıḳda Ergene 'imāretine mütevelli olan Teẕkiretü'ş-Şua'rā ṣāḥibi Sehī Beg fermāyed.
Sehî Bey *Divanı*; G/203. 293-294. s.

309. 35/a.
Küttāb cinsinden İslāmbollı Siḥrī Çelebi fermāyed.

5. Bu sözleri **Siḥrī** yüri bir ʻārife ʻarż ét
Üslūb-ı muʻammāyı ḳaçan añlaya her tük

310.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün
Mużāriʻ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Her kim ṣafā naẓar éde dīdār-ı Aḥmede
Müştāḳmış ölince cemāl-ı Muḥammede

La‘lin lebi ḫayāline bir şiʻr-i ter dédüm
Ḫūnī ciger ile eyledüm anı müsevvede

3. Yoluñda ölmege ne-idi līki müddeʻī
İt gibi üstüme düşüp étmese ʻarbede

Ḳolın ḥamāyil eylerdi boynuma o māh
İllā n'édem ki étmedi ṭāliʻī müsāʻede

5. Derd ü ġam-ı nigār-ıla eyler ḳanāʻat
ʻIşḳuñ riyāżetinde nüfūs-ı mücerrede

Cem gibi cām-ı bādeyi elden düşürmedi
Şeyḫi **Müdāmī**nüñ olalı pīr-i meykede

311.

Mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. İsterseñ eger kim édesin yār-ıla şekk bük
Éy dil ḳanata gibi yüri küp dibine çök

Béli büküle çekmeye bār-ı ġamı cānā
Ḫink-i felege ursañ eger sen bu ḳadar yük

3. Şevḳuñı göñülden nice menʻ éde raḳībüñ
Irmaḳ şeceri müşkil olur bağlayıcak kök

---

310. 35/a.
Naẓīre-i Müdāmī.
17/a.'da bulunan Surûrî'nin gazeline naziredir.
311. 35/a.
İslāmbollı Ḥāfıẓ ṭāyifesinden Fārisī-gūy Sebzī Çelebi fermāyed.

Aġyāra naṣīb olsa n’ola yār viṣālüñ
Dérler yemişüñ eyüsi ḫınzīra olur bük

5, Raġbet mi ḳalur şi‘re eyā **Sebzī** cihānda
Şā‘ir geçine lāf u güẕāf eyleye her tük

312.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Olduġına ‘āşıḳ-ı dil-ḫastenüñ baġrında derd
Billāh éy sīmīn-beden şāhid degül mi rūy-ı zerd

Dirligümden incinürseñ öldüreyin kendümi
Ben ġubār içün ne lāzım ḫāṭır-ı ‘āṭırda gerd

3. Her kişi bir dest-māl ile silinmez dōstum
Ġayrılarla sāyil eşküm ḳapuñdan ḳılma red

Naḳd-ı ‘ömrüm yutdurup zārīlıġ étmekdür eşk
Çerḫ-ı lu‘bet-bāz-ıla her kişi kim oynaya nerd

5. Pehlüvānsın cāna ḳalırsın bu meydānda bu gün
Yüzüñ aġ olsun be **Selmān** merdsin billāh merd

313.

Fā‘ilātün mefā‘ilün fā‘ilün

Ḫafīf – + – – / +– + – /– + –

1. Meskenet kim bulunmaya evvel
Senden olımaz ḳabūl hīç ‘amel

Her ki ḫalḳ andan olmaya ḫoşnūd
Dergeh-i Ḥaḳdan ol-durur merdūd

3. Ḳalb-i mü’min ki ‘arş-ı Raḥmāndur
Anı yıḳmak ziyāde ṭuġyāndur

---

312. 35/b.
Ḳużāt ṭāyifesinden mükemmel dīvānı olan Selmān Efendi fermāyed.

313. 35/b.
Ez-ān Sinān Paşa eş-şehir Ḫᵛāce Paşa.

314.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Baġruma çeksem seni dédüm ḥabībe lāġ-ıla
Dédi göñlüñ ḫoş ola ḫoş ola ṣarmaġ-ıla

Gün yüzüñ rūşen olaldan ḫalḳ içinde her kişi
Gösterirler māh-ı nev gibi seni barmaġ-ıla

3. Ḳandelıġın kūyuñuñ bildürmez iseñ ġam degül
Bu mes̱eldür kim bulurlar Kaʿbeyi ṣormaġ-ıla

Hem-nişīn olma raḳīb-i rū-siyeh-ile her nefes
Éy şeker-leb ṭuṭīsin hem-dem olma zāġ-ıla

5. Derdine dermān ṣora geldi lebüñden **Sāmiʿī**
Éy ṭabībüm derdi olan dermān bulur ṣormaġ-ıla

315.
Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Sāḳiyā devr-i Süleymāndur el ur cām-ı Ceme
Bize mey ṣun içelüm çāre budur defʿ-i ġama

Bu gün ol nergis-i maḫmūruñ-ıla mest olalum
Yarın ol ġonce benüm degmede girmez elüme

3. Yoluña yetmege baña yeter bir kepenek
Neme yétmez n'etdüm daḫı benüm yārenüme

Gözüm eşki saña dīnār u derāhimler ola
Rūmı seyr éde ʿArabdan gidelüm gel ʿAceme

5. Gidemez ḳaldı **Seḫāyī** dili baġlandı meger
Bir ṣaçı sünbül ü ter yüzlü güzel ġonce-feme

---

314. 35/b.
Edirneli Sāmiʿī Çelebi fermāyed.

315. 36/a.
Seḫāyī Beg fermāyed.

316.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Her ne deñlü varsa ‘ālemde envā‘-i belā
‘Āşıḳ-ı şūrīde diller cümlesiyle mübtelā

Éy şeh-i ‘ālī görelden şemse-i eyvānuñı
Ẕerreden ednā gelür baña meh ü mihr-i semā

3. Ḳapdı göñlüm murġın āvāre étdi cānumı
Ol hümā-sīret perī şāhin baḳışlu dil-rübā

Bulımaz bir ẕerre gelür gerd-i rāhuñdan es̱er
Dünye ṭuraldan berü ṭurmaz yéler bād-ı ṣabā

5. **Seci‘i**yā dükkān-ı zühdi yap açıl mey-ḫāneye
Rūz-ı ‘īd érdi bu gün anda olur bey‘ u şırā

317.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sen melūl olma ḫaṭum geldi déyü éy serv-i nāz
Ben niyāz arturayın sen daḫı artur ṭurma nāz

318.

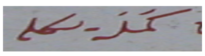
Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yedi deryānuñ aḳıtdum gözlerümden ābını
Baḥr-ı ḥüsnüñ bulmadum ben gevher-i nā-yābını

Āsitān-ı dilbere varmaḳ ne ḥaddüñdür raḳīb
Lāyıḳ oldur kim bile her kişi kendü bābını

---

316. 36/a.
Dāniş-mend cinsinden Seci‘ī Çelebi fermāyed. Be-ġāyet genc fevt olmışlar.
317. 36/a.
Pīr Sa‘yī fermāyed.
318. 36/b.
Sipāhiyāndan Sipāhī Beg fermāyed.

3. Lāzım oldur édesin evvel naẓarda terk-i ser
Rāh-ı ʻışḳuñ gözler-iseñ éy göñül ādābını

Ben démez ben Āb-ı Ḥayvān laʻlüñe éy Ḫıżr-ḫaṭ
Rūḥ-ı ḳudsīden éşitmişem anuñ elḳābını

5. Gözüñ aydın éy **Sipāhī** zülf-i şeb-rengīn var
Götürüp yüzden yine ʻarż eyledi meh-tābını

319.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Öpmek istedügüm[üz] mūzesinüñ kebkebidür
Kimse diş ḳoyuramaz aña demür leblebidür

320.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün
Mużāriʻ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ṣūretde gerçi ḥüsnüñe zülfüñ niḳāb olur
Maʻnī yüzinde ʻāşıḳa ṣanma ḥicāb olur

Ḳan étdürürse çeşmüñe laʻlüñ ʻaceb degül
Her ḳanda ise fitneye bāʻiṡ şarāb olur

3. Ḫaddüñ ḫayāli münʻakis olduḳça çeşmüme
Teʼṡīr-i tāb-ı āteş dilden gül-āb olur

Her gün süm-i semendine yüz sürer āfitāb
Ol şehsüvār-ı ḥüsn ne ʻalī-cenāb olur

5. Sür yüzüñi eşigine ḳıl rūz u şeb duʻā
Ki ol ḳapudan **Sücūdī** saña fetḥ-i bāb olur

---

319. 36/b.
Müftī Saʻdī Çelebi fermāyed.

320. 36/b.
Sābıḳda Dīvān kātibi olan Sücūdī Çelebi fermāyed.

321.

Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Ḫafīf + + – – / + – +– / + + –

1. Ehl-i diḳḳat belüñe mū dediler
Aġzuñ añladaña yoḳdur dediler

Ġonce ebkār-ı ‘andelībi görüp
Ḳız ḳaçan geldi bunda bū dediler

3. Kūyımuz nāle ile ṭoldurdı
Vāylī vāylī abu abu dediler

Göricek eşk-i çeşmümüñ cūşın
Neler alur bu ḳanlu ṣu dediler

5. **Sāḳī** elden ayaġı terk étdi
Nūş éder rūz u şeb sebū dediler

322.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bāde-i ‘ışḳ-ile her kim pür ḳılup peymāneyi
Nūş éder görsün özensün cān-ıla cānāneyi

Dār-ı dünyāyı fenā mülkinde vīrān eylesün
Ol ki ma‘mūr étmek ister bu dil-i vīrāneyi

3. Mezra‘-ı dünyāda ṣıdḳ-ıla ‘amel toḫmın ekūp
Nice yüz biñ gence ṭut ‘uḳbāde her bir dāneyi

‘Āşıḳ-ı dildār olup Manṣūrsañ gel dāra var
Gülşen-i dünyāya aldanma ḳoġıl efsāneyi

---

321. 37/a.

Sulṭān Bāyezīd Ḫāna emīr-i muṭrib olan Sāḳī Beg fermāyed. Bu şi‘re her kim ki naẓīre déyüp maḳbūl naẓīre diyecek (olıcaḳ) olursa biñ dāne filori baḫş ḳonılmış bir ferd gelüp da‘vā édememüş zīrā bu ġazelde çoḳ revīş çoḳ gösteriş vardur.

322. 37/a.

Sulṭān Selīm Ḫan zamānında Şām Ḳāḍısı iken defder-dār olan Yégān oġlı Sinān Çelebi Efendi fermāyed. Āl-i ‘Os̱mānda Fenārīler Yégān küllī manṣıblarda mertebelerde ol gelmüşler.

5. Cān u dil yaḳ nār-ı hecre ʿāşıḳ-iseñ éy göñül
Görmedüñ mi gécelerde şemʿ-ile pervāneyi

323.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Şol ʿaraḳ kim ol gül-endāmuñ yañağından çıḳar
Selsebīlüñ ʿaynıdur firdevs bāğından çıḳar

324.

Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Mücteṡ+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Yerinme yoḳluġa var imdi ḥikmete naẓar ét
Ezelde *naḥnu ḳasemnā*da ḳısmete naẓar eṭ

Déme faḳīr ü ḫaḳīrüm fülān kimesne ġanī
Muḳadder olalı ḫoş gör ḳanāʿete naẓar ét

3. Ṭutalum olduñ eḳālīm-i Sebʿaye sulṭān
Ṣoñında mevti muḳarrer müṣībete naẓar ét

Gel imdi furṣatı fevt étme ölmedin öli gör
Ḳadimi ṣıḥḥati fikr eyle cennete naẓar ét

5. Gözetme dürlü yaġmasıyla devlet erbābın
Bu faḳr-ile geçin ehl-i vilāyete naẓar ét

Baṣiretüñ var ise oḳı maʿrifet sebaḳın
Yeter bu ḥāl u ḫaṭ ḥüsn-i ṣūrete naẓar ét

7. Dirīġ ʿışḳ-ı mecāz ile geçdi ʿömr-i ʿazīz
Sinānī ḳo bu hevāyı ḥaḳīḳate naẓar ét

---

323. 37/a.
Servī fermāyed.

324. 37/b.
Sinānī Efendi fermāyed.

1 “Biz kısımlara ayırdık, paylaştırdık” (Zuhrûf 43/32).

325.
Mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün
Hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. Ebrūña diyen māhı beñzer nice kej-revdür
Dil ṣaydına bu zülfüñ gūyā aña peyrevdür

Éy mihr-i felek ṣanma berḳ ola feleklerde
Bu āteş-i āhumdan bir ẕerrece pertevdür

3. Ṭolaşam o dildāruñ zülfine görüp ḫālin
Dil murġı şikārına dām-ile oynar cevdür

Ḳan baḥruma ġarḳ étdi yaşum felegüñ fülkin
Sen anı şafaḳ içre ṣanma ki meh-i nevdür

5. Ger **Sālikī**yi ṣorsañ éy lebleri şīrīnüm
Mülk-i ṣaḥn içinde eş'ārla Ḫusrevdür

326.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kūh-ı ġamda ben éderken dün ü gün feryādı
Māder-i dehr ṭoġurmamış-ıdı Ferhādı

Başmadın daḫı ḳadem mekteb-i dehre Mecnūn
Sebaḳ-ı 'ışḳ oḳıyanuñ ben idüm üstādı

3. Sālik-i rāh-ı maḥabbet olanuñ mürşidiyem
Cümle 'ışḳ ehline ben eylemişem irşādı

Ḳatı göñline nigāruñ eṡer étmez n'edem āh
Gerçi ki āteş-i āhum eridür pūlādı

5. Éy **Selīḳī** reh-i 'ışḳ-idi benüm maṭlūbum
Ḥamdü li'llāh ki baña étdi hidāyet hādī

---

325. 37/b.
Ḫudāvendigār bendelerinden piyādelerden Sālikī fermāyed.

326. 37/b.
Rūmīlerden ḳużāt ṭāyifesinden Selīḳī Efendi fermāyed.
Selīḳī *Divanı*; G/61. 108-109. s.

327.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḫayāl-i laʿl-nābuñ-ıla göñül kim oda yanmışdur
Bu cān ḳurtuldı ṣanma kim ġamuñla o da yanmışdur

Gözüm yaşıyla āhumdan göñül dermān umar her dem
Nice dīvānedür gör kim yele ṣuya ṭayanmışdur

3. Siyeh zülfüñ gibi göñlüm yanaldan nār-ı ḫaddüñde
Derūn-ı dūd-i āhumdan felek göge boyanmışdur

Ḥabībüm būseñ almaġa lebüñden şevḳ-ıla bāde
Bu gün bu ʿālem-i bezmi güneş gibi ṭolanmışdur

5. **Sezāyī** çeşm-i yār olmış şarāb-ı nāzla maḫmūr
Ya ḫᵛāb-ı fitneden ġālib hemān şimdi uyanmışdur

328.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ġam-ı hicrān-ıla yā rab żaʿīf oldı mizāc
ʿIşḳ-ıla ḫaste olan dillere sen eyle ʿilāc

Ḫāne-i dilde uyar pertev-i mihrüñ-ile serāc
Ḫᵛāb-ı ġafletden uyar göñlümüzi gözümüz ac

3. Senüñ emrüñle ṭoġar çünki hidāyet güneşi
Der-i luṭfuñdan ıraġ eyleme ben ẕerre-veşi

Yā ilāhī be-kerāmāt-ı ḥabīb-i Ḳureşī
Ḫᵛāb-ı ġafletden uyar göñlümüzi gözümüz ac

5. Ḳaldı ḥayretde ilāhī dil-i gümrāh meded
Gitdügi yolda bulınmaz aña hem-rāh meded

---

327. 38/a.
Sezāyī fermāyed.

328. 38/a.
Sābıḳda Sulṭān Bāyezīd Ḫana külliyet ile ḳāḍıʿasker olan Mü'eyyed-zāde ʿAbdu'r-raḥman Çelebi Efendi fermāyed. Maḫlaṣ-ı şerīfleri Selāmīdür.

Baña sen eyle hidāyet meded Allāh meded
Ḫᵛāb-ı ġafletden uyar göñlümüzi gözümüz ac

7. Geçdi cürm-ile İlāhī gécemüz gündüzimüz
Yüzimüz sürmege ḫāk-i derüñe yoḳ yüzimüz

Baġladı cān u cihān mīli hicābı gözümüz
Ḫᵛāb-ı ġafletden uyar göñlümüzi gözümüz ac

Ḫayr ḳıl ḫātimemüz ʿömrümüz olduḳça tamām
Bize ol şerbetin ṣun kim aña misk ola ġammām

Ḳıl **Selāmī** ḳuluñuñ menzilin dār-ı İslām
Ḫᵛāb-ı ġafletden uyar göñlümüzi gözümüz ac

Velehu

329.
Feʿilātün mefāʿilün feʿilün
Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. İçelüm içelüm şarāb içelüm
Nice bir gāv gibi āb içelüm

Çünki maḥşerde çoḳ ḥisāb olısar
İçerüz bārī bī-ḥisāb içelüm

330.
Feʿilātün mefāʿilün feʿilün
Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Nedür ol kim kimesne görmez anı
Ṣadāsıyla pür eyler ol cihānı

Ki ṣorsañ anı hīç bilmedük yoḳ
Velī kimse göz-ile gördügi yoḳ

3. Ṣabā şehrinden ol geçse nihānī
Getürür ehl-i ʿışḳa armaġānı

---

329. 38/a.
330. 38/a.
Luġāz-ı Rūzigār.

331.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Be hey āfet beni öldürme bu kāküller-ile
Öldürürseñ beze tābūtumı sünbüller-ile

Şeb-i zülfüñde ruḫuñ şevḳine yüz biñ dil aṣup
Beñzer ol cāmi'ye kim zeyn ola ḳandiller-ile

3. Ḫāller olmasa ger zülf ü 'iẕāruñda senüñ
Bağlar böyle ṭutmazdı ḳaranfüller-ile

Murġ-ı dil bülbül-i gūyā gibi gülşende ṭutar
Ruḫların zeyn éderse aġ u ḳızıl güller-ile

5. Yine zeyn étdi **Süvārī** senüñ evṣāfuñı kim
Ḫalḳ-ı 'ālem derilüp şerḥ édemez diller-ile

332.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Olıcaḳ sāḳī-i gül-çehre şarāb-ıla āl āl
Cem' olur māh-ı Muḥarrem-ile Rebi'ü'l-evvel

Sāḳiyā ben ḳuluñı ilerü gelsün der-iseñ
Bir ayaġ bāde-ile al elümi ilerü gel

3. Ḥallérderse çīn-i ṭabaḳda varaḳ-ı māhı felek
Yazmaġa **Siḥrī**nüñ eş'ārını sīmīn-cedvel

---

331. 38/b.
Ḫudāvendigār bendelerinden sipāhiyān ṭāyifesinden Süvārī Beg fermāyed.

332. 38/b.
Sābıḳda maḥkeme kātibi Siḥrī Efendi fermāyed.

333.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫançerüñle gel yüregim éy büt-i ayyār yar
Görmeyeyin tek seni édindügin aġyār yār

Zaḫm-ı ḫār-ı hecr-ile olmış-durur mecrūḥ-dil
Édeli cān bülbülin ol ṭalʻatı gülzār zār

3. İşidürse çīn-i zülfüñ vaṣfını misk-i Ḫoten
Ḫacletinden ola aña kişver-i Tātār tār

Dil aṣılup zülfüñe yüzüñ görüp Manṣūr-veş
İḫtiyār étse ʻaceb mi ʻāşıḳ-ı dildār dār

5. Derd-i zülfüñ'içün **Serīrī**ye buyur laʻlüñden em
Kim gerek tiryāk aña kim eyleye bīmār mār

334.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sünbül ü reyḫānuñuña kim cān u dil ḥayrānıdur
Pāy-māl olmış nice āşüfte ser-gerdānıdur

Ṣanma gül-gūnī ruḫı rengin ʻarūs-ı ġonçenüñ
ʻAndelīb-i ḫastenüñ éy dil yüregi ḳanıdur

3. Bagrumı pür-dāġ éden bir lāle-ḫadduñ şevḳidür
Yaşımı ırmaġ éden bir serv-ḳād hicrānıdur

Göñlümi ummāc-ı tīr-i cevr éden dem-be-dem
Bir kemān-ebrū nigāruñ ġamze-i fettānıdur

5. Ol perī-peyker melek-manẓar egerçi **Sūzenī**
Ṭıfldur ammā ki bu laʻl ile ādem cānıdur

---

333. 39/a.
Muṣannaʻ şiʻrler diyen Serīrī fermāyed.

334. 39/a.
İgnecilerde ḫaylī üstād olan Sūzenī fermāyed.

335.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḫatı geldügüni dildāra ṣaḳın yüzlemeñüz
Çünki yüz ḳarasıdur yüzine urmañ anı

336.

Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Nedür ol nīm-ḳab kim müdevver
İçi kāfūr u pür-dür ṭaşı 'anber

Ger āteş görse ḳoparur ṭarrāḳ
Ṣadāsı Çīne varur geh 'Irāḳa

3. Ḥarīm-i gül gibidür ḫār u ḫāşāk
Édüpdür ġonce gibi çihresin çāk

İgende fikre varma bengiyāne
Çerezdür puḫte olsa dāne dāne

337.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Dil derdi ü devāsın yine cānān bilür ancaḳ
Ḳānūn budur ḥikmetini Loḳmān bilür ancaḳ

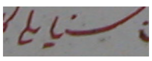
Sī-murġ-ı dilüñ sırrını her mūra ṭuyurma
Bu ḳuş dilüdür bunı Süleymān bilür ancaḳ

3. Tāvīl édemez vāḳı'amı şeyḫ-i mu'abbir
Ta'bīrin anuñ Yūsuf-ı Kenān bilür ancāḳ

---

335. 39/a.
Seḥābī fermāyed.

336. 39/a.
Luġaz-ı kestāne

337. 39/a.
Küttāb ṭāyifesinden Kātib Sinān fermāyed.

Depretse lebin mürde dile rūḥ-ı revāndur
İḥyā ḫaberin ʿĪsī-i devrān bilür ancaḳ

5. Her Ṭūra çıḳan ṣanma münācāt éder éy dōst
Mīḳātın anuñ Mūsī-i ʿİmrān bilür ancaḳ

Gülzār-ı cemālüñ n'ola seyr étse **Sinānī**
Gül ṣoḥbetini bülbül-i nālān bilür ancaḳ

338.
Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Yeñiden tāzelendi eski derdüm nev-bahārumsuz
Ciger ḳanın yuṭaram lāle-veş ol gül-ʿiẕārumsuz

Tenümde ḳanlu ḳanlu dāġlar eglencem olmışdur
Açılmaz gül gibi dil ġoncesi ol lāle-zārumsuz

3. Delürmiş şöyle zencīrin sürer dīvānedür şimdi
Bulanmışdur delü ḳanlu sirişküm nev-bahārumsuz

Dil-i dīvāneye eksükli nice nice ʿarż étdüm
Bütün dünyāyı yarum manḳıra almadı yārumsuz

5. Ne var küyında **Sünnī** eylesem bir demde biñ kez āh
Yaraşmaz k'ola ol cān gülşeni āh-ı hezārumsuz

339.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿIşḳ u maḥabbet menbaʿı derd ü belānuñ kānıyuz
Bāzār-ı dehrüñ oñmaduḳ āvāre ser-gerdānıyuz

Giydük melāmet şālın düşdük diyār-ı ġurbete
Mülk-i cihānda ʿışḳ-ile ʿāşıḳlaruñ sulṭānıyuz

---

338. 39/b.
Sünnī Çelebi fermāyed.

339. 39/b.
Rūm ilinde şehr-i Sarāydan olan Mevlānā Sarāyī fermāyed.

3. La‘lüñ şarābın nūş édüp ṭuyduḳ dehānuñ şerbetin
Esrāra vaḳıf olmışuz cānā lebüñ ḥayrānıyuz

Faḳr u felāket ḳıl ṭaleb éy dil cihān bāḳī degül
Bu tekye-gāh-ı ‘ālemüñ bir iki gün mihmānıyuz

5. Üslūb-ı naẓm içre bu gün yoḳdur **Sarāyī** miṡlimüz
Şimdi ki ‘aṣruñ ḥaḳ budur eş‘ār-ıla Selmānuz

340.
Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Érişdi fażl-ı rūhānī bize evlād-ı Ḥayderden
Alup nūş eyledüñ vaḥdet meyin sāḳī-i kevṡerden

341.
Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fa‘ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Dédüm emeyin leblerüñ dédi ki em mā
Bu sırrı ṣaḳın kimseye bildürmegil ammā

Ādem-iseñ eger ṣūfī naẓar ḳıl ol perīye
Tā kim bilesin nice-durur ṣun‘-i Te‘ālā

3. Sidre boyuñı serv çemende görüp éy dōst
Taḥsīn-belīġ eyleyüben dédi ki ṭūbā

Dédüm güle gülşende ruḫına o nigāruñ
Öykünür imişsin ola mı dédi ki lā lā

5. Ḥüsnüñ gülini vaṣf éder-iken bu **Süyūfī**
Ḫāmūş olur éy ġonce-dehen bülbül gūyā

---

340. 39/b.
Seḥer Ābdāl fermāyed.

341. 40/a.
Süyūfī Efendi fermāyed.

342.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Şemʿe kim teşbīh éder yā rab bu ḫadd-i meh-veşi
Şemʿ bir meftūl-i ser ʿuryān ışıḳdur āteşi

Ayaġın tīġ üzre başmışdur kemān-keşlik éder
Nāvek-i müjgānī üstinde nigāruñ ya ḳaşı

3. Siḥre ṭartılmış ḳılıcdur fitneye atılmış oḳ
Ol nigāruñ ġamze-i ʿāşıḳ-küş ü ḫançer-keşi

Aġzın açup ḳaldı yay vü barmaġın dişledi oḳ
Sen kemān-ebrūya hem-pehlū görelden ter-keşi

5. Cev-be-cev misk-ile ṭartarlardı her bir ḥabbesin
Ḫāl-i gendüm-gūnuñuñ fülfül olaydı beñdeşi

Cām-ı laʿlüñ ḥasretinden **Saʿyī**-i dil-ḫastenüñ
Hem-demi ḫūn-i cigerdür ġam-güsārı göz yaşı

343.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dilberüñ yolında bir gün terk-i cān étsem gerek
Derdümi ʿuşşāḳ içinde dāsitān étsem gerek

Gitdi ʿaḳlum yāre göñlümden getürmege ḫaber
Anlaruñ ardınca cān peykin revān étsem gerek

3. Éy **Semāʿī** göz yaşı cevherlerin ḫarc étme kim
Ben anı ḥasret iline armaġān étsem gerek

---

342. 40/a.
Sulṭān Bāyezīd Ḫan zamānında sarāy ḫᵛācesi olan Saʿyī Efendi fermāyed.

343. 40/a.
Semāʿī fermāyed.

344.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṣanemā göñlüm zülfüñden ırur ṭūl-i emel
Bunı yazmış başuma kātib-i taḳdīr-i ezel

Lebüñ aġzuma déydükçe baña sövdügin yār
İşidenler dédi vallāhi vü billāhi maḥal

3. Bu cihān içre göñül alıcı dilber çoġ olur
Ṣanemā olmaya bir sencileyin ġonce güzel

İzi tozın éder-iseñ gözüñe ḫāk-i cilā
Göñül āyinesine érmeye 'ālemde ḫalel

5. Nice bir ġamzelerüñ ḳatlüme ḫançer çeke kim
Ne revādur bir öli 'āşıḳ içün bunca cedel

Bu **Sū'ālī** eli belüñi ḳoçmaġa érmedügi bu
Varmış arada bildüm ṣanemā ḳılca 'ilel

7. Göreñ ol āfet-i devrānuñı ḥüsn içre bu gün
Nice nāzük nice şīrīn nice ġarrāca güzel

345.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Eşk-i Gül-gūnum ḳoşaldan zülfinüñ Şeb-dīzine
Şöyle yükrek çıḳdı kim hīç gözler éremez izine

Gördügi yerde söger aġzına ben Ferhādınuñ
Ṣanki Şīrīndür şekerler yédürür Pervīzine

3. 'Aḳl u ṣabrum sünbül-i ter gibi oldu tār-mār
Ṭolaşaldan kākül-i misk ü gül-āb-āmīzine

---

344. 40/a.
Sābıḳda Burusada Selāṭīn īmāmı olan İmām-zāde Sū'ālī Çelebi fermāyed.

345. 40/b.
Sa'īdī fermāyed.

Sīnede eglenmeyüp çoḳ cāna geçdi cevr oḳı
Hāy démez ol ḳaşı yā ġamze-yi ẖūn-rīzine

5. Éy **Sa'īdī** ḳaṣd-ı cān eyler ḳarañu gécede
Ġamze-yi ayyārı uyımış zülf-i şūr-engīzine

346.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Cāme-i ṣabrı çıḳar ẖāk édüben 'ār etegin
Ḳoma Mecnūn-ṣıfat elden er-iseñ yār etegin

Ṣabr ḳıl cevrine yārüñ n'kadar müşkil ise
Ne çeker-iseñ çek elüñden ḳoma zinhār etegin

3. Ḳonmasun dāmen-i dildāra dilā gerd-i ḥicāb
Açma rāz-ı ġam-ı 'ışḳı ḳoma inkār etegin

Cāme-i aṭlas ü dībāyı nedür dünyāda
Ol ki çāk eyledi ġayret yaḳasın 'ār etegin

5. **Seydi**yā gel berü 'ayş eyleyelüm oldı bahār
Lālelerle yine zeyn eyledi küh-sār etegin

347.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Çāk eyle yaḳañı şevḳ-ıla ḳo 'ār etegin
'Işḳ Ferhādı-y-ısañ yaḳala ṭağlar etegin

Ḳaydefā-yı ġamı ġarḳ eyle dilā Aḳ-deñiz ol
Ṣu gibi yanına yüz ur ḳoma bir yār etegin

3. Uyur iken lebin öp ḳoç belin şöyle ki yār
Uyanup yaḳlaşursa ḳoma inkār etegin

---

346. 40/b.
Sulṭān Süleymān Ḥażretlerinüñ evālinde Nişāncı Beg olan Seydī Beg fermāyed.

347. 41/a.
Naẓīre-i Ġarāmī.

Yüz çevürdügin görüp baña gün gibi o meh
Raḳsa girdi ṭuruben çerḫ-ı sitem-kār etegin

5. Éy **Ġarāmī** ġazelüñ şevḳ ile şeh destin öpe
Būs édersin varuban sen daḫı ḫünkār etegin

348.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sāye-i zülfüñde ḫaduñ éy meh-i nā-mihr-bān
Ṣan güneşdür kim seḥāb altında olmışdur 'ayān

Gülşen-i kūyuñda vaṣf-ı ḥüsnüñi 'uşşāḳuña
'Andelīb-i ḫoş-nevā eyler hezārān dāsitān

3. Ol güzeller pādişāhınuñ berāt-ı ḥüsnine
Zülfi ṭuġrāsını çekmiş kātib-i ḳudret hemān

Gün yüzüñ gördükçe ḳalmaz ẕerrece dilde ḳarār
Ḳanḳı burcuñ māhısın billāh éy ārām-ı cān

5. Çün bilürsin ol kemān-ebrū saña raḥm eylemez
Çek cefāyı **Sehmi**yā tīr-i ġama olup nişān

349.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yārüme 'arż étmege kim varsa ben dīvāneyi
Göricek benden beter mecnūn olur cānāneyi

Āşināñ olup beni yād eyleye déyü saña
Dōstum ḳan aġlarum gördükçe her bīgāneyi

3. Pāreler kendin ḥasetden dilberā līkin göñül
Her ḳaçan zülf-i perişānuñda görsek şāneyi

---

348. 41/a.
Bekdāşī-zāde Sehmī Çelebi fermāyed.
349. 41/a.
Güyendelikde terennümātda pehlüvān-ı 'ālem Edirneli Heccāv Sāġerī fermāyed.

Gün gibi eyvān-ı çerḫ olsun saña yer yer maḳām
Ben gedālar gibi mesken eyleyin vīrāneyi

5. **Sāġerī** deryā-yı āteşde semender ṣandılar
Nār-ı ʿışḳ içre görenler bu dil-i vīrāneyi

350.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳaşlaruñ yasın ḳurup ġamzeñ-ile el bir eylemiş
Ḥasretā ben ḫastenüñ ḳatline tedbīr eylemiş

Maẓhar-ı ẕāt-ı ḫudā démiş seni ehl-i naẓar
Āyet-i ḥüsnüñ müfessir böyle tefsīr eylemiş

3. ʿĀrıżuñda kātib-i ḳudret yazup ḫaṭṭ-ı ġubār
Ḳıl ḳalem-ile gūyīyā āb üzre taḥrīr eylemiş

Şerbet-i laʿlüñ déyü ṣunmış dile hecrüñ semmin
Bende-yi dil-ḫastenüñ ḥaḳḳında taḳṣir eylemiş

5. Hātif-i ġaybī-durur nuṭḳ-ı **Sirācī**nüñ ki ol
Mācerā-ı vaṣf-ı ḥüsnüñ ḫoşça taḳrīr eylemiş

351.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bezm-i cānda kākülüñ reyḥāncıdur sünbül ṣatar
Verd-i ruḫsāruñ ṭarāvet meclisinde gül ṣatar

---

350. 41/b.
Rūmīlerüñ ket-ḫüdāsı olan erbāb-ı tīmārdan Sirācī Beg fermāyed.
351. 41/b.
Sāʿatī fermāyed.

352.
Mefāʿīlün mefāʿīlün faʿūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Anuñ kim dédiler adına aḳça
Biz anı elde görürüz aḳça aḳça

Ḥarfü'ş-Şīn

353.
Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün
Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Her dem nişāne-i ʿāşıḳa çün sīne dāġıdur
Yansun söyinmesün ebedi er çerāġıdur

Benden yaḳar çerāġı ḳamu ehl-i derd olan
Zīrā ki dāġ-ı sīnem erenler ocaġıdur

3. Ṣayd étmesün mı murġ-ı dili ġamzeñ éy perī
Ḫālüñ beñi vü ḥalḳa-yı zülfüñ duzaġıdur

Dil bülbülin zāre getüren firāḳ-ile
Ol gül-ʿizār u ġonce-femüñ vaṣlı bāġıdur

5. Sīnemde cā-be-cā görinen dāġ-ı lāle-gūn
Ġam şāhınuñ **Şuʿūrī** münaḳḳaş otaġıdur

354.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Cān u dilden olmışam bir dilberüñ dīvānesi
Kim münevverdür daḫı şemʿ-ile göñlüm ḫānesi

---

352. 41/b.
Siyāhī fermāyed.
353. 41/b.
354. 42/a.
Şāhī-i Selef fermāyed.

Gördiler āşār-ı ʿışḳuñ rūy-ı zerdümde ʿayān
Dédiler bu mübtelānuñ kim ola cānānesi

3. Āfitābum tā ki ḳılsañ gün gibi ʿarż-ı cemāl
Rūşen oldı göñlümüñ başdan başa kāşānesi

La‘l-i nābuñ yādına her dem ki ṣoḥbet eylerem
Düşmez elden sen bilürsin destümüñ peymānesi

5. ʿIşḳını menʿ eylemeñ **Şāhī**den ol meh-pārenüñ
Kim cihānuñ girmez oldı gūşına efsānesi

355.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. N'ola dédümse şehā leblerüñe āb-ı zülāl
Yoḳ-durur bunda yalanum benüm éy ruḫları āl

Görmedi devr-i ḳamer içre bu çerḫ-ı gerdūn
Bir senüñ gibi ḳamer ṭalʿatı éy ḳaşı hilāl

3. Melek iken seni ḫalḳ étdi Ḫudā şekl-i beşer
Şeref ādemlere ziyād olduġına istidlāl

N'ola öldürmege ḳaṣd étse beni ġamzelerüñ
Kim bilür ādeme ḳurbān olanuñ ḳanı ḥelāl

5. Āfitābum naẓar ét gāhī **Şükūfī** ḳuluña
Gelmeye āyine-yi ḳalbine tā jeng-i melāl

356.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gül ʿarūsın ṣubḥ-dem bülbül nikāḥ étmiş meger
Kim özin yaşıl ṭuvaḳ altında pinhān eylemiş

---

355. 42/a.
Dāniş-mend silkinden Burusalı Ḫᵛāce Sacaḳ-zāde démekle meşhūr olan Şükūfī fermāyed.

356. 42/a.
Şāhī-i Şarḳī.

357.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Mürde iḥyā étmedür her demde tedbīrüñ senüñ
Éy Mesīḥā-dem gök olsun 'Īsī-veş yérüñ senüñ

Başına yüñler ṣoḳunmış éy kemān-ébrū meger
Bir çeridür Rūm ili gercegidür ṭīrüñ senüñ

3. Éy melek-ṣūret ḳadīd olup ḳalur mı görseler
Deyr-i ḥüsn içre perīler naḳş-ı taṣvīrüñ senüñ

Tīġ-i ḥasret baña kār étmez du'ā-ı seyfdür
Éy ḳaşı ya gördügümde zaḫm-ı şemşīrüñ senüñ

5. Her géce sevdā-yı zülfiyle o māhuñ **Şā'irī**
Āsmānı göge boyar āh-ı şeb-gīrüñ senüñ

358.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ser-efrāz olmaġ ister-señ dilā gel tāc-ı zerden geç
İşüñ başa erişsin dér-iseñ cān-ile serden geç

Ḥaḳīḳat gevherin bulmaġ ister-señ vücūduñda
Özüñ ġarḳ-ı āb édüp cān baḥrine bu ḫüşk u terden geç

3. Dem-i ṣubḥ-ı viṣāl-ı yār içün pervāne-vār éy dil
Yanup şem'-i celāl ü yā cemāle bāl ü perden geç

Ḳazıdup taḫta-yı dilden ḫuṭūṭ-ı naḳş-ı āmāli
Sevādü'l-vechi idrāk eyle pindār-ı hünerden geç

5. Bu derdedür benüm derdüme dermān āḫir éy ṣūfī
Nice dersin baña éy **Şū'rī** gel var sen bu derdden geç

---

357. 42/b.
Ehl-i 'ilm silkinden Rūmīlerden Mevlānā Şā'irī fermāyed.

358. Gazelin ilk iki beyiti 42/b.'de iken kalan üç beyit ise 45/a.'dadır.
Şū'rī fermāyed.

359.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – /– + – – / – + –

1. Sen beni yā rab kemāl-i ḥırs-ile
Derbeder gezdürmegil bī-fāyide

Ac édüp nā-merde muḥtāc eyleme
Rabbenā enzil 'aleynā mā'ide

360.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sehv-ile ġırbāl-ı gerdūndan düşürmüş rūzigār
Ḫırmen-i çerḫ üzre **Şevḳī** sen daḫı bir dānesin

361.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Kākülüñdür bir nefes göñlüm perīşān eyleyen
Şevḳ-i la'lündür dem-ā-dem bağrumı ḳan eyleyen

Gülleri ḫandān éden şevḳ-i ruḫuñdur dōstum
'Ar'arı ḳaddüñ hevāsıdur ḫırāmān eyleyen

3. Daḫı la'lüñ cāmını ṣunmaz mısın ben 'āşıḳa
Éy benümle dün géce meclisde peymān eyleyen

Zülf-i müşkīn-durur dāyim göñüller ṣayd éden
Çeşm-i mestüñdür hemīşe ġāret-i cān eyleyen

---

359. 42/b.
el-Ān ḫarābāt murādında olan Dāniş-mend Şevḳīnüñdür bu ḳıṭ'a.
2 "Ey Rabbim bize bir sofra indir" (Mâ'ide Suresi/114.)
360. 42/b.
Şevḳī fermāyed.
Şevḳī *Divanı*; G/133. 318. s.
361. 43/a.
Sulṭān Selīm Ḫāna vezīr olan Hersek oğlınuñ oğlı ṣāḥib-livā Şīrī Beg fermāyed.

5. Éy lebi mül var-ise esrār-ı la'lüñ şevḳidür
Şīrī-i āşüfteyi ser-mest ü ḥayrān eyleyen

362.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Ṣāf étmek kim dilerse jeng-i ġamdan sīnesin
Ṣayḳal-ı cām-ile açsun ḳalbinüñ āyīnesin

Bāġ-ı 'ışḳ içre dem-ā-dem tāze güller açılur
Dāġlar-ıla her ḳaçan zeyn étse 'āşıḳ sīnesin

3. Geşt éder āvāre vü ser-geşte mānend-i ḥayāt
Ṣūfī vérüp cāma tāc ü ḫırḳa-yı peşmînesin

Vā'iẓā 'ışḳ isteyevüz bize kelām-i serd-ile
Söyleyüp pür étme şehrüñ mescid ü āzînesin

5. Aç ṣadef gibi dehānuñ **Şākirī** olma ḫamūş
Dürler-ile pür éde gör sözlerüñ gencīnesin

363.
Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün
Recez – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. Éy isteyen 'ışḳa nişān derd 'āşıḳuñ kim cānıdur
Kāfir démeñ 'āşıḳlara kim 'ışḳ anuñ īmānıdur

364.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Bezm-i ḥüsninde nigāruñ çeşmi dāhīler gibi
Ṣundı ṣaġraḳ ġamze-yi mestine şāhīler gibi

---

362. 43/a.
Sipāhiyān ṭāyifesinen Şākirī Beg fermāyed.

363. 43/b.
Sulṭān Murāduñ şā'irlerinden Nedīm Şemsī fermāyed.

364. 43/b.
Ḫudāvendigār üstādlarından Burusalı Zerger Emīriñ oġlı Şükrī Çelebi fermāyed.

Ḳırmaġa meydān-ı ḥüsn içre gözüñ ʿāşıḳları
Destine tīr ü kemān almış sipāhīler gibi

3. Maḥşer-i ḥüsninde ḫaṭṭ u zülf-i müşk-āsā-yı dōst
Başların aşaġı ṣalmışlar günāhīler gibi

Cennet-i vaṣlın ṭaleb eyleme éy dil ol şehüñ
Ṭālib-i dīdār ol sen de ilāhīler gibi

5. Ġamzeler ḳaṣd eyleyicek **Şükrī** ḳanuñ dökmege
Tīr ü müjgān sīneye geldi güvāhīler gibi

365.
Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Bu gün bāġ-ı bahār içre göñül bir tāze yār ister
Daḫı açılmaduḳ ġonçe gibi bir gül-ʿiẕār ister

Göñül bir serv-ḳāmetle çemen ṣaḥnında seyr eyler
Dem-ā-dem gözlerüm yaşı gibi seyr-i kenār ister

3. Egerçi deyr-i ʿālemde perī-peyker ṣanemler çoḳ
Dil-i dīvānemüz ammā bizüm naḳş-ı nigār ister

Melāmet burcınuñ gerçi güneş yüzlüleri çoḳdur
Ṭoġar ay gibi ʿālemde göñül bir şehriyār ister

5. Libās u tācı terk édüp **Şerīfī** rāh-ı ʿışḳ içre
Bu ʿālem tekye-gāhında göñül bir iḫtiyār ister

366.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Vaṣl-ı yāri fikr éderken gitdi ġam dédüm aña
Gitdüñ āh éy ġam-güsārum dédi göñülden degül

---

365. 43/b.
Şerīfī Efendi fermāyed.
366. 43/b.
Şükrī-i Sinobī fermāyed.

367.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Aġlamaḳdan gözlerüm yaşını pür-ḫūn eyledüñ
Birini ʿayn-ı Aras birini Ceyḥūn eyledüñ

368.
Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. **Şehīdī** būse vaṣfında olan bu şiʿr-i rengīnüm
Göricek bī-gümān vére ʿivaż ol yār-ı cān būse

369.
Mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün
Mużāriʿ – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Cān-ile gerçi yazdum sen dil-rübāya nāme
Şerḥ-i firāḳa līkin ḳāṣır zebān-ı ḫāme

Yazduḳça iştiyāḳuñ merdümlik-ile çeşmüm
Lü'lü'-yi ter dökerdi baḳup ḳurı selāma

3. Sen çeşm-i ḫūn-feşāndan ḳana boyandı kāġıd
Hem āh āteşinden odlara yandı ḫāme

Āyine-i dil olur ḥüsnüñ gibi mücellā
Geldükçe sen şeker-leb ṭūṭī gibi kelāma

5. ʿAnber ṣaçuñ ḳatında ne ḳadri ola misküñ
Ḫoş-būdur ol egerçi ḫoş bū gelür meşāma

Ṭūbī-i cennet éy ḥūr ḳaddüñe öykünürmiş
Göge çıḳartsa olmaz sen serv-i ḫoş-ḫırāma

---

367. 43/b.
Kürdistānlı Şükrī.
368. 44/a.
369. 44/a.
Cem Sulṭāna defter-dār olan Şāhidīnüñ oġlı Şehdī Çelebi fermāyed.

7. Mey-gūn lebüñ zülālin nūş étmez-ise **Şehdī**
Ḫarc éde naḳd-ı ʿömrin cām-ı mey-i müdāma

370.
Feʿilātün mefāʿilün feʿilün
Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Gözlerüm hecrüñ-ile ḳān aġlar
Gāh pinhān ü geh ʿayān aġlar

Görinen her seḥer şafaḳ ṣanmañ
Benüm içün zamāne ḳan aġlar

3. Gül yüzine érem déyü bülbül
Géceler ṣubḥa dek revān aġlar

Her ki ʿışḳuñla mübtelā olmaz
Aġlar-ise gözi yalan aġlar

5. **Şāvur** érmezse ayaġuñ tozına
Ḫāk olınca özi hemān aġlar

371.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Çün mizācı āteşīdür gülsitān içre gülüñ
Reng-i rūyı ger güle dönse ʿaceb mi bülbülüñ

372.
Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Yétmez mi temāşā-yı nigār el de ṣunarsın
Éy ʿāşıḳ-ı miḥnet-zede bulduḳça bunarsın

---

370. 44/a.
Necātī Beg muṣāḥiblerinden Şāvur Beg démekle şöhret ṭutan Şāvur Efendi fermāyed.
371. 44/a.
Dāniş-mend Şānī.
372. 44/a.
Şāmī Beg fermāyed.

373.
Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
Mücteṡ+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Çemende gülleri rūy-i nigāra beñzetdüm
Görince servi hemān ḳadd-i yārā beñzetdüm

Lebini ġonceye étdüm ben ol mehüñ teşbīh
Ruḫ-ile zülfini leyl ü nehāra beñzetdüm

3. Surūd-ı muṭribi 'āşıḳ fiġānına éy dil
Ṣadā-yı çengi daḫı āh u zāra beñzetdüm

Şu denlü [.....] vardur ḥisāba gelmez
Yine ol āfeti şehriyāre beñzetdüm

5. 'İẕār-ı yār güle ġonceye lebi **Şīrī**
[......]-ı ḫāṭṭ-ı ġubāra beñzetdüm

374.
Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Hümā-yı evc-i ġarra sāye-i luṭf-ı ilāhīsin
Begüm bu mülk-i ṣadrın ḥaḳ budur kim pādişāhısin

375.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Éy ecel billah amān vérme baña ḳıl 'acele
Ki gözüm görmeye aġyār-ıla ol yāri bile

Naḳd-i cānı yolına beẕl éder-idüm ammā
Ki sezā-vār olımaz ancılayın bī-bedele

---

373. 44/a.
Şīrī.
4 4. ve 5. beyitte geçen kısımlar okunamadı.
374. 44/a.
Şīrī.
375. 44/b.
Şi'rī fermāyed.

3. Ṭañ degül her güzeli sevse bu dīvāne göñül
Var mı ḳudret kişi meyl étmemege her güzele

Furṣat el vére ṭutam şevḳ-ile dildār etegin
Ḳomayam elden anı degmede bu girmez ele

5. Gözüñ üstinde ḳaşuñ var dédüm ol yāre
Çeküben tīr ü kemān başladı ceng ü cedele

Medḥini vird-i zebān étmege maḥbūblaruñ
Dil-i āşüfte şürū‘ eyledi **Şi‘rī** ġazele

376.
Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Éy ḥüsni Ḥasan ḫulḳı Ḥüseyn isimle Aḥmed
Gördüm yüzüñi ṣalli ‘alā nūr-ı Muḥammed

Başuma ḳıyamet ḳoparur fitneler eyler
Allāh ne belādur baña bu serv-i sehī-ḳad

3. Göñlümi şehā ḳul édeli ḫāl-i siyāhuñ
Bir bend-ile baġlar beni bu zülf-i mücca‘ed

Kūyuñı Ṣafā-y-ıla ṭavāf étmeyelüm mi
‘Uşşāḳa ḳapuñ oldı begüm Ka‘be-yi ma‘bed

5. **Şevḳī**yi ḳoma nār-ı firāḳ-ile mu‘aẕẕeb
Dūzeḫde ḳomaz ümmetini yanmaġa Aḥmed

---

376. Divan’da gazelin tam şekili var. Burada gazelin son iki beyiti 42/b.’de ‘Şevḳī fermāyed.’ diye kayıtlı iken ilk üç beyit ise 44/b.’dedir.
Sulṭān Beyāzīd Ḥażretlerinün maḳbūl kātiblerinden Kātib Şevḳī fermāyed.
Şevḳī *Divanı*; G/17. 200. s.

377.
Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Çehreñde 'ayān olalıdan nūr-ı Muḥammed
Old'ehl-i ṣafāya eşigüñ Ka'be vü ma'bed

Ḥıfẓ étdüm o nāzük püserüñ 'ışḳ kitābın
Üstāda ebū cedd vérüp oḳıtmadın ebced

3. Her nice ki üzülse biçerem cāme-i medḥüñ
Andan daḫı a'lā görinür ṭoġrusı bu ḳad

Beñzer ki ruḫuñdan yüzini zülf çevürmiş
Ol ser-keşüñ oldı yüzi hindū gibi esved

5. Fürḳat bizi öldürdi vü ḳopardı ḳıyāmet
Demdür eger āline şefā'at éde Aḥmed

Ṭāli' aña bu yolda eger rehber olursa
Hicrānsa hicrānuñ ola kim bula ser-ḥad

7. 'Ādet midür ol yāre kim olmaya muḳayyed
Kim olsa **A'ṭāyī** gibi zülfine muḳayyed

378.
Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Ditrer yüregüm bir güzelüñ üstine dir dir
Ardınca aḳar gözlerümüñ yaşları sır sır

Destinde vü alnında lebinde yañaġından
Ṭoyınca öperdüm ele girseydi bir bir

---

377. 44/b.
Naẓīre-i Şevḳī 'Aṭāyīye démişlerdür. Cümle buña naẓīredür.
Burada nazirenin sahibi 'Aṭāyī'dir. Çünkü mahlas beyitinde 'Aṭāyī diye geçmektedir.
378. 45/a.
'Acem ulularından ekṣer evḳātın Rūmda geçiren Şīrāzī Ḥażretleri fermāyed.

3. Yüz yüze urup yaturken ʿāşıḳ u maʿşūḳ
Éy bād-ı ṣabā açma ṣaḳın ḳapuyı çır çır

Sevdügini terk eyleye mi ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ
Ger gökden anuñ başına ṭaşlar yaġa fır fır

5. **Şīrāzī** sözüñ dürr ki yā ḳūt-ı müferriḥ
Söz ehlini şād eyleyelüm gel berü bir bir

379.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Şol ḳadar aġlar gözüm kim dem gelür ḳandan geçer
Merdüm-i eşküm gelürse bilmezem ḳandan geçer

Geçmedüm cānān ġamından cāna geçdi acısı
Gerçi dérler bu mes̱eldür acıyan cāndan geçer

3. Kūy-ı cānāndan daḫı bir adım öte geçmedi
Söze geldükçe yaşum deryā-yı ʿummāndan geçer

Yüzüm üzre n'ola yér étsem yetīm-i eşküme
Ḥālümi ṣorar gelür dem dem girībāndan geçer

5. Éy perī-peyker nice dīvāneñ olmasun bu ḫalḳ
Siḥr-ile ġamzeñ ḫayāli ḳalb-i insāndan geçer

Nice ṣabr étsün cefāsına **Şebābī**-i ġarīb
Şol ḳadar cevr eyler ol dilber ki orandan geçer

380.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dédüm cānā ki görmedüm gözüñ gibi güzel gözler
Dédi ben daḫı görmedüm gözüñ gibi güzel gözler

---

379. 45/a.
Necātī Beg-ile hem-ʿaṣr olan Şebābī fermāyed.
380. 45/a.
Şāhidī-i Selef.

381.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ruḫuñ üzre saçacaḳ zülf-i perīşānumuzı
Gösterirsen yüzeyüz küfr-ile īmānumuzı

Vuṣlatuñ dāmenine çünki yetüşmez elümüz
Ḳarşuña çāk édelüm bārī girībānumuzı

3. Ne ḳadar atasañ ġamzeñ oḳın dile at
Cānumuz üzre ṭutaruz biz o mihmānumuzı

Zer gerek vaṣluma érmege dédi yār dédüm
Hey begüm n'ola yılan çalmadıya yanumuzı

5. **Şāmi**yā devr-i ruḫında mey içüp mest olalum
Ḳarmadın ḳara yére dest-i ecel ḳanumuzı

382.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi 'āşıḳ yaḳası çāk gerek
Dili ġam-dīdesi nem rūy-ı zeri ḫāk gerek

Cām-ı 'ışḳuñ ne ṣorarsın baña keyfiyyetin
Ṣōfiyā ādem olan kişide idrāk gerek

3. Ṣu gibi ṣāf-dil olan kişi āyine-mis̱āl
Ḥüsni mir'ātına yārüñ naẓarı pāk gerek

Dil ṣorar ḥālümi senden gelür añlatmaz hīç
Varıcaḳ ḫıdmete ḳul çāpük vü çālāk gerek

5. Cān-ı Şīrīni vérüp olmaġa Ferhāda bedel
Şānī gibi aña bir 'āşıḳ-ı bī-bāk gerek

---

381. 45/b.
Beglerden ṣāḥib-i livā olan Şāmlı oġlı Muṣṭafā Beg fermāyed. Maḫlaṣı Şāmīdür.

382. 45/b.
Küttāb ṭāyifesinden ḫaylī Fürsle münāsebeti olan Şānī-i Bursevī fermāyed.

383.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bī-sütūn-ı 'ışḳı yapdum şimdi ben Ferhādsuz
Gerçi yıḳmışdur ezelden anı ol üstādsuz

Ḥüsnüñüñ devrinde çeşmüñ olmasa Mirrīḫ-vār
Bu muḳarrerdür ki ḳalurdı felek cellādsuz

384.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Dervīş-i nemed-pūş gibi bülbül ıraḳdan
Gül ruḫlaruñuñ vaṣfın oḳur al varaḳdan

Éy serv-i dil-ārā seni arayı gidelden
Başdan çıḳuben āb-i revān düşdi ayaḳdan

3. Dil ṭıflı içün ṣanki gümüş tozlu kemāndur
Yārüñ ki müzeyyen ola ebrūsı 'araḳdan

Gülşende nice iñlenmesün derd-ile bülbül
Güller daḫı 'āşıḳ geçinür saña ḳulaḳdan

5. **Şemsī** nice taḥrīr édesin ḫaṭṭ-ı ġamın kim
El-ḳıṣṣa gelür başa ne yazıldısa Ḥaḳdan

385.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Olur sūz-ı derūnumdan dehānumda zebān-ı āteş
Söz açarsam şerārından édiser çoḳ ziyān āteş

---

383. 45/b.
Şūrīde Aḥmed fermāyed.

384. 46/a.
Sābıḳda Burusaya ḳāḍı olan Şemsī-i Edvārī démekle şöhret ṭutan Ḳara Şemsī Ḥażretleri fermāyed. 'İlm-i mūsīḳīye nice risāleleri vardur dérler.

385. 46/a.
Āl-i Fenārīden Sulṭān Selīm Ḫān Ḥażretlerine ḥürmet ve 'izzet birle defterdār olan Burusalı Şemsī Çelebi fermāyed.

Derūn-ı dilde ʻışḳ odı ṭoludur olur āh étsem
S̱erādan tā s̱ürreyāya ser-ā-ser bu cihān āteş

3. Göñülden ʻışḳ odı cānā ne mümkindür nihān olmaḳ
Bu bir fikr-i muḥāl ancaḳ ḳaçan olur nihān āteş

Beni bir resme ḥiddetle yaḳar kim āteş-i ʻışḳuñ
Yanup ḫāk olduġum yerde yanardı bir zamān āteş

5. Bir āteşdür derūnı ʻışḳ-ıla ʻāşıḳlaruñ **Şemsī**
Cināna varsa ʻāşıḳlar ṭolar elbet cinān āteş

386.
Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün
Hezec + − − − / + − − − / + − − − / + − − −

1. Ṭolupdur sūz-ı ʻışḳuñ-la derūn éy dil-istān āteş
Meded ḳıl āb-ı vuṣlatdan ki ḳıldı çoḳ ziyān āteş

Beni çaḳmaġ-ıla saña raḳīb-i seng-dil her dem
Şerār-ı nār-ı āhumdan ṭolar kevn ü mekān āteş

3. Yaḳup dil ṭañ mı yaşımı yaḳarsa cānı n'ola āh
Ṣu yaġıdur amān eylemez ʻadūdur bī-zebān āteş

Mis̱āl-i şehr-i Göynükdür bu cism-i zerd ser-tā-ser
Kim anda dāġ-ı derdüñle bitürür zaʻferān āteş

5. Ṣaçuñ āteş-perest olmış ʻiẕāruñ nārı nūr-ıyle
Bu yüzden ṭapdurur anı özine her zamān āteş

Ḳo éy meh āteş-i mihrüñ çıḳarsun dūdı sīnemden
Dütünsiz oddur ol o kim ʻayān étmez duḫān-ı āteş

7. Ne var ger tāb-ı mihrüñden görinse dilde nār éy māh
Olur āyinede ẓāhir güneşden bī-gümān āteş

Şeb-i ġamda n'ola sīnem éde ger şuʻleler peydā
Ki yanar dāġ gücile éder eks̱er ʻayān āteş

---

386. 46/a.
Naẓīre-i Ḳandī.

9. Bürūdet ʿarż édermiş ol melāḥat issi **Ḳandī**ye
Bunı bilmez mi kim ḳalb-i şitā olur hemān āteş

387.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḳurdı begler gibi ṣaḥrāda otağın lāle
Ṣaldı eṭrāfa ṣabā-y-ıla ulağın lāle

Bāġ seyrinde levendānece bezm eylemege
Mey-i gül-gūn-ıla ṭoldurdı ḳabağın lāle

3. Gāh bir bürde ile gāh ḳalender-vārī
Bekledi tekye-i mecnunuñ ocağın lāle

Ne gelür ḳırmızı tāciyle diyār-ı Rūma
Daḫı bilmezmi ki ʿOs̱mānlu yasağın lāle

5. **Şemsi**yā bezm-i ceminde ne ʿaceb ḥürmeti var
Varsa sāḳinüñ olmışdur ayağın lāle

388.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Her ʿaraḳ kim görinür ʿārıż-ı dil-cū üzre
Jālelerdür ki düşüpdür gül-i ḫōd-rū üzre

Olup āşüfte-i ḥüsni dün ü gün ol ṣanemüñ
Eşiginde süriner mihr-ile meh rū üzre

3. Çeşm-i pür-nemde ḫayāl-i ḳadüñ éy rūḥ-ı revān
Sāye-i serv düşüpdür ṣanasın ṣu üzre

Ḳatı ḫūn-rīz añılur gözleri yārüñ éy dil
Ġāfil olma ḥaẕer ét düşme o ḳanlu üzre

---

387. 46/b.
İsfendiyār neslinden sipāhī oġlanları aġası iken Şām vilāyetine beglerbegi olan Şemsī Paşa fermāyed. ʿÖmürleri ber-mezīd ola.

388. 46/b.
Çoḳ maʿārifde yedi olan Burusalı Ṣaḫḫāf Şemsī fermāyed.

5. **Şemsi**yā gün gibi şöhret ṭutar ise yaraşur
Yine bir tāze ġazel dédüm o meh-rū üzre

389.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ruḫlarınuñ pertevinden āfitāba érdi tāb
Leblerinüñ nisbetinden buldı ḳıymet laʿl-i nāb

Nur-ıla olmış ezel ʿilminde anuñ ṭīneti
Necm-i ḳudretdür **Şihābī** bil o şāh-ı kām-yāb

390.
Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Gözüm yaşına raḥm edüp ṣorarsañ mācerāsından
Büküldi kāmetüm dil geçdi zülfinüñ hevāsından

Gören dér şeb-külāh gūşesinden ṭurre-i zülfüñ
Şikār almaġa çıḳdı yüri şāhindür yuvasından

3. Muḳavves ḳaşların pür-çīn éderse yāre incinme
Żarar gelmez cefāsın çek alınma yayḳarasından

Gözüm merdümlerini eşk-i çeşmüm ġarḳ-ı āb étdi
Ne müşkildür kişi görmek cefāyı āşināsından

5. El urma nabżuma bu derdüme benden cevābuñ ol
Marīż-i ʿışḳ olan geçdi eṭibbānuñ devāsından

Maḥabbet bezminüñ nūş étdi **Şemsī** bir ṭolı cāmı
Sen anı geçdi ṣanma bādenüñ ẕevḳ ü ṣafāsından

---

389. 46/b.
Şihābi fermāyed.
390. 46/b.

391.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. 'Āşıḳda sūz u sīne-yi derd-i derūn gerek
Eşki çü Nīl ü reng-i ruḫı nīl-gūn gerek

Jūlīde-mū vü ḫuşk gelū/gulū vü derīde-rū
Bīmār u nā-tüvān ü żaʿīf ü zebūn gerek

3. Gül gibi pāk-dāmen olup çāk-i pīrehen
Çün lāle içi dāġ u dışı ġarḳ-ı ḫūn gerek

Köhne ḳabā ḳabā u zi-'abā vü bürehne-pā
Zār ü nizār ü ḫaste-dil ü ser-nigūn gerek

5. **Şūḫī** ṭarīḳat ehli-y-iseñ pīr-i 'ışḳa gel
Kūy-ı nigāra varmaġa çün reh-nümūn gerek

392.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dilberā bu şehrüñe hīç gelmeseydüm kāşkī
Kim görüp sen dil-rübāyı sevmeseydüm kāşkī

Dil vérelden aġladursın sen bu ben dil-ḫasteyi
Kend'elümle kendü göñlüm vérmeseydüm kāşkī

3. Sevdügümi bileliden daḫı cevre başladı
Ṣabr édeydüm sevdügümi démeyeydüm kāşkī

Nālişümden her seḥer aġlar feleklerde melek
Derd-i 'ışḳla āşinālıḳ bulmasaydum kāşkī

5. Naẓm éderken ḥālini **Şeyḫ**üñ budur ẕikr étdügi
Dilberā bu şehrüñe hīç gelmeseydüm kāşkī

---

391. 47/a.
Sulṭān Meḥemmed Ḫān devrinde gelen ḳużāt ṭāyifesinden Şūḫī-i Selef fermāyed.

392. 47/a.
Meşāyiḫden Şeyḫ Çelebi fermāyed.

393.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – /+ + –

1. Aña kim 'ışḳ işi ola pīşe
Oḳumaḳ yazmaḳ olmaz endīşe

Ne ḳoyarsın ḳulağına sāḳī
Bezme geldükce reng alur şīşe

3. Ne 'aceb kār-gāh olur dünyā
Ḳān yuṭar la'l ü diş biler tīşe

Saña yitmez mi bu kerāmet kim
Pādişehler ḳul oldı dervīşe

5. Ġam-i dünyā-ıla müşevveş olup
Kendüñi **Şem'ī** vérme teşvīşe

394.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ne nūr-ı ḥaḳ-durur ol kim anuñ nāmı Muḥammeddür
Cemālī 'āşıḳ-ı dil-ḫasteye evnār-ı raḥmeddür

Nice vaṣf eyleye vaṣṣāf ol ḳadd-ile reftārı
Biri ṭubīden a'lādur biri serv-i ser-āmeddür

3. Cebīninde olan ḫāli ṣan ol serv-i gül-endāmuñ
Vücūd-ı Aḥmed üzre ṣan yeşil mühr-i maḥabbetdür

Nice 'allāme-i 'ışḳ ol perīnüñ ders-i ḥüsninde
Eger üstād-ı dehr olsa daḫı bir ṭıfl-ı ebceddür

5. **Şuhūdī** Ka'be-i ḥüsninde ol serv-i ser-efrāzuñ
Eşigi secde-gāh içün saña bir 'ālī-ma'beddür

---

393. 47/a.
Şem'ī fermāyed.
Şem'ī *Divanı*; G/145. 110. s.

394. 47/b.
Çoḳ ma'ārifete mālik iken tāzeliginde ḳalenderlik iḫtiyār éden Şühūdī fermāyed.

395.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Lebüñden ṣoḥbet-i meyde n'ola cerr étse cān būse
Efendi 'ādet olmışdur mey üzre her zamān būse

Şarāb-ı telḫ zehr ise baña şīrīn gelür sāḳī
Lebinden ṣunsa nāz-ile ger ol şekker-dehān būse

3. Ṭolu içdükce la'lüñden bize bir būse iḥsān ét
Bilürsin meclis-i meyde ki olur rāy-gān būse

Ölürsem āb-ı ḥayvānuñ ben adın añmayam zāhid
Vére ger cām-ı la'linden o Ḫıżr-ı dil-sitān būse

396.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Yüzüñ berāber-i meh-i tābān olur mı ola
Boyuñ miṡāli serv-i ḫırāmān olur mı ola

'Ömrüm dükendi ḥasret-ile görmedüm seni
Maḥşerde bārī görmege imkān olur mı ola

397.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Tā boyuñ-ıla būyuñ serv-i semen olmışdur
Uş eşk-i revānumdan çevrem çemen olmışdur

Luṭf-ı dem-i raḥmānīsin ṣūrete ma'nīdür
Nūr u fer-i rūḥānī sen cāna ten olmışdur

---

395. 47/b.
Şehīdī Çelebi fermāyed.

396. 47/b.
Şuġlī fermāyed.

397. 41/b.-48/a; Başlık ile gazel farklı varaklardadır.
Ḥükemā ṭāyifesinden sulṭān Murād Hān Ġāzi şā'irlerinden Ḫüsrev ü Şīrīn mü'ellifi olan merḥūm ve maġfūr Germiyanlı Mevlānā Şeyḫī fermāyed.
Şeyḫī *Divanı*; G/27. 123. s.

3. Her dem gözümüñ yaşı ḳapuñda durur sāyil
Bī-çāreye dāmen-gīr ḥubbü'l-vaṭan olmışdur

Sensüz ḥarekāt étsem ṣanma ki ḥayātum var
Cān meyyitine ḥaḳḳā cismüm kefen olmışdur

5. Démiş ki itüm gibi ẖor olsun eşigümde
Ben ẖora bu ʿizzetler yā rab neden olmışdur

Bir ġamzesi biñ ḳalbi ṣır zülf ü ʿahdi tek
Bīmāra zihī ḳuvvet-i leşker-şiken olmışdur

7. **Şeyẖī** ḳamu ʿuşşāḳa şerḥ eyle bu ḥüsn ıssın
Kim luṭf-ı hüseynīdür ẖalḳı ḥasen olmışdur

398.

Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Bahār eyyāmıdur gül gibi ẖand ét
Nice bir nār-ı ġamda cān sipend ét

Yüri bir serv boylu dilber ile
Kenār-ı ābda ʿayş-ı bülend ét

3. Çeküp ol serv-i āzādı kenāra
Ṭolayup zülfüñi boynuña bend ét

Felek çün saña ṣundı zehr-i ḳahrı
Leb-i yār-ile var cüllāb-ı ḳand ét

5. Bilür ʿālem bu ʿayşuñ leẕẕetini
Yüri var **Şemʿi**yā sen saña pend ét

---

398. 48/a.
Selefden Burusalı Dedebālī démekle meşhūr olan Şemʿī-i Selef fermāyed.

399.
Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Cān senüñ ḥüsnüñ çerāġıdur yüzüñ pür-nūrdur
Ki anuñ ḳatında ayuñ şuʿlesi deycūrdur

Leblerüñ ḳurbında ḥaḳḳā bir ḥalāvet bulmışam
Kim anun leẕẕetlerinden şehd ü şekker dūrdur

3. Her kim ol nāzük dilüñden éşidür olsa kelām
Kendüsi Mūsī Kelīmdür ṭurduġı yer Ṭūrdur

ʿIşḳuñuñ dārında zülfüñ bendlerinde aṣılu
Yalıñuz Ḫallācı ṣanmañ her göñül Manṣūrdur

5. Gerçi **Şeyḫoġlı**na degmez seni medḥ étmek velī
N'eylesün bī-çāre çünkim luṭfuña maʿẕūrdur

400.
Feʿilātün mefāʿilün feʿilün
Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Éy lebi ġonce vü beli ince
Baña oldı ḫayālüñ eglence

Göricek yāri cāme-ḫᵛābında
Ṣanuram uġradum yatur gence

3. Vaṣf édelden miyān u kākülüñi
Sözlerüm oldı inceden ince

Nice Rüstemleri zebūn eyler
Ṭutamaz kimse ʿışḳ-ıla pence

5. Kimse ṭaʿn eylemezdi ṣūfīye
Şemʿiyā dése pendi ḥālince

---

399. 48/a.
Selefden Şeyḫ-zāde fermāyed.

400. 48/b.
Be-ġāyet ʿilm-i şiʿrde eylikle [iyilikle] şöhret ṭutan Vefā-zāde ṣōfīlerinden Şemʿī fermāyed.

401.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' *– – + / – + – + / + – – + / – + –*

1. Beñzer cihānuñ işi hemān düş ḫayāline
Fehm ét bu sırrı 'ārif iseñ düş ḫayāli ne

Māżī ḫū geçdi kim bile müstaḳbeli nedür
Yégrek budur ki nāẓır ola kişi ḥāline

3. Rāżī olan cefāsına bulur vefāsını
Ṣabr eyleyen firāḳına érür viṣāline

Mekkāredür cihān ṣaḳın aldanma āline
'İbret gözi-ile naẓar eyle me'āline

5. Éy **Şāhidī** çü murġ-i dile dām u dānedür
Çāpüklük-ile eyle naẓar zülf ü ḫāline

402.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün

Hezec *– – + / + – – + / + – – + / + – –*

1. Éy dil siper ét sīneñi ol ḳaşı kemāna
Kim ġamze-yi fettānı ṣavaş eylemek ister

403.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel *– + – – / – + – – / – + – – / – + –*

1. Baña yüz göstermedüñ aġyār çoḳdur var-ısa
Ṭāli'üm āyīnesi yāḫūd ṭonuḳdur var-ısa

Yā demürdendür senüñ göñlüñ ki te's̱īr eylemez
Ya bu ben bī-çārenüñ āhı ṣovuḳdur var-ısa

---

401. 48/b.
Sulṭān Öñinden Eski şehirli erzel-i 'ömre yetişen Pīr Şāhidī fermāyed.

402. 48/b.
Şemsī-i Baġdādī fermāyed.

403. 48/b.
Goft Şikārī Ḫ^{v}āce.

3. Éy kemān-ebrū cigerle deldi geçdi sīneden
Ġamzeñüñ her biri bir peykānlı oḳdur var-ısa

Varduġunca ürküdür dil murġını ṭurup raḳīb
Ol maḥalleñ būstānında oyuḳdur var-ısa

5. Éy **Şikārī** nice kez ṣordum dehānından nişān
Ẕerre deñlü kimesne bilmedi yoḳdur var-ısa

404.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḥürmet ile açılır mey-ḫāne bayrām ertesi
ʿAyş u nūş étsin diñüz yārāne bayrām ertesi

Bāde nūş éden müdām ol meh-liḳānuñ ʿışḳına
Merd-ise gelsün berü meydāne bayrām ertesi

3. ʿAhd ü peymān édeyin ṣanma ṣaḳın peymāneye
Anca peymāne ṣıya peymāne bayrām ertesi

Çıḳmasun cānı elinden ʿāşıḳ-ı dil-ḫastenüñ
Çıḳmayınca yār-ıla seyrāne bayrām ertesi

5. Şehr içinde şöhret isterseñ **Şifāyī** gün gibi
Seyr ét ol meh-rū-ile rindāne bayrām ertesi

405.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Mürdeler iḥyā éder ʿĪsī-lebüñ güftārda
Sidreye servi boyuñ nāz ögredür reftārda

Cān dimāġına diler kim eyleye miskī buḫūr
ʿAnberīn zülfüñ ki yatur āteş-i ruḫsārda

---

404. 49/a.
el-Ān Sulṭān Meḥemmed Ḫan Ḥażretlerinüñ bīmār-ḫānesine ḥekīm başı olan Mevlānā Şifāyī fermāyed.
405. 49/a.
Şaʿbān Ḫalīfe fermāyed.

3. Şem‘ ruḫsāruña beñzer dédügi’çün kendüye
Burnına ḳıllar ṭaḳup gezdürdiler bāzārda

Kūy-ı fürḳatde demidür şimdi feryād édesin
‘Andelībüñ nālesi çün yaraşur gülzārda

5. Ayı nisbet eylemem rūyına **Şa‘bān** ol mehüñ
Çün güneş bu vech ile bir ẕerredür miḳdārda

406.
Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dāne-i ḫāl-i mu‘anber çehre-i dildārda
Bir ‘adesdür kim yanup ḳalmış derūn-ı nārda

Ḫüsrevā dād étmege Şīrīn ġamın Ferhād içün
Başına odlar yaḳupdur lāleler küh-sārda

3. Nāz-ıla reftār éderse ol tezerv-i ḫoş-ḫırām
Naġmeler eyler hezārān murġ-ı dil gülzārda

407.
Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ruḫlarınuñ pertevinden āfitāba erdi tāb
Leblerinüñ nisbetinden buldı ḳıymet la‘l-i nāb

Ḥoḳḳa-yı dür-pūşuña var-ise görmişdür meger
Ḳa‘r-i deryādan yüzi yoḳ çıḳmaġa dürr-i cūş-āb

3. Cāha ṣalmışdur belāyı şol zeneḫdānuñda ḫāl
Oda atılmışdur ḫalīli ol cebīn-i āfitāb

Müntehā-ḳaddüñ revīşinden olur ṭūbī ḫacīl
Seyr-i būstān étdügüñde éy şeh-i ‘ālī-cenāb

---

406. 49/a.
Naẓīre-i Cāyī.

407. 49/a.
Mevlānā Naẓmīnüñ şākirdi olan Şihābī Beg fermāyed.

5. Nūr-ıla olmış ezel-i ʻilminde anuñ ṭīneti
Necm-i ḳudretdür **Şehābī** bil o şāh-ı kām-yāb

408.

Mefāʻilün feʻilātün mefāʻilün feʻilün
Mücteṡ+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Firāḳuñ-ile dükenmez ḥikāyetüm vardur
Baña gele saña tenhā şikāyetüm vardur

Esīr-i miḥnet-i Leylādur añma Mecnūnuñı
Benüm-se ʻışḳ-ıla bir ġayri ḥāletüm vardur

3. Olalı mīşe-yi naẓmuñ ʻalī-ṣıfat **Şīrī**
Kemāl-i maʻrifet içre mehābetüm vardur

Ḥarfü'ṣ-Ṣād

409.

Mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü faʻūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Yā rab ne diyem şām-ı firāḳuñ seḥeri yoḳ
Dil Mıṣrına ġam oldı muḳīm ü seferi yoḳ

Göñlinden ıraġ eyledi ben gözden ıraġı
Ṣaḥib-naẓaruñ hīç baña bir naẓarı yoḳ

3. Āhum ḳara boyar gögi vü dil yansa yéridür
Çün raġbet añadur ki igende hüneri yoḳ

Telḫīṣ budur ḥālümi étdüm sana īżāḥ
Oldı-ise muṭavvel n'edeyin muḫtaṣarı yoḳ

5. Geride olanlar beni geçdiler egerçi
Hīç kimse ben bu ʻallāmeden geçeri yoḳ

---

408. 49/b.
Erbāb-ı tīmārdan Şīrī fermāyed.

409. 49/b.
Sābıḳda İslāmbol ḳāḍısı olan Ṣaçlı Emīr Efendi fermāyed.

410.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Mücteṣ+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Ġubār-ı ḫāk-i rehüñ tūtiyā-yı dīdemdür
Ḫadeng-i ġamze-yi mestüñ ḥużūr-i sīnemdür

Ruḫuñda ḫaṭṭuñ görsem ġamum olur efzūn
Egerçi sebze vü aḳar ṣu def'-i ġamdur

3. Revān olursa 'aceb midür eşk-i ḫūnīnüm
Ki pāy-ı servüñe yüz sürmedi nice demdür

Nesīm-i kākül-i müşkīnüñ olmasa cānā
Çemende bād-ı ṣabādan esen baña samdur

5. Geçerse 'ömr-i 'azīzüñ fiġān ü nāle ile
Ṣabūḥī ġam yeme bu da bir özge 'ālemdür

411.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Vā'iẓ ben eger ḳomaz-isem rehne kitābı
Kāfir ḳapusında bulayın cām-ı şarābı

Biz anlar-ıla ṣūfī ezelden dem ü laḥmüz
Terk eylemesek ṭañ mı şarāb-ile kebābı

3. Yār éşigüñe biz dāhı cān perdesin aṣduḳ
Ka'be aradan ḫoşdı götürür-se ḥicābı

Aṣlıyla yaḳarduñ oda sen defter-i cevri
Fi'l-cümle bileydüñ elem ü rūz-ı ḥisābı

5. Éy **Ṣun'ī** bu eflāk eyü'şürdi bize ṭası
Āhuñla uçur sen de bu bir iki ḥabābı

---

410. 50/a.
Ẓürefādan 'Abdü'l-ẓarīf démekle meşhūr olan Ṣabūḥī fermāyed.

411. 50/a.
Geliboludan şu'arānuñ ā'lāsından olan Ṣun'ī Efendi fermāyed.
Ṣun'ī *Divanı*; G/185. 518. s.

Velehu

412.

Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün

***Hezec* + – – – / + – – – / + – –**

1 'Arūs oldı bu géce şem'-i ra'nā
Anuñ'içün yaḳdılar pāyına ḥınnā

Duvaġ étmişler aña āl vālā
Urunmış başına bir tāṣ taḳyā

413.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Gül ruḫlaruña lāle ger olmasa ḥasret
Baġrında anuñ neyler-idi dāġ-ı maḥabbet

414.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Nigārā tīġ-i ḥasretden oñulmaz baġrumuñ başı
Cihānı 'aḳibet-i ġarḳa vérür bu gözlerüm yaşı

Ṭavāf-ı Ka'be-yi kūyuñ baña ḫoş 'Umredür 'ömrüm
Ṣafā vü Mervedür ḳıblem başuma eşigüñ ṭaşı

3. Hevā-yı rāh-ı 'ışḳuñda be-ġāyet cüst u çāpükdür
Anuñ'çün āhumuñ éy gül ṣabā olmaz ayaḳdaşı

Nigārā ḫāk-i pāyuñı şu kim başına tāc étdi
Sa'ādet tācına lāyıḳ degül midür anuñ başı

5. **Ṣıfātī** rāh-ı 'ışḳuñda misāfür olalı cānā
Belā vü derd ü miḥnetdür anuñ her demde yoldaşı

---

412. 50/a.
Ṣun'ī *Divanı*; Mes. /1. 66. s.
413. 50/a.
Ṣun'ī Beg fermāyed.
414. 50/a.
Edirneli cerrāḥ ṭāyifesinden usta Ṣıfātī fermāyed.

415.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Baña raġbet saña nefret vérmiş éy zībā-cemāl
Sende ḥüsn-i müntehā vü bende 'ışḳ-ı ber-kemāl

Ḫaṭṭ u ḫālüñ naḳşı resm olmış gözümde şöyle kim
Her kitāba kim naẓar ḳılsam görinür ḫaṭṭ u ḫāl

3. Kes ḥayāt-ı vaṣl ümīdin éy göñül étmiş ḳażā
Dilberüñ vaṣlın ḥarām u 'āşıḳuñ ḳanın ḥelāl

Ḫāme-veş sevdā başından gitmedi bir laḫẓa āh
Eyledi Ḥaḳ ney gibi cismüm içinde cānı nāl

5. 'Ömrüñ olduḳça başuñdan gitmesün sevdā-yı zülf
Çünkim ol reyḥānı **Ṣun'ī** tāze ṭutar ol sifāl

416.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḫastedür hecr-ile cān ḫiḍ mete cānā varamaz
Luṭf édüp aña devā ét ki saña belüremez

Pertevinden yüzüñüñ mihr-i żiyā olmaġ'çün
Gün mi vardır ki seni ḫāne-be-ḫāne aramaz

3. Ḫoş yunur ḫoş ṭaranur sünbül-i pür-tābı anuñ
Kim der aña ki anı misk-ile yuyup ṭaramaz

Nice yüz biñ yıl olursa ṣanemā devr-i ḳamer
Sen melek yüzlü beşer bir daḫı ol gösteremez

5. Vérme **Ṣarrāfī** göñül her büt-i her-cāyiye kim
'Āşıḳ-ı pāk-naẓar bunlara zīrā éremez

---

415. 50/b.
Sābıḳda Beglerbegi defter-dārı olan Meḥemmed Beg fermāyed. Maḫlaṣ-ı şerīfleri Ṣun'īdür.

416. 50/b.
Sulṭān Meḥemmed Ḫan şā'irlerinden Burusālı Ṣarrāfī Çelebi fermāyed.

417.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Mıṣr-ı ḥüsnüñ pādişāhısın eyā Yūsuf-cemāl
Niçe deñlü[dür] dil-i Ya'ḳūba bu ḥüzn ü melāl

Girmedüm göñlüñe gitdi éy hilāl-ebrū senüñ
Gerçi cism-i nā-tüvānum ġamdan olmışdur hilāl

3. Bilmeseydi ḳaşlaruñ yanında ger eksüklügini
Beklemezdi böyle alçaḳlıḳdan éy meh-rū hilāl

Döne döne öpdügi'çün la'l-i yāri sāḳiyā
Sāġerüñ ḳanı benüm yanumda olmışdur ḥelāl

5. Ḳıyl ü ḳālī ḳazıduñ çünkim göñülden **Zāri**yā
Sen ne lāzım güft u gūy-ıla bu deñlü 'arż-ı ḥāl

418.
Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fa'ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Pervāne-yi dil şem'-i cemālüñ ile yandı
Lābüd erişen derd ki dermāndan uṣandı

Kūyuñda ıraġ olalı bī-çāre ġarībüñ
Āhı dütüni hecr-ile göglere boyandı

3. Ḳaldı yine dil zervaḳı girdāb-ı ġamuñda
Bī-çāre göñül uydı yele ṣuya ṭayandı

Fürḳat şebi içre nice şād olmaya cānum
Feryādum éşidüp yine cānānum uyandı

5. **Ṣavmī** söner 'īd-ı viṣālüñle ḥabībüm
Şol ṭıfl-i yetīm k'ekmegi anuñ yaġa bandı

---

417. 50/b.
Zārī fermāyed.

418. 51/a.
el-Ān İslāmbolda ṣaḥḥāf olan Burusalı Ramażān Çelebi fermāyed. İsm-i şerīfleri Ramażān olmaġla Ṣavmī taḫalluṣ ḳabūl eylemişler.

419.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Lezzetde lebüñ ḳand-ı mey-ālūdeye beñzer
Terlikde tenüñ şekker-i pālūdeye beñzer

Farḳ-i ser-i dilberdeki ol mūy-ı dil-āvīz
Şem' üzre géceler görinen dūdeye beñzer

3. Ol āhū-yı çīn āhın éşitdükce raḳībüñ
Eydür şu següñ 'av'avı bī-hūdeye beñzer

Mihrüñ yereḳān étdi yüzin mihr-i sipihrüñ
Meh def'ine māhī-yi zer-endūdeye beñzer

5. Bu şi'ri meger saña şeh emr étdi **Ṣabāyī**
Söz bey'ini germ édici fermūdeye beñzer

Velehu

420.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. İştihā yalıñ ḳılıc ḫ^{v}ān-ı viṣāle degmez el
Söylesün ben ac-ıla aġyāra geldiyse ecel

421.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Cism-i zerdüm ḳara ḳara dāġlardur bī-ḳıyās
Şāh-ı 'ışḳ egnüme géydirdi pelengī bir libās

---

419. 51/a.
Edirneli Ḳulluḳ Ḫayre'd-dīn démekle meşhūr olan Mevlānā Ṣabāyī fermāyed.

420. 51/a.

421. 51/a.
Ṣāliḥ Efendi fermāyed.

422.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Bilmeyüp öykündi çünkim ʿārıż-ı dildāra ṣu
Ḫacletinden yére geçse yéridür bī-çāre ṣu

Yüzi üzre sürünüp geldügi budur kūyına
Kim düşer bu vech-ile yüz süre pāy-ı yāre ṣu

3. Éy ṣaçı Leylī meger Mecnūnuñ olmışdur senüñ
Ṭaşlar ile dögünüp her dem olur āvāre ṣu

Yüzüñe ḳarşu yüzüñ görüp göñül aḳmaḳ neden
Aḳmaz imiş ḳadre érse çünkim éy meh-pāre ṣu

5. Kūyuña varduḳca **Ṣabrī** göz yaşı dökse n'ola
Arturur çünkim ṭarāvet aḳıcaḳ gülzāre ṣu

423.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Seng-i miḥnet-le döger başın görüñ bī-çāre ṣu
Ḥasret-i pā-būsuña ṭurmaz yeler āvāre ṣu

Gözlerümden aḳsa eşküm bu göñül efġān éder
Şöyle kim artar ṣadāsı éricek çün her ġāre ṣu

3. Gūyīyā düşmiş cüdā vaṣl-ı nigār-ı yārdan
Kim olur her dem revān ṣaḥrāya vü küh-sāre ṣu

Ḫastedür hecrüñ-le dil laʿlüñ baña āb-ı ḥayāt
Şöyle kim merġūb olur [dil]-ḫaste vü bīmāre ṣu

5. Ṭabʿ-ı naẓmuñ **Ṣıdḳı**yā āb-ı revān-veş oldı pāk
İşidürse şiʿrüñi ol-dem gele güftāre ṣu

---

422. 51/b.
Ṣabrī fermāyed.

423. 51/b.
Naẓīre-i Ṣıdḳī.

424.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿĀşıḳ oldı çün ṣafā-yı çehre-i dildāra ṣu
Ṭañ mıdur kim géce gündüz aḳa ol bī-çāre ṣu

Kūh-ı ġamda vādī-yi ʿışḳa düşüp dīvāne-veş
Sürüyüp zencīr dizilmiş eylemiş gider āvāre ṣu

3. Gözlerüm yaşın revān étdüm nigārā dem-be-dem
Tā ki sen serv-i revānuñ ayaġına vare ṣu

Her ḫasīse raḥm édüp ṣunma leb-i cān-baḫşuñı
Ḫār u ḥesden ġayrı bitmez yüz vérürseñ ḫāre ṣu

5. Aḳ yüzlüler ġamıyla aġlamaḳdan her zamān
Rāżīyā indi meded bu gözlerüme ḳare ṣu

425.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yañıluben öykünelden ʿārıż-ı dildāre ṣu
Kim delik bulsa geçerdi yerlere bī-çāre ṣu

Ben żaʿīfüñ üstüḫvānı yüzini döndürmeye
Ger vérürse ol nigārum tīġ-ı cevher-dāre ṣu

3. Gördi bir kerre yüzüñ gérü görem déyü şehā
Bāġ u rāġı ṭolanup arar seni āvāre ṣu

Olalı ʿışḳuñ esīri gör aña neyledi ʿışḳ
Niçe yarlardan uçurdı oldı pāre pāre ṣu

5. Nāle eyler **Rindī** üstine dökülse göz yaşı
Nāle vü feryād éder şol dem dökülse nāre ṣu

---

424. 51/b.
Naẓīre-i Rāżī.

425. 52/a.
Naẓīre-i Rindī.

426.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Āyine-i cāndur bu gün ol ṣūret-i zībā
Rūşen görinür anda ḳamu naḳş-i dil-ārā

Māhiyyetini gün yüzüñüñ ṣūfī ne bilsün
Nūrı ḳaçan idrāk édiser dīde-yi aʿmā

3. Nāzüklük-ile laʿl-i dürer-bāruña éy dōst
Ḳan yağı ḳızıl düşmen imiş bāde-yi ḥamrā

Āşüfte vü sevdā-zedeler ḳaldı ayaḳda
Günden güne başın çekmesün ol zülf-i şeb-ārā

5. Ṭūbī boyuñuñ degmesidür serv-i ser-efrāz
Şehlā gözüñüñ bendesidür nergis-i raʿnā

Ṣāfī ġam-ı ʿışḳ-ıla ölürseñ de ḳayırma
Men māte mine'l-ʿışḳı fe-ḳad māte şehīdā

427.

Mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün

Mużāriʿ – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Göz ḳarasıyla göñlüm bir yüzi aġa düşdi
Kim gördi zülfin anuñ cān murġı aġa düşdi

Çün gördi ḳadd ü ḫaddüñ serv-ile lāle oddan
Ol geldi bāġa girdi bu vardı ṭaġa düşdi

3. Ḳaşuñ cefālarından cānum dudaġa geldi
Ġamzeñ sitemlerinden göñlüm bıçaġa düşdi

Āteş-perest-i ḫālüñ şevḳ-i ruḫuñla gūyā
Pervānedür ki yandı tā kim çeraġa düşdi

---

426. 52/a.
Cezerī-zāde Ḳāsım Paşa fermāyed. Maḫlaṣ-ı şerīfleri Ṣāfīdür.
5 Aşktan ölen şehit olarak ölür.
427. 52/a.
Sulṭān Murād şāʿirlerinden üstād Naḳḳāşī nedīm ü ẓarīf Ṣunʿī fermāyed.

5. Ṭaġılmadan **Ṣun‘ī**yi düşür başuñ’çün
Zülfüñ hevāsıyla igen ayaġa düşdi

428.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Vérme gīsū-yı dil-āvīzine dil cānānuñ
Göz göre aġzına atılma bir ejderhānuñ

Ġonce gülşende vérelden leb-i la‘lüñ ḫaberin
Ṭoldurur gevher-ile aġzını şeb-nem anuñ

3. Boynuña ḳolın uzatmış el uzunluġın édüp
Yedi ḳaṭ‘ olsa nola zülf-i ‘anber-āsānuñ

Müjeñ oḳlarını gönder bize gel éy yüzi gül
Ki göñülden çıḳara ḫār-ı ġamın ā‘dānuñ

5. **Ṣābirī** ṣanma şafaḳ ol yüzi meh hecrinden
Eşk-i ḫūnīng durur mihr-i cihān-ārānuñ

429.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Niçe bir ḫūn dökeyin bu dil biryānumdan
Niçe bir besleyeyin ġamzelerüñ yanumdan

Niçe bir ġayr ile sen būseye bāzār édüp
Beni bī-zer déyü bīzār édesin cānumdan

---

428. 52/b.
Merḥūm ve maġfūr Vā‘iẓ Mevlānā ‘Arabuñ ḳızı oġlı Ṣābirī fermāyed.
429. 52/b.
Necātīye naẓīredür bu redif vü ḳafiyede olan ġazeller.
Necātī Bey *Divanı*; G/424. 403-404. s.
7 Gazel divanda on beyit şeklindedir. Divanda geçen mahlas beyitiyle mecmuadaki mahlas beyiti farklıdır. Mahlas beyiti divanda 9. beyitte olup şöyledir:
Yirüm idinmiş iken sürdi giderdi ḳapudan
Bunu ummazdı **Necātī** ḳulı sulṭānumdan

3. Bulsa dünyāyı ṭabīb olan éderdi bīmār
Dilberüñ derdi mi var böyle ya dermānumdan

Kesse mıḳrāż-ı ġamuñ başumı ger şemʿ gibi
Yine bir baş çıḳa şevḳ ile girībānumdan

5. Pistenüñ aġzını ṣoḥbetde bıçaḳlar açamaz
Bir söz açılsa benüm ġonce-i ḫandānumdan

Sen gül-i cennet iseñ ben de cinān bülbüliyem
El çek éy serv-i ḫırāmān bir avuç ḳanumdan

7. Yine ben baña **Necātī** yatacak yér ḳomadum
Ki uyumaz ḫalḳ-ı cihān géceler efġānumdan

430.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kime derdüm yanayın sīne-i sūzānumdan
Kime ḳan aġlayayın dīde-i giryānumdan

Kendü sūzumla yanardum eriyüp şemʿ gibi
Érişüp göz yaşı ṣu ḳoymasa her yanumdan

3. Ḳabrümi cān vérecek seng-i melāmetle yapup
Çeşme-sār eyleyeler dīde-i giryānumdan

İltesin ṭopraġumı kūyına éy bād-ı ṣabā
Güẕer étdükçe seḥer külbe-i aḥzānumdan

5. **Ṣubḥi**yā cānına derd ehlinüñ āteş bıraġur
Her ġazel kim oḳına defter ü dīvānumdan

---

430. 52/b.
Ḳużātdan Ḥekīm Sinān oġlı Ṣubḥī Çelebi fermāyed.

431.
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Baña her nükte kim érer leb-i cānānumdan
Her birin minnet édüp yég severin cānumdan

Seg-i kūyuñ nice ‘afv éde günāhum ki benüm
Uyumazlar géceler nāle vü efġānumdan

3. Ḫalḳa ben sırruñı fāş étmedin éy ġonce-dehen
Bildiler ḥālümi hep çāk-i girībānumdan

Éy ṭabīb-i dil ü cān derdüme dermānı ḳo kim
Şimdi ben yég görürin derdümi dermānumdan

5. Ululuḳdur saña itüm dédügi **Sun‘ī** nigār
Ḳıldı mümtāz beni yine hep aḳrānumdan

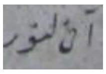
432.
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kime yanam yaḳılam bu dil-i biryānumdan
Yaḳdı yandırdı ben ol daḫı bir yanumdan

Vaṣf-ı ḫālüñ yazayın déyü ḳalem alsam ele
‘Ālem odlara yanar defter ü dīvānumdan

3. Dostum yā ḳaşuña çün beni ḳurbān étdüñ
Alnuña bārī degür barmaġ-ıla ḳanumdan

Dökerem göz yaşını hecr-ile Ya‘ḳūb gibi
Ayrılaldan berü ol Yūsuf-ı Ken‘ānumdan

5. Ġamzesi oḳlarını ellere āh
Soñra bir bir çıḳarur yine benüm yanumdan

---

431. 53/a.
Necātī Beg muṣāḥiblerinden Pīr Ṣun‘ī fermāyed. Raḥmetu’llāhi ‘aleyhi.
432. 53/a.
Naẓīre-i Ṭāli‘ī.

Beni éy **Ṭāli'ī** ġarḳ eyledi 'ummāna yaşum
Nice ḳan aġlayayın dīde-i giryānumdan

433.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Künc-i ġamda hecr-ile peyveste-ḫāṭırdur göñül
Biñde birin derdümüñ démekde ḳāṣırdur göñül

Ḫāne-i dilde ḫayāl-i yāri taḥrīr eyleyüp
Gün gibi meh-rūlaruñ vaṣfında māhirdür göñül

3. Cān u dil naḳdini iṡār étmege éy meh-liḳā
Bunca yıllar gözleyüp kūyuñda ḫāṭırdur göñül

Baş u cān verüp ḫarīdāra metā'-ı ḥüsnüñi
Çīn ü māçinden gelür bir ulu tācirdür göñül

5. Vérme dil **Ṣubḥī** bu fānī dünyede yoḳdur vefā
Ḫān-ḳāh-ı dehre bir ḳaç gün misafirdür göñül

434.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. 'Ārif ol érdi bahār oturma 'āmīler gibi
Olma cāmid cūşa gel bu demde nāmīler gibi

Kārbān-ı būy-ı zülf-i yāre uġrayam déyü
Ṭaġlara düşmiş ṣabā yéler ḥarāmīler gibi

3. Aldı sūsen destine çünkim çemende ẕü'l-fiḳār
Gezdi nergis tāc-ı zer urındı cāmīler gibi

Cennete döndi cihān bu devr elinden bāde iç
Yaḳma ḥasret odına baġruñı ṭāmīler gibi

---

433. 53/a.
Ümenādan Kefeli Ḫ^{v}āce Receb oġlı Ṣubḥī Çelebi fermāyed.
434. 53/b.
Erzel-i 'ömrde fevt olan Ṣafāyī fermāyed.

5 Éy **Ṣafāyī** çār-yāri sev Muḥammed ‘ışḳına
Meẕhebüñ yétürmegil zinhār imāmīler gibi

435.

Mef‘ūlü fā‘ilātün mef‘ūlü fā‘ilātün
Mużāri‘ – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Mıṣr-ı cemāl içinde sen Yūsuf-ı ḫuceste
Sen Yūsuf-ı ḫuceste ‘ışḳuñda ben şikeste

‘Işḳuñda ben şikeste bil éy ṭabīb-i dil kim
La‘lüñe cān vérelden oldum ölümlü ḫaste

3. Oldum ölümlü ḫaste āhū gözüñ ucından
Daḫı yeter gerekdür éy dil uyana meste

Éy dil uyana meste ta‘n eyler ise zāhid
Ayaḳ ṭolayalum biz ṣūfī-i mey-pereste

5. Ṣūfī-i mey-pereste **Ṣubḥī** ṣabūḥ içer kim
Şevḳ-ile cūşa gelsin ol ḫāṭırı şikeste

436.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Altun üsküflü ḳul oğlı güzel-iken ḫūrşīd
Gör ne her-cāylıḳ étdi aña éy māh-liḳā

Ḫānesin her kişinüñ eyledügi’çün rūşen
Ḫışm édüp anı ḥiṣār-ı felege étdi aġa

---

435. 53/b.
el-Ān Burusa’da ḫaṭīb olan selāṭīne Ṣubḥī Çelebi fermāyed.
436. 53/b.
Ḳıṭ‘a.

437.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Hātif-i ġayb dédi tārīḫin
Oldı Ḥaḳḳa **Ḫayālī Bég** vāṣıl

438.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Naṭ'-ı çerḫ içre nice Leclācı māt étmek diler
'Arsa-gāh-ı lā-mekānuñ olmaġa ferzānesi

439.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gül ruḫuñ men' étme éy gül bülbül-i ġam-nākden
Dem olur ḳan yaş aḳar bu dīde-i nem-nākden

'Ārıżı üzre 'araḳ ṣanmañ görinen dāyimā
Misk ü 'anberle dökülmiş jāledür eflākden

3. Mār-ı zülfüñ sāḳiyā öldürmedin ben ḫasteyi
Leblerüñ aġzuma ṣun yégdür mey-i tiryākden

Ölicek gel sīnem üzre bir ḳadem baṣ éy ṣanem
Ḥażret-i 'Īsī gibi iḥyā ḳıl anı ḫākden

5. Éy **Ṣadāyī** ol ḳaşı yasına ḳurbān olduġum
Tīr-i müjgānın geçirür sīne-yi ṣad-çākden

---

437. 53/b.
Goft-i Ṣadāyī tārīḫ-i fevt-i Ḫayālī Beg.

438. 53/b.
Ṣiyāmī fermāyed.

439. 54/a.
Ḫudāvendigār bendelerinden sipāhiyān ṭāyifesinden ġāyet eyü ṣadāya mālik olan Ṣadāyī Beg fermāyed.

Ḥarfü'ḍ-Ḍād

440.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Āfitāb-ı ḥüsnüñ éy dilber ḳaçan mestūr olur
Ebr-veş hā gözlerüm yaşlar döker yaġmur olur

Şarḳ-ı dilden çün ṭulū' éde cemālüñ éy güneş
Bu vücūdum milketi ser-tā ḳadem pür-nūr olur

3. Leblerüñ bezminde h̬ᵛāb-ālūde düşmiş nergisüñ
Bī-girān-serdür ki geh mest ü gehī mah̬mūr olur

H̬ūblıḳ şehrinde ṭutmışdur cemālüñ şöhreti
Bu cihāndur her kişi bir adla meşhūr olur

5. Göreyin olsun cihān içre siyeh-rū āyine
Her ṣanem baḳduḳca yüzi ayına maġrūr olur

Ben ġarībin yād étmezse 'aceb mi ol ḥabīb
Fi'l-mes̱el gözden ıraġ olan göñülden dūr olur

7. Éy **Żamīrī** hecr eli beñzer ki étdi gūş-māl
Kim derūn-ı dilde sāzuñ sūziş-i ṭanbūr olur

441.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Cān u dil vaṣluñdan özge bir temāşā bulmadı
Dīde dildāruñdan özge bir temāşā bulmadı

---

440. 54/a.
'İlm-i ah̬fāda ve remilde 'ilm-i żamīrde pehlüvānlıḳ eyleyen Żamīrī H̬ᵛāce fermāyed.

441. 54/a.
Müfred.

442.
Mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün
Hezec + − − − / + − − − / + − −

1. Baña bir dānedür Rūm içre **Ṣun'ī**
Ḥüsün meydānını ḫoş buldu ḫāli

443.
Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
Hezec + − − − / + − − − / + − − − / + − − −

1. Ser-ā-ser gülşen-i dehrüñ dilā ẕevḳin sürdüñ ṭut
Temāşā-gāh-ı 'ālemde ne kim var-ise gördüñ ṭut

Olup fermān-berüñ maḫlūḳ-ı 'ālem ḳāf-ı ḳudretde
Süleymān bār-gāhını hevā üstinde ḳurduñ ṭut

3. Bu 'ālem kişt-zārın hīçe ṣay bir ḥabbeye alma
Ne ḥāṣıl ser-be-ser ṣaḥrā-yı 'ālem cümle yurduñ tūt

Kemān-ı 'ışḳı meydān-ı maḥabbetde çeküp éy dil
Murāduñ tīri-y-ile ṭabla-yı maḳṣudı vurduñ ṭut

5. Zebūn édüp seni ḫāke ṣala merd-i ecel **Żа'fī**
Maḥabbet 'arṣasında pençe-yi Mecnūnı burduñ ṭut

444.
Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
Hezec + − − − / + − − − / + − − − / + − − −

1. Nigārā la'l-i şīrīnüñ baña cām-ı cem olmışdur
Yüzüñ mir'āt-ı İskender sözüñ 'Īsī-dem olmışdur

Binā-yı 'ışḳuña cānā ḫayālüñ olalı mi'mār
Göñül mülki ḫarāb olup maḥabbet muḥkem olmışdur

---

442. 54/a.
Ṣun'ī fermāyed.
443. 54/b.
Żа'fī Çelebi fermāyed.
444. 54/b.
Żа'īfī Çelebi Ḥācı-zāde démekle meşhūr ismi Muḥammed vaṭānı Gelibolı merḥūm Sulṭān Murād ġazāların bir niçe biñ beytle naẓm étmişlerdür bu ebyāt anlaruñdur.

3. Müjeñ tīri édüp ḳanlar aṣılmış zülfüñe cānlar
Hilāl-ebrūlaruñ gūyā kemān-ı Rüstem olmışdur

Cemālüñ ḳaṣdına aġmaḳ göñül éder heves her dem
Kemend-i zülfüñ-ile dil anuñ'çün hem-dem olmışdur

5. Maḥabbet ṭopına çevgān olup meydān-ı ʿışḳ içre
Żaʿīfī derd-mendüñüñ begüm ḳaddi ḫam olmışdur

445.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Éy bād-ı ṣabā luṭf édüp ol ḫana ḫaber vér
Bu ben ḳulınuñ ḥālini sulṭāna ḫaber vér

Her mūrçeleyin olduġumu ḫāke ber-ā-ber
Ol taḫtı yüce baḫtı Süleymāna ḫaber vér

446.

Mefāʿīlün mefāʿīlün faʿūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Kime k'ére naʿim ola ḳıyāmet
Yoġısa dehrden kim kīne alur

Felek rengindedür deryā anuñ'çün
Seḥāba vérdügini yine alur

447.

Mefāʿīlün mefāʿīlün faʿūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Gözüñe öykünür déyü ḥabībüñ
İtini besleyelüm āh o raḳībüñ

---

445. 54/b.
Ḥācı-zāde Żaʿīfī fermāyed.
446. 54/b.
ʿḲıṭʿa.
447. 54/b.
Maṭlaʿ.

448.
Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

2. Gözüñe öykünürmüş çeşm-i āhū
Etin yérdüm elüme girse āh o

Ḥarfü'ṭ-Ṭa

449.
Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Ṭurmadın ġamzeñ oḳı sīne yarar
Bu nev' işler anuñ nesine yarar

Éşigüñ 'āşıḳa yeter cennet
Kime Mekke kime Medīne yarar

3. Zülf-i kāfir revā mı örte ruḫuñ
Bu ne īmān ü ne dīne yarar

Ṣaçlaruñdan baña ruḫuñ yégdür
Kime gül kime 'anberīne yarar

5. **Ṭāli'ī**nüñ dilin deler ġamzeñ
Uġrı kim yüz bula ḫazīne yarar

450.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gülşen içre öykünelden ḳāmet-i dildāra serv
Bāġa çekdiler anı oldı déyü dīvāne serv

---

448. 54/b.
Maṭla'.
449. 55/a.
Sulṭān Selīm Ḫan zamānından yeñiçeri kātibi iken Ka'be-i Şerīfe giderken fevt olan merḥūm ve maġfūr Ṭāli'ī Çelebi Efendi fermāyed.
450. 55/a.
Ṭarīḳ-i 'ilmde iken fevt olan Ṭarīḳī Ḫalīfe fermāyed.

Gülistānda bir ayaġ üzre ṭurup ṣalınduġı
Bāde-i ʻışḳuñla olmış var-ısa mestāne serv

1. Serv vérdügi ṣadā żarb-ı ṣabā ṣanmañ anı
Ḳāmet-i dildāra ḳarşu āh éder rindāne serv

Éy ṣaçı Leylī ḳaddüñ Mecnūnıyam daʻvā ḳılup
Āşiyān-ı murġ-ıla geldi bu gün meydāne serv

5. Éy **Ṭarīḳī** ger göge irerse başı ṭañ degül
Gülşen içre çün naẓar ḳıldı bu gün mestāne serv

451.
Mefāʻīlün mefāʻīlün faʻūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Saʻādet āhterinüñ müşterīsi
Süleymān mührinüñ engüşterīsi

Vezīr-i āʻzām İbrāhīm Paşa
Ki mis̱li gelmemiş dünyāya ḳaṭʻā

452.
Feʻilātün mefāʻilün feʻilün
H̱afīf + + – –/ + – + – / + + –

1. Dem-be-dem dil firāḳ-nāmesini
Yāre ʻarż étmege ṣabāya vérür

Nice dīvānedür görüñ anı kim
Odla penbeyi hevāya vérür

---

451. 55/a.
 fermāyed.
452. 55/a.
Ṭaşköpri-zāde fermāyed.

453.

Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Mücteṣ+ – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Unutdı ḫāl-ı ruḫuñdan yanup yaḳılduġını
Ḳarardı ṭurdı aña ḫaylī saḫt olup fülfül

454.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫāk-i dilde pertev-i ḥüsnüñ görüp éy āfitāb
Çaġırup aġyār dér *yā leytenī küntü türāb*

Gün yüzüñ ʿaksin nigārā görmeg’içün bir daḫı
Hā segirdür gözlerüm yaşı nite-kim cūy-ı āb

3. Peyk-i āhum baḥr-ı eşkümde görüp ġarḳ olduġın
Yapdı fi’l-ḥāl üstinde bir ḳubbe-i mīnā ḥabāb

Dilberā bir dem ḳadem baṣ gel bu ṭopraġ üstine
Éşigüñde öpmek-içün ayaġuñ oldum türāb

5. ʿArż éderse ʿāleme ḥüsnin n’ola éy **Ṭalibī**
Tāb-ı mihre bir-durur her cāy-ı maʿmūr u ḫarāb

455.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ayda yılda bir görinür n’eyleyem ol āfitāb
Ḥasretinden dōstlar ḥālüm ḫarāb oldı ḫarāb

Bu cihān-ı bī-vefānuñ tāc u taḫtın terk édüp
Cümlesinden bu dil-i üftāde étdi ictināb

---

453. 55/a.
Müfred.

454. 55/b.
Ṭālibī fermāyed.

1 “Kafir: Keşke ben, (daha önce) toprak olsaydım”! Der. (Nebe, 78/40).

455. 55/b.
Naẓīredür. ʿİlm-i ṭıbdan yedi olan ḥükemādan Ṭabībī Çelebi fermāyed.

3. Ārzū-yı būs-ı la'lüñdür beni ser-mest éden
Ortaluḳda bir ḳurı efsānedür cām-ı şarāb

Nergis-i mestānuñı nergis görelden dilberā
Ḥayretinden 'aynına gelmez anun bir géce ḫᵛāb

5. Eylemezse ḥālüñe 'ayn-ı 'ināyetle naẓar
Éy **Ṭabībī** bu cihān içre olur ḥālüñ ḫarāb

456.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Bir naṣiḥat diyeyin ṣıdḳ-ıla ger diñler-iseñ
Ger saña mülk-i cihānda yég ola añlar-ısañ

Meskenet birle tevāżu' yolın unutma ṣaḳın
Ḳoma elden ne ḳadar fāżıl ü kāmil er-iseñ

457.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Éy göñül hecr-i yāre ṣabr eyle
Miḥnet-i rūzgāra ṣabr eyle

Érişürsin viṣāle bir gün ola
İftirāḳ-ı nigāra ṣabr eyle

3. Bir gün ola ṭulū' éde ol māh
Düşe şāyed sitāre ṣabr eyle

Gelür ise nigārı ḫoş göresin
Gelmez ise ne çāre ṣabr eyle

5. Éy **Ṭavāfī** firāḳ-ı derd ü ġama
Ṣabr imiş aña çāre ṣabr eyle

---

456. 55/b.
Ḳıṭ'a-i Ṭab'ī.

457. 56/a.
Bir ḳaç kerre Ka'be-i Şerīfi ṭavāf éden Ṭavāfī Ḫalīfe fermāyed.

458.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ben ḳulından 'ār éder ol serv-i āzādum benüm
Anuñ'içün bir nefes yād eylemez adum benüm

Gülşen-i kūyuñda cānā gül yüzüñ yādınadur
Bülbül-i şeydā gibi her ṣubḥ feryādum benüm

3. Vaṣf-ı ruḫsār u cebīni dilde tekrār étmege
Ve'ḍ-ḍuḥā ve'ş-Şems olupdur şimdi evrādum benüm

Çün dehānuñ mīm ü zülfüñ dāl ü ḳaddüñdür elif
Raḥm ḳıl ādemlik eyle éy perī-zādum benüm

5. Geçmişem bāġ-ı cinān fikrinden éy **Ṭab'ī** bu gün
Künc-i mey-ḫāne olaldan 'işret-ābādum benüm

Velehu

459.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – –/ + + – – / + + – – / + + –

1. Tāb-ı dildār-ıla ḳalbüñ ola derseñ ṣāfī
Ḫāke yüz sür yüri ol āb-ı revān-veş ṣāḳī

Ḥarfü'ẓ-Ẓā

460.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sevdügüm aġyār-ıla ṣoḥbet ḳılup içseñ şarāb
Nār-ı ġayret döne döne baġrumı eyler kebāb

---

458. 56/a.
Ṭab'ī Çelebi fermāyed.
459. 56/a.
460. 56/b.
Ehl-i 'ilm silkinden ḳużāt ṭāyifesinden sözleri ẓāhir olan Ẓuhūrī fermāyed.

‘Ālemi pür-nūr éderse vechi vardur dilberüñ
Cāmi‘-i ḥüsninde bir ḳandīldür bu āfitāb

3. Āteş-i hicrāna yaḳan gérü göñlümdür beni
Degme bir maḥbūba meyl étmez sever ‘ālī-cenāb

Éy ḳamer-yüzlüm géceyle seyre çıḳsañ nāzla
Gösterür ehl-i semāya seni barmaġla şehāb

5. Éy **Ẓuhūrī** ‘işret eyler-señ ġam-ı dildār-ıla
Göz yaşı ḥāżır şarāb u dil kebāb āhum rebāb

461.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yanma éy cān derd ü hicrāndan der-i cānāna gel
‘Arż-ı ḥāl étmek dilerseñ ḥażret-i sulṭāna gel

Éy ġam-ı dilber dilerseñ almaġa cānum benüm
Gitme dilden bir nefes genc isteyü vīrāna gel

3. Dédüm éy cān dönmezem tīr-i müjeñden mā-ḥaṣal
Dédi kim da‘vāyı ḳo ger merd-iseñ meydāna gel

Géce zülfinden şikāyet édicek cān u dile
Dédi ṣabr ét ṣubḥa dek sulṭān çıḳar dīvāna gel

5. Éy nigār-ı seng-dil raḥm ét **Ẓahīrī** bendeñe
Kāfir-iseñ ẓulmi ḳo şimden gérü īmāna gel

462.

Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Yandı dil ü cān-ile ciger müşkil üç oldı
Ḳıldum ġam-ı hecr-ile sefer müşkil üç oldı

---

461. 56/b.
Ẓahīrī Efendi fermāyed.
462. 56/b.
Ẓarīfī fermāyed.

Ḥarfü'l-'Ayn

463.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Şād olmaġ isteyen ġam-ıla mübtelā gerek
'Ālemde salṭanat ṭaleb éden gedā gerek

Āh étdügümce cūşa gelür gözlerüm yaşı
Deryā temevvüc étmege lā-büd hevā gerek

3. Dil mülkine ḫayālüñ éder ḥükm geh ġamuñ
Bu bir ḫarābeye ne iki pādişā gerek

Ḳanlu çıḳardı yaşumı yolum başar déyü
Evvel bu işi işlemege dest ü pā gerek

5. İzüñ ṭozına **'Adni**yā yüzin sürmege bu kim
Dertlü gözine ṣıḥḥat içün tūtiyā gerek

Velehu

464.

Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Gözüm yaşına raḥm ét sürme derden
Ki merdüm-zādedür düşmiş naẓardan

Şol āhūdur gözüñ kim bir naẓarda
Dil ü cān ṣayd éder biñ şīr-i nerden

3. Niçün men' étdi yārüñ tīr-i zaḫmın
Ümīdüm bu m'ıdı benim siperden

---

463. 57/a.
Sulṭān Meḥmed Ḫan Ḥaẓretlerine veẕir-i a'ẓām olan merḥūm ve maġfūr Maḥmūd Paşa fermāyed. Maḫlaṣ-ı şerīfleri 'Adnīdür.
'Adnī *Divanı*; G/73. 77. s.

464. 57/a.
'Adnī *Divanı*; G/29. 51. s.

Dil-i cānāndan ummā éy göñül raḥm
Ki bitmez verd-i ter hergiz ḥacerden

5. Yolında dilberüñ cān vérmeg'içün
Éyā **'Adnī** ḥaẕer eyle ḥaẕirden

465.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + –

1. Zülfüñi āh kim perīşān eyledüñ
Āh kim ḳaṣd-ı dil ü cān eyledüñ

Tāze ṭutmaġa yüzüñ gül-zārını
Yaşumı bārān-ı Nīsān eyledüñ

3. Ṣubḥ-dem gün gibi yüzüñ 'arż édüp
Gülleri gülşende ḫandān eyledüñ

Aġzına öykünmedi hīç éy ṣabā
Ġonceye yoḳ yére bühtān eyledüñ

5. Āh kim cān ḫāne iken derdüñe
Anı da dil gibi vīrān eyledüñ

Dest-i cevr-ile belā dāmınuñ āh
'Adnīyi ney gibi nālān eyledüñ

466.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Gülşende gül yüzüñ'içün bülbül gibi terennüm
Gerçi kim eyledüm çoḳ hīç étmedüñ teraḥḥum

Yüzüñ görürken éy ay u ḫurşīde baḳmaduġum
Budur ki şu ḳatında cāyiz degül teyemmüm

---

465. 57/a.
'Adnī *Divanı*; G/14. 42-43. s.
466. 57/a.
'Adnī.
'Adnī *Divanı*; G/8. 39. s.

3. Merherm yérine çeşmüñ zaḫm urdı yüregüme
İnsānlıḳ olur işi anuñ kim ola merdüm

Ḳanlu yaşın aḳudup def‘ étdi göñlüm odın
Yaşı çoḳ olıcaḳ göz merdümlik étdi çeşmüm

5. Yārüñ dehānı sırrın keşf édemez kimesne
Yoḳ yére **‘Adni**yā sen hīç eyleme tevehhüm

467.

Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün
Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Şol rāh-zen-ki kesdi bize yol ne cān iki
Cisminde mihri-y-ile anuñ oldı cān iki

Gelmiş ki dört yañede cānlar şikār éde
Almış kemend iki vü getürmiş kemān iki

3. Ol rūḥ-ı serv-ḳad ki başumla revān ola
Éydür gören ne baḫtlu ten bir revān iki

Yanmaḳ oduña ṣuç-ise dil yandı ḳo gözi
Çün ṣuçlu bir imiş ne içün ola ḳan iki

5. Ol cānı yā cihānı ḳabūl ét dédüm dile
Éydür ki cān gerek baña cān bir cihān iki

Hem-rāh-ımış belāsı hevāsına ḫalvet ét
Cān u dil **‘Aṭāyī** gelür mihmān iki

468.

Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Biz cānı dirīġ eylemezüz dilberümüzden
Serden geçevüz geçimezüz serverümüzden

---

467. 57/a.
Sulṭān Murād şā‘irlerinden Ḥācı ‘İvaż Paşa oġlı ‘Aṭāyī Çelebi fermāyed.
468. 57/a.

469.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Tīrüñ egerçi sīnede mīr-i ṣadr geçer
Éy ḳaşı ya ki cān u dile ol neler geçer

Yaşumı göz terāẕūsına çekdüm āḫiri
ʿIşḳuñ yolında indi terāẕūmdan ol güher

3. nücūm felekler ġurūba meyl
İġmāz-ı ʿayn-ı ʿālem éder yāre göz ḳıpar

Ebrūlaruñ ḫayāli bu dīdemde yer yerin
Bir çeşme üzre beñzer atılmış iki kemer

5. Bulsa **ʿAyānī** n'ola taʿayyün ẓuhūr édüp
Şol ẕerre-veş ki mihr-i cihān-ıla buldı fer

470.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dil ki ārām eylemişdür ʿārıż-ı dildārda
Āşiyān étmiş semenderdür derūn-ı nārda

ʿAḳl u fikrüm gitdi elden şöyle bir dīvāneyem
Göreli éy dil seni zencīr-i zülf-i yārda

3. Tāb-ı ḥüsninden nigāruñ nūr uġurladuñ déyü
Şemʿ bezmi boġazından aṣdılar bāzārda

Bāġ-ı dehre gelmedi göñlüm gibi bir ġonçe-leb
ʿĀrıżuñ mānendi bir gül bitmedi gülzārda

---

469. 57/b.
470. 57/b.
Ḳużātdan ʿAzmī Çelebi fermāyed.

5. Sen hümāyı kimseler **‘Azmī** gibi medḥ édemez
Ḳuş dilin söyler egerçi çoġ olur eş‘ārda

471.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gördügünce ‘anberīn zülfi ruḫ-ı dildārda
Mār-ı müşk-efşān yatupdur ṣanuram gülzarda

Éy gözüm budur eşigüñe yüzümi sürdügüm
Ka‘beyi her kim ṭavāf eylerse yanmaz nārdan

3. Yaluñuz cān almasun fikr étme éy dil ḳıl ḥaẕer
Daḫı nice ḥīle var ol ṭurre-yi ṭarrārda

Lāle ḫaddüñden meger gül reng ü bū uġurladı
Kim dıraḫta ṣaruban gezdürdiler bāzārda

5. Tāb verdükçe ruḫuñ zülfüñe fevr-i ḫam ol-durur
Günde yatdaḳça olur ḳuvvet ziyāde mārda

‘Adniyā dildār gūşına münāsībdür hemīn
İşbu dürr kim vardur ol naẓm-ı gevher-bārda

472.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Zāl-ı dehrüñ mihrine hīç aldanur mı merd olan
Ḳaḥbe dünyādan murād almaz meger nā-merd olan

Mühre-veş ṭās-ı felek içinde dāyim zār olur
Şeş-der-i ġamdan küşāda érmez ehl-i nerd olan

---

471. 57/b.
Maḥmūd Paşa maḫlaṣı ‘Adnīdür.
‘Adnī *Divanı*; G/3. 36-37. s.

472. 57/b.
Ḫüdāvendigār bendelerinden yaya başı iken za‘īm olan ‘Askerī Beg fermāyed. Ṣāḥib-i pend-nāme.

3. Ḫaclet-ile kīmyā-ger-veş olur işi tebāh
Ḥasret-i iksīr-ile rūy-ı sefīdi zerd olan

Bu dil-i mecrūḥumuñ derdin ne bilsün saġlar
Ḫaste-diller ḥālini fehm eyler ehl-i derd olan

5. Vérmedi ʻışḳ āteşi hergiz ḥarāret zāhide
Gerçi āteşden mes̱eldür feyż alur dil-serd olan

Kuḥl olur éy **ʻAskerī** tā ḥaşre dek ʻāşıḳlara
Ehl-i fażluñ ayaġı altında dāyim gerd olan

473.
Mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. El-minnetü li'llāh ṣanemā deyr-i cihānda
İḥyā-yı memāt étdi lebüñ hem-çü Mesīḥā

Vech-i ḥüsnüñ görse ḳaçan dér dil-i şeydā
Zī-ṣānʻi ü zī-ḳādir ü zī-ḥayy u tevānā

3. Ẓulmetde ḥayāt ābını dil buldı Ḫıżır-vār
Ṣorduḳda lebüñ ḫaṭṭ-ı siyāh içre nigārā

Vaṣluñ ṭaleb éden kişi maḥrūm ola mı hīç
Elbette vérür ṭālibe maṭlūbını Mevlā

5. Feryādı budur bülbülüñüñ bāġ-i cihānda
Ṣoldurmaya sen ġonçeyi Allāhu Teʻālā

Meydān-ı maḥabbetde başuñ **ʻĀşıkī** vér kim
Men māte mine'l-ʻışḳı fe-ḳad māte şehīdā

---

473. 58/a.
6 Aşktan ölen şehit olarak ölür.

474.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yine dil cūş éder ol yār-ı dil-ārā mı gelür
Yine cān şād olur ol 'ārıżı zībā mı gelür

Yine ḫoş ḳoḫu-y-ıla ṭoldı meşām-ı dil ü cān
Ol yüzi nesteren ü zülfi semen-sā mı gelür

3. Yine her mürde göñül zinde olup cān buldı
Görüñ ol la'l-leb ü nuṭḳı Mesīḥā mı gelür

Yine reyḥān ḫaṭuñ ol gül be-kefe dāye midür
Yine yāḳūt lebüñ lūlūna lālā mı gelür

5. Yine şīrin dudaġuñ vaṣfını şerḥ eylemege
'Ulvī gibi daḫı ṭuṭi-yi şeker-ḫā mı gelür

Velehu

475.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Gerçi kim 'āleme çoḳ dilber-i mümtāz gelür
Ḥaḳ budur kim saña beñzer güzelüm az gelür

Ḥaşre dek dāmenüñ elden ḳomaz āvāre göñül
Sen anı ṣanma cefā étmekle vāz gelür

3. Ḥasret-i ḫālüñle bī-kes ü tenhā ola mı
Bezm-i ġamda meges āvāzı baña sāz gelür

Kimi ḳaṣd étdi 'aceb yine ḥarāmī ġamzeñ
Gūş-ı cāna ser-i kūyuñda bir āvāz gelür

5. Gerçi yüz biñ bilinür yoluña cānlar vérecek
Ṣanma **'Ulvī** gibi bir 'āşıḳ-ı ser-bāz gelür

---

474. 58/a.
Sulṭān Murād ve Sulṭān Meḥemmed Ḫan şā'irlerinden 'Ulvī Efendi fermāyed.

475. 58/a.

476.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ne ṣafā ṣuffesi var gūşe-yi mey-ḫāne gibi
Ne muṣāḥib bulunur ‘āşıḳa peymāne gibi

477.

Mef‘ūlü fā‘ilātün mef‘ūlü fā‘ilātün

Mużāri‘ – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Gördüm o gül-‘iẕārı bir bād-pāya binmiş
Gūyā ki berg-i güldür bād-ı ṣabāya binmiş

478.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Biz cihāna ‘ışḳ-ıla ‘irfāna gelmişlerdenüz
Devr édüp eflāk-ilen devrāne gelmişlerdenüz

‘Āşıḳ-ı dildār-ı yāruz gerçi yārüñ ‘aynıyuz
‘Işḳ-ıla meydāne biz merdāne gelmişlerdenüz

3. Rind-i bī-pervālaruz ḳalmaz cihānuñ varına
Şeş-cihetden bī-cihet meydāne gelmişlerdenüz

Fānī-yi muṭlaḳ bizüz cān u cihāndan geçmişüz
Buluben vech-i beḳā īmāne gelmişlerdenüz

5. **‘Ayni**yā ‘ayn-i ‘ayāndan görmeg’içün yüzüñi
Bu şehādet mülkine seyrāne gelmişlerdenüz

---

476. 58/a.
Ḥāfıẓ ‘Andelībī.

477. 58/a.
Li ġayrihi ‘Andelībī fermāyed. eş-şehir Bülbül Ḥasan.

478. 58/a.
‘Aynī Çelebi fermāyed.

479.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Éy gözüm hecr-i nigār-ıla yine giryān ol
Éy ciger āteş-i 'ışḳ-ıla yanup biryān ol

Dilberüñ la'l-i zülālin içelüm mest olalum
Ṣūfī daḫl étme bize var Mıṣra sulṭān ol

3. Ayaġuñ ṭopraġına cānı nis̱ār eyleyelüm
Tek bizüm bir géce ġam-ḫānemüz mihmān ol

Āh kim zülfi hevāsına ṭolaşdı göñlüm
Gele éy ġam bize ġurbetde bu dem yārān ol

5. Nice bir ḫāk-ile yek-sān olalum yolunda
'Abdiyā Ka'be-yi kūyında anuñ ḳurbān ol

480.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / – –

1. Şu'arā-yı zamāne kim varı
Birbirinden uġurlar eş'ārı

'Ayb olur mı hüner birine dédüm
Zī-hüner cerr éderse cerrārı

481.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫūb söyler ḫaddüñe vérd-i semen-būdur dėyen
Rāst éder ḳaddüñe bir serv-i dil-cūdur déyen

---

479. 58/b.
'Abdī Beg fermāyed.

480. 58/b.
Ḳıṭ'a-yı gūyende Ḳırca 'Alī.

481. 58/b.
Ḫᵛānende 'Andelībī fermāyed.

482.
Fā'ilātün mefā'ilün fā'ilün
Ḫafīf – + – – / +– + – /– + –

1. Ṣaḳın āhumdan éy nigār ṣaḳın
Kīne-cūdur bu rūzgār ṣaḳın

Göge aġarken ejder-i āhum
Yaḳmasun dāmenin şerār ṣaḳın

3. Yeter étdüñ bu ġam külin pā-māl
Gizlüdür budur sīnem içre nār ṣaḳın

Ben ne ḫākem keder vérem baḥre
Ḳonmasun ḫāṭıra ġubār ṣaḳın

5. Dile seng-i melāmet oldı siper
Bulmasun sehmüñ inkisār ṣaḳın

Çerḫuña ṭoḳınur felek bir gün
Yerde ḳalmaz bu āh u zār ṣaḳın

7. Ḫᵛāba beñzer **'İẕārī** bu 'ālem
Görinür şehdi zehr-i mār ṣaḳın

483.
Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Bu göñlüm gibi 'ālem bir ḫarāb-ābād imiş bildüm
Bināsı 'ömr-i ādem gibi bī-bünyād imiş bildüm

Belā vādīsinüñ seyyāḥı kūh-i derd ser-bāzı
Biri Mecnūn-ı şeydā vü biri Ferhād imiş bildüm

---

482. 58/b.
Sābıḳda Şemāniye müderrisi olan fażlıla şöhret ṭutan 'İẕārī Efendi fermāyed.

483. 59/a.
Ehl-i 'ilm silkinden dāniş-mendlikle mahāret ṭutmış iken ḫuṭūṭ 'ilminde kāmil varup ehl-i dīvāndan muḳāṭa'acı olup ma'zūl iken yine ri'āyetle sipāhi olan 'Ārifī Ḥüseyn Çelebi fermāyed.

3. Ne bir mūr-ı żaʿīfe ne Süleymāna ḳalur dünyā
Cihānuñ tāc u taḫtı cümle ber-bād imiş bildüm

Varılmaz rāh-ı ʿışḳa bir ḳadem pīr olmasa yoldaş
Kişiye ṣanʿatı taʿlīm éden üstād imiş bildüm

5. Daḫı mihr ü maḥabbet **ʿĀrifī** baḫş olmadın ḫalḳa
Ezelden ʿışḳ-ı yār-ıla göñül muʿtād imiş bildüm

484.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bezm-i ġamda ben nice feryād u efġān eyleyem
Döne döne çünki olmışdur ciger cānā kebāb

485.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. O māhuñ menzili şimdi egerçi dār-ı mektebdür
Cemālinden utanur gün kemāl-ile mü'eddebdür

Ḳaçan kürsīye çıḳsa oḳısa devrini ol māh
Girür ʿāşıḳları çerḫa ṣanasın gögde kevkebdür

3. Ḳıyām édüp ezān vérse ḳıyāmet ḳoparur ḫalḳa
Çaġırurlar saʿīd oldı şuña her kimse kim ebdür

Muʿallim şīve-i ʿilmin aña taʿlīm édüp dāyim
Ḳuṣūrı ḳalmamış aṣlā kemāl-ile mürettebdür

5. Nice medḥ étmesün anı **ʿAlāyī** hey müselmānlar
İgen zībā igen şīrīn igen şekker şeker-lebdür

---

484. 59/a.
ʿAlāyī fermāyed.

485. 59/b.
ʿAlāyī Beg fermāyed.

486.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Nice dest urmayayın şevḳ-ıla pīrāhenüme
Göricek gün yüzüñ ṣığmadı cānum tenüme

Boynı baġlu saña ḳul olmadan artuḳ bu benüm
Günehüm var-ısa éy meh ḳılıcuñ gerdenüme

3. Dāne-yi ḫāl-i ruḫuñ mihri uraldan dile dāġ
Yaḳaram kendümi āh od bıraġup ḫırmenüme

Dest-i şevḳ-ile çeküp cāmemi çāk eyler-idüm
Kūyuñuñ itleri yaḳışsa eger dāmenüme

5. Sākin-i bāġ-ı cinān éyler-idi **'İlmī** beni
Gelse ol ḥūrī-i gül-çihre eger meskenüme

487.
Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Göñül ol māha çünkim müşterīdür
Fiġānum göklere érse yéridür

Ḫaṭuñ ḫaddüñde her kim gördi dédi
Ki Rūma gelmiş ol ḳare çerīdür

---

486. 59/b.
Ehl-i 'ilm silkinden dāniş-mend ṭāyifesinden Ġalaṭalı 'İlmī Çelebi fermāyed.

487. 59/b.
Sulṭān Meḥemmed Ḫanla bir gécede ṭoġduḳlarından ötiri yüz aḳça 'ulūfe yerler imiş.
Molla 'Aşḳī *Divanı*; G/53. 444. s.

488.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. **'Aşḳī** yüz yer **Sa'dī** elli bu **Fenāyī**nüñ daḫı
Ayda otuz güni vardur ṭonluġ u tīmārda

489.
Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1.. Meh-i nev āsmānda ya ḳaşuñ mīmiyle nūn olmış
Güneş kim ḫāk-ı pāyuñ öpmeg'içün ser-nigūn olmış

Görüñ Mecnūn kim 'ilm-i cünūnı eyleyüp ḥāṣıl
Hevā-yı kākül-i Leylīye düşmiş ẕū-fünūn olmış

3. Şeh-i mülk-i nevā Ḫuṣrev degül Ferhād ma'nīde
Egerçi ẓāhīrā Ḫusrevden anuñ ḳadri dūn olmış

Bu meydān-ı cihānuñ pehlüvānı [ola] kim Ferhād
'Aceb mi küşt-gīr-i 'ışḳa ol daḫı zebūn olmış

5. **'İnāyet** la'l-i yāri dem-be-dem meclisde cām-ı mey
Öper déyü ṣürāḥīnüñ ḥasedden baġrı ḫūn olmış

490.
Mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün
Hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. Ursañ ṣaçuña şāne ḫoş-bū erişür cāne
Ḫoş-bū erişür cāna ursañ ṣaçuña şāne

Geldi ḫaṭuñ īmāna zülfüñ ḳomadı küfrin
Zülfüñ ḳomadı küfrin geldi ḫaṭuñ īmāne

---

488. 59/b.
Bu sözüñ ṣıḥḥatine ol zamānda Fenāyī bu beyti démiş.

489. 59/b.
'İnāyet Çelebi fermāyed.

490. 60/a.
Sulṭān Bāyezīd Ḫan zamānında Ṣofya ḳāḍısı iken ma'zūl olan 'Azlī Efendi fermāyed.

3. Dil taḫtını şāhāne ḥüsn-ile vaṭan ḳılduñ
Ḥüsn-ile vaṭan ḳıldun dil taḫtın şāhāne

Yazġıl beni dīvāne Leylī ṣaçuña Mecnūn
Léylī ṣaçuña Mecnūn yazġıl beni dīvāne

5. Baş egmedi sulṭāna bendeñ olalı **‘Azlī**
Bendeñ olalı **‘Azlī** baş egmedi sulṭāne

491.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Siḥr-ile tertīb olmış māre beñzer perçemüñ
Āteş ü āb oynadur seḥḥāre beñzer perçemüñ

Geh binā-gūşuñ ṭolanur gāh gözler ‘ārıżuñ
Ruḫlaruñ ḳoḫusıla ‘aṭṭāre beñzer perçemüñ

3. Cāndan āan almaġ’içün nīşterdür kirpigüñ
Ṣalb-i ‘uşşāḳ içün olmış dāre beñzer perçemüñ

Gāh pīç ü gāh tāb ü geh şikenc ü gāhī ḫam
Bu perīşān göñlüme bir pāre beñzer perçemüñ

492.

Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün
Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Üstinde ḳaşuñuñ ṭurur ol ‘anberīn-ḫāl
Ṣan köpri üzre fikret-i ḥikmetde Dānyāl

---

491. 60/a.
Lāmi‘ī Çelebi Efendi muṣāḥiblerinden ‘ilm-i ḳıṣṣada pehlüvān-ı ‘ālem olan Mollā ‘İvaż fermāyed.

492. 60/a.
Ṣaruḫanlı ḫaṭṭāṭ u ḫarrāṭ ‘Aşḳī fermāyed.

493.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṭaġa düşsem ṭañ mı Mecnūn-veş ġam-ı hicrān-ıla
Eglenür 'ışḳ ehli lā-büd seyr-i kūhistān-ıla

494.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Baġrum firāḳ odıyla yanmış kebāba beñzer
Keyfiyyet-ile şi'rüm rengīn şarāba beñzer

Cānā bu eski eski yanıḳlar ile sīnem
Yer yer ocaġı ḳalmış şehr-i ḫarāba beñzer

3. Destine alduġınca şemşīr-i āb-dārın
Bir deste gül içinde yek ḳaṭre āba beñzer

Şīrīn-lebüñde cānā şol ḳara ḳara beñler
Teng-i şekerde ḳonmış müşkīn ẕübāba beñzer

5. Bu bī-vefā cihānuñ yoḳdur **'Aṭā** s̱ebātı
Āb üzredür bināsı bir āsiyāba beñzer

495.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Aġyāruñ-ile dāyim birlik neden ziyāde
Bā'is̱ ne-y-iki bilsem cānā bu ittiḥāda

Devr-i ruḫuñda ḫūrşīd germ olduġı ṭutılmaz
Meh-pāreler içinde eksüklüdür ziyāde

---

493. 60/a.
'Aşḳī-i Üsküdarī fermāyed.

494. 60/b.
Sulṭān Bāyeẓid Ḫan zamānında gelen ḳażılardan Üskübli 'Aṭā Çelebi fermāyed.

495. 60/b.
'Ulūmī Çelebi fermāyed.

3. Bir şeh-süvār gördüm atı öñince fi'l-ḥāl
Ferzāne niçe begler ḳonar göçer piyāde

Dilber cefāsı yayın şol deñlü çekmişem kim
Dehrüñ kemānı ḳılca gelmez baña kepāde

5. Ḳapuñda itlerüñle bir laḥẓa ṭurmasına
Yerden göge **'Ulūmī** minnet bilür ziyāde

496.
Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün
Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Ġamdan helāk olupdur cismüm benüm ziyāde
Éy sāḳī-i maḥabbet ṣun baña cām-ı bāde

Leylī ṣaçuñ görelden künc-i ġam içre tenhā
Vā ḥasretā ki ḳaldum Mecnūn gibi belāda

3. Naṭ'-ı ḫadüñde ḫālüñ düşdi ruḫuña şāhum
Kim süre süre āḫir ferzīn olur piyāde

Āh étdügince dāyim derd ü belālar içre
Ṭañ mı yanarsa bu çerḫ döne döne hevāda

5. 'Işḳuñ meyinden éy meh mest oldı bu **Faḳīrī**
'Aks-i lebüñ görelden cām-ı cihān-nümāda

497.
Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün
Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Aç alnuñı dilerseñ ola cihān küşāde
Çöz zülfüñ ister iseñ 'ālem ü reh-i fesāde

Meh-i şāhumdan gelici mecnūn-ı āşüftedür kim
Boynuna ṭavḳ édinmiş altundan ḳılāde

---

496. 60/b.
Naẓīre-i Faḳīrī.
497. 61/a.
Naẓīre-i Fārisī.

3. Maḫmūr u ḫ^{v}āb olursa ġamzeñ ʻaceb midür kim
Devr-i ruḫuñda laʻlüñ cāmından içdi bāde

Zīr ü zeber édüben vérse ʻaceb degüldür
Āhum-ıla eşk-i çeşmüm bir yéri gögi fesāde

5. Gün ruḫlaruñ ġamıdur éy ḳaşları kemānum
Ḳaddini **Fārisī**nüñ büküp éden kepāde

498.
Mefʻūlü mefāʻilün feʻūlün
Hezec – – + / + – + – / + – –

1. Cānān ki özin cefāya ṭutar
Her ʻişvesini vefāya ṭutar

Gülmez gelicek belā budur kim
Her güldügini bahāya ṭutar

3. Biñ ḫisset éder bir öpmesine
Yine dönüben seḫāya ṭutar

Ol ḫ^{v}āce-yi ḥüsn senden éy dil
ʻĀr étse n'ola gedāya ṭutar

5. Ol şāh özidür éden cefāyı
Ammā ki ṣuçı **ʻAṭā**ya ṭutar

499.
Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün
Mużāriʻ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Bülbüller iñleden gül-i zībā degül misin
ʻĀşıḳlar aġladan büt-i raʻnā degül misin

---

498. 61/a.
Ḫudāvendigār bendelerinden sipāhiyān ṭāyifesinden merḥūm Keşfī-zāde ʻAṭā Çelebi fermāyed.
499. 61/a.
Ḳużātdan ḳāḍıʻaskerler muṣāḥibi olan Mevlānā ʻAmrī fermāyed.
ʻAmrī *Divanı*; G/79. 115. s.
1 gül-i zībā; D.: gül-i raʻnā, büt-i raʻnā; D. büt-i zībā

Bād-ı hevāya meyl éder āhumdan incinüp
Ol nāz édici serv-i dil-ārā degül misin

3. Ben yā mıyam ki ḫam ola ḳaddüm dédüm dédi
Oḳ gibi ṭoġru söyleylelüm yā degül misin

Ben bu belā-yı ʿışḳ-ıla Vāmıḳ degül miyem
Sen bu ʿiẕrā u ḥüsn ile ʿAẕrā degül misin

5. **ʿAmrī** n'édersin ehl-i ṣafāya riyā ṣatup
Bāzār-ı ʿışḳ içindeki rüsvā degül misin

500.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kim ki ol servüñ ayaġında yüzin ḫāk eyler
Ṣu gibi ʿışk ṭarīḳinda yolın pāk eyler

Nükte-yi rāz-ı dehānuñ nice keşf eyleyeler
Sırr-ı cāndur anı her dil ḳaçan idrāk eyler

3. ʿĀşıḳuñ bülbül-i gūyā gibi mest olduḳça
Gül gibi gülşen içinde yaḳasın çāk eyler

Āb-ı vaṣluñdan eger érmez-ise teşnelere
Āteş-i hecrüñle bād-ı ṣabā ḫāk eyler

5. **ʿAndelībī** naẓar ét ʿārıż-ı cānāneye kim
Āb-ı ṣāfiye naẓar ḳılsa feraḥ-nāk eyler

501.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Mest olup ʿāşıḳ-ı rüsvā yaḳasın çāk eyler
Düşüben kūy-ı ḫarābāta özin ḫāk eyler

---

500. 61/b.
Ḥuffāẓ ḳısmından bülbül-maḳāl āʿlā ḫᵛānende olmaġla ol münāsebetden ötri ʿAndelībī maḫlaṣ ḳabūl eyledi.

501. 61/b.
Naẓīre-i Bāḳī Dellāk-zāde.
Bāḳī *Divanı*: G/188. 216. s.

Bilmezem nice göreyüm ben o māhuñ yüzini
Baḳıcaḳ gün yüzine gözümi nem-nāk eyler

3. Ṣuziş-i ʿışḳ-ile āh eyledügünce her dem
Şerer-i āteş-i dil ʿazmine eflāk eyler

Dil-i dīvāne senüñ görmeyeli zülf ü ruḫuñ
Ṣanma cānā géceden gündüzi idrāk eyler

5. Görüp aġyāruñ elinde etegin dildāruñ
Bāḳī ġamdan çeküben yaḳasını çāk eyler

502.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Mezraʿ-ı ʿömrüñde cev cev dérdügüñ erzen gibi
Bāda vérür saña ne ḥāṣıl dāneyi ḫırmen gibi

Kesmesün miḳrāż-ı ġam dérseñ ḥayātuñ cāmesin
Her taʿalluḳ-i riştesine dikme göz sūzen gibi

3. İster-isen yār-veş rifʿat gerekse éy göñül
Pāk-rev ol her ḫasīse sürme yüz dāmen gibi

Ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam meydān-ı ʿışḳunda ki ola
Dilde ḫūnin ʿuḳdelerden ṣad girih çevşen gibi

5. Ḳande eyer gülşen-i ʿışḳuñ **ʿIyānī** vaṣfın
Olsa her bir mū ḳatında ṣad zebān sūsen gibi

---

502. 61/b.
Ehl-i ʿilm silkinden iken Pādişāh Ḥażretlerine ḳaṣide ṣunup maḳbūl olındıḳda on dāne aḳça Ayaṣofyadan cāyize olınan ʿIyānī Ḫalīfe fermāyed.

Gazelin ilk dört beyiti 61/b.'de olup aradaki sayfanın kopuk olmasından ve sayfalar ciltlenirken yanlış yapıtlığından makta beyiti 63/a.'da bulunmaktadır.

503.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳande varam sāye-yi serv-i bülendüm var-iken
Kime ḳul olam senüñ gibi efendüm var-iken

Dil ṭolaşmaz zülfi sevdāsına ġayrı dilberüñ
Kākül-i cānān gibi müşgīn kemendüm var-iken

3. Nice ser-bāz olayum ʿışḳı yolında ol şehüñ
Bu delü göñlüm gibi çābük-levendüm var-iken

Eylemiş dilber ṣala vaṣlına cānlar vérmege
Éy göñül ben kime diyem bunı kendüm var-iken

5. Démedüñ kim étmezem ben luṭf u iḥsānum dirīġ
ʿAhdī-i dil-ḫaste gibi derd-mendüm var-iken

504.

Mefāʿīlün mefāʿīlün faʿūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1 Ṭoġaldan kevkebi sen māh-tābuñ
Felekde yılduzı düşdi şehābuñ

Ne ẓālim dér göreñ çerḫı dem-ā-dem
Yüzüni yére sürür āfitābuñ

3. Lebüñe kendüyi nisbet édelden
Bulaydum ḳanın içerdüm şarābuñ

Senüñ ʿışḳuñda yanup yaḳılaldan
Etini yér idük bulsaḳ kebābuñ

5. Ne bilsün **ʿAhdi**yā ḥālāt-ı ʿışḳı
Hemān lāf ötmesi vardur rebābuñ

---

503. 61/b.
504. 62/a.
Ehl-i ʿilm silkinden Şeyḫ-zāde Edirneli ʿAhdī Çelebi fermāyed.

505.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ġamı deryāya ṣalup ḫurrem olalum gemide
Ki cihān bāḳī degül ḫoş görelüm bu demi de

506.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Şāhinlerüz ki lāşī-i lā-şey'e baḳmazuz
Sulṭān ilini gözler anadan ṭoġanumuz

507.
Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ol iki meh-veşüñ biri melekdür birisi ḥūrī
Meḥemmed birinüñ nām-ı şerīfi birinüñ Nūrī

Birinüñ ḫāli fülfüldür birinüñ kākülı sünbül
Birisi lāle-yi nev-restedür birisi gül-i sūrī

3. Birisi baña cāndan yég biri cān u cihāndan yég
Birinüñ mihr müştāḳı birinüñ māh mehcūrı

Birinüñ ṭālibi dildür birine dīde māyildür
Biri cān-ı 'azīzümdür birisi gözlerüm nūrı

5. Birinüñ dār-ı zülfi **'İşretī** girse ele bir kez
Ferāmūş étdürürem ḫalḳa ben Ḥallāc-ı Manṣūrı

---

505. 62/a.
Ez-ān 'Abdü'l-ḳādir Efendi.

506. 62/a.
Goft Müftī Şeyḫ Ḥażretleri raḥmetu'llāhi 'aleyhi.

507. 62/a.
el-Ān Edirne ile İslām[bol] ortasında olan ḳaṣabalaruñ birisine Ḳāżı olan Yeñi hiṣārlı fużelādan 'İşretī Çelebi fermāyed.

508.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṣanma ‘ışḳ ehlini mevt ile güẕār eylediler
‘Işḳa ṣabr étmeyüben terk-i diyār eylediler

509.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dünyeden mürdeleri ṣanma mürūr eylediler
Yatdılar arḳaları üzre ḥużūr eylediler

510.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṣanmañuz kim ‘āşıḳ oldum fikr-ile tedbīr-ile
Defter-i ‘ışḳa yazıldum ḫāme-yi taḳdīr-ile

Leẕẕet-i peykān-ı cān-baḫşuñla yine dirilür
N’ola pençe-gīrüñ helāk olursa zaḫm-i tīr-ile

3. ‘Āḳibet āhū-yı çeşm-i yāre meftūn oldılar
Pençe-gīr olmaḳ hevāsın eyleyenler şīr-ile

Himmet-i pīr-i muġān ser-dār-ı ‘ışḳ étdi beni
Ḥamdü-li’llāh ber-murād oldum du‘ā-yı pīr-ile

5. Érmedi ṣubḥ-ı viṣāle ḳaldı şām-ı hecrde
‘Āşıḳuñ ‘ömri dükendi nāle-yi şebgīr-ile

---

508. 62/b.
Maṭla‘ velehu.

509. 62/b.
Maṭla‘-i Fevrī.

510. 62/b.
Seyyid Naṭṭāḥ Hażretlerinüñ neslinden ḳużāt ṭāyifesinen Burusalı ‘Āşıḳ Çelebi fermāyed.
Gazel, ‘Āşıḳ Çelebi *Divanı*nda bulunmamaktadır.

511.
Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Zülf-i siyāhuñ ṭolaşalı boynuma cānā
Düşdi uzun uzaḳ bu ḳara başuma sevdā

512.
Mefā'īlün mefā'īlün fa'ūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Yüzüñ berg-i gül-i ḫandāna beñzer
Dişüñ lūlū lebüñ mercāna beñzer

Raḳībüñ éy perī ādem degüldür
Egerçi ṣūretā insāna beñzer

3. Benüm bu oda yanmış ḳanlu baġrum
Tenūr-ı sīnede biryāna beñzer

Ser-i kūyuñ behişt ü sen meleksin
Raḳībüñ seg-ṣıfat şeyṭāna beñzer

5. **'İbādī**nüñ dü çeşm-i eşk-i yāri
Biri kulzüm biri 'ummāna beñzer

513.
Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Melek-sīmā perī-peyker şehā sīmīn-beden sensin
Güzeller içre hercāyī 'aceb bilsem neden sensin

Beni ḥayrān éden her dem budur esrār-ı ḥüsn içre
Müreffeḥ-leb güler yüzlü ne ḫoş ḥoḳḳa-dehen sensin

---

511. 62/b.
Sulṭān Süleymān Ḥażretlerine defter-dār olan Muṣṭafā Çelebi oġlı 'Āşıḳī Beg fermāyed.
512. 63/a.
Üsküfci-zāde 'İbādī Çelebi fermāyed.
513. 63/a.
Ḳużātdan ṣalāḥ-ı nefs-ile añılan 'Aşḳī Efendi fermāyed.

3. Dilā senden kerem gelmez yüri ol dār-ı miḥnetde
Belā vü zecr ü hecr içre beni ḳoyup giden sensin

Üşüp başına yılduzlar gülüşüp māha dérler kim
Özüñi ol güneş yüzlü nigāra beñzeden sensin

5. Ḥayıflar saña éy **'Aşḳī** reh-i 'ışḳında dildāruñ
Cefā vü cevr-i gerdūnı döne döne çeken sensin

514.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. 'Işḳuñ yolın varmaġa yoḳ pāy-ı ḳudreti
Ṣanma bu yolda **'Öẕrī** ḳuluñ 'öẕr-i leng éder

515.
Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün
Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Bir yaña küşt-gīr-i 'ışḳ-ı nigār
Bir yaña āteş-i ġam-ı dildār

Bilmezem ḳanḳısıyla ṭutuşayın
Ve ḳınā rabbenā 'azābe'n-nār

Ḥarfü'l-Ġayn

516.
Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Bezm-i çemende jāle ile ṭoldı lāleler
'İşret zamānı geldi pür oldı piyāleler

---

514. 63/a.
Ḳużātdan Leng 'Öẕrī fermāyed.
515. 63/a.
Ḳıṭ'a-i 'İẕārī Çelebi
2 "Rabb'imiz, bizi ateş (cehennem) azabından koru!" (Bakara, 2/201).
516. 63/b.
Merḥum ve maġfūr Birāder Efendi fermāyed. Maḫlaṣ-ı şerīfleri Ġazālīdür.

Ṣabrum dükendi cānum ala gözlerüñ meger
Medyūn u müflisüñ nesin alur ḥavāleler

3. Dérler ki devr-i gülde bulınmaz benefşe hīç
Éy ġonce-leb ruḫuñda nedür bu külāleler

Göñlümüñ aldı ṣabr u ḳarārın gözlerüñ
Bī-çārenüñ meger ki daḫı cānın alalar

5. Şi'r ü ġazel démekden uṣandı ṭabī'atı
Miskīn **Ġazālī**yi ḳomaz ammā ġazāleler

517.

Mefā'ilün fā'ilātün fa'ūlun

Mücteṡ+ – + – /– + – – / + – –

1. Deminde yaġmasa bārān-ı iḥsān
Leṭāfet sebze-zārı tāze olmaz

Cihānda küçek ü büzürg ḳatında
Keremden rāst āvāze olmaz

3. Efendi luṭf ét ölçüp yapmaġı ḳo
Metā'-ı himmete endāze olmaz

518.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Naḳşı éden ḫaṭṭ hilāl-ı ṭāḳ-ı mīnā üstine
Görmedüm ebrū ben ol ebrū-yı ġarrā üstine

Kātib-i ḳudret kitāb-ı ḥüsnüñ içre ḳaşuñı
Rāy-ı ġarrādur ki yazmış 'ayn-ı ra'nā üstine

3. Şol hilāl-ebruñuñ üstinde Ṡüreyyā beñlerüñ
Ḥarf-ı tādur fi'l-meṡel rāy-ı Ṡüreyyā üstine

---

517. 63/b.
Ḳıṭ'a velehu.

518. 63/b.
el-Ān Ka'be-i Şerīfe de olan Ġubārī Çelebi fermāyed. Ḫattā Mekke-i Şerīfe de mürd olmışdur.

Rā ḳaşuñ rādur ḳamer altında éy māhum benüm
Nūndur yāḫūd yazılmış nūr-ı zībā üstine

5. Éy **Ġubārī** yā ḳaşını zülf édüben/ileyüp çekmesün
Kimse toz mı ḳondurur ʻālemde ol yā üstine

519.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Māh-rūlar mihri dilden zāyil olmaz n'eyleyem
Nāṣiḥā şimdi gerü bizden yüri sözüñi kes

Anuñ'içün āh éder bülbül seḥerler de müdām
Gördi çün gül dāmenine el uzatmış ḫār u ḫes

3. Her nesi varsa ḳo **Emīn**üñ degül senden dirīġ
Cān-ıla ḫāẓır yoluñda uşda şāhum hem mültemes

520.

Mefʻūlü fāʻilātün mefʻūlü fāʻilātün
Mużāriʻ – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Vaṣluñ müyesser olmaz ʻuşşāḳ-ı nā-murāda
Āḫir olur nigārā ol ḫaste bu hevāda

Ayaḳ ayaḳ varayın ben daḫı kūy-ı yāre
Dérler s̱evābı çoḳdur Ḥacc édenüñ piyāde

3. Ḫum-ḫāne gūşesine varduḳca küp düşersin
Bilmem ne gördüñ éy dil cām-ı cihān-nümāda

İncinmeyin baña hīç ol dil-rübāya söyleñ
Göz gördi sevdi göñlüm nem var benüm arada

5. Çeksem n'ola **Ḳarārī** yārüñ kemān cevrin
ʻĀdet-durur çekerler atmaġ'içün kepāde

---

519. 64/a.
520. 64/a.
Dāniş-mend silkinden Ḳarārī-i Rūmī fermāyed.

521.
Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün
Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Āhumla eşk-i çeşmüm yaşda eger ḳarada
Zülf ü ruḫuñ ucından her dem olur ziyāde

Yārüñ şarāb-ı la'li mānendi bir bulınmaz
Biñ cüst u cū éderseñ Merve ḥaḳı Ṣafāda

3. Neydügin bu ṣun'ın sen añla ṣāni'inden
K'ol mürtesem degüldür cām-ı cihān-nümāda

Keyfiyyetini devrüñ başa çıḳarmaz ol kim
Ma'nīde Cem de oldur cām-ı cihān-nüma da

5. Semmūr u ḳāḳum içre bulmaz şeh-i zamāne
Behlūl bulduġını dervīş olup 'abāda

522.
Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Éy dil belā-yı ġamdan olayın déseñ berī
Var yār édinme kendüñe hercāyī dilberi

Kim 'arż édüp cemālini gün gibi cā-be-cā
Bāzāra gire ṭutmaġa her yañe müşterī

3. Ṭūṭīye zehr vére vü çeşm ü lebinden ol
Her zāġ-ṭa'ba nuḳl éde bādām ü sükkeri

Lāyıḳ mıdur ki ḥüsn iline pādişāh-iken
Her bir ḫasīsüñ eyleye kendüye çākeri

5. Cimrīlerin étmeg'içün ḫālḳuñ aġnisā
Açup ḳor öñlerinde gümüş kīse-yi zeri

---

521. 64/a.
Naẓīre-i Behlūl.

522. 64/a.
Şu'arādan bir ḳaç Ḳāsım gelmişdür. Bunlardan eyce (iyice) Ḳāsım gelmemişdür.

Her ḫār u ḫes öñinde tevāżuʿu ḳılup müdām
Gül yüzin sürer yére ḫāküñ ber-ā-beri

7. Her bir levendi ḳılmaġa dünyāya pādişāh
Ḳurmış gümüşden altına taḫt-ı Sikenderi

Her bir pelīde géce āsāyiş étmege
Berg-i semenden eyleye bālīn ü pisteri

9. **Ḳāsım** dürüşme vaṣfın taḥrīr ḳılmaġa
Şol kimsenüñ ki sıġmaya dünyāya defteri

523.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yıḳılurdı āsmān [eşk-i] revānumdan benüm
Ger sütūn étmeseler yér yér duḫānumdan benüm

Ol ḳadar nūş étmişem ʿışḳuñ meyin kim ölicek
İtlerüñ mest ola būy-ı üstüḫᵛānumdan benüm

3. Tā dem-i maḥşer ser-i ḳabrümden édenler güẕer
İşide būy-ı ciger dāġ-ı nihānumdan benüm

Gözlerüñ bīmār ola ʿāşıḳlaruñ uyḫu bulur
Bir mes̱el ger oḳıyalar dāstānumdan benüm

5. Ursalar gerdūna çekdügüm ġam u derdi **Kemāl**
Gerden-i gerdūn ṣına bār-ı girānumdan benüm

---

523. 64/a.
Kemāl-i Zerd Divançesi; G/93. 425. s.

3 Divançe'de "pûy" şeklinde olan kelime mecmuada "bûy" şeklinde geçmektedir. "Bûy" kelimesini anlama daha uygun bulduk.

4 Bu beyit divançe de bulunmamaktadır.

524.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bir ḫaber vér éy ṣabā serv-i revānumdan benüm
Ol ṣaçı sünbül yüzi gül gülsitānumdan benüm

Ẕerrece raḥm étmedi mihri benüm ben ser-geşteye
Kim umardı ol meh-i nā-mihribānumdan benüm

3. Ḫasretüñden derd ile ḳaddüm kemāna dönmedin
Oḳ gibi éy ḳāşı yā gel gitme yanumdan benüm

Ölmedin derd-ile çekdüm hecr-i cānān acısın
Ḥaḳ bilür uṣanmışam bu ṭatlu cānumdan benüm

5. Öldürem démiş **Sücūdī** bendeye luṭf eylemiş
Çoḳ degüldür ol kerem devletlü ḫānumdan benüm

525.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Āh kim geçdi güni hecr-ile ben maḥzūnuñ
Görmedüm ẕerrece mihrin o meh-i gerdūnuñ

Āb-ı rūyın yéle vérse n'ola ger Nīl ü Fırāt
Aġzı ṣuyın aḳıdur dīdelerüm Ceyḥūnuñ

3. ʿIşḳ ṣaḥrāsını geşt eylerem éy Leylī-ḫırām
Bedeli var-ise dünyāda benem Mecnūnuñ

Ḫusrevā ayrılalı derd-ile Ferhādından
Lāle ṣanma cigeri ḳanı durur hāmūnuñ

5. Felegi n'eyleyeyin ben der-i dilber var-iken
Ḳurbiyā minnetini çekmezin ölsem dūnuñ

---

524. 64/a.
525. 64/b.
Dāniş-mend silkinden Ḳurbī Çelebi fermāyed. Ḫattā mü'ellif ü muṣannifdür.

526.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḥalḳā-i dūd-ı siyāhı bu dil-i maḥzūnuñ
Āşiyān oldı başına nitekim Mecnūnuñ

Āh-ı Şebdīz gibi kimse ayaḳ-daş olımaz
'Işḳ yolında semendine mey-i Gülgūnuñ

3. Éy Süleymān-ı zamān ḳanda çeker mūr-ı ża'īf
Ṭaġ u ṭaş çekmez-iken cevri yükin gerdūnuñ

Sāḳi-i devr-i zamānuñ ne 'aceb ḥāleti var
Cān vérür dökmege ḳanın bu dil-i pür-ḫūnuñ

5. Ṭolaşan gün gibi dünyāyı naẓīrüñ göremez
Mis̱l ü mānendi mi var dünyede sen meh-rūnuñ

Ṣāf éden ḳalbümüzüñ naḳdini 'ışḳ āteşidür
Ḳıymeti artuġ olur yansa oda altunuñ

7. Maḥv olur yaşuñı **Şem'ī** göricek deryālar
Baḥrda cūş u ḫurūşı kesilür Ceyḥūnuñ

527.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Mācerā-yı ġam-ı 'ışḳuñla bu ben maḥzūnuñ
'Aynıdur gözleri yaşı güzelüm Ceyḥūnuñ

Saña ṭāvūs-ı cinān reşk éderse éy serv-i revān
Nāz-ile cilveler étdükce ḳad-i mevzūnuñ

3. Ney gibi nālem éşiden ġam-ı derdüñle bilür
'Işḳ-ı Leylī ile ḥāli neyimiş Mecnūnuñ

---

526. 64/b.
Naẓīre-i Şem'ī.
Şem'ī *Divanı*: G/99. 88. s.

527. 64/b.
Naẓīre-i Naẓmī.
Naẓmī *Divanı*; G/3830. 2077. s.

Ġam-ı hecr-ile bu gün sen büt-i sīmīn-bedenüñ
Rūy-ı zerdüm ṣanemā ʿaynı-durur altunuñ

5. Derd-ile aġlamadan iki gözüm **Naẓmī**nüñ
ʿAynıdur iki gözi Dicle ile Ceyḥūnūñ

528.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Aġlayan dil bülbülin güldürmege bir gül yeter
Kim démişler ʿārıż-ı gülzārda bir gül yeter

Nergis-i raʿnā ile her gūşede çeşmüñ gibi
Mest ü maḫmūr olmaġa laʿlüñ ḫayāli mül yeter

3. Muṭribā ṭanbūra depret perde-i ʿuşşāḳda
Kim saña şekvā ṣurāḥīden gelen ḳulḳul yeter

Ger raḳībüñ görmesinden iḥtirāzuñ var-ise
Gözlerin bozartmaġa anuñ bir avuç kül yeter

5. Gül yüzüñ vaṣfın **Ḳadimī**den işüdüp ʿandelīb
Der ki ḫāmūş olalum ʿuşşāḳa bu bülbül yeter

529.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Benüm'çün kimse ġam yer yoḳ dil-i ġam-ḫᵛārdan ġayrı
Döner yoḳ üstime bu çerḫ-ı kec-reftārdan ġayrı

Ne ʿālemde ġıdā buldum ġam-ı cānāneden özge
Ne bir mesken édindi dil der-i dildārdan ġayrı

3. Ḥikāyet ḳılmaġa ḥālüm şikāyet étmege ġamdan
Cihānda bulmadum merḥem der ü dīvārdan ġayrı

---

528. 64/b.
Şuʿarānuñ ḳudemāsından Ḳadimī fermāyed.

529. 65/a.
Merḥūm ve maġfūr Mollā Ẕātīnüñ maḳbūl şaḳirdlerinden Ḳudsī Beg fermāyed.

Ṭabībüm zāhide ṣorma belā vü miḥnet ü ‘ışḳı
Kimesne derdüñi bilmez dil-i bīmārdan ġayrı

5. ‘Aceb dīvāneyem **Ḳudsī** ki sevdā-yı nigār-ile
Enīsüm yoḳ belā küncinde hīç efgārdan ġayrı

530.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gūş édüp bülbüller iñler nāle vü zārum benüm
Gel ériş feryāduma éy yüzi gülzārum benüm

Dürr-i vaṣluñ ḳıymetin her bed-güher-āsān görür
Rāh-ı ‘ışḳuñda budur ġāyetde düşvārum benüm

3. Benden özge saña biñ biñ ‘aşıḳ-ı āşüfte var
Senden artuḳ līk yoḳ ‘ālemde dildārum benüm

Bu dil-i āşüftenüñ sūz-ı ġamın iş‘ār éder
Yazılan zülf ü ruḫuñ vaṣfında eş‘ārum benüm

5. Bu **Hilālī** bendeñi éy meh-liḳā kem görme kim
Gün gibi rūşen-durur mihrüñle ās̱ārum benüm

531.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bu ne ‘īd olsun uya aġyāra dildārum benüm
İñleyem dōlāb-veş éşitmeye zārum benüm

Ben ṣalıncaġa dönem derd ü belā vü ġuṣṣadan
Ṣalına aġyār-ıla ol ḫūb-reftārum benüm

3. Ol bir içim ṣu baña meyl étmedi yüz vérmeyüp
Ola ‘ayn-ı meşk-i saḳḳā çeşm-i ḫūn-bārum benüm

---

530. 64/b.
531. 64/b.
Ẕātī *Divanı*; C. 2 G/ 874 378. s.

Ṣaçına ʿālem gül-āb-ı müşk ü ʿanber ṣaçına
Başa ṭaraḳ ḳoymaḳ ola āh kim kārum benüm

5. Bu ne ṭatsuzluḳ olur aġyār-ıla ḥelvā yiyüp
Acı diller vére baña **Ẕāti**yā yārüm benüm

532.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Diñlemezsin bir nefes éy yüzi gülzārum benüm
Arturursın dem-be-dem bülbül gibi zārum benüm

Ḫusrevā ʿarż eylemezseñ laʿl-i şeker-bāruñı
Nuṭḳa gelmez ṭūṭī-i ṭabʿ-ı şeker-bārum benüm

3. Sāḳiyā ʿayş u ṭarab el çekdi ben dil-ḫasteden
Ḳandasın hey ġam diyen yār-ı vefā-dārum benüm

Leblerüñ vaṣfındadur éy ḫusrev-i şīrīn-dehen
Şehd ü şekerden leẕīẕ olduġı güftārum benüm

5. Sīm-i eşküm **Şemʿi**yā ḫarc eylemezdüm ṣu gibi
Mey içüp maḥbūb sevmek olmasa kārum benüm

533.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Nev-bahārum çün sefer étdi diyārumdan benüm
Ḥāṣıl ummañ dōstlar bāġ-ı ḳarārumdan benüm

Dāġ-ı ḥasretler ḳodı rıḥlet şebinde cānum
Od çıḳup naʿl-i semend-i şehsüvārumdan benüm

3. Āteş-i āh-ı derūnum ṭaşlara teʾs̱īr éder
Ḳaçuñ éy yārān-ı müşfik reh-güẕārumdan benüm

---

532. 65/a.
Naẓīre-i Şemʿī.
Şemʿī *Divanı*; G/119. 98. s.
533. 65/b.
Ẕātī Divan; C. 2. G/886. 390. s.

Dökilüp berg-i ümīdüm lāle-veş baġrumda āh
Dāġ-ı ḥasretdür ḳalan ol gül-‘iẕārumdan benüm

5. Ṭās-ı ḥasretde beni bir lū‘b-ile zār eyledi
Ẕātiyā bu naḳşı ummazdum nigārumdan benüm

534.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Éy dirīġā ayru düşdüm gül-‘iẕārumdan benüm
Ben ḫazān-ı hecre érdüm nev-bahārumdan benüm

Pāre pāre eyledi ḫār-ı ġamıyla baġrumı
Böyle ummazdum ben ol gül yüzlü yārumdan benüm

3. Ėşiginde bende-i bī-raġbet olmaḳ yég baña
Meclis-i erkānda ‘izz ü i‘tibārumdan benüm

Cismümi eşkile sürḫ u ḍarb-ıla ḳıldı siyāh
Ummaz idüm ben bu naḳşı ol nigārumdan

5. Dédi kim dīvāne olmışsın **Me’ālī** ḥayf kim
Düşüben sevdāya zülf-i tāb-dārumdan benüm

535.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ben ne miḥnet çekdügüm hecr-i nigārumdan benüm
Ehl-i derd olan bilür feryād u zārumdan benüm

Mülk-i ḥüsne şāh olaldan yaḳdı göñlüm şehrin
Kime feryād édeyin ol şehriyārumdan benüm

---

534. 65/b.
Naẓīre-i Me’ālī.
Me’ālī *Divanı*; G. /164 341. s.
Divanda bu gazel 7 beyit olup mahlas beyitinden sonra bir beyit daha yazlımıştır.
535. 66/a.
Naẓīre-i Naẓmī.
Naẓmī *Divanı*; G/4396. 2358. s.

3. Ehl-i ḥāl olana bir ḥālet gelür bī-iḫtiyār
Derd-ile bu nāle-i bī-iḫtiyārumdan benüm

Yol degüldür gözlemek ʿışḳ ehline nāmūs u ʿār
Geçmişem bu yolda ben nāmūs u ʿārumdan benüm

5. **Naẓmi**yā şol kimsenüñ ẕātında k'ola cevheri
Ḫaẓẓ éder cān-ile naẓm-ı dür-nis̱ārumdan benüm

536.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Mużāriʿ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Yaş dökdi ṣubḥ-dem göricek gün yüzüñ gözüm
Ḳızdurdı ḫalḳ içinde bu gün ol benüm yüzüm

Zülfüñ ḥicābı olmasa mihr-i cemālüñe
Olmazdı ḳara géce gibi āh gündüzüm

3. Billāh añma baña raḳīb-i bed-aḫteri
Zīrā ki sevmedi anı éy māh yılduzum

Ṣu ṣaçmasaydı çeşmüm eger ḫāk-i cismüme
ʿIşḳuñ hevası-y-la aġardı göge ṭozum

5. Biñ yaşasın cihānda o Yūsuf-cemāl dōst
Yanında **Ḳābilī** iki olmadı bir sözüm

537.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Görsün seni éy Yūsuf-ı gül-pīrehen içre
Kim görmedi-se cān-ı ʿazīzin beden içre

Ṭartıl saña altun çekine éy şeh-i Kenʿān
Derdüñ çekeyin ḳo beni beyt-i ḥazen içre

---

536. 65/a.
Ḳābilī Ḫalife fermāyed.

537. 65/b.
Re'īs-i müverriḫīn merḥūm ve maġfūr Mevlānā Ḳandī fermāyed.

3. Sīnemde ḳarār étmese tīrüñ n’ola dem dem
Ġurbet yörenür kişiye geh geh vaṭan içre

Bu ḥüsn-ile taṣvīrüñüñ éy māh mis̱āli
Yazılmadı her vech-ile deyr-i kühen içre

5. Şīrīn lebüñe cān-ile meyl eylemesün mi
Ḳandī ki şeker-rīzdür ehl-i sühen içre

538.
Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Hecrüñde görenler tenümi pīrehen içre
Bir mürde-i ṣad-sāle ṣanurlar kefen içre

Tāze ḫaṭ-ıla ‘ārıżuñı gördiler éy serv
Ṣular siñecek yerler ararlar çimen içre

3. Kūyuñ baña mesken yüzüñi göremezem līk
Ġurbet elemi müşkil olurmış vaṭan içre

Derdümi kime aġlayayın kime yanayın
Ḳaldum bu gözüm göñlüm elinde mihen içre

5. Ögünme degül āb-ı ḥayātı éderem māt
Añsam leb-i dildārı **Selīḳī** sühen içre

539.
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Baş ḳoşanlar heves-i zülf-i perīşānlar-ıla
Vādī-i ġamda yürür bī-ser ü sāmānlar-ıla

Bezm-i ḥüsni yine germ étmeg’içün kākül-i dōst
Micmer-i zülfin aṣar sünbül ü reyḥānlar-ıla

---

538. 65/b.
Naẓīre-i Selīḳī.
Selīḳī *Divanı*; G/60. s. 108.

539. 65/b.
Ḳużātdan Ḳāḍı Efendi fermāyed. Maḫlaṣ-ı şerīfleri Ḳāḍīdür.

3. Érmedin cām-ı ecel bāde-i gül-reng içelüm
'İşve vü nāzı güzel āfet-i devrānlar-ıla

Cān véren gülşen-i kūyında lebi şevḳı-y-ıla
Yeri nūr olsun anuñ kevs̱er ü rıḍvānlar-ıla

5. Gül gibi her yüze ʿarż étme cemālüñ gülini
Ḳāḍī-i ḫaste-dili ḳoyuban efġānlar-ıla

540.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Pādişāh-ı ḥüsnsin hergiz saña yoḳdur naẓīr
Cān u dil mülkine lāyıḳdur şehā olsañ emīr

Her géce raḫşān olan göklerde kevkeb ṣanma kim
Ḳondı éy şeh bezmüñ içre şemʿ-dānlar yér yér

3. Nüh-felek altun beneklü sāye-bānumdur benüm
Şāh-ı ʿışḳam ġuṣṣa vü ġam iki yanumda vezīr

Döne döne éy felek sen de yeter cevr ét baña
Eyledi ben nā-tüvānı ol cevānuñ ʿışḳı pīr

5. Zülfi cevgānın ele alsa ḳaçan ol şehsüvār
Éy **Ḳıyāmī** başuñı ṭop eyleyüp meydāne gir

541.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḳaçan kim depredür laʿlini ol meh-pāre cān ditrer
Çemende ḳāmetin ʿarż eyleseñ serv-i revān ditrer

Leb-i mey-gūnuñı mey-ḫānende yād eyledüm cānā
Ayaġı üstinde ṭurmayup pīr-i muġān ditrer

---

540. 66/a.
Cerrāḥ-zāde Burusalı Ḳıyāmī fermāyed. Ḫudāvendigār seferinde fevt oldılar.

541. 66/a.
Sābıḳda Eyyūb-ı Enṣārīye nāīb olan Tob-ḫāneli Ḳıyāsī fermāyed.

3. Beni iñletme éy ġonçe haẕer ḳıl kim bu ʿālemde
Çemende dūd-ı āhumdan nice berg-i ḫazān ditrer

Yaraşur pertev-i nūrını dérsem o meh-rūya
Ruḫın ʿarż étse mihrüñ beñzi her zamān ditrer

5. **Ḳıyāsī** lā-mekāndur aña nisbet bir mekān yoḳdur
Mekān is̱bāt édersem ol şehe kevn ü mekān ditrer

542.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dest-i ḳudret kim ezel ḫākümi taḫmīr eyledi
Levḥ-i dilde mihrüñüñ naḳşını taḥrīr eyledi

543.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Bek yüzi demür yüregi āyīnede gördüm
K'oldı yüze yüz sen meh-i tābāna ber-ā-ber

544.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿIşḳ ṭāsın çıñradan āh u fiġānumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi dāsitānumdur benüm

Ben nice şerḥ eyleyem dil derdini dildāra kim
Şemʿ gibi ṭutuşan evvel zebānumdur benüm

3. Bir perī-peyker ḫayālin her géce tesḫīr içün
Ülker indüren dü-çeşm-i dür-feşānumdur benüm

---

542. 66/a.
Küttābdan Ḳıyāmī.

543. 66/a.
Ḳānʿī Efendi fermāyed.

544. 66/b.
Aḥmed Paşa fermāyed.
Aḥmed Paşa *Divanı*; G/190. 244-245. s.

Kevkeb-i eşküm-le her şeb yer yüzini zeyn eyleyen
Mihr-i ruḫsār-ı meh-i nā-mihribānumdur benüm

5. Ṣubḥa dek ṭāḳ-ı zebercedde yanan ḳandīller
Ẓāhir olan şu‘le-i sūz-ı nihānumdur benüm

Cān-ı **Aḥmed**den yaratmış cismümi cān-āferīn
Ol bu ma‘nīden démişdür saña cānumdur benüm

7. Ḫār ṣañmañ Ka‘be-i kūyı muġaylānın kim ol
Yā gül-i ter yā semen yā erġavānumdur benüm

545.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Bir mehüñ nām-ı ‘azīzi ḥırz-ı cānumdur benüm
Yā ‘Azīz ismi yine vird-i zebānumdur benüm

Yūsuf-i gül-çihre çoḳ ammā ki ben ḳul olduġum
Mıṣr-ı ḥüsn içre ‘azīz ü kām-rānumdur benüm

3. Hecr-ile ben müflisi ḫ^{v}ār u ẕelīl ü pīr éden
Devletüm ‘ömrüm ‘azīzüm nev-cüvānumdur benüm

Naḳd-i cānumdur ‘azīz ammā ‘azīz-i cān olan
Bir büt-i şeker-leb ü şīrīn-zebānumdur benüm

5. Luṭfı yoḳ fāş eylemek nām-ı ‘azīzin ‘āleme
Éy **Helākī** çünki meşhūr-ı cihānumdur benüm

---

545. 66/b.
Naẓīre-i Helākī.
Helākī *Divanı*; G/104. 144. s.
3 ḫ^{v}ār u ẕelīl ü pīr; D.: pīr ü ẕelīl ü ḫ^{v}ār.

546.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. 'Işḳ sāzın depreden āh u fiġānumdur benüm
Germ éden ġam bezmini sūz-ı nihānumdur benüm

Şem'-veş sūz-ı nihānum ẓāhir olmazsa n'ola
Kim oda micmer gibi yanan zebānumdur benüm

3. Eşk-i pür-dāġ-ile ḥüsnüñ āsmānın zeyn éden

547.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫāṭır mecmu'amuz diller perīşān étmesün
Ayaġa düşmişlere ẓulmi fevārān étmesün

Dōstum ol 'işvelü nergislerüñe hey dé kim
Ḫışm-ıla édüp naẓar nā-ḥaḳ yere ḳan étmesün

3. Bende-i yārüm dédi démiş benüm'içün raḳīb
Etmedüm ben salṭanat da'vāsı bühtān étmesün

Gül yañaġuñ gülşenini eyleme cānā nihān
Raḥm édüp bülbüllere igende efġān étmesün

5. Dilerem ḥaḳdan ki **Ḳuṭbī** gibi boynı baġlu hīç
Bir müselmānuñ yerin çāh-ı zeneḫdān étmesün

---

546. 66/b.
Naẓīre-i Kemāl Paşa-zāde.
Gazel, İbn-i Kemāl *Divanı*nda bulunmamaktadır.

3 Beyitin sadece birinci mısraısı verilmiş olup ikinci mısraısı eksiktir. Sonraki kısımlarda yine eksik durumdadır.

547. 66/b.
Sābıḳda Şemāniye de müderris olan Paşa Çelebi fermāyed.

Ḥarfü'l-Kāf

548.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün
Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. 'Ālemde ġam kişiye dem-ā-dem gelür gider
Ādem mi var ki 'ālemde ḫurrem gelür gider

Bār-ı belāyı her kişiye çekdürür felek
Kimdür ki bu cihāna müsellem gelür gider

[Nergis meger ki bildi vefāsuzdur cihān
Bāġuñ yolında gözleri pür-nem gelür gider

5. Göz yum cihāndan aç gözüñi kendü ḥālüñe
Sen göz yumup açınca 'ālem gelür gider

Hecrüñle ḫasta gūşe-i miḥnetde zār-iken
Tenhā ḳomaz ġamuñ beni bir dem gelür gider

7. Cehd ét ḫayr-ıla añalar ḫalḳ aduñı
'Ālemde addur ḳalan ādem gelür gider]

549.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – /+ + – – / + + –

1. Kişinüñ dilberi ma'ḳūl olsa
Ṭurup oturmada maḳbūl olsa

Géceler ṣubḥa degin 'āşıḳınuñ
Boynına kāküli meftūl olsa

---

548. 66/b.
Pādişāhumuz Sulṭān Süleymān Ḥażretlerinüñ salṭanatlarınuñ evvelinde müftī-i zamān ve şeyḫü'l-islām olan Kemālpaşa-zāde raḥmetu'llāhi 'aleyh.
Kemālpaşa-zāde *Divanı*; G/105. 71. s.
Gazelde divanda 7 beyittir. Kalan beyitleri de divandan gazelin devamına ekledik.

549. 66/b.
Selefden Kāmī Efendi fermāyed.

3. Eylese mihr ü vefā döne döne
Būseler arada mebẕūl olsa

550.
Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Āfitāb-ı ġam-ı 'ışḳ-ıla yanup yaḳıldum
Üstime sāye ṣalar serv-i ḫırāmānum yoḳ

Kāşifī nāle éder gülşen-i kūyuñ içre
Déme gel éy gül-i ter bülbül-i nālānum yoḳ

551.
Müfte'ilātün Müfte'ilātün Müfte'ilātün Müfte'ilātün
Münserih – + + – – /– + + – – /– + + – – /– + + – –

1. Ol leb-i şīrīn bu ruḫ-ı rengīn sen ṣanem-i Çīn serv-i revāndur
Teng-i şekerdür reşk-i ḳāmerdür ṣanma beşerdür ḫūr u cināndur
Māh-ı cemālüñ ol ḫaṭ u ḫālüñ ġunc ü delālüñ bu ruḫ-ı ālüñ
Mihr-i güzīndür ġaret-i dīndür cāna hemīndür gülşen-i cāndur
3. 'Uḳde-i mūyuñ gül gibi būyuñ gülşen-i kūyuñ luṭf-ile rūyuñ
Bend-i belādur misk-i Ḫıṭādur cāy-ı ṣafādur mihr-i 'ayāndur
Beñ mi yā fülfül ḫad mı bu yā gül ṣaç mı yā sünbül leb mi yāḫūd mül
Dāne-i cāndur verd-i cināndur mekr-i cihāndur cān-ı cināndur
5. Éy büt-i ġarrā dilber-i ra'nā ġonçe-i zībā bülbül-i gūyā
Sen mehe Vāmıḳ 'āşıḳ–ı ṣadıḳ var-ise lāyıḳ **Keşfī** hemāndur

---

550. 67/a.
551. 67/a.
Şeyḫ Sa'dī neslinden merḥūm Ṣabāyī şākirdlerinden İslāmbollı Keşfī fermāyed.

552.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Māceräsın yaşınuñ diñle bu ben maḥzūnuñ
Dem olur gözlerini seyle vérür Ceyḥūnuñ

Gerdenin tīġ-i ġam-i Leylīye ṭutduġıyçün
Türbedārı oluben ḳalmalıdur Mecnūnuñ

3. 'Ūd-veş göñlümi yaḳ ney gibi iñletme beni
Şāh-ı ḥüsn-iseñ eger 'adl-ıla ḳıl ḳānūnuñ

Hele éy ḥüsn ilinüñ Ḫusrev-i Şīrīn-suḫan
Ḫaṭ-ı Şebdīzüñe baş ḳoşdı ruḫ-ı Gülgūnuñ

5. Dāġ-ı surḫ-ile görüp sīnemi **Na'tī** dedi yār
Ne 'aceb sikkesi var hey bu ḳızıl altunuñ

553.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Feryād-ı āhum-ıla çerḫa ṭarrāḳa düşdi
Ney ki déyüp melāyik her yaña baḳa düşdi

Āhum şerārı cānā çıḳdı derūn-ı dilden
Ḳandīl-i 'arşı gökde od gibi yaḳa düşdi

3. Gördi beni o Leylī Mecnūn-ı 'ışḳ-bāzam
Zencīr-i zülfin alup boynuma ṭaḳa düşdi

Cismüm diyār-ı ġamda ṣan mülk-i ḳaydefadur
Ġarḳ-ı āb-ı baḥr-ı eşküm üstüme aḳa düşdi

---

552. 67/a.
Nażīre-i Na'tī.
Bu gazel 64/b.'deki Ḳurbī Çelebi'nin gazeline naziredir. Varaklarda kopukluklar var.

553. 67/a.
Māhiye işlerin işleyen Burusalı Ḥācı Memī fermāyed. Maḫlaşı Kefşīdür zīrā Kefşī idi.

5. **Kefşī** umardı şem‘-i ruḫsāruñ-ile yana
Pervāne gibi āḫir nār-ı firāḳa düşdi

554.

Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün

Mużāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ebrūlaruñ kemānlarını yine ḳurdılar
Beñzer yataḳlarında yatur āhū gördiler

Ḳomadılar ṣanevberi yanuñca ṣalına
Ol derd-mendüñ ayağına balta urdılar

3. Mey-gūn lebüñ ḫayāline pinhān u āşikār
Hergiz ṣurāḥī démedi nite ki ṣordılar

Sen ḥūrinüñ ġamıyla ölen mübtelālaruñ
Tābūtını melekler el üzre götürdiler

5. Gözüm yaşı **Kemāl** girān-māye dürr idi
Merdümler anı veh ki ayaġa düşürdiler

555.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fa‘lün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + –

1. Niçe bir iñleyeyin derdüñilen yay gibi
Niçe bir çeng olayın hecrüñilen yay gibi

Niçe bir ḳan yuṭayın sāġer-i ġamdan sāḳī
Lebüñi ṣun dile cām-ı feraḥ-efzāy gibi

3. Dōstum niçe bir oḳ gibi elümden çıḳasın
Bir gün ola seni bağruma çekem yay gibi

Ḳandesin éy gözümüñ nūrı ki geh geh seni ḫalḳ
Gösterür barmaġ-ıla baña yeñi ay gibi

---

554. 67/b.
Sābıḳda merḥūm Maḥmūd Paşanuñ iç oğlanları ḫ^{v}ācesi olan Kemāl-i Zerd fermāyed.
Kemāl-i Zerd Divançe: G.39. 415. s.

555. 67/b.
Selefden Kātibī fermāyed.

5. Āẖteri ṭaliʿinüñ rūşen ola **Kātibī**nüñ
Görinürseñ aña mihr-i felek-ārāy gibi

556.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün
Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḥüsn ile cānā Sikender ayaġuñ şāhāne baṣ
Her ḳademde çehre-yi ʿuşşāḳ-ı ser-gerdāna baṣ

Ḫāke baṣma bir ḳadem éy serv-ḳad ḫoş-ḫırām
Gülşen-i dilde ayaġuñ gel gül-i reyḥāna baṣ

3. Ḫıżr-ı ḫaṭṭuñ çün degüldür ṭālibe āb-ı ḥayvān
Kim dedi kim var ayaġuñ çeşme-i ḥayvāna baṣ

Bulmadum ġam-ḫānemi her géce şeb-ḫūn eylemek
Kim dedi şeh devletinde saña éy ġam ḫāne baṣ

5. Yüz çevürme yüz biñ olursa **Kemālī** ceyş-i ġam
ʿIşḳ meydānında yārüñ ayaġuñ merdāne baṣ

557.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Şöyle muḥkem ṭutayın ʿışḳ-ile dildār etegin
Yā elüm ḳatʿ édeler yā keseler yār etegin

Yaḳasından geçürüpdür ser-i zülfüñ bilürüz
Nice çoḳ başludur elden ḳomaz inkār etegin

3. Āferīn ol iki ferzāneye kim eyledi çāk
Biri ṣaḥrā yaḳasını birisi ṭaġlar etegin

Gel baña ḳıyma ki Ferhāda felek ḳıyduġına
Dögünür ṭolduruban ṭaş-ile ṭaġlar etegin

---

556. 68/a.
Kemālī fermāyed.

557. 67/b.
Necātī Beg. Cümle Necātī Bege naẓīredür etegin ġazelleri.
Necātī Beg *Divanı*; G/410. 394-395. s.

5. Bu **Necātī** naẓara gelmedi göz yaşı gibi
Yire geçdi ṭutalı çeşm-i güher-bār etegin

558.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kimse aġyāruñ elinden alımaz yār etegin
Ḳosa olmaz güzelüm tāze gülüñ ḫār etegin

Ḫaṭ degüldür görinen misk ṣaçılmış yüzine
Silkicek bād-ı ṣabā zülf-i siyeh-kār etegin

3. Gözlerüm ḫānesine geldi ciger kūşeleri
Ṭutdı ḳanlu déyü bu dīde-i ḫūn-bār etegin

Devşürür dāmenini çün kişi ṣuya uġrasa
Çekse yüzinde n'ola zülf-i siyeh-kār etegin

5. Bī-vefālar ġamı çāk éyleyeli dil yaḳasın
Bildi ḳadrini ḳomaz yār-ı vefā-dār etegin

559.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yā ilāhī dilerin rāh-ı maḥabbetde bu gün
Kimsenüñ dilberinüñ ṭutmasun aġyār etegin

560.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḳomaz aġyār keser-iseñ elini yār etegin
Her ne gülşende gül açılsa ṭutar ḫār etegin

---

558. 68/a.
Naẓīre-i Kemāl Paşa-zāde
Kemāl Paşa-zāde *Divanı*; G/258. 166. s.
559. 68/a.
Naẓīre -i Siḥrī.
560. 68/a.
Süveyse ḳapudān olan Ġalaṭalı Seyyid 'Alī Çelebi fermāyed.

Cāme-i ʿışḳı giyüp ʿāşıḳ-ı bī-bāk olımaz
Ol ki çāk étmeye ġayret yaḳasın ʿār etegin

3. Raḳṣ éderken lebüñüñ şevḳine éy ġonçe-dehen
Açılur déyü gülüñ ignelemiş ḫār etegin

Göricek nār-ı ʿiẕāruñda buḫūr-ı ḫālüñ
Bürüdi üstine ol zülf-i siyeh-kār etegin

5. Cān verenler lebüm emsün déyü iḳrār eyler
Söze gelse ḳomaz ammā yine inkār etegin

Lāle ṣanmañ görinen kūh-ken olduḳda şehīd
Ḳanıdur aḳup o dem boyadı kūh-sār etegin

7. **Kātibī** var eyü bülbül gibi efġān étdüñ
Yaḳala bir gül-i raʿnā ile gül-zār etegin

561.
Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün
Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Pendi gūş étme dilā alma ele ʿār etegin
Ḳo ne dérlerse désünler ṭuta gör yār etegin

Baña her demde gelür miḥnet ü ġam derd ü belā
Müşkil işdür kişi kim ṭuta sitem-kār etegin

3. Müddeʿī dāmen-i dildāra erişse ne ʿaceb
Ḳande kim açıla gül ṭuta anuñ ḫār etegin

Ḫᵛābda yāri görüp furṣat ile būsesin al
Uyanup ḫışma gelürse ḳoma inkār etegin

5. Éy **Muḥibbī** benī ādemde vefā ḳalmadı hīç
Sende Mecnūn-ṣıfat ṭut yüri ṭağlar etegin

---

561. 68/b.
Naẓīre-i Sulṭān Süleymān Ḫan Ḥażretleri fermāyed.
Muḥibbī *Divanı*; G/2173. 640. s.

562.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużāri' – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ḳaddüñ añılsa göñlüme serv ü çemen gelür
Ḫadduñ añılsa lāle vü gül yā semen gelür

Sa'yuñ eger ṣafā ise eşigini ḳoyup
Billāh ṣūfī Ka'beye gitmek neden gelür

3. Bir gün gelüp müşerref édem demiş-idi yār
Ben bī-sitāre bilmezem ol gün ḳaçan gelür

Kim dér seni ki ṣayd éde şehrüñ güzellerin
Her ne gelürse ummadıġuñ kişiden gelür

5. Ġam çekmedin ne fāyide baḫt-ı siyāhdan
Başına **Kātib**ā kişinüñ yazılan gelür

563.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Mużāri' – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Ġamzeñ oḳına cānā oldı nişāne sīne
Luṭf ét kemān ḳaşuñdan gönder nişānesine

Ṣanma ki zehr-i ḳahruñ içmege ḳana sīne
Ger tīġ-i ḳahruñ-ile ġarḳ ola ḳane sīne

3. 'Işḳuñ emīri tā kim édindi ḫāne sīne
Yıḳdı göñül ḥarīmin od ṣaldı ḫānesine

Dédüm ki nār-ı 'ışḳa veh nice yane sīne
Dédi ki daḫı anuñ 'ālemde ya nesine

5. Aġyār-ile nigāruñ baḳup revānesine
Vérdi revān **Kebirī** vardı revānesine

---

562. 68/b.
Kātib fermāyed.

563. 68/b.
Merḥum ve maġfūr Necātī, Revānī muṣāḥiblerinden Kebīrī fermāyed.

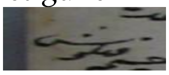
564.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Serv-i nāzum ser-keş ol her bir pelīde egme baş
Nālesinden bülbül-i mestüñ hele [ ]

Seyl-i eşküm berr ü baḥre ṣaldı şūr u zelzele
Ḫurd u ḫaşḫāş oldı āhum ṣarṣarıyla dāġ u taş

3. Ḥāṣ oldu ravża-i ḫākümde ḥasret gülleri
Berg ü bārı raḥmet oldı cism-i [ ]

Āhum oḳların felege [ ] per-tāb étdügüm
Bu kim éy meh ṭāli'ümle eylerem her gün ṣavaş

5. Şems-i 'ālem olmaġ isterseñ **Günāhī** eyle var
Mūy-ı ebrū-yı ḥayāli çehre-i dilden tırāş

Ḥarfü'l-Kāf

565.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel **– + – – / – + – – / – + – – / – + –**

1. Bī-vücūdam 'ışḳ odı bilsem benüm nem yandurur
Yanuban küllī kül oldum ben daḫı nem yandurur

Yandurur gerçi cihānda 'ışḳ odı 'āşıḳları
Līk ben 'āciz ḳulıñı ḳatı muḥkem yandurur

3. Néce döysün 'ışḳ odına degme bir cān-ı żaʿīf
Kim anuñ germiyeti nār-ı cehennem yandurur

---

564. 68/b.
Günāhī.
1 İkinci mısraıdaki kelime yazmada eksik olduğu için boş bırakıldı.
565. 69/a.
Sābıḳda İbrāhīm Paşa zamānında Mışırdan gelen Şeyḫ İbrāhīm Efendi Ḥażretleri raḥmetu'llāhi 'aleyh. Maḫlaṣ-ı şerīfleri Gülşenīdür.

Çünki derdi imiş devāsı bu yürek yarasınuñ
Daḫı emsem isteme çün anı emsem yandurur

5. Rūşen-i ʿışḳına yanmışdur cigerden **Gülşenī**
ʿIşḳ odı pervāne gibi anı her dem yandurur

566.
Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün
Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Ḫaṭuñ reyḥān-ı bustān-ı cināndur
Ḫadüñ gül-deste-i gülzār-ı cāndur

Ruḫuñ mihri hevā-dārıdur éy māh
Anuñ-çün ṣubḥ-dem āteş-feşāndur

3. Ḳad-i dil-cūyı ol ġonçe-dehānuñ
Riyāż-ı nāzda serv-i revāndur

Dehānı sırrına olmadı maḥrem
Ḫıred gerçi ḥarīf-i nükte-dāndur

5. Ne ġam öldürse ġamzeñ **Gülşenī**yi
Yine dirgürmege laʿlüñ ḫumāndur

567.
Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü faʿūlün
Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Dil ṭılfı ġamuñ bārını götürüp emekler
Bī-çāreye raḥm ét ki çeker bunca emekler

Bīmār gözüñ yanın alup zülfüñ oturmış
Ġam-gīn ü perīşān olup ol ḫasteyi bekler

3. Raḥm eyle o miskīne déyü zülfi benimçün
Boynın ḳulaġın öpdü vü çoġ étdi dilekler

---

566. 69/a.
Gülşenī Saruḫanī fermāyed.
Gülşenī Saruḫanī *Divanı*; G/49. 145-146. s.

567. 69/b.
Merḥum Gedāyī Beg fermāyed.

Meclisde çeküp şevḳ-ıla çāk oldı yaḳalar
Sāḳīlerümüz ḳol saġınup açsa bilekler

5. Cāhillere gösterme **Gedāyī** ġazelüñ kim
Ẕevḳın giderir şerbete çoġ üşse siñekler

568.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Firāḳuñ şām-ı miḥnetdür ne miḥnet miḥnet-i dünyā
Viṣālüñ ṣubḥ-ı rāḥatdur ne rāḥat rāḥat-ı ʿuḳbā

Ṭolaşup zülf-i Leylīye dil-i Mecnūn çeker ġuṣṣa
Ne ġuṣṣa ġuṣṣa-ı Vāmıḳ ne Vāmıḳ Vāmıḳ u ʿAẕrā

3. Cemālüñ bāġına ḫaylī vérüpdür ruḫlaruñ ziynet
Ne zīnet zīnet-i lāle ne lāle lāle-yi ḥamrā

Göricek çeşm-i mestüñi dedi ehl-i naẓar nergis
Ne nergis nergis-i gülşen ne gülşen gülşen-i zībā

5. Şeh-i sulṭān-ı ʿālemsin yaraşur ḳul saña Ḫusrev
Ne Ḫusrev Ḫusrev-i Hürmüz ne Hürmüz Hürmüz-i Kisrā

569.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Denilür laʿl-i dildāra şeker yā şehd-i fāyıḳdur
Şeker ḳande vü ol ḳande aña nisbet ne lāyıḳdur

---

568. 69/b.
Pend-nāme ṣāḥibi Mevlānā Güvāhī fermāyed. Be-ġāyet mes̱el-āmīz kelimāta ḳādir kişidür.
569. 69/b.
Gülābī fermāyed.

570.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Mihr-i gerdūn o gül-ruḫa nisbet
Oldı dīvāra yazılu ṣūret

Sidre ḳaddini müntehā göricek
Ser-furū étdi ṭūbī-i cennet

3. Şeb-i tār étdi baña dünyāyı
Ġam-ı zülfüyle ol ḳamer-i ṭal'at

'Āşıḳ u mübtelā olur dil-rīş
Nemekīn olduġınca ol āfet

5. Suḫen-i pāk-i dil-i peẕīr-i **Kerīm**
Ġayrı eş'āra ḳomadı raġbet

---

570. 69/b.
Dāniş-mend Kerīm fermāyed.

SONUÇ

Bu çalışmada Atatürk Kitaplığı Muallim Cevdet Bölümü K. 479 numaralı şiir mecmuası üzerinde incelemede mecmuanın tenkitli metni hazırlanılmıştır. Yazarı ve yazılış tarihi belli olmayan şiir mecmuasında yazılış tarihi Kanûnî'nin saltanat yıllarının son 15-20 yılı kapsayan sürede yazıldığı mecmuadaki biyografik bilgilerden hareketle tahmin edilmektedir. Kâğıttan tasarruf amacıyla ilk varaklarda ortadan yazılarak devam edilen mecmuada kenar kısımlarına sadece birkaç kıt'a yazılmak suretiyle devam edinilmiştir. Müstensih orta kısımlara doğru bu kâğıt tasarrufunda uğraştığını belli edercesine neredeyse boş yer bırakmayacak şekilde mecmuaya şiirleri yazmıştır. Arabî harflerin sıralaması göz önüne alınarak şairlerin isimlerine göre sıralama yapılmış; fakat ortalarda ve sonda kopukluk olduğu için *kef* harfiyle mecmua bitmiştir. Mecmuadaki reddadeden de anlaşıldığı kadar eserin devamının olduğu anlaşılmaktadır. Mecmuada yarı kalmış gazeller ya sonraki varaklarda tekrarlanmış yahut da öylece bırakılmıştır. Mecmuanın biyografik bilgiler içermesi, tezkireler ve biyografi eserlerinde ismi zikredilmeyen şairlerin ihtiva etmesi mecmuayı önemli kılmaktadır.

Metin hazırlanırken mecmuada kullanılan yazı talik kırması olduğu için zorluklar yaşanılmış ve bu zorlukları en asgarî seviyeye çekmek için var olan kaynaklar mümkün olduğu kadar taranılmaya çalışılmıştır. Mecmuanın ilk kimin beyitiyle başladığının bulunması buna bir örnek teşkil edebilir.

Mecmuayı tertip edenin neredeyse bazı şiirlerin arasında başka bir şairin şiirini yazması karşılaşılan zorluklardan biridir. Anlaşılan o kihem yazılan türlere hem de şairlerin sayısına bakıldığında mürettip eserine mümkün olduğunca çok şair ve şiiri hatta türü eklemeye çalışmıştır. Nazireler, kıt'alar, müfretler ve hatta Belgrad'ın fethi için düşürülen tarih bile mecmuaya almıştır.

Mecmua içerisinde yer alan şiirlerde zaman tezkirelerde ismi zikredilen şairir şiirleriyle karşılaştırdığında bir paralellik göze çarpmaktadır. Bunda dönem içerisindeki edebî zevkin önemli bir payı vardır. Bazen bir şair ismi yahut şiirlerinin tümü unutulsa bile bir mısra veya beyiti/gazeli ile meşhur olabilir. Mecmuaya alınan şiirlerinde seçkin/berceste niteliğinde olduğu muhakkaktır. Dönemin edebi zevkini yansıtan bu şiirler ismi unutulmuş olan şairlerin en bilindik şiirleridir.

Eseri incelerken divanı kitap veyahut makale halinde olan şairlerle karşılaştırılma yapıldığı için mecmua içinde olup divanlarda olmayan bazı şiirlere, beyitlere rastlanılmış mecmuada eksik olan yerler divanlardan tamamlanılmaya çalışılmış, divanlarda bulunmayan beyitler ve mısralar dipnotlarda belirtilmek suretiyle gösterilmiştir. 15. ve özellikle 16. asrı kapsayan bu şiir mecmuasının hacmi, bilgileri, şairler ve şiirleriyle önem ortaya konmaya çalışılmış; önemli noktaları ayrı başlıklar altında değerlendirilmiştir.

Bir devrin edebiyat zevkini yansıtan antoloji niteliğini taşıyan şiir mecmualarına sadece metin olarak bakmayıp dönem içerisindeki durumuna göre değerlendirirsek bizlere edebiyat tarihi açısından daha fazla yardım sağlar. 'Antoloji', 'tezkire' niteliği taşıyan bunun gibi orijinal mecmualar yayınlandıkça hem Osmanlı edebiyatı tarihi araştırmalarına katkı sağlayacak hem de dönemin edebi zevki öğrenmek açısından araştırmacılara yardımcı olacaktır.

KAYNAKÇA

Agâh Sırrı Levend, *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara, Türk Tarihi Kurumu Yayınları, 1984, xxiv + 666 s.

Ahmet Atilla Şentürk-Nurcan Boşdurmaz, *Molla Aşkî-Divan*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2012, 650 s.

Ahmet Atillâ Şentürk, *Osmanlı Şiiri Antolojisi,* İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, Eylül 2006, xvi + 576 s.

Ahmet Kartal, *Basîrî ve Türkçe Şiirleri,* Ankara, Akçağ, 2006, 114 s.

Ali Emre Özyıldırım, *Hamdullah Hamdî ve Divanı,* Ankara, Kültür Bakanlığı, 1999, x + 238 s.

Ali Nihad Tarlan, *Ahmed Paşa Divanı*, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı, 1966, 406 s.

Ali Nihad Tarlan, *Hayāli Bey Divānı*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1945, xxiv + 450 + 16 [Tıpkıbasım, vesikalar].

Ali Nihad Tarlan, *Necati Beg Divanı*, İstanbul, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları,1963, 556 s.

Ali Nihad Tarlan, *Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri; 'Ubeydî, 'Aşkî, Şem'i, İşreti*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1948, 2. fasikül. 88 s.

Ali Nihad Tarlan, *Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri; Revanî, Hayretî, Haverî, Ahî, Peyamî, Sanî*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1949, 4. fasikül. 110 s.

Ali Nihad Tarlan, *Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri; Rahmî ve Fevrî*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1948, 1. fasikül. vii + 110.

Ali Nihad Tarlan, *Şiir Mecmualarında XVI. ve XVII. Asır Divan Şiiri; 'Ulvî, Me'alî, Nihanî, Feyzî, Katibî,* İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1948, 3. fasikül. 95 s.

Ali Nihad Tarlan, *Zatî Divanı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı,* II. C., İstanbul 1970, 506 s.

Atabey Kılıç, “Mecmûa tasnifine dair”, **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmua:** *Osmanlı edebiyatının kırkambarı,* Haz.: Hatice AYNUR ve öte. İstanbul, TURKUAZ, 2012, s. 75-96.

Babek Cavanşir- Ekber N. Necef, *Şah İsmail Hatâ'î Külliyatı,* İstanbul, Kaknüs Yayınları, 2006 (1. basım), 728 s.

Bilal Yücel, *Adnî Divanı*, Ankara, Akçağ, 2002, 256 s.

Bilal Yücel, *Bâbür Zahirüddîn Muhammed b. Ömer-Bâbür Dîvânı (Gramer-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım)*, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1995, 575 s.

Cem Dilçin, *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2005 [8.baskı], xıı +531.

Cem Dilçin, *Yeni Tarama Sözlüğü*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1983, xi +476+[vii] s.

Cemal Kurnaz-Mustafa Tatçı, *Ümmî Divan Şairleri ve Enverî Divanı*, Ankara, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2001, xi + 251 s.

Cemil Bayak, *Sehâbî Divanı,* Ankara, T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, (e-kitap) http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-213652/h/giris.pdf (20.12.12)

Coşkun Ak, *Muhibbî Divanı,* Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1987, 8 +875 s.

Edith Ambros, *Candid Penstrokes The Lyrics of Me'âlî, and Ottoman Poet of the 16th Century*, Klaus Schwarz Verlag Berlin 1982, xii + 520 s.

Fahir İz, *Eski Türk Edebiyatında Nazım-1*, Ankara, Akçağ, 1999, 528 s.

Filiz Kılıç, *'Âşık Çelebi Meşâ'irü'ş-Şu'arâ*, İstanbul, Araştırmaları Enstitüsü, 2010, 3 c. 1739 s.

Filiz Kılıç, *Âşık Çelebi Dîvânı*, T. C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler Ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 3184 Kültür Eserleri, (e-kitap) http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-213614/h/asikcelebidivanifilizkilic.pdf (29.12.2012)

Gelibolulu, ‘Âlî b. Ahmed, *Künhü’l-Ahbâr’ın Tezkire Kısmı*, Haz. Mustafa İSEN, Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, 1994, 396 s.

Günay Kut, “Mecmua”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler/İsimler/Eserler/Terimler*, C. 6, İstanbul, Dergâh Yayınları, 1986, s.170-173.

H. İbrahim Okatan, *Sürûrî Divanı*, Engin Matbaacılık, Ankara, Haziran 2010, 382 s.

Hakan Yekbaş, *Sehî Bey Dîvânı,* İstanbul, Kitabevi, 2010, 383 s.

Halil İbrahim Yakar, *Edirneli Şevkî Divanı*, Konya, Palet Yayınları, 2010, xvi + 493 s.

Halil İbrahim Yakar, *Gelibolulu Sun‘î Dîvânı* T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, (e-kitap) http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-213620/h/gelibolulu.pdf, (03.12.2012)

Halûk İpekten ve vd., *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Ankara 1988, xii + 580 s.

Hatice Aynur, “Cumhuriyet dönemi divan şiiri antolojileri”, **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları 3**, *Eski Türk Edebiyatına Modern Yaklaşımlar II.* (27 Nisan 2007 Bildiriler), Haz. Hatice Aynur vd., İstanbul, 2012.

Hatice Aynur, *15. yy. Şairi Çâkerî ve Divanı*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, Kasım 1999.

İ. Halil Ersoylu, *Cem Sultan’ın Türkçe Divan’ı*, Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, 1989, xiii + 356 s.

İbrahim Kutluk, *Beyânî Mustafa b. Câru’llâh [ö. 1597], Tezkiretü’ş-Şu‘arâ, [Yazılışı, İstanbul 1592]*, Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1997, [vi]+93+[7]+340 s.

İbrahim Kutluk, *Kınalı-Zâde Hasan Çelebî, [1546-1604], Tezkiretü’ş-Şu‘arâ,* [Yazılışı, İstanbul 1586], Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, I. C. 1978, [vi]+73+[vii]+576 s. II. C. 1981, [iv]+578-1094+[II] s.

İ. Çetin Derdiyok, *Cemâlî Hayatı-Eserleri ve Dîvânı; İnceleme-Tenkidli Metin, Tıpkıbasım*, Cambridge, Mass: Harvard Üniveritei Yakındoğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü, 1994. 170s.

İsmail E. Erünsal, *The Life And Works Of Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi, With A Critical Edition Of His Dîvân*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1983, cxxx + 523 s.

İsmail Erünsal, "Türk Edebiyatı Tarihinin Arşiv Kaynakları II-Kanûnî Sultan Süleyman Devrine Ait Bir İn'âmât Defteri", *Osmanlı Araştırmaları,* İstanbul, 1984, sayı IV, s. 1-18.

John R. Walsh, "The Dîvânçe-i Kemâl-i Zerd (Sarıca Kemâl)", *Journal of Turkish Studies=Türklük Bilgisi Araştırmaları In Memoriam Ali Nihad Tarlan Hâtıra Sayısı III. Cambridge, Mass.: Harvard Üniversitesi*, 1979, s. 403-442.

Kadir Atlansoy, *Bursa Şairleri Bursa Vefeyatnamelerindeki Şairlerin Biyografileri (Güldeste-i Riyâz-ı 'İrfân ve Vefeyât-ı Dânişverân-ı Nâdiredân),* Bursa, Asa Kitabevi1998, 424 s.

Kamil Ali Gıynaş, "Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası" *Selçuk Üniversitesi- Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Yıl: 2011, Sayı: 25, s. 245-260.

Kemal Eraslan, *'Alî Şîr-i Nevâyî, Mîzânü 'l-Evzân,* Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, 1993, xiv + [iv]+198 s.

M. A. Yekta Saraç, *Emrî Divanı*, İstanbul, Eren, 2002, 389 s.

M. Ali Tanyeri, *Örnekleriyle Divan Şiirinde Deyimler, Ankara*, Ankara, Akçağ, 1999, 272 s.

M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü,*. 3 c. MEB, İstanbul, 1983.

Mehmed Çavuşoğlu - M. Ali Tanyeri, *Hayretî Divan Tenkitli Basım*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1981, xxiii+448 s.

Mehmed Çavuşoğlu - M. Ali Tanyeri, *Üsküblü İshâk Çelebi Dîvan Tenkidli Basım*, İstanbul, Mimar Sinan Üniversitesi Yayınları, 1989, 378 s.

Mehmed Çavuşoğlu - M. Ali Tanyeri, *Zatî Divanı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı*, III. C., İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No, 1987, [ii]+1-527 s.

Mehmed Çavuşoğlu, *'Amrî Dîvânı-Tenkitli Basım*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1979, 190 s.

Mehmed Çavuşoğlu, “Bâkî”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA),* c. 4., İstanbul, 1991 s. 537-540.

Mehmed Çavuşoğlu, *Helâkî Divan Tenkitli Basım*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1982, 207 s.

Mehmed Çavuşoğlu, *Yahya Bey Divan*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1977, xvi + 646 s.

Mehmet Gürbüz, “Şiir mecmuaları üzerine bir tasnif denemesi”, **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmua:** *Osmanlı edebiyatının kırkambarı,* Haz.: Hatice Aynur ve öte. İstanbul, TURKUAZ, 2012, s. 97-112.

Mehmed Tahir (Bursalı), *Osmanlı Müellifleri* [1299-1915], Hazırlayan; Ali Fikri Yavuz-İsmail Özen, İstanbul, Meral Yayınevi, 1975, C. I. xxx + 480 s., C. II. xxi + 446 s., C. III. xvi + 330 s.

Mehmet Köymen, *Ahmed-i Dâ'î Divan (Metin-Gramer-Tıpkı Basım),* Ankara, Türk Dil Kurumu, 2001, 2 c., xxxix + 1038 s.

Mehmet Yılmaz, *Edebiyatımızda İslâmî Kaynaklı Sözler -Ansiklopedik Sözlük-*, İstanbul, Enderun Yayınları, 1992, 196 s.

Midhat Sertoğlu, *Osmanlı Tarih Lügatı*, İstanbul, Enderun Yayınları, 1986, 384 s.

Mine Mengi, *Mesihi Divanı*, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi, 1995, v +303 s.

Murat Ali Karavelioğlu, *On Altıncı Yüzyıl Şairlerinden Prizrenli Şem'î'nin Divanı'nın Edisyon Kritiği ve İncelenmesi*, T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, (e-kitap) http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-219047/h/prizrenlisemi.pdf (01.01.2013).

Mustafa Canpolat, *'Ömer bin Mezîd, Mecmû'atü'-Nezâ'ir*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2005, 370 + 553 [Tıpkıbasım] s.

Mustafa Demirel, *İbn-i Kemâl Dîvan-Tenkitli metin*, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1996, xxxv + 232. s.

Mustafa Erdoğan, *Bursalı Rahmî Divanı,* T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, (e-kitap) http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-292396/h/bursali-rahmi-divani.pdf (01.01.2013)

Mustafa İsen, *Usûlî Hayatı-Sanatı ve Divanı*, Erzurum, Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi 1987, xxii + 285 s.

Mustafa İsen-Cemal Kurnaz, *Şeyhî Divanı,* Ankara, Akçağ Yayınları, 1990, 297 s.

Mustafa Uzun, "Mecmua", *DİA,* C. 29, Ankara, 2003, s. 265-268.

Mütercim 'Âsım, *Tibyân-ı Nâfi' der Terceme-i Burhân-ı Kâtı'*, Hazırlayanlar; Mürsel Öztürk-Derya Örs, Ankara Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, 2000, xlix + 1197 s.

Necati Sungur, *Âhî Divânı-İnceleme-Metin,* Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1994, xiv + 223 s.

Ömer Zülfe, "Biyografik bilgiler açısından iki nazire mecmuası" *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi [The Journal of International Social Research]* c. 4, s. 18 (2011), 151-169.

Ömer Zülfe, *On Altıncı Yüzyıl Şairi Selîkî ve Şiirleri*, Ankara, edebiyât, 2006. 250 s.

Rıdvan Canım, *Latîfî-Tezkiretü'ş-Şu'arâ ve Tabsıratü'n-Nuzamâ (İnceleme-Metin)*, , Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, 2000, ix + 903 s.

Sabahattin Küçük*, Bâkî Dîvânı Tenkitli Basım*, Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, 2011, xviii + 472+3 s.

Sadettin Nüzhet Ergun, *Türk Şairleri,* c. 3, İstanbul, [y.y., t.y.], 1432 s.

Selami Turan, *Saruhanlı Gülşenî Dîvânı,* Isparta, Fakülte Kitabevi, 2011, 328 s.

Selim Sırrı Kuru, "Mecmuaların içine edebiyatın dışına doğru", **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları 3**, *Eski Türk Edebiyatına Modern Yaklaşımlar II* (27 Nisan 2007 Bildiriler), Haz. Hatice Aynur vd., İstanbul, 2008, s. 17-29.

Sibel Üst, *Edirneli Nazmî Dîvânı,* T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, (e-kitap) http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-292553/h/edirneli-nazmi-divani-sayfa-1-1989.pdf, (27.12.2012)

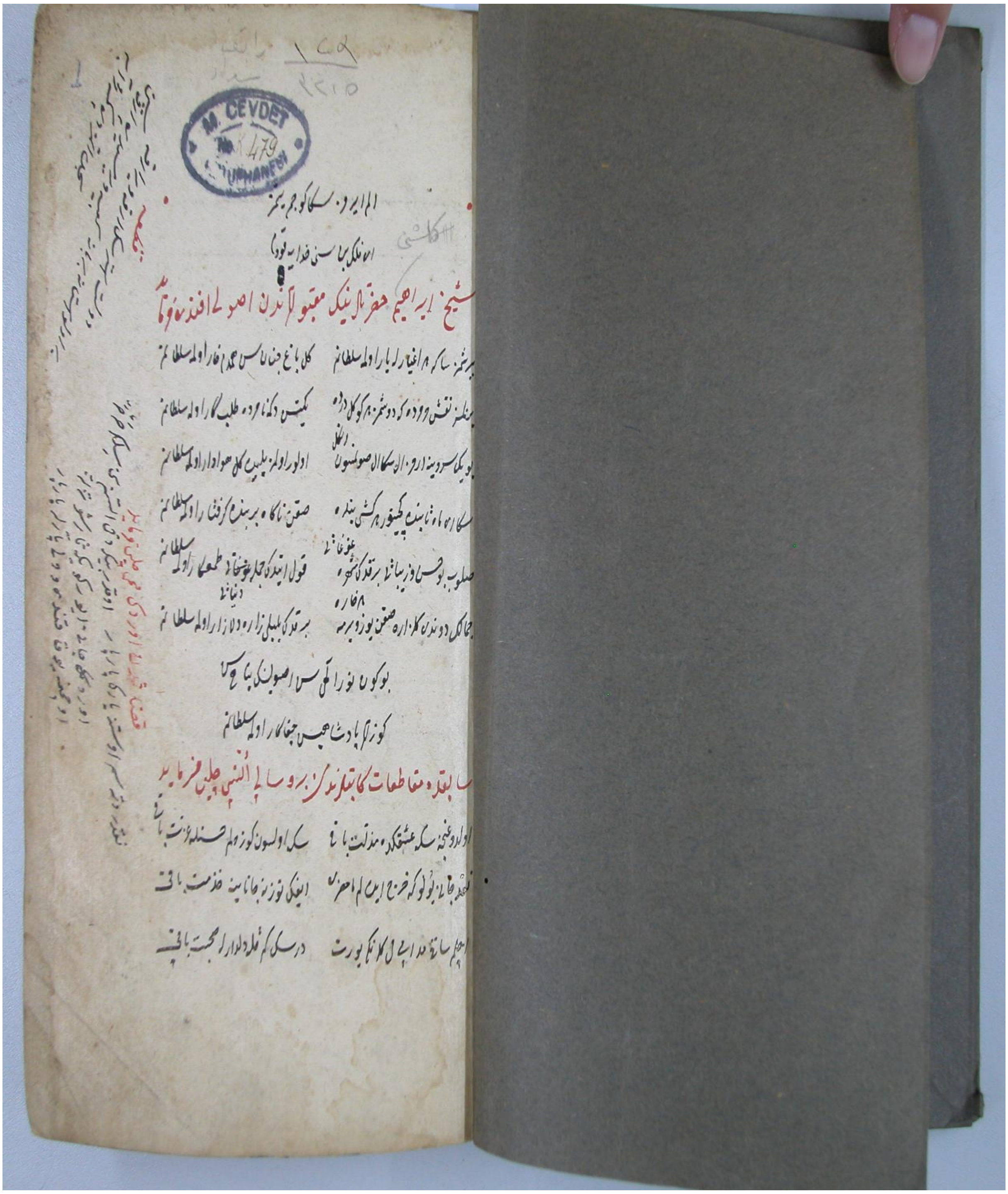
Yaşar Aydemir, *Behiştî Dîvânı-Hayatı Şahsiyeti Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni*, Ankara, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2000, xiv + 768 s.

Ziya Avşar, *Revânî Dîvânı*, Ankara T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, (e-kitap) (http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-128331/h/giris-revani.pdf) (26.11.2012)

Ziya Şükûn, *Farsça-Türkçe Lûgat Gencine-i Güftar Ferheng-i Ziya*, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı, 1996, c. I, X+706+[VI]+III s. c. II, [I]+707-1374+[VIII] s.; 1951, III, [I]+1375-2040+[II] s.

ŞAİRLER DİZİNİ

YAZMA METİNLER

2

١ ٢

تورتم اولدرکه بن ابی روح روانم بر کوکه   ضعف هجر کله اولمز ناله تو حسرت با   هجر اتشینه یا قمه للف دونالر ایلیه

دلرم حوت حفذن اوبلا الخ ایله   آل قوتلک سنکر رایکم جهانن شاهم

اور تمز ده نله انی توبخت بانا   **اول مقبول اولوب آخرہ مقتول اولان ابراهیم پاشانکدر**

اکثر عمری بسلام بولده چکرن کنه پا و یکی النورن قسر مایه آل کیتش کزن الشهر الچه بر پاره در   اول بنم چوق سودکم کویا که آتش پاره در

نی ین صحن چمن سیرن جانانم یوق   بر نیجه صلنور سرو خرامانم یوقسه   زلف سودا سینه طولشدی کوکل اولدی خلوص   کی پریشان حال در سرکشته در آواره در

اسورر کرچه لبن وصلنه جانلر ور نه   لب جان نخشنی اسم دیمکه جانم یوق   اولکی نا ابر وکنش یوز لو نکارک بکلاهی   آسمان حسن الچینن کوکب سیاره در

بجه دعوت ایدن بن اول پنر زادا یه یه   خاتم لعلکی مهر سلیمانم یوقسه   قالمدی صبر و قرارم بن کبی چرا ایدن ییی   کوکلی مغتون ایدن اول کوزلری مکاره در

بوز کی باشنه داغ ئی اودنه یه   نالدم آتیغی قراباشمه درمانم یوق   یا قمه بنوم لاله کبی للف ایدیب بر بو یوری

انورز کلشن کوکیده فغانلر ایلر   چونکه ابراهیم بندکی عاشق بیچاره در

دیم ان غنچه دهن و نغ خوش الحانم یوق   **آلچی فرماید**

سلطان سلیم خانه قاضی عسکر اولدقده زیرکی اوغلنک اوغلی آدی چلبی فرماید برج شرفده چونکه کورنوره هلال عید   اتدی جهالینه مشرف جمال عید

برباد شاه عشقم سباغم اولدی آه   غم شکرم بنجه کوزم یشی سیاهم   عید وصالکه بول اولیسه سودکم   مطلوب انس وجان اولدی وصال عید

ظلمت شبنده قالورم بیچاره بر مدد سز   کشف ایت نقاب حسنک کوستر یوزن کا شاه   حسنک زواله ایره جکن الله ای صنم   کلور برایکم اوج کونا الچینی زوال عید

ای آفتاب عالم یوزن کور سیلدن   کوکا کوکه بو یار کلی دخان آغی   زلف و زخلک وصالنه ایرن کسنه نک   کیجه سی قدر و کوندزی اولور مثال عید

جان ویردکم جفانه یاریله امل حاله   شرح ایدن حال دلکه فرمودیکا کی   جملی شهده قتل نیتک عکسن آلیا   کورن صنور طوغده شعقدن هلال عید

قضات جنسندن روملی لردن اعلا افندیه فرماید

مصور لوح دلده نقش یارنامه ایلم وار — کوکل اکلبنجه سنی بر صورت زیبا جمالم وار

غم ماضیدن ال چکدم وصاله انرم استقباله — خیال وصل یار ایله بزم براوزگر حالم وار

بلا سرمایه الخق غم در بازار شوقده الحق — متاع غصه دن اوزگه نه مالم ونه منالم وار

گر آب روانمدن بولوبدر پرورش بکز — زمین سینه ده بر برگ تیز گون نهالم وار

نوله مجنون گبی دشت بلودن زاراولم اعلا

گه بر لیلی صفت صاحب جمال یار گلم وار

فداد ندوه کاربندلرندن بلانکا آصف بگ فرماید

شو دکلو گندولی طالرله دوکوم خاک راتوم — وجودم کشور عشق ایچره بر طشرده حصار اتوم

صلوبن دور قن گرداب اشک چشمیم هر دم — صحو گل ظلمت اباد ینه آلوکلو کز آراتوم

طولالی داغ غمدن مهره لر تخته هاسینم — درونم خانه گیر عشق ایدوب کندوی زار اتوم

بنه بر پهلوانلق ایلرم میدان عشق ایچنده — صوب بر جامله هم شکرهی تار مار اتوم

بوگون ای آصف ینه بو طبع شهبازیله

گوره قاف معانیده نه عنقا لر شکار اتوم

ادائی اسمنده بولیب فرماید

اولسه

اولسه ظلکی اهر گجه تا صبحه دک بیدار شمع — اودیمقوبور شوقو گیله باکشته اهوار شمع

ای لب شیرین فراقکله سنک تومادوش — بینشه غم باشی اوستنده اولوبور زار گمیم

شعله آه دروتم وار کن لازم دکل — کلبه احزانم ایچره یا نمکوز نکار شمع

شوقو گیله هر گجه تا صبحه دک یلدز مرز — ایه مه برج سعادت ایکنش رخسار شمع

زرد اولوب جسم ادا انکا گبی اولمش ناتوان

شو بیله بکز کم اولوبدر عاشق دیدار شمع

وجوه ومغفور کتاب نوعندن ازیری اسمنده بولنا فرماید

چون نسیمله جهانه اولور عنبر بار زلف — نافه چینه قومادی قول قورمقدار زلف

که عذارک عرض ایدر لو خلقه که رخسارک — اولدیه گویا آتش و آب اوزره سحار زلف

مار شکل افشان دیلدن کاکل پرتاب که — کلشن خد گده ان کلزنه قومادی مار زلف

خاتم لعلک رقیبدن پودن حفظ اتمکه — گویا بیکر باشلو اژدرهادر اول دلدار زلف

جان و دل نقدین بخه قورتارسون اندن برکشی — چشم فتانکله سراوغری ایکی عیار زلف

مصحف حسن اوزره قومازده صلیبین ای صنم — کوزکوره کر اتمیدیه کونا اظهار زلف

مار آتنا درمکر ایتمش غدار کده قرار — یا سمندر در که اتمش آتشیاننا نار زلف

کاکلکدن آچلو رکز جمالک کعبه سی — پرده بیت الحرام در گستر انوار زلف

نبت دین المتسون قوزکر سک بکشنی

ولہ — ایضا

بغلنو بدر وارسہ اپاز ہر بر زنار زلف

ای بت چین خط کعبہ سنک رویکدر • سیہ اورتوسی انوکی زلف سمن بویکدر

خالک انده صنما چون حجر الاسود در • آب زمزم کر دنور لعل شکر کویکدر

بکہ صید اولمیہ نوز نع دل ای کبک خرام • خالکدانہ اکادام بلا مو یکدر

سوبسو جون سرشکم اقدلہ بر دمدر • باغ عالمدہ زآق قددلجو یکدر

کو بہ یارہ چکنور سیل سرشکلہ بدن

چکنز اما زہیہ یا خاکلدو یا صو یکدر •

اسلامی بک فرماید

شو لطرۂ مشکین کہ رخ یار طینده • یا زلہ نہ کہ عود کبی نار طینده

دل جاہ زنخدن قجوبن زلفکہ دشدیہ • کل کور اجلینی وار دبن دار طینده

بالنس خم زلفک کبی عالم کوروبن تار • کافر کہ چلیپا یلہ زنار طینده

نختک انده تصویر یرک خود کوردیہ صنار • سرجملہ قوبداولوبہ ودیوار طینده

اسلامی اتوکی زلفنہ طالسہ صفرکیم

اقع انکدیہ اولاسنکم مار طینده

سابقہ

سابقا سلطان سلیم خان حضرتلرینہ دیوان کاتبی اولان اسیری فرماید

یارب کورزمی اول رخ جانانی بر دخی • کورمکہ جان ویرور ینہ جان آنی بر دخی

کلزارخلدن ایرلہ لی عندلیب دل • غایت زبادہ ایلدیہ افغانی بر دخی

دشدم دیار غربتہ ہجرانہ یار لہ • کورمک میسر اولمی باراتی بردخی

تیمز لہ خون چشمہ لو کو کلم الہ دخی • جان قصدینی ایلدیہ ایبن شولہ مانا بردخی

بزنا زینہ بغلدیہ کوکلمن اسیرہ کیم

ہرگز جہانہ کلمیہ آزادانہ بر دخی

اسیری بر سوره فرماید

نامنک جاناکو کلہ دکوی بر سرو روان • اقدیہ اول سرد العینہ آب کریانم روان

چوز اغزہ مدن دہانک سرزنی نامش اجزم • جام لعلک صون بروان ساقی شیرین زبان

خسروا کل یوزکل مدحن اوقورکن عندلیب • شوقلہ جان بلبلہ آهنک ایدر ابلہ فغان

غارت ایدن کوکلی ہر دم دراسی کوزلردک • جانمہ خنجر چکار بر لحظہ ہیچ دیر وامان

ای اسیرہ غمزہ سی دل کشورینہ حکم ایدر

خاتم لعل ایلہ مہر سلیمان دورجہان

رومیلی دفتری نامی زادہ ادیبی چلبی فرماید •

كورمه‌يه ذاتك كبى جوهر نو بحر لاجورد / درج مدحه شانك كبى درّ دانه بولنمز صدف

تا قناعت ملكنى سير ايتمه‌يه زر جلب / يوزكى قودرمه بر تاج بولدن اوتريه هيچ

سرعت سير نزن اولور نقطه عيان دايره / بو حروف انلكه اصل اولوبدر نون و كيف

كل نه عيسا كبى اوچور مه كنبدكى كوكلره / فن لكى تحت زمين ايلكين ايالكا و علف

ای الهى شاهد غيبيه اولدم اينه نما

شش جهت بندن كورنيه ظاهر اولديه

كاتب جنيدن افلوكى فرمايد

تشنه يم آب زلالكدن مدد بر پاره صو / ای طبيب جان اولور اير و بن بيماره صو

انتظار اولوب لب ششيرنك كفتارنه / خسرو ازها دكى اولمشدر دوشوب طفلانه صو

يوسفين قورده الورشن كبى يعقوب وار / اولسيدن اندن عينينه بكارى ماره صو

عاشق لر دوكوب كوكسه كوكسه وجه وار / عاشق اولمشدر نه چاره ايلسون ديواره صو

قنلو ياشم چشمه‌لر اولوب اقاده كبى

احبوب دريالر اولدره حالنه بچاره صو

دانشمند سلكندن اسلام بولك اميديه چلبى فرمايد

اونكى اهنا ... كى لا سينه ده اچدن روزنه / اولدى بو خانه دل مهر رخكله اوش

سرولر صانمه شمعا چقدى دخان بر پر / آتش شوق رخكله طوتشوبدر كلشن

آتشين آه سكا ملدرين هركز تماشي / اى پريه اتشله كرچه تنوبشر آهن

هر ملك جسمكى سير ايتمكه مهر و مه دنشه / اچدلر طاق فلكده ايكى روزن دوزن

اى اميديه يتشن بخت جاك ايقنين

دمبدم يوز سور رايا غنه اوپر دامن

اهل علم قسمندن روميلدن آكهى چلبى فرمايد

سكا ای كوزارم تو نوره دل قويان جكر عاشق / جگر صد پاره وسينه پاره پاره چشم تر عاشق

ره عشقكده اعادن نه باكم داربم اى دوست / بلورسن ايلمز انديشه خوف خطر عاشق

زبان وسوده قلمى يوسبتم سرمايه ... / بو بازار قده درد الور جانن هنر عاشق

صفا بزمنده سن اغيارله نوش ايده باده / بلا بزمنده بلبل كبى نالكله اه عاشق

سنك اشعار دلسوزك سراسر حسب حال اخى

عجبتى آكهى ازبر ايدرسه آنى هر عاشق

ردف الباء

سابقى سلاطين متوكسه اولان لطيفى چلبى فرمايد

يار ناپروادرينى غصه دن حالم خراب / سو مسوى عالمده كيمسه دلبرمالى حساب

٢٢٢١

بزده انصاف ایسه‌م یار اولورده غنچه‌نی بیلشنو ؛ ذره‌یه تا چیره‌دن عار المسون آفتاب

لحرت اوغلاریمه اولدیغی جسم افکارم قفس ؛ هر طرفدن ورغ جانم چیقمغه ایلر شتاب

خشم ایدر بلور دعنچه نازایدر التسم بیتاز ؛ استماع اتمز سوز ولی دکلمز ویرر جواب

شمع وش اول شاه خوبان‌ه نچون پروازکن

ای نهشتی بکا وجانیه دکلدر انتساب

چورلی جامعنک امام وخطیبی وواعظ اولان نهشتی افندی‌نکدر

عاشق اولدوقم کیوم ملامت بردوسنا ؛ کویکی تیرکی ایلمک یوقدر کم اولوردوسن

کرنواز شالر اتمز سه صداده چنکدن ؛ نیله دمساز المسیون عاشق دل ازردوسن

یادت عالم قلب اولدی اولالی لک ؛ یمجه بیکر ظلم درشکون کوزدم الکا خردوسن

نازو نازو لاله فدا ارله کوکل خندانکن ؛ نیلام بن کلشنی بر تاج کلا پرده‌سن

یمچه یالدرکه اولمشدر نهشتی هجرله

دفتر غم تمک ایله‌شه یوملکسنا ورده‌سن

بیه کلشند بوکون بلبل بر حال اولمش ؛ کل خار بیله کوروب سنکسر البال اولمش

دولتکده‌ار شوب زخم ایرک باد کیم ؛ وردم دیین لره دینی اقبال اولمش

شهره اوده صالده دیو اتمه قلی غمخوار ؛ ماه نو کبی ناله چرخده جنکال اولمش

٢٢٠٥

کزدرر شوقله بازار کلستانده مدام ؛ باد کل بوسنی صاتمغه دلال اولمش

تکیهٔ عشقه کربه شال ملامت کیمش

کوره بالله نهشتی بجه ابدال اولمش

ول ایضا

چونکه تقدیر ازل هر نه ایسه اوله کرک ؛ بن سنکا بیتر بلا کر طور دورم نوله کرک

تازه لکده بن سنکدن اراغ ایلیم کم ؛ کل بو کلشنک ای غنچه دهن صوله کرک

لب میکونم کورب خط وعذارک بلدم ؛ دیرم پیمانه‌سنه خاک فنا طوله کرک

ایتدکم فکر وصالکدر اوکارم کر ایرم ؛ چونکه عالمده کیشی ایتدکن بوله کرک

ای نهشتی بو جهاندن کیدجک روز نکار

لاله تمان اغلیه سنبل صچن یولیه کرک

نصف عمر ابی عجده ونصفه عمر ابی رودده بکران بعیره نکدر

با کرز کاو چنکک بر بوی قل روانه ؛ خرابت بکم بکتیس بن پیر نا توانه

بالمش صفیف جسم اثر اوویرمه چونکم ؛ میل اتمز بلورسن سکا نالمش اوتکوانه

مطرب ترانه‌ی قوکم بزم عنده بر ؛ دیوانه‌ها و هوی بسته بلکا ترانه

پروانه اولمق ایستر دل مجلسکده تاکم ؛ حال درونی دیرسن شمعه یانه یانه

تعلیم خانه اولدی سنک بعیره ؛ اوستاده کمه دو کونلر چوراو قنه ن نه

ارباب تیماردن بالجه بک فرماید

باغلی کاو سنبل و سرو و بنفشه سی • یارن کلور دیو قودله کوز نسخ نرکس
الوان جرصادن و دو نده کوزیله پ • یعنی کلور او کوزلری آچوکسه سپ
مستانه قمش بنفشه کر باینه یوز سوره • سکیک او کش جمیع الجنون نکس •
ای خضر دلشک لب وون جشمه حیات • زلف نظاره اویه و کلمغدر اولتس •

با لجه خلاص اوله قبلدن شغلدا
بنجس • وله جونکم ارشدیه تیزدا اوتجا به • ایضا

نه مهر کاندکی بکا عالمده ..نه التمدن غیره • کوز آتش بجه نکا کوردم تماشا لمیدن غیره •
کوکل طفلیق کونوردکی بار ه الکلوب کلمز • واربه بر مصلحت بیتور در اویالیمدن غیره •
نکون زنجیر زلفکدن خلاص اولمایه کرادم • نه صوج اتدم واربه کو بکا سیلا المیدن غیره •
دیلم طورکی منوا المعیلیه بشد ایدر کوکم • ددن بیکز آوازآتو کی منوا لمیدن غیره •

اسکدری الخلق اوپرتس قوجوش بابا دلدار به
بنم ده کر نصیبم یوق تماشا لمیدن غیره

الآن اسلام بولده جرجون اولان دلاک زاده باقی چلبی فرماید

اوم کوکز نو ماندن کورکوکی نو باغدیمن • یاندم اوشمع شوقنه پروانه یاغدین

شکفته اولوب اول کوزه حیران و زار ایدم • نرکس هنوز خواب عدمدن اویانمدن
کوزلن اولوب او دیده لیشم ارغوانی • جوشش و خروشله صولر آقوب بولنمدن
دونر دونه طولاسردم کوبیش انوکند • چرخه کرب فلک دن طوقوز طولنمدن •
بهر بله رقص اوررده توزم ذره وش بنم • نه باللهه نو فاکی وجودم النمدن •

باقی بنم ده آتش عشقیله اودلر
طاق فلکده مشعله مهر یانمدن •

الآن دانشمند اولان اسلام بولی ونغزاده باقی چلبی فرماید

عارضک آب ناب در کویا • ذقنک بر حباب در کویا
دلده انوار مهر رخسارک • ابن ماهتاب در کویا
نقش حسن خطکله صفحه دل • بر مصور کتاب در کویا
بزم عنده جو جشم بر خونم • ایکی شیشه شراب در کویا
طوتیه مهر کاجهانی سرتاسر • پرتو آفتاب در کویا

باقیا ل فال عنبرینی انوک
نافه مشک ناب در کویا

بنابی فرماید

صبح دکه هر شب حصار غمده نوبت بکلاز
چالنور هر کون دیو بزه کوس رحلت بکلاز

بزمزده دنیا مدرده آل چکوب هر نسنه دن
تا نور عشقا کبی کنج قناعت بکلاز

پادشاهم پاسبانم ایشکدهٔ صبح دکین
انلر کله هر کجه کویکده نوبت بکلاز

چون بهار دیدکی بلویه دونمز اوزاردلا
تا شمع وصادمارز کنج نحنت بکلاز

شیشهٔ چشمم ازکی توز یله طولسه ملک دکل
بر کجه کوندر بنا پسی نزده ساعت بکلاز

آلان اسلام بولمز امام اولان بهلول ظلیعه وآید

اولدی سر آپی سنسند دل شهر یار عشق
اولسون مسلم آکه هر بیدر دیار عشق

وار تکیه کاه غفته نک ابدالی اول دیو
راه فنایه صالدی بنی اختیار عشق

دل مرغی کوردی دانهٔ خال سیاهنی
بغلندی دام زلفنه اولدی شکار عشق

معموره بدن بیقلورسه عجب دکل
محکم اودر لبری شهر دلمد حصار عشق

عشقکدهٔ تخته تلمعه بهلول عاشق
طوردی بتوز دردنی هر دمده بار عشق

فراونم کار بنده زنده یکم چیره بوکلکندن بلیسن بکر قرمابد

صاغ دل اول صفا یله زر تحفه کبی
الودی تا ملکه کردی غیله خذف کبی

آهم خدنکی آهنه کار ایلر ای پسر
بی چون سن آکه تمار شو طور درسن هدف کبی

کرم اوله کرمه کو کسکی وار کوزله دار کی
صاتن زمانه سنه چار ساکه دف کبی

سرمایکی بودینه مناعینه بغلدوکی
ای خواجه نقد عمر عزیزی تلف کبین

وله

کنج فلاح چونکه ایدنزکی بلیغ جانه
چک دامن فراغته پا یکل کشف کبی

ایضا

شول کدا فاتم عشقیله کی سلطانلغ ایدر
نوله اول مور ضعیفیه سلیمانلغ ایدر

طعنه طفلاری ادور رسم نولزا عهد هم دم
اکه نالمز دل دیوانم اول اوغلانلغ ایدر

دانهٔ خالنه میل اتدکی طوید رقیب
قورقرم یاره بوزار بینی شیطانلغ ایدر

آه کم قتلمه قصد ایلد کبخه وزه ... سی
یان بهر طرهٔ اره کوزلره فتانلغ ایدر

ان بلیغی کورین آهکی حق ایمن زیاده
بزم محنت بزه شمع شبستانلغ ایدر

بره لی وآید

جمالک کلدی یا ماه انور
لبک شکر مدر یا لعل احمر

صبا اوردقجه ال زلفوکه شاهم
درون عالمی ایلر معطر

سنک طونی قد دکه بنن اولمش
سهی کلشتن سرو یله صنوبر

لبکدن اسندکجه ام بو کوکلم
هما تا چشمک کم قتلومه خنجر

قبول اولدی بلالینک دعاسی
خدا اچون لطفکی ایتدی میسر

سلطان سلیم خان حضرتلرینه ایه معطوب اولان بدری بک فرماید

مسلمانلر مسلمانلر مدد فریاد افندمدن
بنی جوریله اولوردی شکایت دادا افندمدن

ایدرکن متدعیله دوبن وکونه آشنالقلر
روا میدر جهان اچره اولم بیزیاد افندمدن

تموتولر دار حقدن که آزاده تو لقدن آزاده
کرکز هیچ معاذالله اولم آزاد افندمدن

دوکر هردم یره تمام تیر ترحم ایتز اول قاتلم
بتم المتعلقه جانم کلور جلده دا افندمدن

نولا خشم ایلیوب کوکلم یو تیشم دکل بدری
بنه رحم ایلیوب برکون اولورا باد افندمدن

روانی چلبی یه معقول تاریخ دین قضاتدن بهاری چلبی فرماید

عشق برمنده دل اوار وشیدالق سور
مست واولمه کسی الستن رسوالق سور

یا نمه کلمک بنی قوک کمندی اوز حالمده بنم
بر عجب حالتده ورز تو عشق تنهالق سور

بن بکز ارتو رمیم تو یاد نی بلبل کبی
اول صنم کوندن کونه کل کبی رعنالق سور

بارشه کلک قوتلر ملتنسه باشنه
شاهد ناز کدر اول غایتده زیبالق سور

١٨
10

لبکدن کونکلر دلبر ده نفوت ایلامها رن دردمند
بلبل شورین درکلشن کوبالق سور

یکا حصارلی بلوتی خلیفه فرماید

غم هجر خط وابر وکله جان نی وار کور
بوکون ان لیلی عالم کوکل مجنون زار کور

جکر مجروح وسینم چاک ودل بیمار دردن عاشق
وجودم شهر سلطان نیتش کم دلفکار کور

ایا غکل اویمکه شیدالم ایرو دیو برکون
نچه یلدر دل مجنون غبار رهکدار کور

کوزم حلقه کبی کلدی قیودن یولکه کوز
نیتش کل قندوسن جانا رجانا امیدوار کور

دل دیوانه اکلادم خیالکله بلوتی کور
بنی بیزار ایدن شهدی جهانی انتظار کور

کتاب جنیدن بیاتی چلبی فرماید

سینمی اتدی پاره خدنک نیک نین و مژکان دوست
کوکلمی صدپاره قلدی خنجر برآن دوست

هر بلادن تیز مژکان یاره سی شرح ایتمکه
اولدی هر زخم دهانندن زبان بیکان دوست

برالمده روز محشرده رقیبک یاقه سن
بر المده دامن اوله دادا یچو دادن دوست

بر نفسده کوهی طوتوز طولتمزدی اکر
چرخ کردان اولمسیدی زاروسرکردان دوست

اتدی اسرار رموز مشکلات کشف عشق
اولمیدن بو بیاتی دالکه حیران دوست

اهل علم سلکندن ذکی فرماید

طاق ابرو کرشمه محراب بکزر بکزره	خط و خال رویکه اعراب بکزر بکزره
کلدی دور قمرده مهرصارک کبی	آفتاب حسنکه مهتاب بکزر بکزره
چشم جلادک و کیسی تیغیله هردم قان ایدر	غمزهٔ فتانکه قصاب بکزر بکزره
مجلسکده دمادم ای صنم قان اغلام	اشک خون آلوده سیلاب بکزر بکزره

شول کمک کیفیتی حالی بلورلر کیمه
رنکنه لیلک شراب ناب بکزر بکزره

بخشایش چلبی فرماید

وصلت تشنهٔ عاشقه آب کوثر امدر	دیداره تا که شوق کوزلر اویومق روا مدر
شول قامتی کورنکه قیامت قیامیدر	بالامدر بو یوخسه بو خلقه بلامدر
بو عشق اودیله یوزم صو یپی قازدی طیشره	عزم ایله چکیون دیر یا رب هبامدر
ذکری دعوی کم دم عاشق خطالودر	طوت کم طیبوک سومشم آخر خطامدر

بخت ایشک فتنه سنه اکیدر دو شکل
بو حسن دولتنه صونوس بقامدر

آن دانشمند اولانلرده چلبی فرماید مخمس تغزلیه بر مسدس در

عشقکله کیسه خمی جور و جفا نه تحملر ایدی	دوستم جور و جفالرده نه تحملر ایدی
آشنا اولمیوب اغیار ایله هردم اولدک	جکدکم جور و بلالر صبا و غیرتلر ایدی
کاشکی جانی صبحک دارنه بر داراشک	فالکدن رغدی بیچاره یه رفعتلر ایدی

نورز

نه دارزی بو جهانده بزه باغ	بزه آخر اولور ایقه باغی
لب بکزر دیلکریه لبلابه	اولدیه دیر بزملر قان باغی
عاشق اولدوغمه بنم و قتدنه	اکرچه هدیه بزه داغی
ایکن اغلیه بلبلک ایله کل	نتیجه بو کوز للکلر چاغی
اولمجی باده دست دلبردن	اید بزم نوش اولور سیه کرادغ

بزمی دنیاده مست اولیب دوتوب
قلمدیف بزمی فالور ایاغی

حرف الیاء

سلطان سلیم خان حضرتلرینه وزیر اعظم اولان پیری پاشا فرماید

شب هجرکده قالنلر ظلمتله بولور	نوش ایدن چشمهٔ حیوانی حیاتله بولور
خطی باننده انوک زلف سیاهی کورن	دیر که عید جشندر که براتیله بولور
کورمجک بو زنی در که انوک حور و جنان	کم اولانلر بو ملکی بویله صفاتله بولور
زاهدک کورکه ریاسی ایدر خلقه عیان	صانکه ایمانه کلوبدر صلواتله بولور

پیر یار خلای شوقیله انوک حور و جنان بولور
روز و شب چرخه کرب خوش و کاتبله

اهل علم سلکندن پرتوی خلیفه فرماید

میر عشقم علمدر آه بکا ؞ اشک چشم پیشرو سپاه بکا

اولمزایدی آفتاب عالمتاب ؞ استانک کبی پناه بکا

اودوم آب حق دارد قد ؞ قتلو باش اولر عذر خواه بکا

کج غمزه دلم کرا اکلادی ؞ سنمک کلیدی گاه بکا

آتش عشقله طوتوشورسم

پرتوی دوزمهرو ماه بکا

کتابت حسندن برکونده بیکدبیت کتابت ایدن مولانا پیاده سی فرماید

لی مجتنه موفت اقچه بو رتمه در ؞ ساق الندن التون ایاغی یوزتمه در

سرو ایله نیزه لی شاه قدک ولیک ؞ دادبرطلع یوق اشاره هردم صورتمه در

ای لاله رخ دد اناکه عتابه بکزدی ؞ کویا حسدلر نانینی لعلک قورتمه در

جانومه اودی ادینجق عشق زار ایله ؞ قصدیه تیغ پی یولیول ایدوبن چو اکمه در

بشمقی دلبرینه چرش کوکم کورن

دیرکم پلاکس سکدن اکه سورتمه در

الآن صحیح ایرانیفز بدن ملازم اولان فاضل زاده پیاده چلبی فرماید

[illegible]

اولور

عشق جامن نوش ایدن سونلرکه بیهوش ؞ حشره دک ایلمیه جق ستویله سرخوش اولور

زاهد خلوت نشیندر دود آه مدن بسنن ؞ قجدلر افشم صنوبر کویا کبیقوش اولور

سکدلر هرپرسی برکوشه بلبلدوکن ؞ ایندیب فریاد ستیه کلشنده خاموش اولور

عقل وصبر وجان ودل نقدین الرعجب ؞ غمزه دلبر دین اغیار وپی طوکش اولور

سن دکلسن یالکز سودایه زلف یارله

ای پیاده یچه لر دار بسیه پوش اولور

دف الثانی

ترابی خلیفه فرماید

جانم اول شوخ جهان اوسته دردر ؞ نکه اول روح روان اوسته دردر

زلف مشکین عذار رندهٔ پرینان اولموج ؞ سایه وش آب روان اوسته دردر

استانکی کوزلک جهوله خورشید فلکا ؞ کجه وجنیل زمان اوسته دردر

بعجب دل طلبور سه کوربرابروه ؞ طفل دل بیز وکمان اوسته دردر

بوستر ازلی بنه برطفله کوکل بغلرم کم

کوزلکه پیر وجوان اوسته دردر

ناکسی چلبی فرماید

[illegible]

نوش دکلی دردل سومک کوزلری تازه لر ؛ جان بغشلر هر بر عاشقه دلری تازه لر

بر قدی سرو و صنوبر رخلری کل یادینه ؛ بلبل شوریده کبی اینلرسک آوازه لر

صان قلندرلر الندن ماسی زرین کوتی ؛ طولشور کوین کشش هر کون ایدر دروازه لر

لولر درسن شول جاسی جوهری دلدارلر ؛ ایت رقیبه اوپوسارد کچه قیمتلر تازه لر

نابیا هر شوکی سن ایلر نبشیرین دهکم

ناکوزلری ایشب التون صوبیله یازلر

دانشمند سلکندن ناپزعی چلبی فرماید

لشکر جور وقاری خیلن ایتدم تارمار ؛ تیغ آهمله دیار عشقه اولدم شهریار

بحه بیلر در هواء عشقکیله یلدورز ؛ بحر اشکده وجودم زورقینی روزکار

دیر دلمی هر در و دیواره تصویر ایلدم ؛ هر صنم نقشینی نقاش محبت ای نکار شکار

آزین اولسون بنم بار رهایون طبیعه ؛ بال اچوب عنقاء عشق دیرده اندک

اول صنمدن دیر عالمده چو صورت بولمدیم

ناپزعی دلدن چو سن کبی قلور زیاده وزار

بروسالی موذنین نابی خلیفه فرماید

جانان جهان ارجه عجب جان سن افندم ؛ بر شیوه ایله سرو خرامان سن افندم

دیده ده جمالک کورینور دلده خیالک ؛ کوز کبی عیان جان کبی پنهان سن افندم

جان ملکنه جیش غمک طولدیرمه تمامت ؛ عزتلو کوکل مصرینه سلطان سن افندم

دل دوننه دونه یانده کباب اولدی کو ؛ عشقک اودینه عاشق اولانی یاقان سن افندم

بلبل کبی شوریده اقور مدحک ناجی

کلزار که نارشو کلستان حسن سن افندم

اوقچی زاده سیدیه چلبی فرماید

مدد بکا اینه داد ایلمز رشک همز وار در ؛ صلم هر جایه بر توتار دریغ بر ماهمز وار در

بو کون راه محبتده غبار باره جانانم ؛ کل ان ارباب معنی کور نه نره وجاهمز وار در

شماسن کشور حسنک تولدبن شاهیم درسکه ؛ بزده اهستانکو وشاولمادر کاهمز وار در

شب فرقتده صنامکم بلوکز اولورم هردم ؛ خیال روی یارله تکر بزم همراهمز وار در

غریب و ناکس و مسکینه بقمز کرچه کم اما

طپیا ناجق اپانیتره بزم اللهمز وار در

التمام

دف

بغایت نازجه فوت اولان ادرنه لی ... چلبی فرماید

جعدم اولاسی عشقکم جانا ؛ الکسک اولمز بشهره دردو بره

ور حق طواف ایدر هر کون ❊ اشکل کعبه سینی اهل صفا

بو کون اولدر مدرک چون عاشق ❊ اولدرر کوره سن هم فردا

یوق بقا کوردم عالم عشقده ❊ کوردم بار کبیرز اهل فنا

تکرار حق اودت و توبانک

تا بنا جان و دل بولنده فدا

اهل علم سلکندن ثنانی فرماید

فلک کبی کل دار سی کلستانلر اچنده ❊ قدکی کبی سرو اولمیسنالر اچنده

جان تنده نه ارسیله الیه شویله درانی ❊ مهر رخکی شوقه دل و جانلر اچنده

دل کنجی یاپمز تو ایه دوست جنابک ❊ کنجینه بولنسور دیو ویرانلر اچنده

کاو کوزلکنی نا وکی سوکسی صناسن ❊ ایمان کبی در صدر مسلمانلر اچنده

یازده بکنگک شوقنه شول شوره ثنانی

کم یازمدن کمسه انی انسانلر اچنده

اشر به بشر موه پهلوان عالم اولان بشوی فرماید

تاب رخساروکی اولورسه مجلس زندانه شمع ❊ عزت نار حد از یدن طلوع ایتمز شمع

جیش انوار یله الی نه دیار ظلمتی ❊ کرم اولوب سنجق چکسه یار شانکاره شمع

کلشن بزم کده سیمین ثالث و زرین کلاه ❊ دوندن بر تازه نهال غنچه رو خندان شمع

پهلوان وحشت انوار یله طوتو کشمه ❊ شوق داریسه اکلسون بر و میدان شمع

کیجه قالدی کلمدی یار او کیجه چراغ مهر و ماه ❊ صبحه دک ظلمتده قالدم بولمدم بردانه شمع

کوستر انوار حق و شد کامل دررر ❊ مجلسه هر دم عصا یله کلور پیرانه شمع

ظلمت غمدن کوکل قرین منور قلمغه

ما حصل بیتر بشوته عارض جانانه شمع

خداونده کاربنده ازندن جان می فرماید مخلص نالحسه در

ناصحی روزه الچون تلمه بر ملمه جدلی ❊ سو یلیشور اکله کیمک کرکلور اجلی

حضرت نوح حق داریسی دکر ماشتوله ❊ فلک عالمده اوقلاح ملیحی بر لیسی

اولمدم دینه ده بر لحظه کسلدن خالی ❊ بن قو اکو نلی اغیار قیلکدن کسلی

دیدم ای یار بلکی کورنن یا خود مو ❊ دیدی یوق بره خیال ایلیه حوردر اول

بنه کلشنده جنا رکی چمن اهلنه کورک ❊ خدشتدن بشنر ناشمغه دکر الی

کوبی دلدار ایچه باخته اولور دیه ایرکی ❊ موجب جنت اکر اولسه کشینک عملی

شوا الجه عجب دار مکی تونا لحسه کبی

اوّلان تاجی صکره تامّ عسکر اولان تاجی زاده جعفر چلبی فرمایه

قولنه الدیکوز کم عهد و پیمانکز در اول | اندیکم اقراره طوروب ینه اینکز در اول

یوقدور مهر و وفادن ذرّه انده اثر | شیوه و ناز و جفا ایتمک اوراتکز در اول

درد دلدن بر دوا صوردم طبیبه دیدکیم | جان و دل دردینه درمان اوقمه درمانکز در اول

هر نه دلکم منزل عشق اولمیه اولور خراب | عاقبت ویران اولور شول دلکه ویرانکز در اول

مجرلر ایلر کوز غمزه تیکلده جعفرک

بلبل قد سیدر چیقا گلستانکز در اول

تاجی زاده نشانجی جعفر چلبینک مخدوم زاده سی جعفری چلبی فرمایه

هر قچن کم سیره چقسه نازله اول گلعذار | اکلدر بلبل کبی عاشقلری زار زار

کوزلرم یاشی برکت در بودر کانم قلم | یا زر و سیم ذخالکه اوزره تولانقش نگار

راز عشقک صقلایدم سینه ده جانم کبی | برلره گچسون بو چشم یاشی انده آشکار

گلشن حسنده بن بلبل فغان و زار ایدب | وارایم اول درد منده آغیه بتدی خار

زلفکیله کون یوز و گلی مهر تیکدن جعفرا

دمبدم تمام اغلیسه اغلسون لیل و نهار

جلالی فرمایه

چو که ره شول عذارین کم در کل آیه بکزر | گلزار جنّت ایچره چون گلبه بکزر

زلفینک آره سنده سیراتیلدیم جمالک | رحلیله مسجد ایچره امّ الکتابه بکزر

نازک لبلکده جانا تیغ لرله بلور شیشه | جام شراب ایچنده زجاج حبابه بکزر

کوش لطیفک اوزره شول کوهر صفا | گل یپراغی او جبینه بر قطره آبه بکزر

هجریله بو جلالی بر حالته ایرر

کم موت اکر نسبت بر خوب خوابه بکزر

نظمی چلبینک کردب جوزه چلبی فرمایه

شاکه بر جان پناه اولور در دلبر کبی | بر در بیکلاسک این دل ای سیاه کبی

سیم اشکم خرج ایدب ارسم وصال دلبرد | اشکله رونق حسود دکه ذرد اولور زر کبی

صان سلیمان خاتم تیغ لعل دلبرم انوک | اودستنه اولمش موکل کلام ازدر کبی

اول یوزین مهرک نیندر عزّ مهر دور کلور | کوزلرینه عاشقینک هر بیری بر اختر کبی

نو رسیده تازه گلدر باغ حسن ایچنده یار | تا ر شو سینه زار ایدرعت ای بلبلار کبی

باعث کسب صفا اولور جهانده گویا

نوش جامیله تماشاه رخ دلبر کبی

خداوندن کاربندن لرندن جهانی بک فرماید

عکس تبریزی سیرن الدیه الی آیه سنه | کم ارزرق وریا بیله انوکی پایه سنه
وردمیدان اولن موکره ء زمانک | فلک پیرزنک تعلده پیرایه سنه
شوق ارزدون دکوی کوی کبی عشق اهلینک | یکزاولنفواجیه کم کرم اوکسرمایه سنه
طالع بخم سعادتنه قرآنده ایاردن | اوکنش سایه صلوب کلسنه توعمسایه سنه

درد له شو بله ضعیف اولدی جهانی بیلدک
کزلنور کردوشه برپرتکس سایه سنه

جانی فرماید

سرو دیو کبی سیر ایله کلستانه ارسنده | یکاره ورآه ایله افغانه ارسنده
کوبکده انکی کوردی بوجانم فرح اولدی | غم غصه سپ آولور کیشده یاران ارسنده
فال رقمم دیدی کورن زلفک اوجنده | کیتی قوملر کوکله ایمانه ارسنده
اعله کوزم باشنی کورن بکه در لسر | تالدکی ننی لم بیل کبی باران ارسنده

تغییر ایدی کور حسن کتابتنی نظارک
جانا سکره بت اولسه انلا ارسنده

جهادی بک فرماید

دشت فنایه دوشدی ارر شاه اوامز | بر کردباد در طولنو رطوری آهمز
اوج تجردک الکورت هبازیوز | صحرای قدس ساحند رصیدکاهمز
صدر قبولده شرف افرخ | صف نعالده توبه بق درکاه همز
بز طالب مناصب الکی روز نخشار | وصلت منبه اولمدی بجزاولدی جاهمز

تا روز رستخیزه دک اسرار غیبدن
روشن نمونه اولدی جهادی کبی مهمز

دانشمند سلکندن ادرنه لی جوری چلبی فرماید

بزه سنز ووه کوزدن اقن نامغدن | اولدکم حسرت لعل لب جانا نمدن
بلورک انلرنه یا که حلال التسونلر | اوبجا دمالرنی تا روا افغانمدن
حالی مونمده فغانی جانم انکوبدر ضحک | ابرو دوشدوکم انکوبدرنه بانمدن
قو بیسز طاشمه تا اولیه یاشق کمسه | جکدکم درد ایه بس اول آفت دورانمدن

جوریا شدرودکن رقصه کلم قرمده
یارکر برغزه له اوقیه دیوانمدن

سوزلره دزده کوبر اولن جوری چلبی فرماید

نی پروبال کوکلی کوبکی اوجانع است | طابه قدس صنوب کتدی اوجاغ آبه

اشك خونینمه یوز ویردی بو كز بو زم ... اشكندن الا قنلو بیلش ارماغ اسیز

صانمه ان پیر خرد سینه دكی داغ سیاه ... عشق دركه بر اشق اوجنغ اوپرماغ

ویردی كر رغبته ان دل فلكك الو آلنه ... سنی بر لعبه اول كوكوزن اوچرماغ

حاصلی خرمن جانه اودداورزه هر یا

آتش عشقله هر كمكه طوتشماغ

سلطان مراد شاعرلرندن بروسالی جمالی چلبی فرماید

آچسكی تولو رازدهنكی غنچه جانا ... باشن كسه دل هیچ كس ویرمیه قطعا

بو طنمه دلا تشنه كبی لعلنه نثار شو ... بیك جان ویره سی صودیو دیر بر ایچم اما

زلفكی دلی تكرار طولشماغه سبب نه ... بر ایسه اوزر قوماسه بو سكنه جانا

نوش انزم اف انكم وا غظ عملكی بوتن ... مطرب كه بنی سویلیه قولنه سمعنا

بازسنكی و اریمه جمالسنكی اولیجك

من مات من العشق فقد مات شهیدا

بعایت پیر فوت اولن اسكشهرلی جمالی فرماید

چونكه چو تبسم اچی غنچه بلكه بوكیب ... دنكو سیر دولی قو یه بن ... ذخفا بوكه

جوروكی یوكسن بنجه جكر قل و فا دلسم ... كندوده لننه قو ... ایر رعب بلكه بوكه

خلق عالم مشكلن منفق نجه حل ایلیسون ... كم كونه اوراتده كوكلی رخ دلدارده

وصف حسنكده اگر خورشید جهانكیر اولور ... بلحم النون فلك هم دردوه دیوارده

لاله زار اولدی لبكدن بلبلك ... چمن ... غالبا بلبل كرنوق لوس وفا كارده

یا كوكل سیمنه مخزن مشعلده اغنیارده ... یا اوزنجكه ... كرد یه احمد اوزرده

سوزینك سعنده اوشمنزر كنشدن هم سوزده

گرچه كم در صورتا كم دیده دن ا مغدارده

شعر قیلدی بو سرور بنجم حسودا یلر ردمده چون ادلسر

تا ستون عمده بر كل لاله احمرایله بوغ ... بر دمالی دیدالم ونلا داغ دخی سایه بوغ

دامن برف كهار بره نظر قیل آلیه ... سینه پر خون داغ سینه صحرایه بوغ

كوستر ركلی جواب حقه سندن لاله لر ... لعل تردن سرملان نرگس شهلایه بوغ

كر جمنده لاله اوراقن كوزلكی داغ غم ... نغ المثل كوكده شفق الجی طوتوكشه ایر بوغ

لاله اوراق جمنده داغ عشق ایلركهان ... نافه هك اوزر وجود لفنش ... الا ایر بوغ

لاله كونی صوممه ساق ساغرلا سیمنده ... آتش انی انا الله ید بیضا یه بوغ

اما سرور كه لاله زار عمرده یوقدر اعتبار

باده كلرنكی آچوب بر صورتی زیبایه بوغ

سلطان مصطفی حضرتلرینه خواجه اولن کلیبولی لالی سرورین چلبی‌زاده مالی

کر تقدا به آینه دار وجه احمدی • ویردی صفا یله صلوات محمدی

قدرت یدی یاضه چو نامهٔ حسنکی • یوسف جمالن ایلمش اول مسوّدی

قبلهٔ سن ای صنم یوزک اردک دکلکه چون • هر وجهله نماز درست اولدی کعبه‌ده

عشقا سن اولمز اشبو جهانده کوزل • اول خوب یار ایچون نوله اولورسم

تجرید ایله ثلث علایق سندن سرو ربا

تا اره سن مقام نفوس مجرده

خداوندهٔ کاربنده لرندن شبابه هیلک طایفه‌سندن سهائی بک ویا

ایدن نظاره دردرخ آل احمدی • صباع علی اوقویه جمال محمدی

آهم کورکه ارشدیه کوکل طوتشوب یار • قندیل دارکه اصله طاق زبرجدی

حسن و خطیله جمله خوب کاتب کمی • رخسار یارده سلسله ایلر مسوّده

زاد اولادک اولمسنده بلاد یو • طورب فضائلیله ایدر کوک بزیده

باشدن صبح عمن خکل ال او تمیز یو

ایرمک سهائی استرسک عرسرده

وله ید

سابقهٔ ارکنه عمارتنه متولی اولدی تذکرة الشعرا صاحبی سهی بک

شکسته اولمسه دل شیشه‌سی نه حکمندر • قرار قلمز آنچنده شراب لمیزلی

کمند عشقکی الدن سنک قو مقو بوندر • کرکه او وصلو دسونار بجا کرکه دلی

وله

ایتدی قومه الن ال فنا دوچیرتنکه

شه سریر ولایت ابا علی ولی

ایضا

نه آتش و باد و نه آب و کل ایدم جانا • بن سرو هوا نجشته بن مایل ایدم جانا

لیلی یه هنوز مجنون اولمامشدی معقول • بن وادی حیرتده لا یعقل ایدم جانا

عالمده هنوز آدیه یاد اولمدین انکورک • خمی نرده و حالتده بن قائل ذل ایدم جانا

داغ کل و لاله‌دک اولمامشدی تخمینه • بن راه مشقته یادر کل ایدم جانا

وله

عشق ایلدیه آواره بن حیرتی یو حرمه

هر خدمت جانبنده مستعجل ایدم جانا

ایضا

کل کوبه عشقه کر قو بولماق متوفی • ویردوغنا یه کوشه بیت المقدس

دکمه قبا یه کردون اکر چه شو کمه کم • بر نوریا یه المبه کردون الطلس

سکن طوتنا ایکی بیشه سن شاهباز عشق • دل آشیانته قوزه و عقل کرکس

الکیر فانی یا بکه کوز دکده یا غالبا • طولور دیسه باد طرغله چشم نرکس

بن کیب لی دلی اوزدیه مذعیلادک • ششیه نظمی کوز کبک کسد ارسی

26

19

ولہ ایضا

کیمی قپوسنه وره بچاره جرأت
بو قرادن نلکسک ده عالمده کمه سن

هرکز زلال دهر کی اوغادن زبون ادر در اول | باشنه اورنور به عزت افسر بی سرور در اول
دلکر ویاه جهانی آلسه الدلده | عشق میداننده بر درد غضنفر در اول
شو لالکم آزادر نفسی چکوب چاک ایلده | فقر اول باشنده کم برست جهیز در اول
اعلا قوی آیلی طراغن سر تاج ایدین | صورتا فاکلیبه معنده برآزاده در اول

ولہ ایضا

جر نیتکی آتش اهندن آه نه ایلر اره
زاهدک بزم ایتکیه قلبی نکه کوره در اول

بزم یلاده مانا یو طوبی برده ایلدوک | یار ایله نوکون بیت دفع غم ایلدوک
ما خرابرده حبابی عشقنده بو کونه | تازه دوکوز طربنه ماتم ایلدوک
سنده دن کرداو زم صونما لازم دکل | بر جام عشقله او زموزه جم ایلدوک
بر یاره ایلمسنده صبح قافه یار | فانا آقدت او یار وره دم ایلدوک

ولہ ایضا

هم اجرادن ازل جکوب عالمدن ال یو یوب
حیرانک حیرتنه بنه بر عالم ایلدیک

بو کوکلو بزم بو زال دهر اهل دل ایدکی اول | تک و تنها یو دره بر کچیده جنت اولمشام

[illegible]

بلبل قلبی فغان ایله کرچک شمدی دنیاده | وار میدان بزم درد کرچه سن کرچکی اول
کل ایدمالکم امین اولسون دین و ... | واقف دامیننه ال اوبانکی جاهلدن اول
حیات آبن ایچوب عمر ابد بولوق ... | دوست عشق وحبت ... اولکی اول

ولہ ایضا

بو صالمنه سنسیز کرکمی بانکی اولمز
قولکلر جرخ میداننده صاف دل اول

اشکل چشم ابجو تن ... | مور در صانکه دو شسیدر ...
افسر ایدن سعادت ... | تسخیر آن ... صانکه ...
عشق راز سینه ... | نوف ایدب بو ...
صو به قولنش ... | اسکل چشم ... عکس ...

شاه سن جرخ ... عنده بوکون
ماه هلا ... بوق الشونک

بروسالی آل رسول اول جیاتی سلف فرمایه

یار بو دار البلیه ... | بوجهان کلستان ...
بیره آفت دوران ... | سنده حسن ...
اوکوزه ... | غافل اولما ...

[illegible]

٢٨
ققنادی سیوزلرنده حالت اولان حالتی چلبی فرماید
آق شمس الدین حضرتلرینک مخدوم زاده‌سی حمدی چلبی افندی فرماید
نعاطعات کاتبلرندن ... چلبی فرماید
حضوری چلبی فرماید
٢٩

٤٠

21

حمید چلبی فرماید

هجران یاکره یار ایمن سنی بویلمی کرک | بن درد منده زار ایمن سنی بویلمی کرک

بر کیجه مهکیبی و تر بین دییه سن بسنی | هر لحظه انتظار ایمن سنی بویلمی کرک

قول و قراره بویلمی ملاد که بنمله کیسنم | اول قوله بت عار ایمن سنی بویلمی کرک

اول قولی اول قراره قویلیم دخی هله | اغیاره اعتبار ایمن سنی بویلمی کرک

شاهم حمیده بینده که قلمی دکل التفات

نادانه اختیار ایمن سنی بویلمی کرک

ودوم کشتی تک کوتجک برازره اولی حبس صکره حبسه فرماید

لبک شو قیلدیغی بن یقدیغی لاله | حسددن قانه غرق اولدی پیاله

پیاله بوی الدیجه لبکدن | یلکاقون جکر اولور نواله

نواله اولدی اولدم جانه قیعنو | کوکل ویرانه سن ماتش هلاله

هلاله دوندی جسم حسر تکیله | بنی ایرکور مدی جانا وصاله

وصاله خرج ایدردم نقد جانی | اولیدی چاره کز قدره نکاله

نهال قامتک تشبیه ایدنلر | دوشیرده الفدن الجی خیاله

خیاله دوشنمسون حبی کر بر توق | دیما بکار یلکده قیل و قاله

حسینا چلبی فرماید

کردم محیط عشقک صالنورم بن آه صیغ | باشمدن آشدی موج بلانا کهان دریغ

خنجر کسلمیوب طغلوری کوردیبی یانکه | اول بلده بن کسی بولمن دیدیم آکره تیغ

خرج ایدر الم دیدیم کوزمه وار قدرده | نم وارسه نظرده کوریلمز دکل دریغ

زله دماغمی طوتدی دانی ستون | کوکی صاردی جبر دل اشته صالدی آه میغ

ابر دخان آهکاه درس الیه حسین

مانند کوه سنده بو کوکه یوغاروو تیغ

سلطان مراد خان شاعرلرندن حسان بکا فرماید

سنبلکلری سایه دوشرلکه کلشن اوستنه | صالنورم ابر اولدی چایل ماه تابان اوستنه

الماس پیمانی غمزه ک قتل ایدوب خاتم دکه | اولور مین رشک ایدوب اول عهد و پیمان اوستنه

زلفک پند ایلیکلکم قصد ایمان المصون | غالب اولمق دوش دکل کافر و مسلمان اوستنه

کوزلرک جان ملکنی غارت قلوردی دمبدم | اولسه سر هنکلر قشلارک بو فتان اوستنه

حسنک تحسین قاتلی کوکله قیلدکم

بلبل مدام اولدیغی دوشدر کلستان اوستنه

دانشمند سلکندن کلیبولی حکمی چلبی فرماید

الیله الدیکه عالی دلبر پری گبی ... ردفنا رونازه بشلدی گلبک دری گبی
عشقک هواسیله بلا راهنه دوشوب ... کزدم دیار غربتی بن سرسری گبی
دور قمرده انجم وافلاکی سیر ایدن ... مهر منیر رویکه جبه مشتری گبی
نحم پویه سنده تجلی قال این لی بو شعله ... عین زر ایلیدی بنی اول زرگری گبی

چشم لینه میل ایمن حکمی عجب کله
تراقت در اولعل بلور دوبه رکیبی

الان مفتی زمان اولان خواجه چلبی حضرتلری فرماید

ای اجل بالله دیر بکا تا که عجله ... صو کی نفس طوتش اولرش یدکوزم اول
یولنده خرج ایدیین نقد ثبات الذاته یکین ... که لحظه وقت عمر گذران کره الله
بجون الشمیه زیاده اول زهره جبین ... مهری شو قیلمغا نم چقه برج حمله
کم نزاع الیده جان دیرمکه خوتمان گوزلرکه ... که در دانه وزده لر بشلده جنک وجدل

قلب میالم اللذة بخدم یا رب کیم
گورجک آب روان گبی اقدیم گوزلر

سلطان محمد خان زماننده اسلام بولنان مفتی اولان خضر بک چلبی فرماید

گرحجاب اولرسه طلعت جانانه ... بر اوج فلک نور کم قلمه گوز ...
دل بیمار شمع گبی سینه ظلو نقش نگار ... صانکه نانوس خیال اولدی ...
نجه صبر ایدیین ای دوست جفا تیزینه کم ... کلشن دکلدر نوز کم برج دکلدر ...
سن مهک مهرله عالمدن اله نو مجنون ... افتابم گنش و لمکس ... گنم

طولدیه ناشیله جگر لاله صفت خنجر هنوز
بوزمه بر کلمه تنی دیو او غنچه دهنم

خداوندم کار بنده لرندن بیه باشی طایفه سنده اسلام بولنان خدا

نو جانی گورمکه مقصد ایت جمال جانا ... که اولدر سکه ایله دل حجاب روحانی
هوا ان نفسله نور صلاح جمع اولمز ... سونمز ... یاد شمع نورانی
هم آسمان فضا گرآثیره ساکر بابن بلی ... بلا جان دکلدر بدایی روحانی
بلک گره شمع محبت ... اتو که چاک اوله تا نوس ...
قو شدن پاره وار سینه لرینی ... ارشد یه منزل قطع الیابن گریبانی
وجود عنصر بیه ... سمند را اوله کیمیا گرکوندرده انی

قو آب و خاک کل ارواح عالمینه ایت
خدا ایده ارض مقدسده ایله جولانی

سابقا ... محمد خیالی ... دیمکله شهرت بولن خیالی ...

[illegible]

وارکه تیغنه جانی ورر و خیالا دیش ابناری

[illegible]

سلطان سلیم خانه ... عبدالکریم زاده خیالی چلبی ...

[illegible]

واردی اندن خیال شاه ...

آزیجا صدا آوردن اول طبع گوهرپاشه

سلطان سلیمان خانک ... خیالی بک ... فرماید

[illegible]

ولہ

[illegible]

ایضا

[illegible]

ولہ

[illegible]

ایضا

[illegible]

صفته لر کلوب بللر اغلسم نولا — آن اولور کوسترمز اول مه جهان ارا یوزین

ای صنم بربر دلیسم نو اسمه کاز لعل اودکی — روز محشرده کورسم صورت قیمتلی یوزین

آه عاشقلر قچن استه خوا آن بادل کبی — دوندررز رزکی خدا انه عاشقلر شیرازه یوزین

قتوکوین دولت دهر جفالدیرز

ولە الیضا

بو بلە قوللتق کرکه عالمده مستغنیا یوزین

دعوای حسن ایلە عالمده ایه نگار — حسن دل تا نلر بت چینکانه جار دار

پیکانلرک بدنن کلوب اولدی مثنم — غم عسکرینە اولدی تنم آهنین حصار

تنلو پیشهلر یازنغه غم ماجرا اسنی — رخسار زرده اولدی بنم لوح زرنگار

کون کبی پرده بلبسم اولە با شما — بن عاشق فلکی زده کوپکده خاکسار

کیمدر جفایا دوش کی ایا سرو دوش خرام

ولە الیضا

بر درد اسیره عاشق بدنام روزگار

نولا کوزلرسه ارباب نظر رخسار رعنانی — الورلر اوریته پروانه شمع شبستانی

طولانور کن کجه شهر دلک ایوب کوره جانانی — کمند دود آهم بند ایچکده ماه تابانی

اچلمز غنچه تک سربسته رازم مغز اتمه ای بلبل — بو کلزارده نوبت کوجیدره سنکی کبی یزارانی

بنا چون عشقه برکلیش التینه الوب الە باشم — کلنلر بزدن اور کوپین بوبله کوردن رسم ارکانی

مفرد
نامدن [illegible] نقدیر ایسه [illegible]

مفرد
[illegible]

ز بیدن زمانم دولتندن خسرو رومک — المدە جامم کیخسرو بشمدە تاج خاقانی

صبحک شبدیز رزنباشلر قوتوب یورکلکی جنتی — بحمدالله یتیشم گلگونە الدە شهدر میدانی

عنصبلە چکدە دیر تیغینک کوستردە بلمان

ولە الیضا

جفالر اولدی اول اولدر بن بیلمان بیلمانی

ای صنم سنبول خالکم قونمش اوخده مهوش — کاوزه هندو در کم سجده ایلر آتشه

نام حسن تنە نچون آرزو ایلە اولمسون — کوروب ای اردم چشم اکمز خوق لبشه

جان تنی تابان و بردیە اوزمرە عشق اوکی — خنجرکبی بللک یوز لوکوزل الچکوشه

یارکه اغلانلگم طوقوز پیمانه سن بر بردن آچ — طولوا ایچم استه سن بن عاشق در باکشه

دولت دنیایه میل اتمز جفای پاک دل

ولە الیضا

نه هباز اوج استغنا اولاز قوتز لشه

برکوزلک شاه حسن شاه ایلدم جان ملکنه — خاک پاین دیبروم یوز بیک سلیمان ملکنه

الدن جان ملکن خیال خط سبزک خسروا — صان یشل باشلرکم اهل الداد ملکنه

ای کوزم زهلک یوزن روی ایزکی لوزنک برزن حسن — کوزی بطرق ویرسم اصفهان ملکنه

زلف مشکنک حسن ملکین غارت ایلدیه — چشم قو نوزرک اقمی صالدی ختا ملکنه

اول شمسک لعل حیا جان الجندن عاشقک — صانکه سلطان شهنشه در زاده دلکنه

مطلع
[illegible]

مفرد
[illegible]

ولە ایضا

قاشڭ هلالی مه تابانە ویرر زین • کون رخلروڭ شمع شبستانە ویرر زین

آق سیمر والنڭ یوزڭ آیدیڭلیغنە • شکر صبوحڭ ملک قوامانە ویرر زین

قدوڭ بر زوارە سر قندە لعلڭ • ایزڭ توتوزە ین کحل صفاهانە ویرر زین

کوزڭ رەسیلە مسکن ایدن عکس لعلڭ • ظلمات الحزن چشمۀ حیوانە ویرر زین

بن اول خیالیم کە اشیکڭ کدا الغنی

ولە ایضا

تخت عجملە ملکت عثمانە ویرر زین

صالوب عمدە فانە عشقڭ ازل بنیادنی • طاشە قوللندوم بلا اقلیمنڭ فریادنی

بر لحال نازو سودم باغبانلا دهم ایکن • کلشنڭ ازاد قلدم سرو ایلە شمشادنی

عالم اردو اعدە مجنون دعا ایلر ایکن • خیر ایلە یاد ایلمک بیکدر کسی استادنی

فاکنڭ هر ذرەسی وادیکە ایکش فغان • نە ستوندە برکس چاه سیر بن ادنی

ای خیالی عشقە انکار ایتنە زاهد ملکی دکل

ولە ایضا

خیال مشکل کیسی ترک ایلمک معتاد دکلنە

لبڭ خیالی اکلەدن بو چشم پرخونە • دو بندرر کوزلڭ جامی جام لالە گونە

تیغ غنچە کبی لبڭ رنگ انکا • عمنا چهرەمی دوندررە انڭ لیمونە

جمیدە قدر ملە چنیکی کبی زار اولدم • کیم اوید نیم خیالین عشق الجنون قانونە

دعا یرینە کلدم ایت حدیث بلبلدن • بو لکە دوشرسە اوار اوسکا وار مجنونە

خیال استرسە بدر کوه المستور الطعن

ولە ایضا

شکست ایدر کوزلرڭ نوذر یکشنە

ماسوا جنکیندن ای دل سالکە کم ذر منبر اول • آزمیش رسمنە آینە اسکندر اول

بحاموا جی کبی اولمە هوایە جمیعش • ذوق نی رونق دنیایە تیغ لنکر اول

تا مستک خم ایلیوب هر نا کە دیرە سلام • دم لعب با زنزاکە اسکدار جبیر اول

رحم قلمز سا کرە ای بلبل کلا نش ازاج • سن کرکە سیلە وارمیش بر اوج فاکسترین

ای خیالی قالمیە احکام مجنون نزن نشان

ولە ایضا

وقتدر دیوان عشقڭ شاه سر دفتری اول

ای قشک بکە یا چکوب اتعقدە سهم انداز خوب • بیز عزیزی اهل درد الجنون محبوب القلوب

مە تشیدم دست هجر کلە ملامت دامنن • تن لباسن ویرمین ارواحە ستار العیوب

یار ربی عینە نظر قلە دیونادیب الجون • چشم عالم بیمە کر نکام قالور دوبو

همت رخشیە میدان اورا آیة کایات • قدر تم جو کاشنە کردون کردان اولنە طوب

جامۀ جسم خیالی کوردە آلودە در • آب استغفار لە پاک ایتر مغفار الذنوب

ولـه ايضا

[illegible]

ولـه ايضا

[illegible]

ولـه ايضا

[illegible]

26 ٥٠

[illegible]

ولـه ايضا

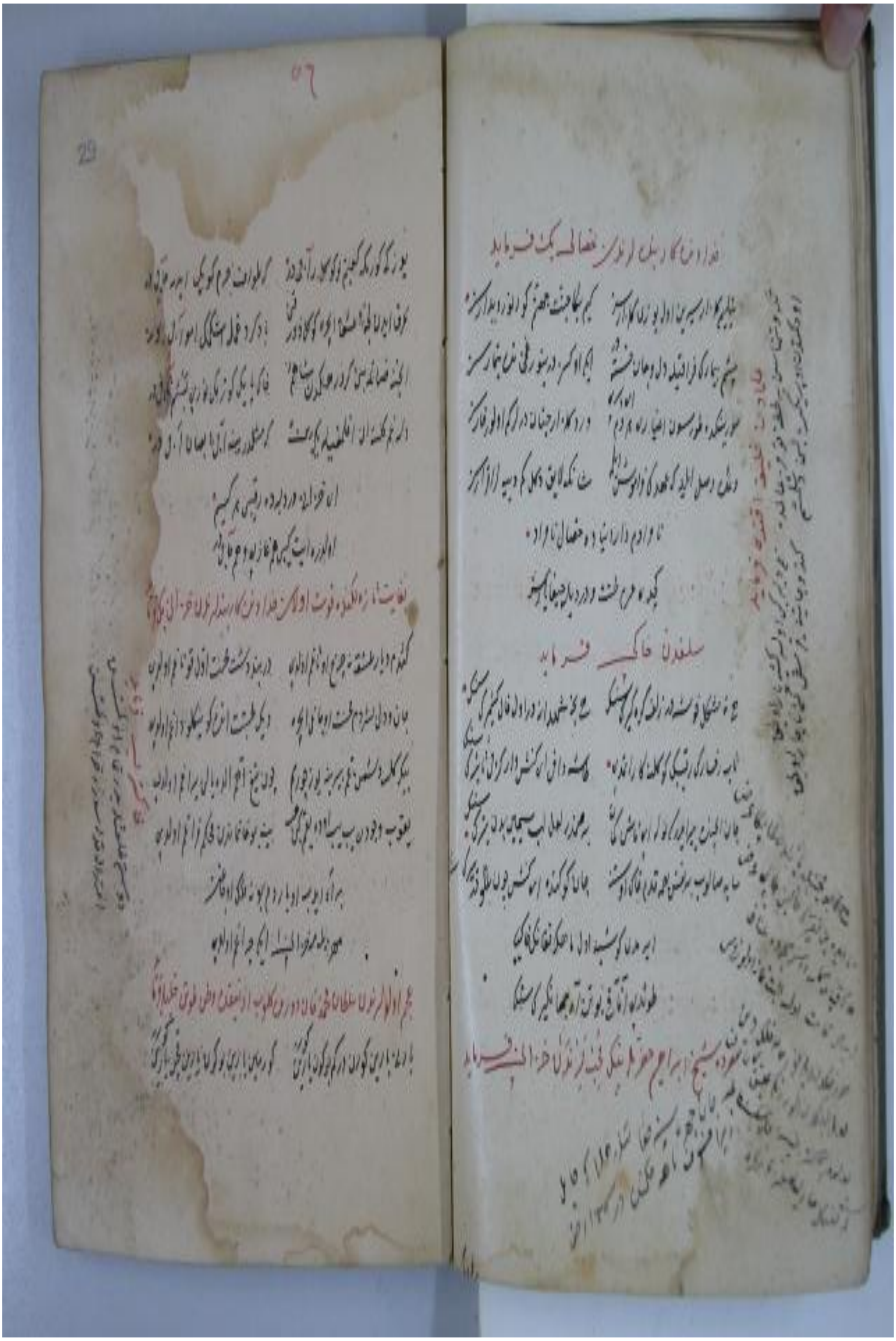
[illegible]

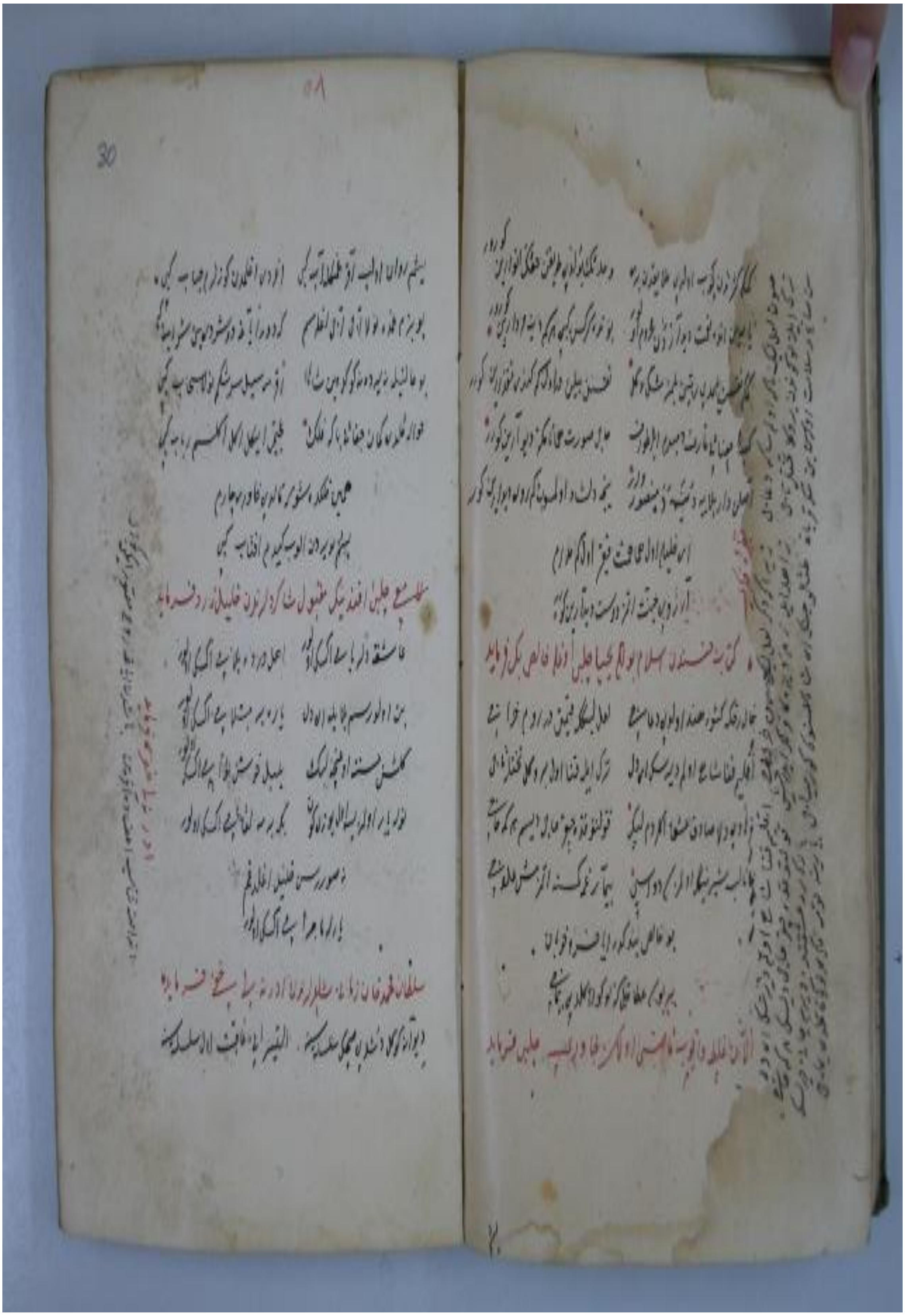
ولـه ايضا

[illegible]

[illegible]

خیری فرماید

31

[illegible]

دانشمند جنده‌ن خلوتی چلبی فرماید

[illegible]

خلوتی فرماید

[illegible]

[illegible]

33

سلطاندن ... فرماید

[illegible]

درویش چلبی فرماید

[illegible]

درویش چلبی فرماید

بو جهانده ایچنم یار اولز بکم اعتبار سز — بالله انصاف ایله شاهم کل بر نیجه خارسز

خط و خالک کوریجک یوزکده کوررم آه آتشم — عندلیب اولدم بلورسن چونکه اولمز زارسز

اهل عرفان ارسنده بو مثل مشهوردر — عیب سز یار استین قالور جهانده یارسز

جنته کرمک میسر اولز ایسه یار ایله — معاذ الله کرکز بانکه جنت یارسز

زده دنیانی اکر درویش ایدرسک سوزتر

هیچ بولنمز جهانده بر کل اولا خارسز

مجذوب حضرتلری دیوانه درویش فرماید

بندن مبدل ایلسون یارکه جسمم — چو یوق وصاله نصابندن نصیبم

طبیب آتی علاج دردمه سن — بزم جانان جفا سیدر طبیبم

ایده رم ایشکنده بیکر آه — دیرز بر کره کورنولدکه اه غریبم

اراغ اولورسه جانم ملکی بندن — قریب اولدی چو جانانه رقیبم

دلی درویشه رحم ایله ر میدر

کل ای شاهم حبیبم دلنوازیم

سلطان مرادخان شاعرلرندن داپچی چلبی فرماید

کوکل عشقکله اودینه یانه دشدی — نته کم شمعه بز پروانه دشدی

[illegible]

کوزلده دلبرک زنجیر زلفی — کوکل آشفته و دیوانه دشدی

کوزم یاشینه غرق اولدی وجودم — نته کم کشتی بر عمانه دوشدی

جکر هجر و کلا خوندن اولمشیده — کلوب عزرک خدنکی جانه دوشدی

لب میکونکده آبی کورلدن

همیشه طالب میخانه دوشدی

دقیقی چلبی فرماید

نجه بر دوربنی دوندره دولاب کبی — اشکم یاپچه بر اقدی سیلاب کبی

نه موج درراه ساقه لیکن بارکه — کثور کوکلمزدن جوش نایاب کبی

دردوغم چرخنی دوندری چون تحته — بغدن انکلور کوزلیمی چرخ آب کبی

نجه کز زلفنی و نازکدر راه بدهنکی — باقد غنچه کورنز کوز سیماب کبی

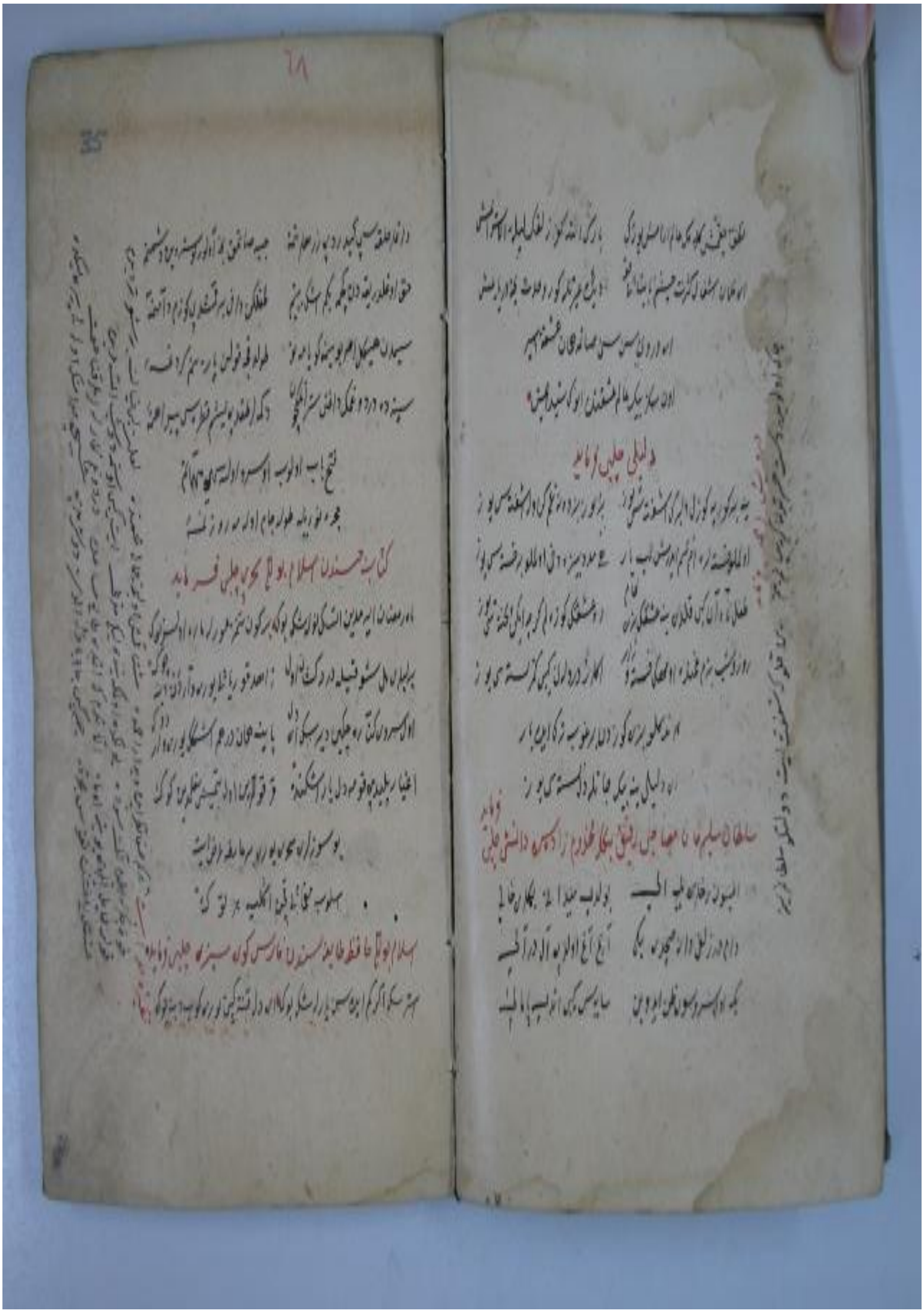
سرو قدینه دلر سکه دقیقی ایروس

یوروه وار طالرده کیشوکی ات کبی

دوراقی فرماید

نه فلکدن اسنانک عاشقه آه کش — نه بت دلجوی کی بلدم طوبیدن بالا کش

دو شام عشقه کوزم کریان و دل بریانیدر — بلمز بلوم عشقدن بو برجب داغ بایمش

بیایا بو کز چکیه بار غم جانا — خدنک فلکه اورسک اکرسن بو قدر توک

شو تو که کوکلدن بخ منع ایدن رقیبکا — ارتق تنجره شکل اولور تعلیبجی کوک

اغیار رقیب اوله تولا یار وصالک — در لیمسک ایدسن خنزیره اولور توک

رغبت بی تملو رشوه ایلسزه جهانزه

شاعر کینه لاف وکذاف ایلیه توکی

قضاة طایفه سندن متکلم دیوانی اولان سلمان افندیدر فرماید

اولدو عینه عاشق دلخسته نک تونزه درد — باندان سیمین بدلا شوخ دکلی زرد روی

در کلدن ابحر بسک اولور وین کنوزه — بن غباری ایچون نه لازم خاطر عاطر ده کرد

هرکس بر دستماللیله سلنز دوستم — عزیز ایساثیل اشکم قیلکدن تمام رد

نقد عمره بو تور بر زاریلغ اتکلدرانکک — چرخ لعبت بازلر هم کیشی کم اویناینه نرد

پهلوان اسم جانه تا کیسه بو میدانده بو کون

یوز کا آغ اوسون به سیلانا مردکی بالله

ادرنه لی ساعی چلبی فرماید مراغله

بو نومه جلیسم سنی دیدم حبیب لاغلنه — دیرن کو ککلکی خوش اولا خوش اولا

کون یوزکی روشن اولدلن خلق الحیه کشی — کوستررار ماه نو کبی سن برماغلر

تنلیغت کو ییکک بلدرز بسک غم دکل — بو شلدیر کم بو لور کعبه صورماغله

همنشین اولمه رقیب روسیهله هر نفس — ان شکر لب طوطی سن هم دم اولمه زاغله

درد نه درمان صورا کلدی ایلیکدن ساعی

ان طبیبم درد اولی درمان بولور صورماغله

سنی تیجه بک فرماید

ساقیا دور سلیمانیدر آل اور جام جم — بزه بی صون الکلم چاره بو در دفع غم

بو کون اول نرکس مخمور کلا مست اولدلم — یارن اول غنچه بز دکه ده کرزن الوره

بو لوکه یلکه سن باکز بتر بر کینک — نه تیمز تقدم دائم بنم یار نمه

کوزم اشکم سک دینا رود را عمل اولم — رود پی سیرایم عزیزون کبی لر کل مجمع

کیم وبه تا لوله سنی شاد ایا نعلیندری بکر

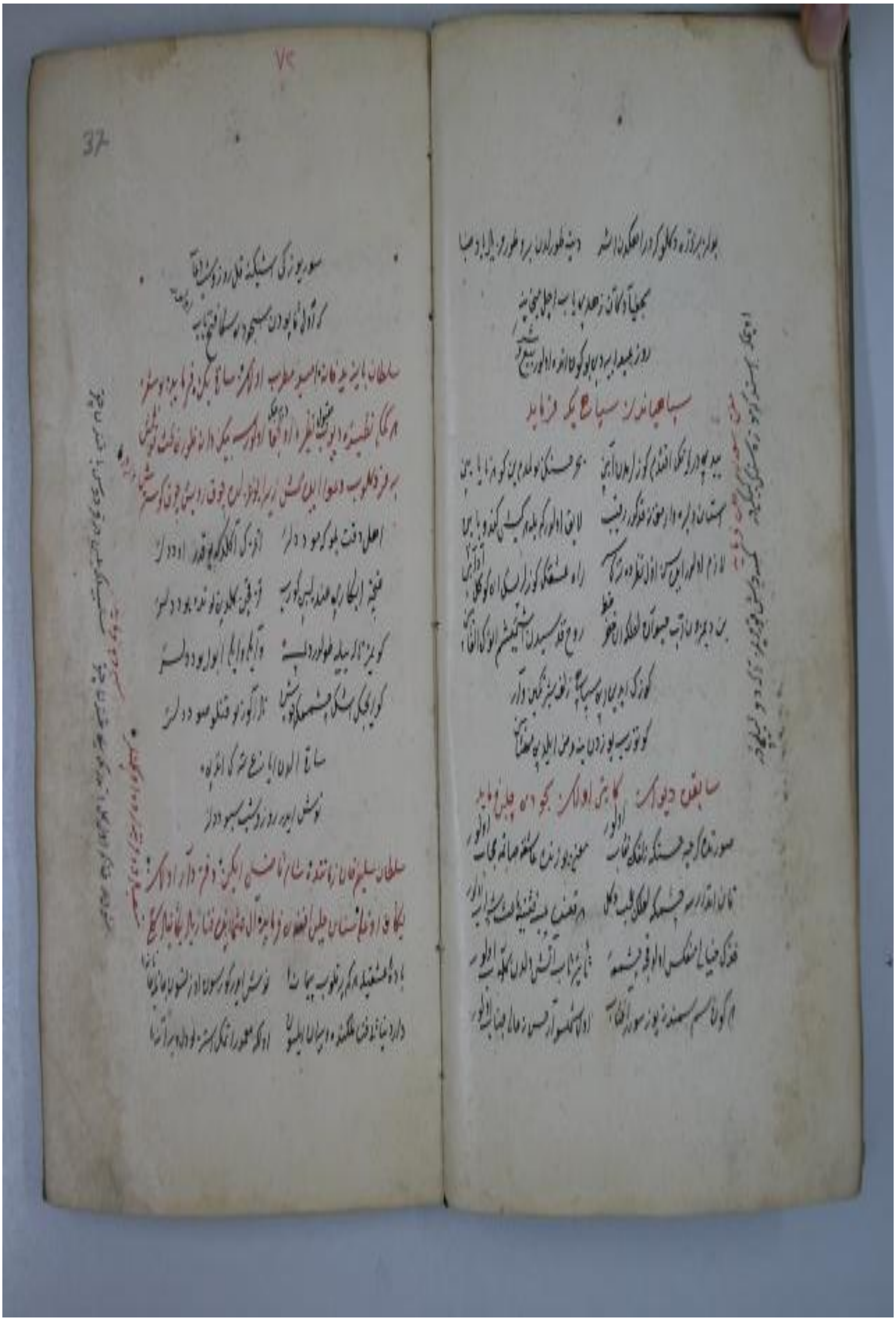
بر صحی سنبل وتر یوز لو کوزل غنچه فم

دانشمند جنندن کمکله بکلی بجلو جلمه وایدبغایت بکج فرماید

هر نه یکلو وار عالمده انواع بلا — عاشق شوریده دلک جمله سیله مبتلا

ای نه عالم کورلو شمه ایوایکا — ذره ده ادنا کلو زنکر نه دمهوسا

قید ایکوکلم ونغن اوارده ایدرنه جانی — اول جمالیرست بر شاهدن عشقلو درا

مزرع دنیاده صداقیله عمل تخمن اکوب   بیجه یوز بیك کنج طوتب عقبی انبار دانه
عاشق دیدار اولوب منظور سکل کلاه دار   کلکن دنیایه الداتمه قوی علاف زاهد دانه

جان و دل یاقار هجره عاشقیسک ای کوکل
کورمدکمی کیجه لرده شمعه پروانه

خداوندکار بنده لرندن پیاده لردن سالك فرماید

ابرودکی ماه نو بکزر یا نجم کز دودر   دل صیدینه بو زلفک کویا اکا یار دودر
اه مهونلک مانمه برق اوله فلکلره   بو آتش آهمدن بر درجه پرتو در
طولنسه اوده لرك زلفینه کوزیم خالن   دل وحشی شکار ایتمه دام ایله بر تو در
مانمه تحریر ذوق ایتدن باشم فلککن   سن آتا شفق الجه میخانه نودر

کر سالکه حضورسکی ای لبلری شیرین
ملك سخن انجمن اشعارله خسرو در

روم ایلیدن قضات طائفه سندن سلیقی افندی فرماید

کوه غمده بن ایدرکن دون و کون زاری   ماده هم طوتمامشلرینه فرهادی
بعد ین داخل قدم مکتب دهر مجنونا   سبق عشق اوقیانلك بن ایدم استادی
سالك راه محبت اولانلر رشدیم   جمله عشاق اهله بن ایلمشم ارشادی

ناله کوکلمه تلخلارك اثر اتز ندم آه   کرچه کم آتش آهم ارلر پولاد

ای سلیقی رو شعرینده بنم مطلوبم
حمد الله که بکا ایتدی هدایت هادی

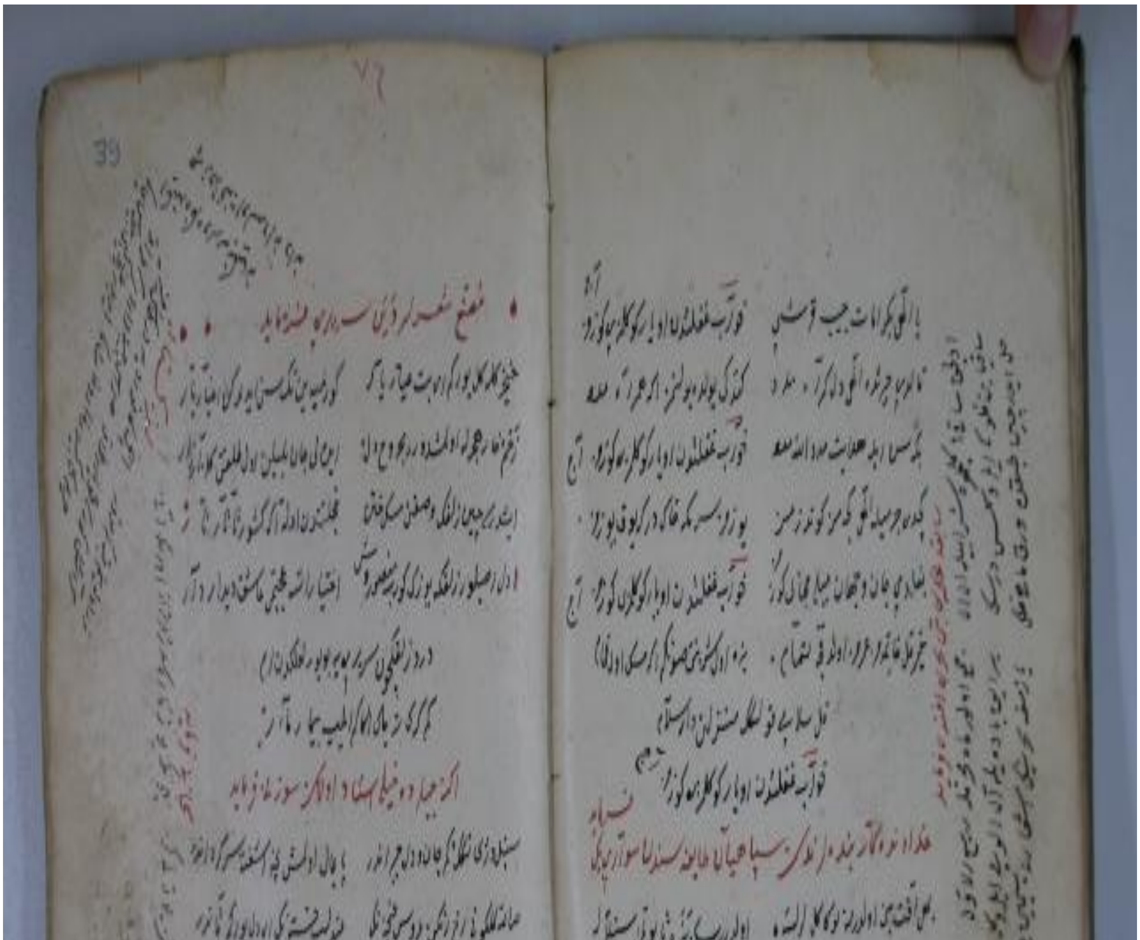
سزائی فرماید

خیال لعلن ایله کوکلم اوده یانمشلر   بو جان قورتلدی ینه غمزه کم غمله اودیانمشلر
کوزم یاشیله آهمدن کوکل دریالر اوره دم   بزه دیوانه در کوزلرکم بیله صو بطیانمشلر
سیه زلفک کبی کوکلم ییلدون تارخ کره   دروح دود آهمدن فلك کوکبو یانمشلر
حبیبم نوسکی المانه لبلکدن نشتوملر   بو کون بو عالم بزیمه کنش کیبی طولانمشلر

سزائی چشم یار اولعل شراب نازله مخمور
بو خواب فتنه دن غالب عاشقی اویانمشلر

سابقا سلطان بایزید خانه کلبت الیه نامح عسکر اولان مؤید
زاده عبد الرحمن چلبی افندی فرماید مخلص شریفلری سلامی در

غم هجرانله یارب ضعیف اولدیره مزاج   عشقله خسته اولانلر دلکر حسن ایله علاج
خانه دلده اوایر پرتو مهر کلکه سراج   خواب غفلتدن ایار کوکلمی کوزلرن آج
سنک اوکمالطوغی چونکه هدایت کیتش   در لطفکدن ارانغ ایله بن ذره وش

سمره طارتمش تلکدر فتنه آتش اوق ... اول نگارک غمزهٔ عاشق کش خنجر کشی

آغزن آچوب نالدن یان ویرمغن دشلدی اوف ... سن کمان ابرو یه هم پهلو کورلدن ترکشی

بو نجو مسکیله طرزرادیه هر برجسته سن ... خال کنزم کوز نکلفلفل اولیدی یکدیشی

جام لعلک حسرتندن سینهٔ دلخسته نک

ممدی قون جکر در عکسا ربه کوزیشی

ما بعده بروساده سلاطین ایمانه اولادن امام زاده سوآلی چلبی فرماید

صنما کوکلم زلفکدن ایرطول املل ... بونده یازمش بشومه کاتب تقدیر ازل

لیک اغزوه دیه کچه بکه سوکدوکی یار ... اشدنا دیدن والله وبالله طل

بوجهان ایچره کو کلی آچی دلبر چوغ اولور ... صنما اولمیه بر سنجلین غنچه کوزل

ازنی توزینی ایدرسک کوزکه خاک جلا ... کوکل آینه سنه ایرمیه عالمده خلل

نه بر غمزه اوکی قتلمه خنجر چکه کیم ... نه روادر براو ای عاشق آچوبا بونجه جدل

بوسوالی بلوکم تو چمنه ایرمدکی نو

وارمش آرده بلدم صنما قلبه علل

کورکر اول آفت دوراننکی حسن ایچره نوکون ... نچه نازک بلمز شیرین نچه غرا جه کوزل

سلطان سلیمان حضرتلرینک اوا یلنده نشانجی اولان سیدی بکک فرماید

41

جامهٔ صبرمی چوق چاک ایدوبن عار ایلکن ... قومه مجنون صفت الدن ارسکی بار ایلکن

صبر قل جوره نیار کی نقدر مشکل ایسه ... نه چکرسک چکل ایلکدن قومه زنهار ایلکن

قومکسون دامن دلداره ولا کرچه بچه ... آچمه راز غم عشقی قومه اظهار ایلکن

جامهٔ اطلس و دیبا نه نزر دیبا ده ... اولکه چاک ایلیدره عزت یوه سنا عار ایلکن

سیدیا کل بره وعیش ایلیلم اولدنه بهار

لاله لر له ینه زین ایلیده کهار ایلکن

بکدانشن زاده سهمی چلبی فرماید

سایهٔ زلفکده خدک ای مه تا جوبار ... صان کنش درکم سحاب التنده اولمشدر عیان

کلشن کوبکده وصف حسنکی عشاقنکه ... عندلیب خوش نوا ایلر هزاران داستان

ادل کوزلر پادشاهیکه برات حسننه ... زلف طغراسی چکمش کاتب قدرت همان

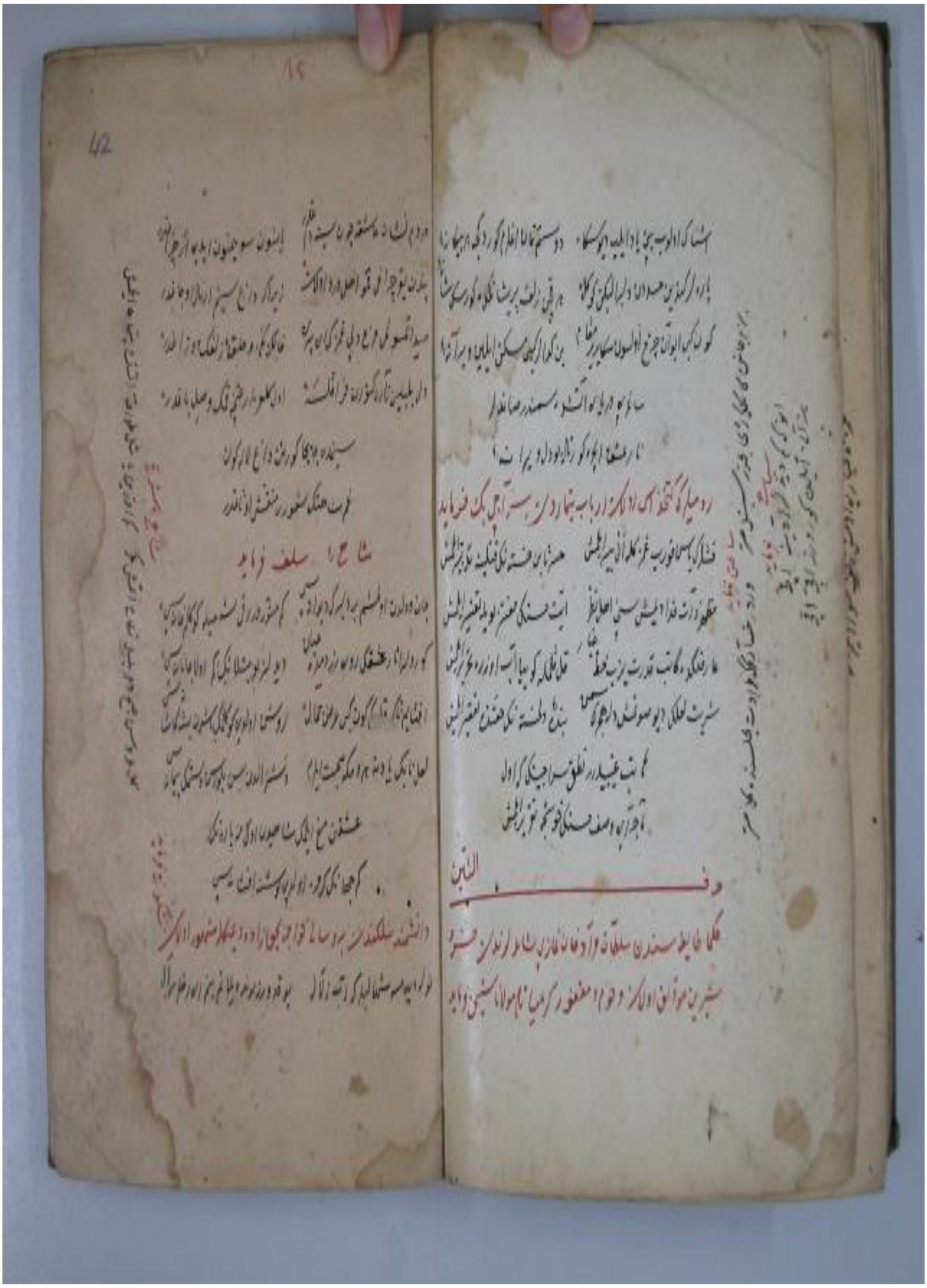
کون یوزک کوردکچه نالم ذره دک ... قنقی برچکا مه حسن بالله ای آرام جان

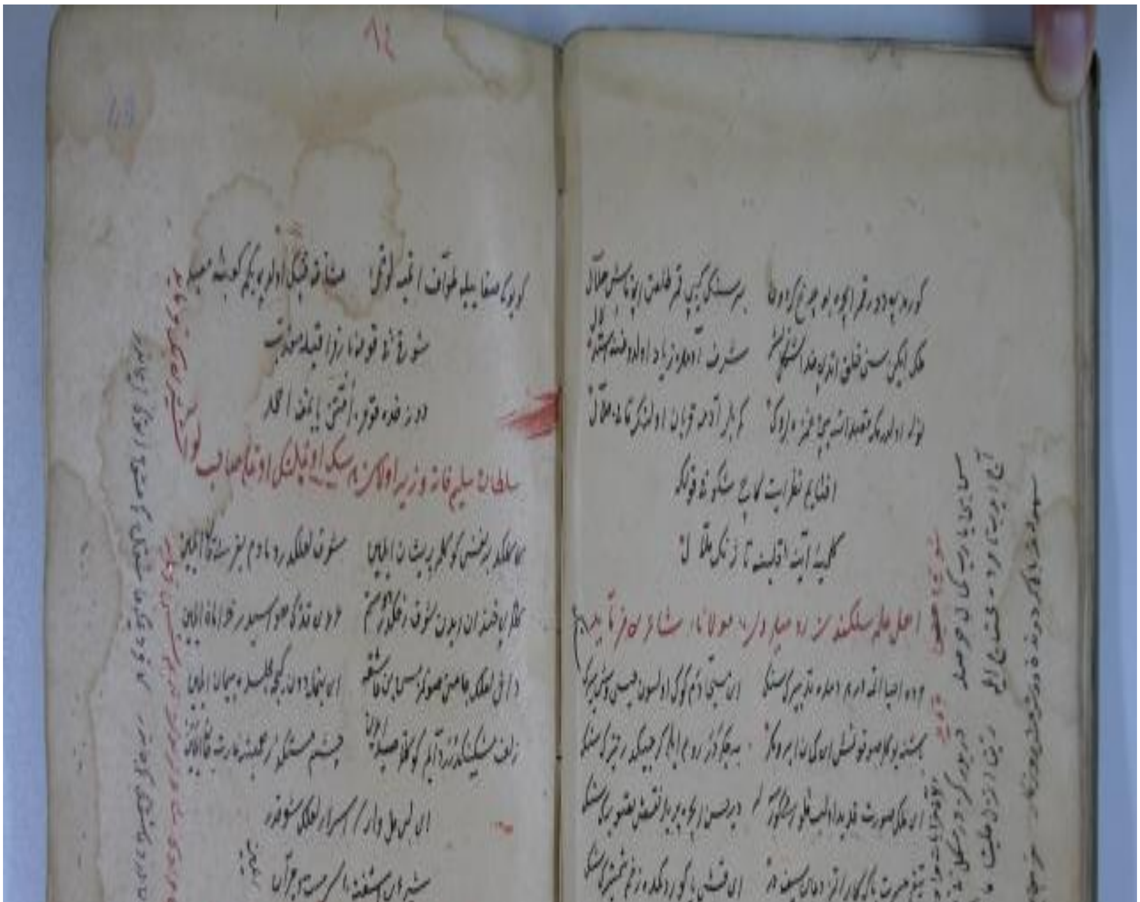
چون بلورسن اول کمان ابرو سکا رحم ایلمز

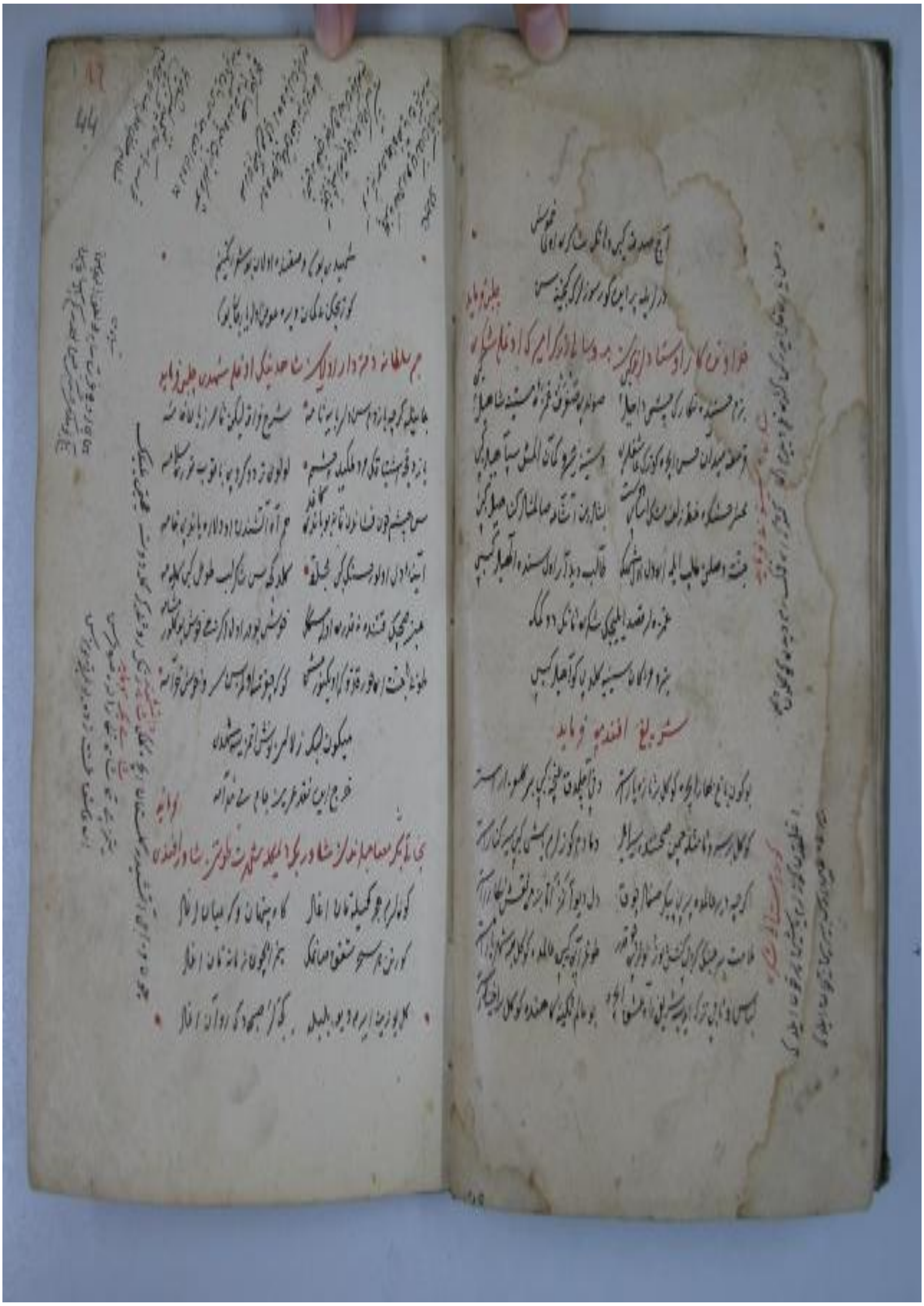
چک جفا سهمیا برغمزه اولوب نشان

کوینده الکده ترنم اینده پهلوان عالم ادرنه لی حجی وسازنده فرماید

یار رسم عوض انکه کم وار بن دیوانه ... کو ترجک عشق برطرفن اولور جلانه

هر كم عشقكله مبتلا اولمز • اغلیه‌سی كوزی یلان اغلر •

شاه و سرایر و/ آتشكی نوزنه

خاك اولمجه اوزره عمان اغلر •

شوب زاید

ای اجل بالله امان ویرمه بكا قیل عجله / كه كوزم كورمیه اغیار ایله اول یاری بیله

نقد جانی یولنه نزل ایدن رندم اما / كه سزادار اوله میز الجلین نا بدله

ملك وكل هم كوزنا سوسنه نو دیوانه كبی / وار می قدرت كشی میل ایتمكه هم كوزلم

زینت ال ویره طوتم شو تله دلدار الكن / تو مبیم الدن الی دكده یوكرو اكم

كوزلرك اوسته‌ده قاشك وارد یدم اول پاره / بیلكوب تیر و كمانن باشلده چنك وجدله

مدحنی ویرد زبان ایتمكه مجبور بارك

دل آشفته شروع ایلدی پس شوق ایله

سلطان بایزید حضرتلرینك مقبول كی نیلمزیدن كاتب شوقی زاید

ای قمر قدرت خلق حسین اسمله احمد / كوردم یوزك صلی علی نور محمد

باشوه قیامت قوپر فتنه لر ایار / الله نه بلادر بكا بو سرو كبی قد

كوكلوی شها قول ایدن ای ناك سخكم / بر بنده بغلر بنی بو زلف مجعد

45 ٤٨

دم صبح وصال یار ایچون پروانه دارای دل / بینوب سنشمع جلال یاجماله یال و پردن كچ

قدیب تخته دلدن خطوط نقش آمالی / سواد الوچهی ادراك ایله پندار عزدن كچ

بودرده در بنم دردوده درمان آخران صوفی •

یخه درس بكا ای شور نكلدر آتسن بودردن كچ

عجم اولورلندن اگر او فاتح رود مره كچری بشیرازنه حضرتلرینه زاید

دتر یوزكم بركوزلك اوسته دردر / اركنجه اوق كوزلریمك باشنه سر

دستنده دال نسوه لبنده یكه غنده و / طوینجه او پردم الكر سیده بوبر •

یوزیوزه اولدب یاتوركن عاشق و معشوق / ای باد صبا آچه صقن تا بوقنا چرچر

سودوكمی ترك ایلمی عاشق و صادق / كر كوكلدن الوك بكشند لطف ایله وفا

شیرازه سوزك ذركه یاقوق منوج

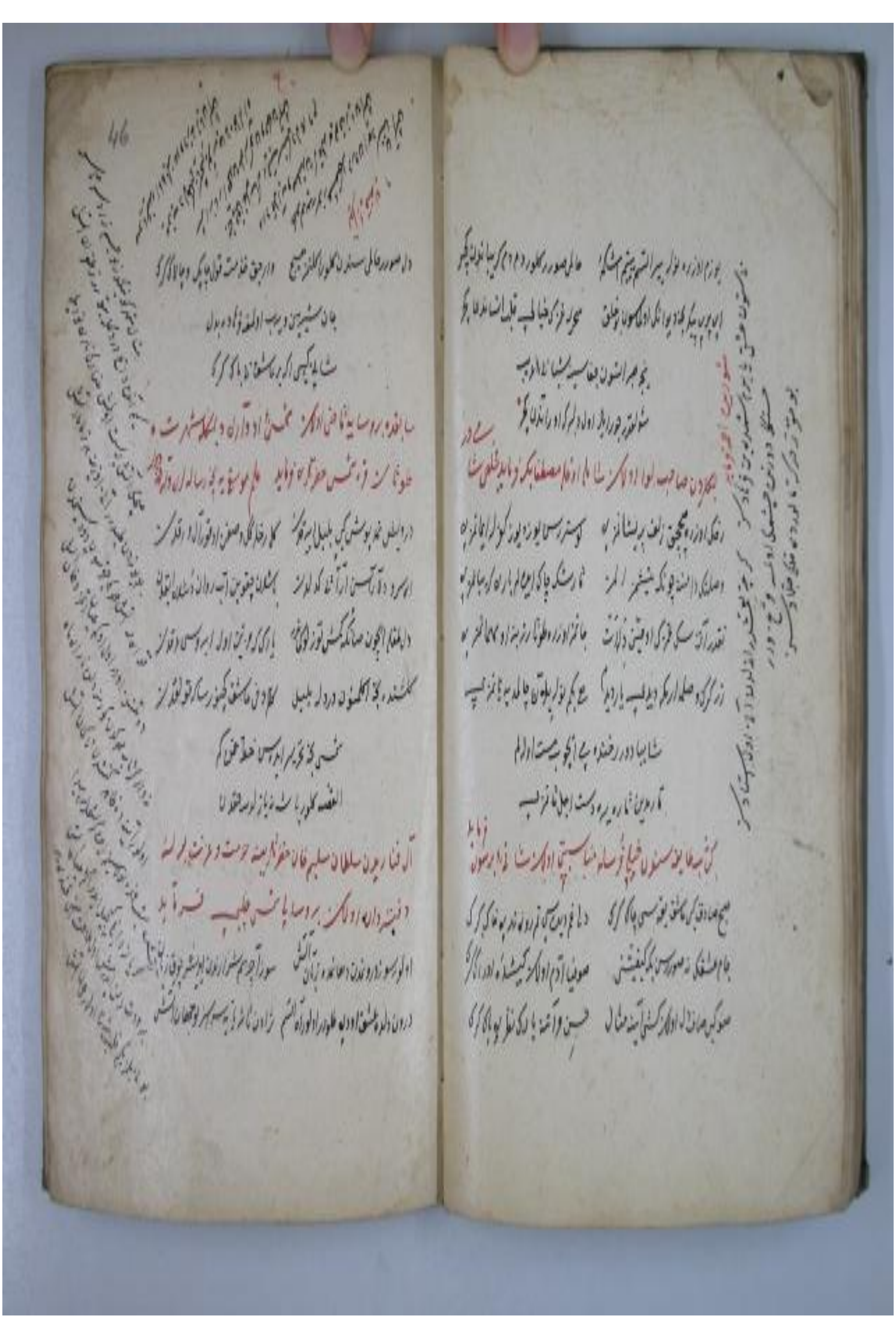
سوز اهلینك داپلیلم كل بر و تیر

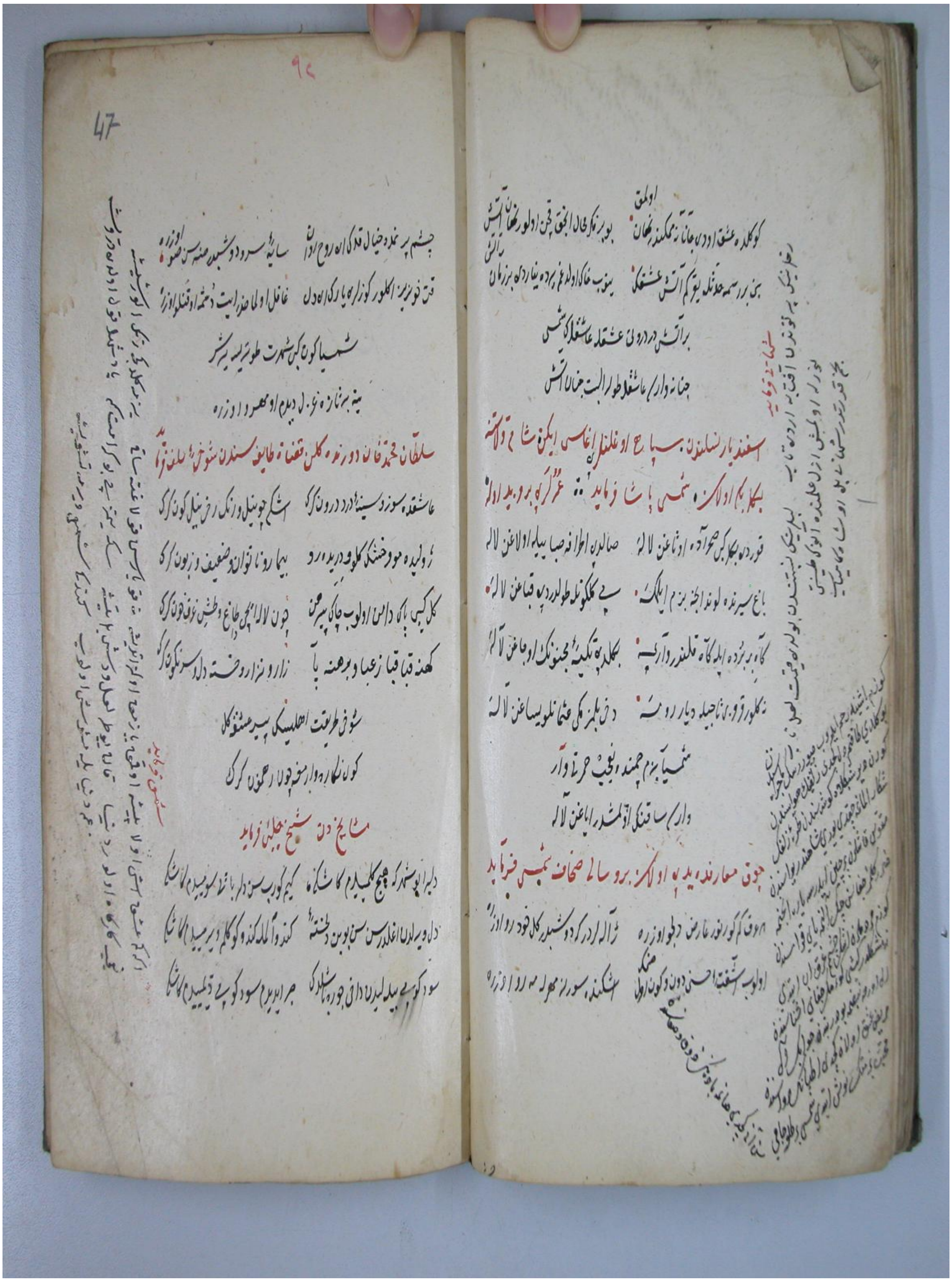
نجاتی بكلك مصراع اولكن شوباننه زاید

شول تعمه را علم كوزم كم دم كلور قانندن بكر / وردم اشكم كلوركی بلنز قندانكی كچر

كچه وجانان غمندن جانم بكدنه اوچسی / گرچه دراز بو مشكلر آچیلن جانندن كچر

كوی جانانندن دف برادم اولدق یكجوز / سوز و كلمه كچه بیتم دریا عاشقندن كچر

47

٩٢

کوکلده عشق اودیله جانانه ممکندر نهان ٭ بویره نکی حال ایمق قچن اولور نهان آتش

بن بر رسمه جلانله یوقکم آتش عشقکه ٭ ینوب خاک اولدغم پرده نیاردی برزمان آتش

برآتش دردرونی عشقله عاشقلاک شمسی

جنانه وارر عاشقلاطورالبت جنان آتش

اسفندیار نسلندن بسپاهی اوغلنلر آغاسی ایکن شام والیسی بکلربکی اولان شمسی پاشا فرماید عزلکه یه بر وبیداولر

قوردی بکلرکبی صحراده اوتاغن لاله ٭ صالدی اطرافه صبا بیله اولاغن لاله

باغ سیرنده لونداجه بزم ایلکه ٭ سپی کلکونله طولدردی قباغن لاله

کاه بربرده ایله کاه قلندر وار پی ٭ بکلدیه تکیه مجنونک اوجاغن لاله

نکلور قوبه ناجیله دیار رومه ٭ دخی بلمز مکی عثمانلو بیساغن لاله

شمسیا بزم چمنده نجب حرمتی وار

وار ساقینک اولمشدر اباغن لاله

جوق معارفنده یدپه اولکن بروسالی صحاف شمسی فرماید

نه حوفکم کوررنور عارض دلجو اوزره ٭ ژاله لر در کرد دوشمشدر کل خود رو اوزره

اولوب آشفته احسن دوندکون اولی منکر ٭ شکنده سوررز مهوله مه رو اوزره

چشم پرنمده خیال قدک ای روح روان ٭ سایه سرو دوشبدر صنه سن صو اوزره

قتی خونریزدر الکلور کوزلره یارک ای دل ٭ غافل اولما صقن ایت دشمه اوقتلو اوزره

شمسیا کون کبی شهرت طوتریسه یرشر

بنه برنازه غزل دیدم او مهرو اوزره

سلطان محمد خان دورنده کلش قضاة طایفه سندن شوخی چلبی فرماید

عاشقده سوزدسینه درد درون کرک ٭ اشکم جو نیل ورنک رخ نیل کون کرک

ژولیده مو وخسته کلو دریده ورو ٭ بیمار ونا توان وضعیف وزبون کرک

کل کبی پاک دامن اولوب چاک پیرهن ٭ چون لاله ایچی داغ وطشی غرق خون کرک

کهنه قبا قبا زعبا وبرهنه پا ٭ زار ونزار وخسته دل اوسرنکون کرک

شوق طریقت اهلینک پیر عشقی کل

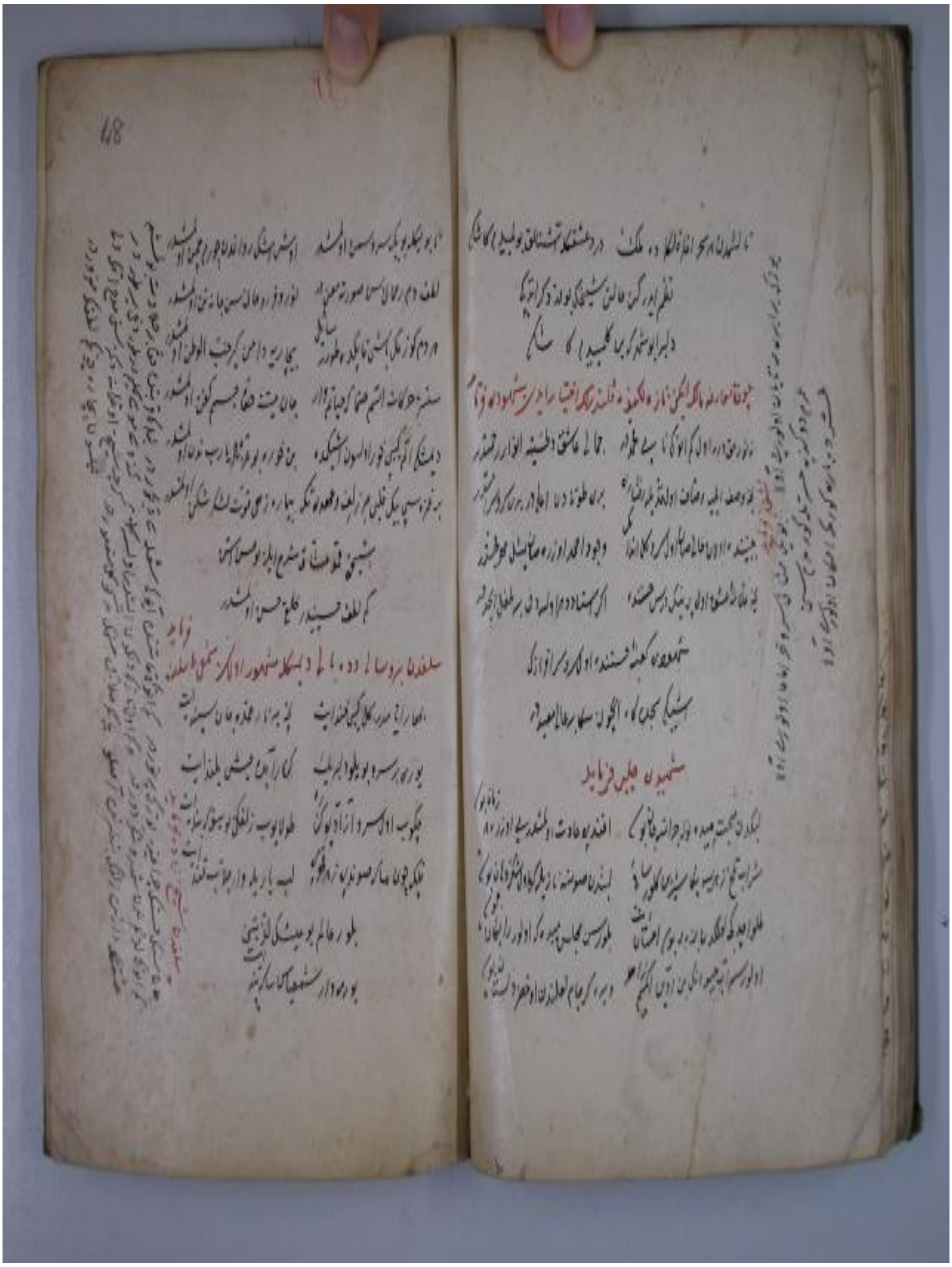
کون نگاره وار صنه جون اره جنون کرک

مشایخ دن شیخ چلبی فرماید

دلبرا بوشهرکه هیچ کلمیدم کاشکه ٭ کیم کورب سن دلربا نی سومیدم کاشکه

دل ویرلدن اغلدر سن بوبن دلخسته ٭ کندوا الده کندو کوکلم ویرمیدم کاشکه

سودکوب بیدلیرن داغی جوره ناشلدک ٭ جرایدوم سودکوبی دلمیدم کاشکه

48

بغایت علم شعرده ایلیکله شهرت طوتن دمازاده صونیناندن شیخ

ای لبی غنچه دیلی ابکم ... بکه اولدی خیالک اکلنجه

کوزلجک یاره جامه قوابنده ... صنورم اوزره دم یوتورکنجه

وصف ایدلدن میان دلکاکلک ... سوزارم اولوبه الحذر الکم

بجز استم یوزیون ایلسه ... طوتدی کمسه عشقه بنجه

کمسه طمعنه ایلمز دیو صونیه

شمعیا دیو بیدنه جالبنه

سلطان اوکندن ایکی شهرلیه ارزل عمرو تیش پرشاهدن قواید

بکرز جهانکی الشی معان دوش خیاله ... فهم ایت بوستره عارف ایسک دوش خیاله

ماضی قوکیدی کیم بله مستقبل ندر ... یلک بودر که ناظر اوله کیشی حاله

راضی اولن جفاسنه بولور وفاسنی ... صبر ایلین واقفه ابرو صالنه

نظاره درجهان صنعت الله الله ... عبرت کوزیله نظر ایلا کلیه ینه

ای شاهدن چو فرخ دل دام ودانه در

یا بکلیله ایله نظر زلف وخالنه

شعرادن شعوری چلبی فرماید

الان سلطان محمد خان حضرتلرینک بیمارخانه سنده حکیم باشی اولدی

درمیکده اچلر یمنی نه بیرام ایرشسی ... عیش ایله نوش ایت که دکر باره بیرام ایرشسی

باده نوش ایدن مدام اول صنم لقیا نکل عشقنه ... دربسه کلسون بره میدانه بیرام ایرشسی

عهد وپیمان ایده بن صنما صنقی پیمانه ... انجی پیمانه صبر بیمانه بیرام ایرشسی

چمشون جاننه النزن عاشق دلخسته نکا ... چقمیجه یارله سیرانه بیرام ایرشسی

شهر الچینن شهرت ایتر بسکل ششانه کوکلی کبی

سیرایت اول مهرویله رنداته بیرام ایرشسی

شعبانی خلیفه فرماید

جان دکاعینه دارکم ایلیه مسکن نکور ... عنبرین زلفک که یاتور آتش رخساره ده

مرده لر احیا ایدر عیسی لبک کفتارده ... سرو ریسرده یوبیک نازاوکر دررفتارده

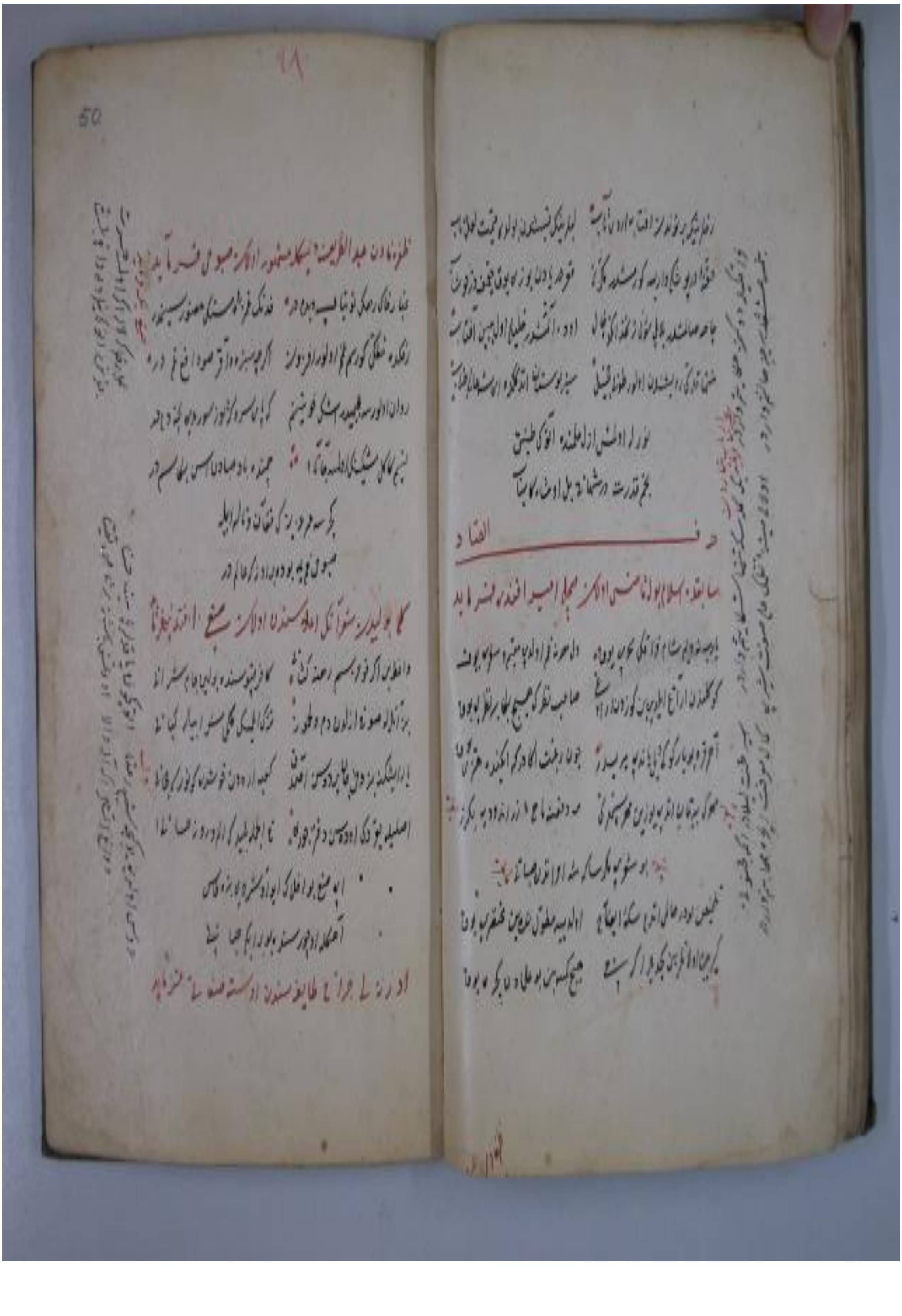
شمع رخسارک که بکرز دید وکیجون کوکده ... بو رشته فلک مقلوب کز دردلر بازارده

کوه زفقته دمیده رشیدی ونابد [illegible] ... عندلیبک نالسی چون یار کلزارده

انک نسبت ایلمز روینه شعبانی اول مهک

چون کنش بو وجهله ذره در مقدارده

مولانا نظمی نک شاکرده ادلان شعبانی بک فرماید

نگارا تیغ حسرتدن اولمز بوزمک باشن ۔ جهانه عاقبت غرقه ویروز بو کوز ایم یاشن

طواف کعبه کو یکی بلاخوشش عمره درحرم ۔ صفا وروه درتقبیلیم بشوبه الشیلک طاشن

عوایه راه عشقکده بغایت جیبت وجا بکدر ۔ انوکچون آهکی ایله کل صبا اولمز ایغوا شن

نگارا فاکپا یوکه شوکیم باشینه تاج اید ۔ سعادت ناجینه لایق دکلمیدر انوک باشن

صفاتی راه عشقکده مساوا اوله جانا

بلا و دردو محنتدر انوک هم دمده یولداشن

صغدر

سابقا بکلربکی دفتر داری اولان محمد بک نوماید مخلص شریفلری

بکا رغبت سالبه نوبت دیرمش اکا زیبا جمال ۔ سنده حسن منتها و بنن عشقم بوکی ل

خط و خالک دیمی اولمش کوزمده سیندکم ۔ هرکتابه کم نظر قلسم کورینور خط و خال

کس حیات وصل امیدین ایکوکل املکدر ۔ دلبرک وصلی حرام و عاشقک قانی حلال

خامه وش سوداشندن کتمدن برلحظه آه ۔ ایلدی حق کبی جسم الحیب جاکه ناله

عمرک اولدیغی بشکدن کیمتوب سوداین زلف

چونکم اول زنخانه صنع نازه طو ترادکنال

سلطان محمد خان شاعرلرندن بروسالی حراشی چلبی نوماید

نسته در هجرانی فدیه جانا وردن ۔ لطف ایدبب آگر دو دیدایت کرسکابلورز

برتونزن یوزنگک ایهه ضیا المنجون ۔ کونی واردر که سنی خانه نخانه آرور

خوش یونور خوش طنوز سنبلی نانه انوک ۔ کم دراکاید آن مسکله یوبوب طرور

بحسبه یوز بیکیل اولور ضما دور قمر ۔ سن ملکی یوزلو بنزبردفی اول کوتر ور

ویرمه صحرا تیغ کوکل هبت هرجا بیه کم

عاشق پاک نظر بونلر زیرا یره مز

الان اسلام بولره صحاف اولان بروسالی رمضان چلبی فرماید

اسم شریفلری رمضان اولمغله صوری تخلص قبول ایتمش

پروانه دل شمع جمالک ایله یاندی ۔ لابد ارتش دردکه درمانی اوصاندی

کوکلده ارتنغ اولرلبا بیچاره نزیبک ۔ آهی دتوی هجرله کوکله بویا ندی

قالدی بینه دل دور رحم کرداب غمکده ۔ بیچاره کوکل اویدی یل صوبه طیاندی

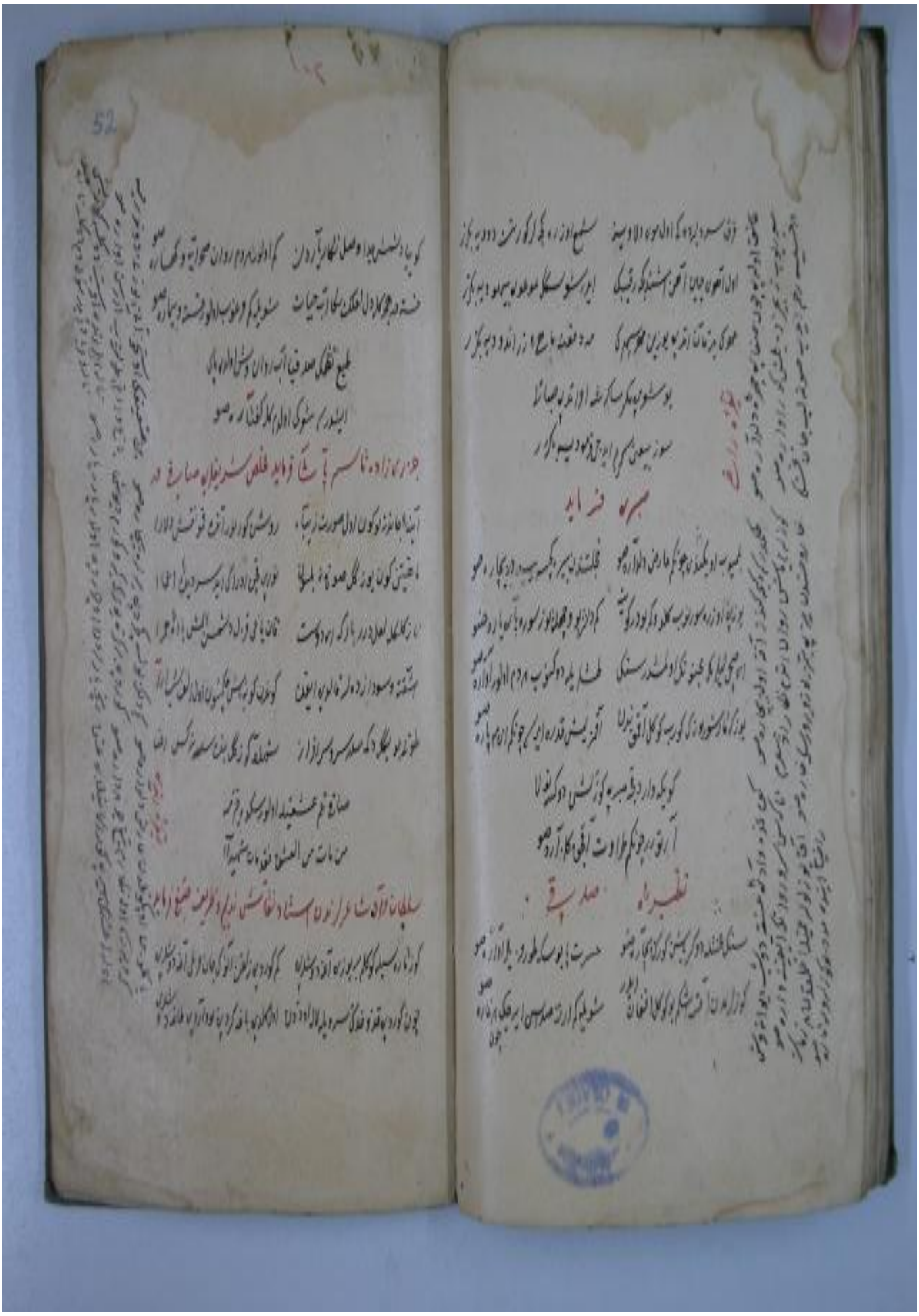
وقت سحر ایچه بکشت داولمیه جانم ۔ فریادم ایشیدب بینه جانانم اویاندی

صوری سوز عیدوصالکله جیبم

شول طفل یتیم که آگا انوک نیغه بانوک

ادرنه لی قولی خیرالدین دیمکله مشهور اولان مولانا صبا نوماید

لذتن لبک قندی آلدیه بکزر ۔ ترکده تنک شکرنه یا لودیه بکزر

تماشك جفالرندن جانم دداغ كلدى   غمزهكه ستملرندن كوكلم نجه غم دوشدره

آتش پرست فالك شوق رخسارنه كويا   پروانه در كه بانديرهتاكم چراغه دوشدره

طاغلدى صنع ايدوب دوشدى سنى كوكلم

زلفك هواسيله اكين اياغه دوشدره

وروم و معفور داغلى مولانا بكر قرنه اوغلى صابره چلبى فرمايد

ويره كيسوسنه دلاويزه نه دل جانانك   كوز كوره اوزنه آتكله براز دردمانك

غنچهء كلشنده ويره لبلرك لعلكلا خبر يوخ   طولدورر كوبه له اغوك كشنم آتوزك

بو نيوزه توك اوز آتش الا اوزلكو [illegible]   [illegible] يدره قطع اولسه نولا زلف عمر ابانك

وهكى اوتلو رنى كونور زه اكل امپه يوزكى   كه كوكلرنه چتو افار غمنى اعدانك

صابره صانه شفق اول يوزده يه هجر نلا

اشك خونين دررهعرو جهان آرا توزك

قضا تدن حكيم سناه اوغلى صبحى چلبى فرمايد

كه دردم بينه بى كسه سوزاتمدنن   كه تمام اغليه بنى دينى كربايدنن

كند و سوزمله بيار دم ارويه شمعكى   ارشوب كوز يشى صوقويسم هاي ايدنن

فرى جان دوريكى سنك بلا تتنبوت   جشمه سار ايليه ل دينم كريايدنن

١٠٤

53

ايلته سن طرفى كوينه اى بادصبا   كذراتده كيم سو كليه احوالمدن

محيا جانمه در داحلنك آتش برعنوت

هيزه لكم ادوتنه دفتر ديوانمدن

بنجانه بكى معاجبلرندن لاپير صنعى فرمايد رحمة الله عليه

بكه هر نكته كم ايده رلب جانانمدن   هر برين مست ايدر بيكن سوزين جامدن

سلا كوبك بخ مقعوابين كناهم كه بنم   اويزه لرجكم لرناله وافغانمدن

خلقه بن سنزكى ماشى اتجدين ايه غنچه دهن   بيلدلر حالمى هب جاك كريبانمدن

ايه طبيب دل وجانمدر درسه دور مانى توكم   شهدزنانكنك كوروين دردى درمانمدن

ادلو لغدر سكه ايتم ددكى صنعى نكار

قلدك مختار بنى بينه هب اوزانمدن

آدنادن كعذ لچه خواجه رجب اوغلى حجى چلبى فرمايد

كنج عمذه هجراله پيوسته خاطردر كوكل   بيكده ويرين دردمكى ديكده نامرودر كوكل

خانه دلده خيال يارين تحرير ايليو نه   كون كبى مهرو اوكى وصفنده ماهردر كوكل

جان ودل نعقدينى ايتار ايتكه ان مه لقا   بو نجه بلكز كوز ليسوب كويكده حاضردر كوكل

بلس وجان ويرب خريدار ه متاع حسنكا   چين وماچينده لالكلو براولونا جردر كوكل

ای ضمیری بچه ال بکز زکر اندرکه کوشمال
کم دروندلده سازک سوزیش طنبور اولور

ضعیفی چلبی فرماید

سرای گلشن دهرک دلا ذوقنی سود دک طوت ۔ تماشا کا معالمده نکم وار ایسه کوردک طوت
اولوب فرمان برک مخلوق عالم تاف قدرتک ۔ سلیمان بارکاهیسن هوا اوکسنده قوردک طوت
بو عالم گشته زارین جهیچ صابن برجیه الکمه ۔ نه حاصل سیر صحرا اه عالم جمله یوردک طوت
کمان عشق میدان بخشنده چکوب اه دل ۔ وادک تیر ایله طبلده مقصودن دردک طوت
زبون ایدرسنی فاکه صلاور داجل ضعیفی
محبت عرصه سنده پنجه مجنونی بوردک طوت

ضعیفی چلبی حالی زاده دیمکله مشهور اسمی محمد وطنی کلیبولی وقوم
سلطان مراد خان غزا الدین برکچ بیکر بیتل نظم اتمشلر دربو ابیات انلرکدر

نگار العل شیرینک بلا جام جم اولمشدر ۔ یوز کوردک اسکندر سوزک عیسی دم اولمشدر
بنای عشقکه جانا خیالک اولدی معمار ۔ کوکل ملکی خراب اولوب تخت محکم اولمشدر
وردک تیر مه ایدیب منلا اصلنش زلفنکه جا تار ۔ هلال ابرو اوکو یا کمان رستم اولمشدر
جانک قصدینه اغمق کوکل ایدر هوس دائم ۔ کمند زلفکیله دل انوکون محرم اولمشدر

محبت طوبینه چوکان اولوب میدان عشقی ایچره
ضعیفی دردمند وکلکه قد پس خم اولمشلر

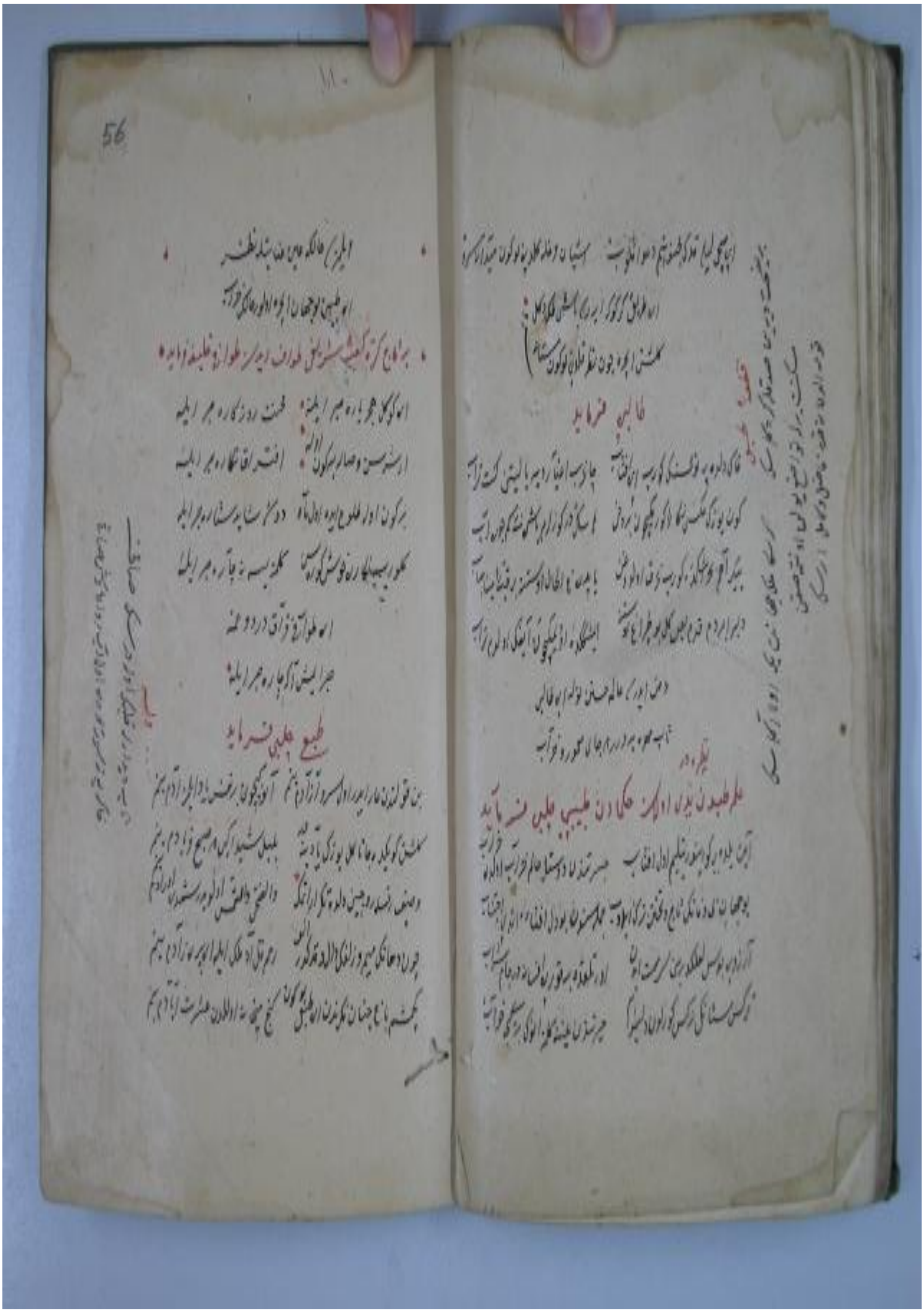
حرف الطاء

سلطان سلیم خان زماننده یکیچری کاتبی ایکن کعبه شریفه کیدرکن
فوت اولان وجوم و مغفور طالعی چلبی افندیه فرماید

طورمدای غمزه ک اوق سینه یار ۔ بو دیبو غ اشک النوک سینه یار
اشکلک عاشقه بیتر جنت ۔ که تمکه کمه ملایت یار
زلف کافر روا ایسه اورته جک ۔ بو زایجامه و زنده یه یار
صبحا کورن بکا رخک یکدر ۔ که کل کیمه عنبر بینه یار
طالعینک دلی دار غمز که
اوغرایه کم یوزنه بو لاخر بینه یار

طریق علمده ایکن فوت اولان طریقی خلیفه زاده

گلشن انجمن اوبکنلدن قامت دلارا ه سرو ۔ باغه چکدیار ایچره اولوری دیو دیوار سرو
گلستانده بزالمانع اذرره طور صبا لنزل ۔ باده عشقکله اولمش واری مستانه سرو
سرو دیردوکی صدا ضرب صبا خمکل ایچره ۔ قامت دلارا ه نثار شو ایدر رفتار سرو

حرف الظاء

اهل علم سلکندن قضاة طایفه سندن سوزلره طالب اولنلر ظهوریدر

سودکم اغیار ایله صحبت مقلوب ایچسک شراب | نار غیرت دودنه دونر بنم باغرم کباب

عالمی پرنور ایدر وجهک واردر دلبرک | جامع حسننده بر قندیل در نور آفتاب

آتش هجرانه یاقدی کرد کوکلم ریسمنی | دیکم بر مجبوره میل ایتمز سوزم ماه جناب

ای قمر یوزلم کیدلر سیره چیقسک نازله | کوسترر اهل سمایه سنی بر شعله شهاب

ای ظهوری عشرت ایلرسک غم دلدارله
کوزلرک جام شراب ودل کباب و آه رباب

ظهیری افندی فرماید

یانمه ای جان درد و هجراندن درجانانه کل | عرض حال ایتمک دلرسک حضرت سلطانه کل

ای غم دلبر دلرسک الفت جانم سنم | کیتمه دلدن بر نفس کنج اسیته ویرانه کل

دیدم ای جان دوقزم بیزه یوکرندن ماحصل | دیدیکه دعوای قوی کر دلرسک میدانه کل

کیجه زلفندن شکایت ایدیجک جان ودله | دیدیلر صبر ایت صبحه دکن سلسله دیوانه کل

ای نکار سنکدل رحم ایت ظهیری یه بیلکه
کاذب اسک فلکی توسندن کرد ایجانه کل

57

حرف العین

سلطان محمد خان حضرتلرینه وزیر اعظم اولان مرحوم و مغفور محمود پاشا فرماید

شاد اولمغه سستیقن غمله بسته لر کبی | عالمده سلطنت طلب ایدن کدا کبی

آه ایتدکجه یوسنه کلور کوزلرم یاشی | دریا تموج ایتمکه لابد هوا کرکی

دل ملکنه خیالک ایدر حکم کرچه غمک | بو بزم دایمه نه ایکی پادشاه کرکی

فتنه لو چیقدی پاشمی یولنه بو | اول بو ایشی الکده دست و پا کرکی

ایرزکی توزینی عدوی یوزینی سوردکی بوکم
درتلو کوزینه صحت انجون توتیا کرکی

سلطان وادشاعرلرندن قاضی عوض پاشا اوغلی عطائی چلبی فرماید

شول راوزنکه کسدی برزیوول نه جان ایکن | جسمنده مهر بیله النوکی اولدی جان ایکن

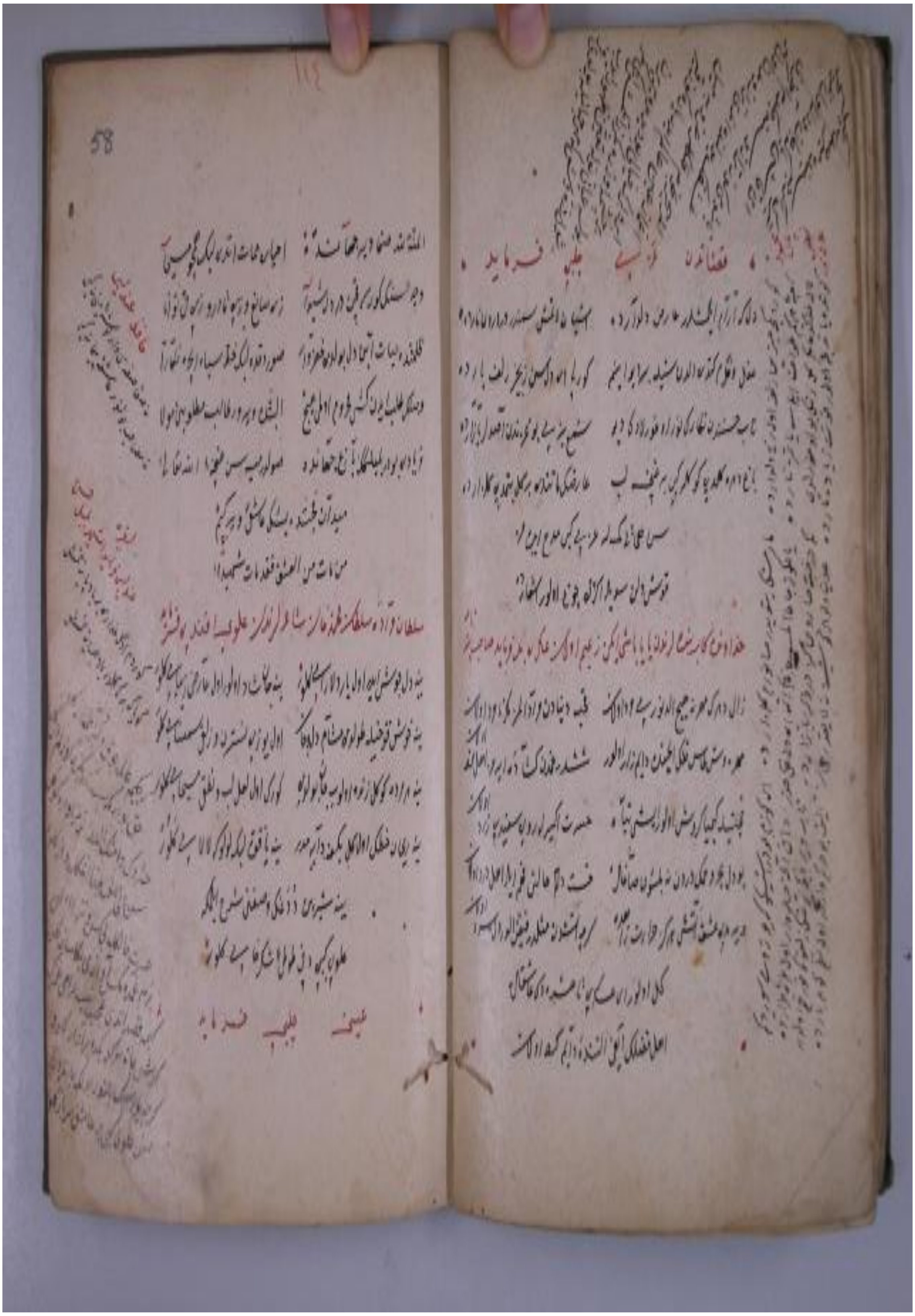
کلشن درت بارکه ده جانا شاها ایدی | الش کمنداتکا و کتورمش کمان ایکن

اول روح سرو قدکه بنم روان ردا | ایدرکورن نه نحنیلو تن بر روان ایکن

یانمق اودده صوچیده دل یانده قوکوزیه | چون صوچلو بر ایش نه انجون اودن امان ایکن

اول جانه یا جهانه قبول ایت دیدم دله | ایدرکه جان کرک بکا جان برجهان ایکن

همراهش بلاکس هواسینه خلوت ایت | جان ودل عطائیه کلور مهمان ایکن

بز جهانده عشقله ویرانه گلشن‌لر دونوز / دور ایدوب افلاکی گلشن دورآز گلشن‌لر دونوز

عاشق دیدار یارز گرچه یارک عین یوز • / عشقله میدانه بز ودانه گلشن‌لر دونوز

رندز پروا‌ز قالمز جهانک وآرنه • / شش جهتدن تا جهت میدانه گلشن‌لر دونوز

نائی مطلق بز زجان وجهاندن بی‌گمشز / بولوبن وجه بقایی جانه گلشن‌لر دونوز •

عینیا عین عیاندن گوزیلمکه یوزیکه

بو شهادت ملکنه سیرانه گلشن‌لر دونوز

عبدی بک فرماید

ای گوزم هجر نگار ایله بینه گریان اول / ای جگر آتش عشقیله بتشوب بریان اول

دلبرک لعل زلالن ایچه لم مست اوله لم / صونه دخل ایتمه بزه وار صو سلطان اول

ایلمک طرغنه جانی نثار ایلیه لم / نکه رزم بزه گنجه غمی اتمزه مهمان اول

اوکم زلف هواسینه طولشره گوگلم / گله ای غم بزه زیتنده بودم یاران اول

که بر خاکله یکسان اوله لم تولنه

عبدیا کعبه کوینده اوتک قربان اول •

سابقا نامینه مدرسی اولان فضیلتله شهرت بولان غزاری افندی فرماید

صقن آه ایدن ای نگار صقن / کینه‌یه دل نور زکار صقن

گوکه آغوکن اثر در آهم • / یاقمسون دامنک شرار صقن •

بیر آندک نوغم گلکن یا آه آل / گرلو درسینم الوه نار صقن

بن نه خاکم گذر ویرم نکره • / قونمسون خاطره غبار صقن

دلرسنک ملامت اولدیغ سنگ • / بولمسون سهمک انکسار صقن

چو خور طوقنوب زفلک برکون / پرده نامز بو آه وزار صقن

خوابه بکزر غدار هه بو عالم

گورلنور سنه بوزیم مار صقن •

اهل علم سلکندن دانشمند الکله مهارت طوتمش ایکن خطوط علمنده کامل وارد اهل دیوانک مغالطجی اولوب معزول ایکن بنه رعایته سپاهی اولان … فرماید

بوگوگلم یکی عالم بر خراب آباد ایلیش بلدم / بنا سی عمر آدم گرکم بنیاد ایلیش بلدم

بلا دادن سنک سیاسی کوه دردی باز وبرده / مجنون شیدا ویرمه زاد ایلیش بلدم

نه بر مور ضعیفه نه سلیمانه قلور عالم / جهانک تاج وتختن جمله بر باد ایلیش بلدم

واریلمز راه عشقه بر قدم پیر اولمینجه یول / لازم کیشی به تعلیم ایدن استاد ایلیش بلدم

دل مهر ومحبت عارضه مستمر اولماز خلقه

ازلدن عشق باریله گوکل معتادی ...

كرچه بڭا كوسترر طولو ايوركاه كوزلر عارضڭ • رخلرڭ قوخوسيله عطاره بڭزر پرچمڭ
جانون نه آن الميچون انيشتر در كرپكڭ • صلب عشاق ايچون اولمش داره بڭزر

كاه پيچ وكاه تاب ويرر شكنج وكاه خم
بو پريشان كوكلمه بر پاره بڭزر پرچمڭ

سلطان بايزيدخان زماننده كلن شعرادن اوسكوبلى عطا چلبى فرمايد

بوڭم فراق اودينه يانمش كبابه بڭزر • كيفيتيله شوخ رنكين شرابه بڭزر
جانا بو اسكى اسكى يانقلا بدن سينم • ير ير اوجاغى قالمش شهر خرابه بڭزر
دستنده الدوغنچه شمشير ابدارين • بر دسته كل الچنده بيكا قطره آبه بڭزر
شبرنك ليلكده جانا شول قامتن • بلكه تنك شكرده نوتش مشكين زبابه بڭزر

بونه دماغ جهانگه نوقدر عطايا لت
آب اوزره در بناسى بر آسيابه بڭزر

علوي چلبى فرمايد

اغيار ركيبله دائم بركيزن زياده • باعث نياك تبسم جانا بو اوتاكاده
دور رخكده خورشيد كرم اولوراوق طولوتكز • مه پاره ده الچين اكسكلو در زياده
برشهسوار كوردم اتى او كيجه نه الحال • قزانه بيحم بكا قوتر كوچر پياده

61

دلبر جفاسى پايان تولد كلوچكنم • ديركه كماندن قلبه كلمز بكا كپاد ده
تا بكيزه انلر كلمه بر لحظه طور سينه
يردن كوكه علوي منت بلور زياده

خداوند كار نشانه لرندن سپاهيان طايفه سندن اولوب كنتللو زاده عطا چلبى فرمايد

جانان كه آوزلى جفايه طوتر • هر عشوه سنى دنمايه طوتر
كلمز كلمك بلا بودر كيم • هر كلدو كني نهايه طوتر
بيك خفت ايدر بر او پسه سينه • ينه دونوب سنى يه طوتر
اول خواجه حسن سنزدن ايله دل • عار انسه نولا كوآيه طوتر

اول شاه اوزرد ايدنه جفانا
اما كه صوشچه عطايه طوتر

قضاتدن قاضى عسكر مصاحب اولان مولانا عرو له فرمايد

بلبلر اكلدى كل زيبا دكلمى • عاشقلر اغلدى بت رعنا دكلمى
باد هوايه ميل ايدر آهدن الخنو • اول نازاين سرو دلارا دكلمى
بن يا ميم كه خرم اولمه تقوم ديوم ديو • اوف كيس طونر بو سويلديم يا دكلمى
بن بو بلايه عشقله وآنق دكليم • سن بو عذار حسنله عذرا دكلمى

اول ایکی سروشکم بیره ملکدر بیوسن نوریه — محمد بیرنک نام شریفی بیرنک نوریه

بر نیک خطای فلفلدر بر نیک کاکل سنبل — بر نیسی لاله نوزسته‌در بیرن کل سوریه

بر نیسی بیرک جانذن بکن بره جان وجهاندن — بر نیک مشتاقی بر نیک ماه مهجوریه

بر نیک طالبی دلوز بر نیسه دین مایلدر — بر نیه جان عزیزیمدر بر نیسی کوزلرم نوریه

بر نیک دار زلفی عنبر تا کرسه الی برکز

فراموش ایدر ایدم خلعة بن حلاج منصوریه

[illegible]

سید نظام حضرتلرینک نسللرندن قضاة طایفه سندن ابو ساره عاشق چلبی فرماید

ضمکم عاشق اولدم فلک له تدبیر له — دفع عشقه یوزلدم خامه له تعذیر له

لذت پیکان جان تحلیله ده دیرلر — تولر تیغ که هلاکی اولورلر زخم تیر له

عاقبت آهوی چشم یاره مفتون اولدم — بنجه کز اولمق هوسن ایلینا شیر له

همت پیر مغان سر دار عشقه انداندن — حمد لله بر قرار اولدم اکا پیر له

ابر مدده صبح وصاله قالدم شام هجرده

عاشقک عمری دوکندی ناله شبکیر له

[illegible]

سلطان سلیمان حضرتلرینه دفتردار اولان مصطفی چلبی اوغلی عاشق بک فرماید

زلف سیهک طولشلق نو بینمه جانانا — دوشنده اوزن اوزوقی بوغ اشکمه

تننده ایا کلشن عشقک عبادانه وصفن

اولسه هر بر موقدن صد زبان سوسن کبی

اسکنجی زاده عبادی چلبی فرماید

یوزک بر کل خندانه بکزر — دشک لولو لیک دردانه بکزر

رقیبک ای پری آدم دکلدر — اکر چه صورتا انسانه بکزر

بنم بولاوده یا قنش قنلو لو — تنور سینه بر آتشانه بکزر

سر کویک بهشت وسن ملکسن — رقیبک سکا صفت شیطانه بکزر

عبادی نک نو چشم اشک باره

بهر موقدن بر پیمانه بکزر

[illegible]

قضاتدن صلاح نقلیله الکلمان عشقی افندی فرماید

ملک سیمایه پری پیکر شها سیمین بدن سن سن — کوزم اکرچه هر جا نا بجب بلم بذلا سن سن

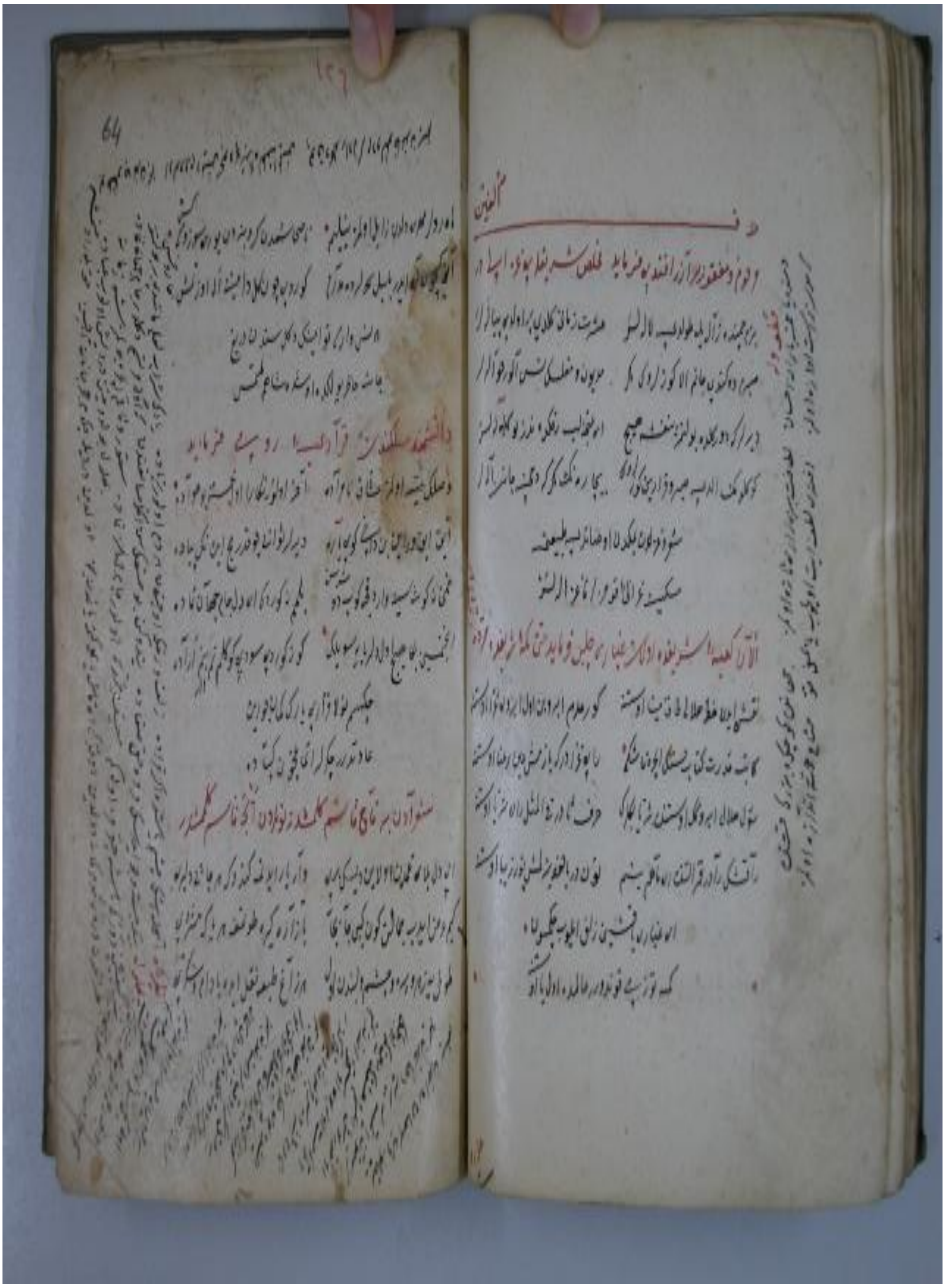
بنی حیران ایدن هر دم بودر اسرار حسن الحق — متوج لب کلیوز لوره خوش قهقه دهن سن سن

دلکسندن کرم کلمز یوره اول دار محنت — بلادر جور وجفا الحق بنی تو یوب کوان سن سن

او کشت ایا کشیده یلدزلر کلوشباهه درکرم — او زوکی اولکشن یوز لو نکار ده بکزدن سن سن

حیف ایرسا که ای عشق ره عشقنده دلدار کی — جفاو جور کردوه دوسته دو زجکمدن سن سن

[illegible]

[illegible]

لایقدر کرحسن ایلنه پادشاهلکن ‌‌ هر خسیسك الینه کندویه چاکر ایدن
جم یاپیبن اتمکیچون قلندك اغنیا ‌‌ اچوب قوراوکلانده کمش کیسه زر ایدن
هر خار روش اوکنده تواضع طلوب ملال ‌‌ کل یوزن سورر یره خاکک برابره
هر برلونده تملقه دنیایه پادشاه ‌‌ قوریش کمسندن النه تخت سکندره
هر برلیده کبی آتاییش اتکه ‌‌ برك سمندن الیله بالین زرستره
تاسم دورشه وصفنی تحریره تملقه
شول کمسنه نك کرصفحه دنیایه دفتر

دانشمند سلکندن قره چلبی فرماید ‌‌ حمته مؤلف و مصنفدر

اوکم کیده کوکی بچوکر بن بچوک دونك ‌‌ کورمدم ذره جه مهرین اوبه کرد دونك
ابر رویده یله ویرر نولکر نسل و فرات ‌‌ اغزره صوین اقدر دین ازم جیحو نوك
عشق صحراسن کشت ایلوم ایلیل دائم ‌‌ بدلچه وارر دنیاده بنم مجنونوك
خسم واایرلرلی درده زعادتنه ‌‌ لاله صن جکرکی قانی دررتما سونوك
فلك نیلیه یتن بن دردلر دارکین
قویبا مثن جکر بین اولسم دونك

شوانك قدماسندن قولیجی فرماید

[illegible]

اغلین دل بلبلن کلدر زمکر برکلایتدر ‌‌ کم دیمشار عارض کلزاردن برکل بیتدر
نرکس رعنالیه بر کوشه جشمک کبی ‌‌ مست و مخمور اولمغه لعلک خیالی بتیتر
مطریا طنبور دیوت پرده عشاقده ‌‌ کم سکا شکوا مرقیبدن کلی تملقلیتر
کررقیبک کورمسندن احترازك وار ‌‌ کوزلرین یوزر تمغه آتوك براوج کلایتر
کل یوزك وصفن قلدیلان اشیدر عندلیب
درکه خاموش اوله لم عشاقه بو بلبل یتر

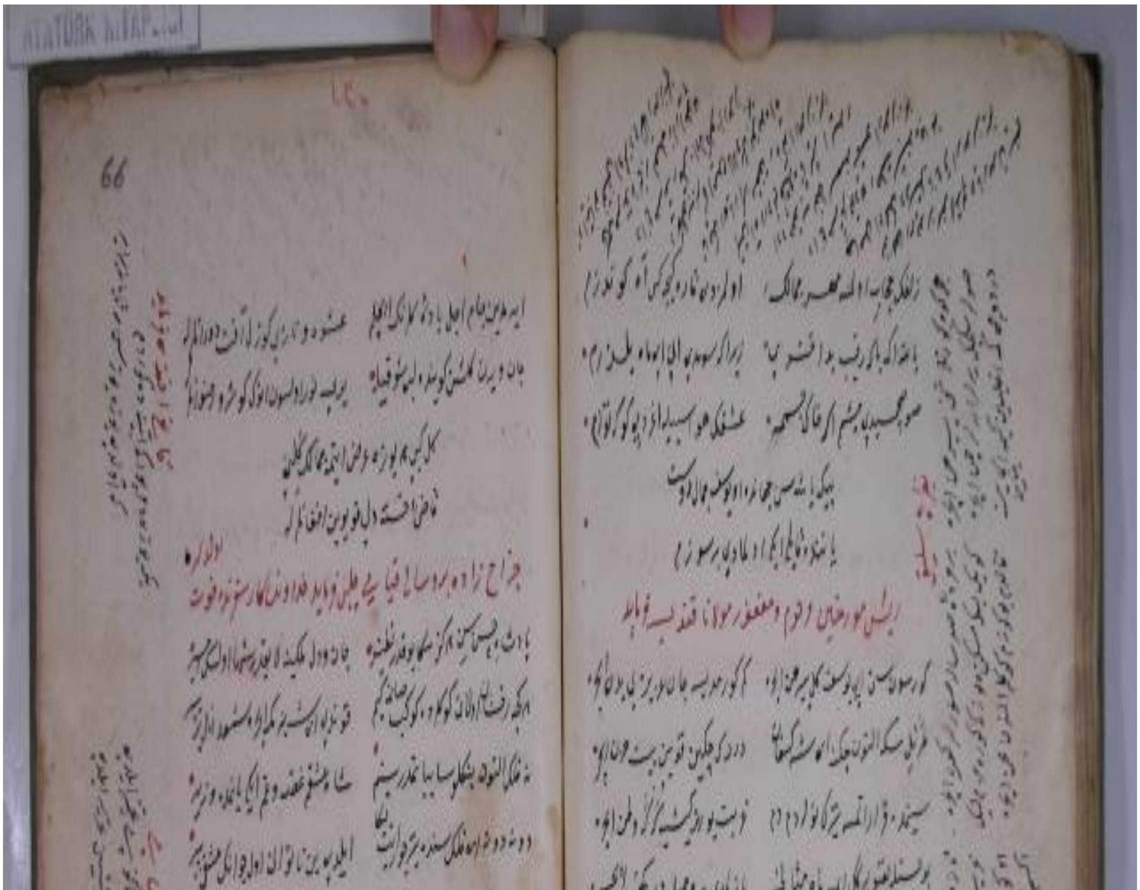
مرحوم و مغفور رفلاداتنك معقول شاکردلرندن قدسی بك فرماید

بنچون کمسه غم بریوق دل غمخوارلرن غیره ‌‌ دوزیوق اوستمه بو چرخ کج رفتاردن غیره
نه عالمده غذا بولدم غم جانانلن اوزکه ‌‌ نه بر مسکن ابدنوبه دل دردلدارلرن غیره
حکایت تملقه عالم شکایت ایتمکه غملرن ‌‌ جهانده بولمدم محرم دردیو آردن غیره
طبیبم ز اعلاه صورمه بلاو محنت و عشقدر ‌‌ کمسنه دردکی بلمز دل بیماردن غیره
عجب دیوانه یم قدسی که سود آمه نظار ایله
انیسم یوق بلا کنجنده جمیع افکاردن غیره

قابلی خلیفه فرماید

باشن ذکریله صحدم کورجکی کوکدن یوزن کوزم ‌‌ قره درده خلق الحذر بوکون اولیم یوزن

[illegible]

احمد پاشا دخی دیدیر

عشقک کلخن جکردن اوده قفا غور بنم

سویلیندکلرده شمعون داستانه در بنم

[illegible]

برآتش پرتو نوری دیرسم اوله ویه · رخش عرض ایتسه مهوکی بکزن هر زمان دتور

قیاسی لامکان دراکه نسبت بر مکان بوقدر

مکان اثبات ایدرسم اولسه کون ومکان [illegible]

سابقا ثامنیه ده مدرس اولان پاشا چلبی فرماید

فاطر مجموعه و دلده پریشان المسون · آینه دستمزده ظالمی قرادان المسون

دوستم اوله عشوه لو ز کسالو کریع دیدکم · خشم ایدوب نظر ناحق بره قان المسون

بننا یارم دیده دیدش سنوو میچون رقیب · اتمام بن سلطنت دعوسی نهتان المسون

کل لطافتله کلشنینی ایله جانا نظر · رحم ایدوب بلبلده ایکیده افغان المسون

دیلم حقدن کرقیبلی کیمی یوزی بعلو هیچ

بر مسلمانکه یرن چاه زنخدان المسون

وف الکاف

پادشاه هر سلطان سلیمان حضرتلرینک سلطنتلرینک اولنده

مفتی زمانه و شیخ الاسلام اولان کمال پاشازاده فرماید رحمة الله علیه

عالمده هر کسی بیداد دیم کلور کدر · آدمی وار که عالمه قدم کلور کدر

یاریله ش هر کیسه چکدور فلک · کیمدر که نوجهانه سلم کلور کدر

[illegible]

آفتاب نیم عشقیله ینوب یاقلدم · اوستمه سایه صلسه سرو خرامانم بوده

کاشکی ناله ایدر کلشن کوبکا اوجه

دیمه کلزاره کلکتر بلبل نالانم بوده

شیخ سعدی نسلندن اولوب مرحوم صباثاش کردازن سلام بوکلم کشیغ

اول لب شیرین · یوزی رنکین · سن صنم جبین · سرو روان در

تنک شکر در · رشک قمر در · صانمه بشر در · نور روان در

ماه جمالک · اول خط و خالک · غنچه دهانک · یوزی آلک

مهر کزین در · غارت دین در · جان حزین در · کلشن جان در

غنچه مویک · کل کبی رویک · کلشن کوییک · لعل لبک روی

بند بلا در · مسک ختا در · جان صفا در · مهر عیان در

بکمی یه قلقل · خدیه بو کل · صحن یه سنبل · لبی یه نوش مل

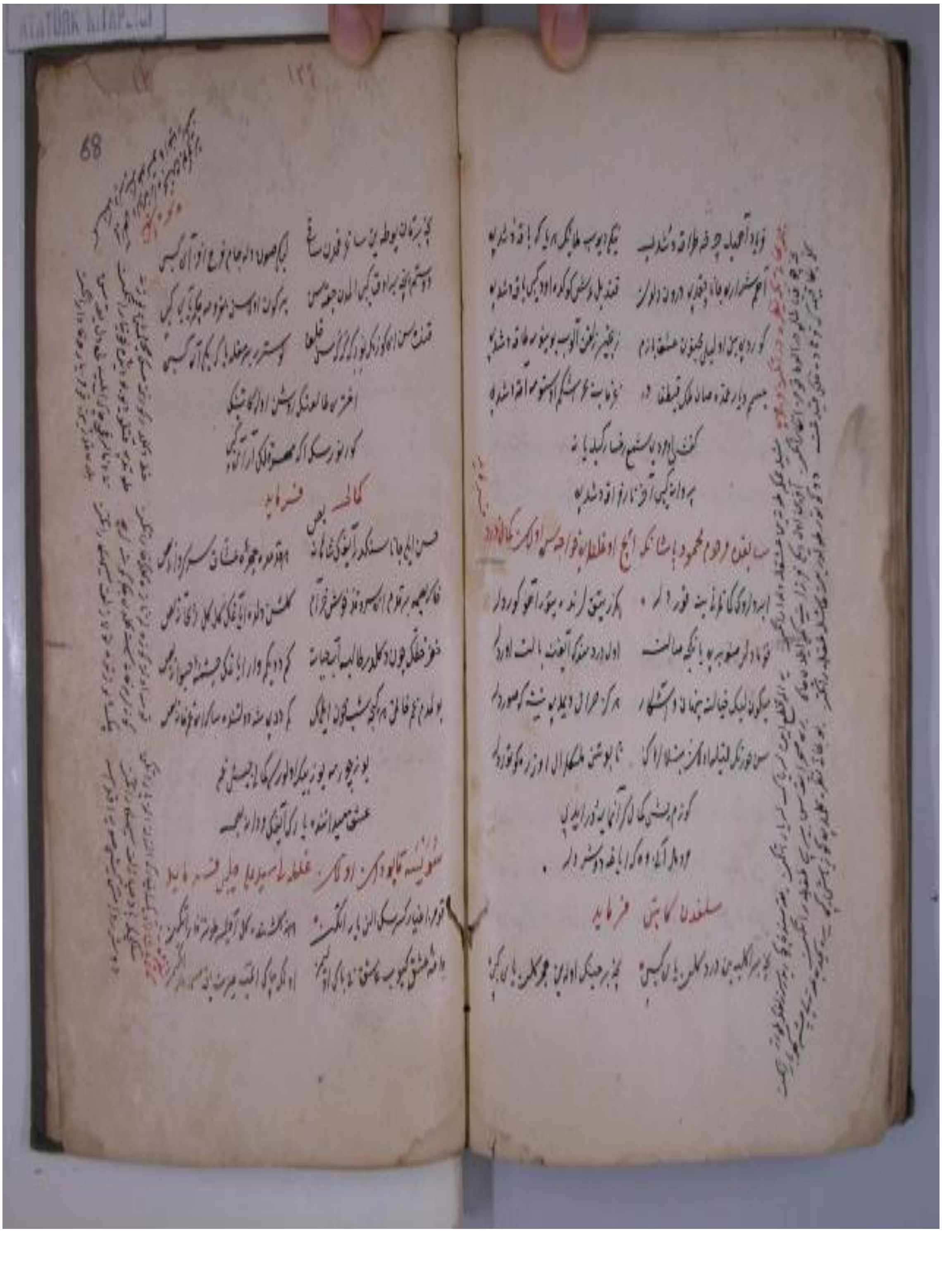
دارو جانلر · ورد جنان در · مکر جهان در · جان جنان در

اهابت نزا · دلبر رعنا · غنچه زیبا · بلبل کویا

سن مه امق · عاشق وصادق · وارک لایق · کشف عیان در

ماهیه شعرادن اسکیلی بروسالی احمدی فرماید مخلص کتیمش در زیر کنیزی بدر

[illegible]

رقص ایدر کن لبگه شوقنه اه غنچه دهن ・ اچلوردیو کلکل اکنه لش خار انکر

کورنجک رعنا رکده نخوت حالک ・ بردو با ادستنه اولر لف کیسکار انکر

جانه درنلرلیم افسون دیو اقرار ایلر ・ سوزه کلسه قورا اینه انکار انکر

لاله ضحک کورنن کوه کن اولدمده شهید ・ نالی در اقوب اودم بو دیده کهار انکر

کاتبی وار ایو بلبل کبی افغان ایندک

بیله بر کل رعنا یاره کلزار انکر

کاتب فرماید

فلکی گلسنه کو کلمه سرو و چمن کلور ・ خدنک اگلسنه لاله و کل یاسمن کلور

سعیک اگر صفابسه ایشیکنی قیو ・ بالله صنوبر کعبه گیتمک نزن کلور

برکونا کلور مشرف ایدوم دلم شیدایی یار ・ بن نا سنشاره بلمزم اول کون قچن کلور

کم دار سنی که صید ایده شهر کی کوزلر ایی ・ هر نه کلورسه اوختلی کیشدن کلور

غم چکدلانه ماپده نخت سیا هدلا

باشینه کاتبا کتنک یارلین کلور

وله دبغفور زنی زاده مصاحبلردن کیسه فرماید

غمزک او قیبنه قانا اولدیمن نشانه سینه ・ لطف ایت کی زخیلر دلکو نزرن تنه

***

صنما که زهر قهوکی ابچگك نامه سینه ・ گرتنغ قهوکسابه غرفا اوله خانه سینه

عشقک بهبر نه تاکم ایدر نده خانه سینه ・ بتدمه کو کل حرمین اوده صالدمه خانه سینه

دیلم کنار عشقه ده بجه یانه سینه ・ دیدمه کرد اتنج اتوکی عالمده یانه سینه

اغیار اله نگار کی باقوب روانه سینه

دیر دمه روان کیره واره روانه سینه

سابقه ابراهیم پاشا زماننده مهردن کلمش شیخ ابراهیم افندی حضرتلری رحمة الله علیه مخلص شریفلری گلشنی در

نی وجودم عشق اودیله بلسم نم نهان یانور ・ یانوبن گلخ گل اولوم بن دخی نم یانور

یانور ر گرچه جهانده عشق اودی عاشقلره ・ لیک بن عاجز قولن که تاتا جگم یانور

بیجه دوس عشق اودینه دکمه تن جان ضعیف ・ کم انوکی گرتنی نار جهنم یانور

چونکه در دالمش دوسی بو بودکی یارا سک ・ دا ئی ام اسکم چون آنا امم یانور

روشنی عشقینه یا تیشدر چکار گلشنی

عشق اوده پروانه گبی هر اندم یانور

وله گدائی بک فرماید

١٢٧

٦٧٩

دل طفلی غمک باری کوتورب آمکاک ۔ بیچاره یه رحم ایت که چکابو بخا امکا
بیمار کوزک یاتن الوب زلفک اوتورمش ۔ غمکین و پریشان اولوب اوکستهٔ بکا
رحم ایله اومسکینه دیو زلفک نیجون • بو یاتن قولغن اوپدن و چوغ اتوره دم
مجلسده چکوب شوقله چاکا اولدی تعالی • ساق لر و قول صنوب اچره بلکا

جاهللره کوسترمه کدا کی غنی لکک کیم •
دوقتی کدر رشربته چوغ اوشه سککلا •

پندنامه صاحب مولانا کواهی فرماید بغایت مثل آمز کلماته قادر کشید

زافلک شام محنت در نه محنت محنت دینا آ ۔ وصالک صبح راحتدر نه راحت راحت عتبا
طولا کشوب زلف لیلا یه دل مجنون چو غقده ۔ نه غقده غقدهٔ وامق نه وامق وامق عذرا
جمالک باغنه جیلا و یریدر رخلرک زینت • نه زینت زینت لاله نه لاله لالهٔ حمرا
کوزیجک چشم مستوکی دد پاهل نظر نرکس ۔ نه نرکس نرکس کلشن نه کلشن کلشن زیبا

شه سلطان عالم سن یه اشرقول صلحی خسرو
نه خسرو خسرو هرو نه هرو هرو کسرا

کلوپی فرماید

دینلر لعل دلداره شکر یا شهد فایق در ۔ شکر قنده و اول قنده الکانبت نه لایق در